

ॐ स्वस्ति श्री गणेशाय नमः - वषट् स्वंऽप्रारभ्यते नमः तद्वह्निं हिन्दादीन्
ब्रह्मादींश्च संपुज्य धूपदीपौ दत्त्वा नैवेद्यं दद्यात् तद्यथा नैवेद्यमातीत्य
देवाय मूलेन पाद्मार्घ्यावसतीत्यंदत्त्वा फड़ितिमंत्रेण नैवेद्यं संप्रोक्ष्य वचमु
दया अभिरक्षायै श्रुतिमंत्रेण दोषसमुहं संबोध्या रं श्रुतिदोषं संदत्त्वा हिमक
रसौधधारामिः पूर्णः वसित्वा मृत्तीकृतं विभाव्य मूलमप्यध्याजयेत् ततो
धेनुमुड्या मृत्तीकृत्य गंधपुष्पाभ्यां नैवेद्यं संपुज्य देवाय मूलमंत्रेण पु
ष्याञ्जलिं दत्त्वा कृताञ्जलिः स नरुणिं प्रार्थयेत् अस्य मुखतो महः
प्रसेवेदिति विभाव्य स्वाहा न्नं मूलमप्यर्घ्या नैवेद्यजले दद्यात् ततो मूल
मप्यर्घ्यं रतनैवेद्यं अमुकदेवतायै नमः ततो नैवेद्यमुधृत्यः ॐ
नैवेदयामि भवते जूषानेदं हरे हविं श्रुतिनैवेद्यं तर्प्य अमुक

पत्र १

देवतायेऽतज्जलं अमृतोपसारणमसितिजलं दत्वा वामहस्ते
 ग्रासमुद्यमदर्श्य दक्षिणहस्ते प्राणादिमुद्राः प्रदर्शयित्वा यथा
 ॐ प्राणाय स्वाहा श्रितिकतिष्ठानामिकाङ्कुषे न स्पृशेत् ॐ अपानाय
 स्वाहा श्रितितर्जनीमध्याङ्कुषे न स्पृशेत् ॐ व्यानाय स्वाहा श्रितिमध्य
 माङ्कामिकाङ्कुषे न स्पृशेत् ॐ उदानाय स्वाहा श्रितितर्जनीमध्यामा
 नाङ्कुषे न स्पृशेत् ॐ समानाय स्वाहा सर्वाङ्कुलीङ्कुषे न स्पृशेत्
 ततोऽङ्कुषाभ्यां अनामिकाग्रे स्पृशन् वौनमः परायसर्वीक्षणे अग्नि
 रूद्राय नैवेद्यं कल्पयामि श्रितिनैवेद्यमुद्रं प्रदर्श्य मूलमंत्रमुच्चार्य
 मुक्ते देवं तर्पयामि श्रितिचतुर्थी संतर्प्य अमुक्ते देवतायेऽतज्जलं अमृत
 तपिधानमसितिजलं दत्वा तत्तेजो देवताभ्युपस्थापयित्वा आच
 मनीयादिकं दद्यादिति वैष्णवे तु सर्वत्र नैवेद्यादानेऽग्रयंक्रमः ततः
 ततः सामान्यपद्धतिक्रमेन विसर्जनात्तत्कर्म समापयेत् अथ पुरश्चर
 नं षोडशलक्षजपः तथा च विकारलक्षं प्रजपेत्तनुमेतं समा
 हितं तद्वशां संसरति जैर्जह्यान्मधुराप्नुतैः १ ~~XXXXXXXXXX~~
 अथ श्रीराममंत्रं नैवेद्यं सनः सेतुर्वीजं वासाय हन्मनुः षड्वरोऽमादि
 षष्ठमजतां कामदेवमनु २ अथ पुजाप्रातः कृत्या विवेकवोक्त्रपीठन्यासं
 त्रैविधायकृष्णादिन्यासं कुर्यात् यथा शिरसीवृत्तेन जपयेत्ततः सु
 ख

गायत्री हं देवेनमः हृदि श्रीरामाय देवताये नमः ततः कराङ्कुल्यासौ
 रं श्रंङ्कुषाभ्यां नमः री तर्जनीभ्यां स्वाहा हं मध्यमाभ्यां वषट्
 हं अनामिकाभ्यां हं रं कनिष्ठाभ्यां वौषट् २ः करतल
 करपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु रं हृदयाय नमः श्रुत्यादि तेषां
 न्यासः ब्रह्मरन्ध्रे रं नमः भ्रुवोर्मध्ये रं नमः हृदि रं नमः नाभौ
 यं नमः लिङ्गे नं नमः पादयोर्मं नमः ततो मूर्तिपञ्चरादिकं नमः
 विधाय ध्यायेत् "कालोभोधरकात्रिकांतमतिशोवीरासनाथासी
 नं मुद्रां जानमयिंदधानमपरं हं सां वुजं जानुनी सीतां पार्श्वगतो सरो
 रुं करं विदुर्निर्गवंपश्यंतं मुकं दं यदि विवधा कल्याज्वलाङ्गं
 मजेत् ॥३॥ एवं ध्यात्वा मानसैः संस्पृज्य सङ्कस्यापनं कुर्यात् ततः
 पीठपूजां विधाय वैश्वोक्त्रपीठशक्तिः पीठमनुश्च संस्पृज्य सीता
 भरतलक्ष्मनशत्रुघ्नानां पूजां कुर्यात् तथा च ग्राह्यसंहितायां
 अजन्मालक्ष्मनमनुं रामवंदं जपन्त्रिये तजप्रसन्नं नैव प्रयांति कुशला
 अथि ४ जपनियमनु अष्टोत्तरशतं वापि सः संवासमाहितः लक्ष्मन
 मनुं जप्य श्रुत्यादि मंत्रैस्तु २० पूर्वसमुद्यत्पमेन्दुलक्ष्मनसंयुतं उः तो
 यं लक्ष्मनमनुं नमः सावसमन्वितः ५ श्रंङ्कुषेनादितो हते प्राधानेना
 पिसत्तमाः आदावप्यत्र तो वापि पूजायां राववस्यव ६ एवामपि वक्त
 र्त्तव्या भक्तिमुक्तिपूले सुभिः ततः पुनर्ध्यात्वा आवाहनादिपंच

२६

पुष्पाञ्जलिदानपर्यंतं विधायावराणां पूजामारभेत् देववामपार्श्वे श्री
सीतायै नमः अमेषाञ्जल्यै नमः वामदक्षनपार्श्वयो ओं शोभ्यो न
मः ओं वापाय नमः तद्वह्नीकेशोः पुष्पादिकोतेषु दिक्षु व सं इदया
यनमः इत्यादिना षडंगपूजयेत् ततो दक्षे पुर्वदिक्षु ओं नमते नमः
सुग्रीवाय भरताय वभीषताय लक्ष्मणाय अरुणाय रावुघ्नाय जाम्बु
वते दत्तात्रेयसुषुप्तये नमः एवं जयेताय विजयाय सुगुणाय राघववर्धनाय
शुकोपाय धर्मपालाय सुमंत्राय ततश्चिन्तादीन् वज्रादींश्च पूजयेत्
ततो धूपादिविसर्जनं त्रैकर्म समापयेत् सुसुप्तपुष्परागं षडलक्षजपः
तथा व ॥ ऋतुलक्षं जपेन्मंत्रं दशो संकमलैः शभैः जहुयादर्विते वहो वा
लिनानुभोजयेत्ततः ७ अयं मंत्रं षडविधः **तथा व स्वकामशक्तिवाक्**
लक्ष्मीताराद्यापंचवर्णाकं षडक्षरः षडविधः स्यात्तत्तुर्वर्गफलप्रदः ८ ॥
ब्रह्मसंमोहनः शक्रदक्षनामूर्तिरव्ययः अमलः श्रीशिवः प्रोक्ता मु
नयोत्रक्रमादिमे ९ अथ वा कामवीजाद्यै विश्वामित्रमुनिर्मताः छंदो
गायत्री संज्ञे व श्रीरामे वैदेवता १० ध्यानपूजादिकं सर्वकार्यं **अगस्त्य**
संहितायां षडवर्णब्राह्मणादिना त्रयाणां पंचवर्णाकं अन्येषां देशिके देशा
वक्तव्ये तारकं विना ११ मंत्रोत्तरे **जामकीवल्लभायाय** भवेत्पावक
वल्लभाहुमादिरेष कथितो रामवंदो दशाक्षरः १२ **तथा व जानकी**
वल्लभं उः त्रैवह्निजाया हुमादिकं दशाक्षरो यं मंत्रं स्यादक्षिप्तः स्यादपि
विराट् १३ छंदश्च देवतारामः सीतापाति परिग्रहः स्याद्यं वीजं दि

२ दशांशः

दः शक्तिः कामेनां क्रियामता १४ शिवो ललाटधुमध्ये
तालुकं ठेषु हृद्यपि नाभ्योरुजानुपोदेषु दशाक्षरं विन्यसे
न्मतोः १५ **ततो ध्यानं** सुयोध्यानगोरस्य रत्नसौवर्णमण्ड
पे सन्दारपुष्पैरावकुर्वितो नैतो रणावितै १६ सिंहासनस
मारुतं पुष्पकोपरिरावणं रुद्राभिर्हरिभिर्देवैर्दिवा यमगते
शुभैः १७ संस्तुयमानैः मुनिभिः सर्वतः परिशोभितैः **ध्यायन्**
सीतालं कृतवामाङ्गं लक्ष्मणेनोपसेवितं १८ स्यात्संप्रसन्न
वदनं सर्वाभरणभूषितं ध्यायन्नेवं जपेन्मंत्रं वरणीक्षम **२९**
नन्यधीः १९ जहुयादित्त्वपुष्पैर्मधुरसंयुतैः अन्यत्सर्व
पूर्ववत् **मंत्रात्तरं** वह्निर्नारायणो नाद्योर्जठरे केवल
सया दृढो रोमं वरार्जयं सर्वाभिष्टफलप्रदाः २० श्री
मायामन्मथैकैकद्यत्तगतो मनुः वत्तर्वर्णः स एव स्यात्तु
द्वर्णीवादिः तत्प्रदा २१ स्यात्तन्त्रोऽङ्गं फट् तो वा नमो तो वा
भवेन्मनु तारमायारमानं क्रोवाक्स्ववीजैस्तु षडविधः २२
आक्षरो मंत्राजस्यत्सर्वाभिष्टफलप्रदाः द्युक्तो अंशम
द्रात्रो मंत्रो यं वतुराक्षरा २३ रामाय हन्मनुः प्रोक्ता मंत्र

पंचाक्षरः परः पंचासन्मातृकावर्णप्रत्येकपूर्वको म
 नुः २४ लक्ष्मीवाङ्मन्त्रादिस्तारादिः स्यादनेक
 धा तेन ग्रंथमायनमः इत्यादि षडक्षराः २५ स्तेषां
 ध्यानपूजादिकं प्रागुक्त षडक्षरवत् ॥ वहिस्तं शायनं वि
 स्मरार्धचंद्रविभूषितं एकाक्षरो मनुष्योक्ता मंत्रराजसु
 रदुमः २६ ब्राह्मणः ऋषिः स्याद्गायत्री चंदो रामस्तु
 देवता ॥ एकाक्षरेतद्वा दशलक्षजपः पुरश्चारां तथा वमानु
 लक्षजपेन मंत्रं इति वचनात् अन्येषां षडक्षरजपः इति
 विशेषः **अथ श्रीकृष्णमंत्रा गोपीजनपदस्यान्तेव**
हमायद्विधिवधिः अयं दशाक्षरो मंत्रो दृष्ट्वा दृष्ट्वा फलपदाः
 अयं मंत्रः कामवीजादिः राशिनक्षत्रावक्रविवारे पुनर्वीज
 रहितेन विचारः बीजपूर्वजपस्यास्य रस्य कथितं मुनेः ॥
 सुप्तबीजस्य भावत्वाद् दशाक्षर उवाच्यते २७ इति गौतमीयात्
बृहत्संहितायां योगयोगेनैकविंशत्योऽनुप्रावीजो दशा
क्षराः उद्धेतुप्रयत्नेन कामवीजो महा मुने २८ तद्वा
 गारपलदो मंत्रो नान्यथा सिद्धये भवेत् अस्य पूजा

विष्णुमंत्रोक्तैस्सवाचमने कृत्वा प्रातः कृत्यादितत्त्वत्या
 सांते कर्मविधाय प्राणायामं कुर्यात् **तथा वगौतमी**
ये एवेतत्त्वानि विन्यस्य प्राणायामं समाचरेत् कामवी
 जस्यैकवारजपेन दक्षिणनामया वायुं रेचयेत् पुनः सप्त
 वारजपेन वामनामया वायुं पूरेयेत् ततो नासापुटौ धृत्या
 विंशतिवारजपेन वायुं कुंभयेत् पुनर्वीमनास्यो रेचयेत्
 दक्षणेन पूरेयेत् उभाभ्यां कुंभयेत् पुनर्दक्षिणेन रेच
 येत् वामेनापूर्या उभाभ्यां कुंभयेत् **तथा व** स्केतरे
 चये कामवीजे नैव पृथक् पृथक् पूरेयेत् सप्तजपेन
 विंशत्या तेन धारेयेत् २९ सर्वेषु कृष्णमंत्रेषु बीजेना
 नेन वा जपेत् यद्वा मूले लौकिके तस्य सर्वत्र प्राणायामः
तदुक्तं कृष्णदीपकायं पवणसंयमनं च मनाचरेत् यमि
 ह जनुमसौ मनुमिहती यदि दशाक्षरं जपति तदा दस
 क्षरेन वेत्तु वा विंशतिवारं रेचयेत् पूरेयेद्दामतस्तद्व
 धारेयेत् प्रमाणतः ३० प्राणायामो भवेदेको रेच पूरक
 कुंभकौ अष्टादशाक्षरेन अष्टादशैवं समाचरेत् ३१ अ
 थ वान्यमनुभिर्धर्तुं न रूपयित्वा कृत्वा तत्तत्संस्कारं संदा
 रेवकादित्रयं कुर्यात् रेचयेन्मास्तं दक्षिणं दक्षिणं

साधकः पूरयेद्दामादीनां पुनर्धीयेदित्यादि ॥
 एतत् श्रीकृष्णमेव विषयेनान्यत्र ततः पीठन्यासविधा
 य केसरेषु मध्ये विमलादिषु स्थितं त्रिवित्यस्य ऊष्मादिन्या
 संकुर्यात् तथाया शिरसि नारदकृष्णेनमः मुखे विराड्
 हृदये नमः हृदि श्रीकृष्णदेवतायै नमः गुह्ये लंकीवीजाय
 नमः पादयोः स्वाहाशक्तये नमः मंत्राधिष्ठितदेवतायै दुर्गा
 ये नमः इति दुर्गे नमस्कुर्यात् ततः प्रणवपुष्टितं मूलमंत्रं
 करयोर्मध्ये पृष्ठे पार्श्वे विष्टौ विन्यस्य प्रणवपुष्टितान् स
 विन्दुन् मूलवर्णान् ओंङ्कुलीनां पर्वसु नमो नान्यसेत् ॥
 तद्यथा दक्षिणाङ्कुषे त्रिषु पर्वसु ओं गौं ओं नमः दक्षिण
 तर्जण्यां ओं पीं ओं नमः दक्षिण मध्यमायां ओं जं ओं नमः
 दक्षिण मृगशिरायां ओं नं ओं नमः दक्षिण कनिष्ठयां ओं
 वं ओं नमः ओं वामकनिष्ठयां ओं लं ओं नमः वाम मृगशिरा
 मिकायां ओं भां ओं नमः वाम मध्यमायां ओं ये ओं नमः ॥
 वाम तर्जण्यां ओं स्वां ओं नमः वामाङ्कुषे ओं हां ओं नमः अथ
 सृष्टिन्यासः एवं दक्षिणाङ्कुषे पूर्वा वामकनिष्ठयां स्थितिः
 संहृतिश्च वामाङ्कुषादि दक्षिणाङ्कुषात् पुनः सृष्टिस्थितिं तीर्थं
 वधा कुर्यात् तथा वगैत्रमीये संहृतिर्द्विषसेवानां हारणी

परिकीर्तितविद्यापदश्च सृष्टौ नो वर्णिनां शुद्धवेतसां ३१
 स्थित्यन्तः स्याद्गृहस्थानां त्रयं कामानुरूपतः सहजा
 नौवानपुष्टौ स्थित्यन्तं कश्चिदिच्छति ३२ संहाराज्ञो मु
 नीनां च विरक्तस्य च सर्वसः अशक्नुः प्रदेकमात्रं कुर्यात्
 तथा च न्यसत्रयं सदा कुर्यात् दसां प्रावेकश्च ही इति गोत्र
 मीयात् ततः स्थितिक्रमेणां कुं लिषुदसादरा निविन्यसे
 तद्यथा प्रणवपुष्टितं सर्वत्र गौं नमः दक्षाङ्कुषे पीनमः
 तर्जण्यां जं नमः वाम मध्यमायां नं नमः वाम मिकायां
 वं नमः कनिष्ठयां लं नमः वामाङ्कुषे भां नमः वाम तर्जण्यां
 ये नमः वाम मध्यमायां स्वां नमः वाम मृगशिरायां हां नमः
 वाम कनिष्ठयां ततः करयोः कुं लीषु पंचाङ्गन्यासः
 यथा आवकाय स्वाहा ओंङ्कुषाभ्यां नमः विचक्राय स्वाहा
 तर्जनीभ्यां स्वाहा सुवकाय स्वाहा मध्यमाभ्यां वषट् वै
 लोकरदनवकाय स्वाहा मृगशिराभ्यां हुं असुरा
 नृकवकाय स्वाहा कनिष्ठकाभ्यां फट् ततो मूलमंत्रपुष्टि
 तन् सविन्दुन् मातृकावर्णान् मातृकास्थानेषु न्यसेत्
 ततः प्रणवपुष्टितं मूलमंत्रं आवेशाद्योदात्तं आपादा
 केशं कुमात्रिवारं न्यस्य संहारसृष्टिमेवेन दशतत्वा

निविन्द्येत् तथा च कुमदी पकायां संहृतावनु गतो म
 नुवर्णः सृष्टिवर्त्मनि भवेत्प्रतिपातः तद्यथा पा
 दयोः गौं नमः पराय पृथ्वी तत्त्वाने नमः लिङ्गे पी
 नमः पराय जल तत्त्वात्मने नमः शिरसी वंतमः परा
 या काश तत्त्वात्मने नमः स्ने नमः पराया हंकार तत्त्वात्म
 ने नमः भान्तमः पराय म हतत्त्वात्मने नमः एतद्वयं हृदि
 न्यस्यमिति यं नमः पराय प्रकृति तत्त्वात्मने नमः स्वां न
 मयराय पुं तत्त्वात्मने नमः हं नमः पराय परतत्त्वात्म
 ने नमः इति स्थिति यं सर्वगात्रे इति संसारन्यासः अथ
 सृष्टिन्यासः हं पराय परतत्त्वात्मने नमः हं पराय पुं
 तत्त्वात्मने नमः यं नमः पराय प्रकृति तत्त्वात्मने नमः
 इति त्रैतयं सर्वगात्रे हृदि भान्तमः पराय म हतत्त्वात्मने नमः
 स्ने नमः पराया हंकार तत्त्वात्मने नमः शिरसी वंतमः
 पराया काश तत्त्वात्मने नमः सुरेवंतमः पराय वायु
 तत्त्वात्मने नमः हृदि जंतमः पराय तेज तत्त्वात्मने न
 मः लिङ्गे पी नमः पराया जल तत्त्वात्मने नमः पा
 दयो गौं नमः परायः पृथिवी तत्त्वात्मने नमः इति सृ
 ष्टिन्यासः सृष्ट्यादिन्यासः संकुली नियमो निबन्धे ॥

शिरसि विहिता मध्ये सैवादि तर्जनी कान्तिता अ
 वसि रहिता कुं-षु ज्येष्ठा न्वितो पकनि एकानसि ३४
 वदने सर्वाः सज्ययशि हृदि तर्जनी प्रथम युता मध्यमा
 नामौ शुभौ विहिता लिङ्गे-ताश्वाकु-लयो जान्वाः सा
 कुं-षा सुपद द्वये तद्यथा शिरसि गौं नमो मध्यमा कुं-ष्या
 नेत्रयो पी नमो तर्जनी मध्यमाभ्यां कर्णयो जंतमः
 संकुं-षरहिताभि रंडु-लिभिः घ्रातेनं नमो कुं-षानामि
 काभ्यां सुरेवंतमः सर्वाकुं-लिभिः हृदि स्नेतमो कुं-ष
 तर्जनीभ्यां-नामौ भान्तमः संकुं-मध्यमाभ्यां-लिङ्गे-
 यंतमो संकुं-षरहिताभि रंडु-लिभिः जानुनोः स्वा
 नमो संकुं-षरहिताभि रंडु-लिभिः पादयोः हं नमो सर्वाकुं-
 लिभिः इति सृष्टिक्रमः अथ स्थितिक्रमः हृदि गौं नमो
 कुं-ष-तर्जनीभ्यां-नामौ पी नमो कुं-ष मध्यमाभ्यां-लि
 ङ्गे-जंतमो रंडु-षरहिताभि रंगुलिभिः जानुनो नं नमो
 रंगुषरहिताभि रंडु-लिभिः पादयो वंतमः सर्वाकुं-लिभि
 शिरसी स्नेतमो मध्यमयो नेत्रयो भान्तमो मध्यमा तर्जनीभ्यां-

कार्णयोयंनमो रंङु. धरितामिरंङु. लिभिः श्वानेस्त्रानमो
 रंङु. धनामिकाभ्यां मुखे हंनमः सर्वाङु. लिभिः श्रु
 संहारकमः पादयो गोनमो सर्वाङु. लिभिः जानुनोपीन
 मः रंङु. रहितामिरहितामिरंङु. लिभिः लिङ्गे. जंनमो यंङु.
 धरितामिरंङु. लिभिः नाभौ नंनमो यंङु. धर्मधमाभ्यां
 हृदिवंनमो यंङु. धर्तर्जनीभ्यां मुखे हंनमो सर्वाङु. लिभिः
 श्वानेभानमो रंङु. धनामिकाभ्यां. कार्णयोयंनमो रंङु. धरि
 तामिरंङु. लिभिः नेत्रयोस्त्रानमो मध्यमातर्जनीभ्यां. मूर्ध्नि
 हंनमो मध्यमाङु. त्या इति संहारकमः पुनः सविस्थिति
 वित्यसेत् तथा च स्थाननयोर्विनिमयो नाङु. लिस्थानयोः
 क्वचित् विद्यंतीव्रज्वारीव पुनः सविस्माचरेत् ३५ ग
 हस्यपुनः सिद्धिं स्थितिकूर्याद्विशेषतः यतिर्वैराग्ययुक्त
 शसंसारं न्यसेत्ततः ३६ एतेन विद्यार्थिव्रज्वारीनां चतु
 र्धां गहस्यादीनां पंचधा यतिविरक्तादीनां च त्रिधानाः
 कर्तव्याः श्रुतिविभूतिपञ्जरत्नसाः निवेदं वक्ष्यपरं न्या
 यी सवरंभूत्यभिधंभूतिवरं संवत्सरावृत्तिमयं गुण

तमंमंविन्दे तद्यथा आधारे गौंनमः लिङ्गेपी
 नमः नाभौ जंनमः मुखे हंनमः श्रुशयोः भान
 मः यंनमः उर्ध्वोः स्वां नमः हंनमः कंधरायां
 गौंनमः नाभौ पीनमकुक्षौ जंनमः हृदि नं
 नमः स्तनयोः वंनमः हंनमः पार्श्वयोः भान
 नमः यंनमः श्रोत्रयोः स्वां नमः हंनमः शिरसि
 गौंनमः मुखे पी. जंनं कार्णयो वंनं नासापुटयो
 भानं कपोलयो स्वां हां हं वंदनकरस्य मूल
 संध्यगकेषु पंचतदंगुलिषु पंच वामकरस्य
 तसंध्यगकेषु पंचतदंगुलिषु पंच एवं दक्षिण
 दमूलसंध्यगकेषु पंचतदंगुलिषु पंच वामपा
 दमूलसंध्यगकेषु पंचतदंगुलिषु पंच मूर्ध्नि
 गौं. ततश्च पी. तद्यदने जंततपश्चमे नं
 तद्उत्तरे वं. मूर्ध्नि सकले हं. मुजयो भान.
 यं उर्ध्वोः स्वां. हां. शिरसि गौं. नेत्रयोः पी.
 मुखे जं. कंधे नं. हृदि वं. जठरे हं. मूला
 धारे भान. लिङ्गे यं. जानुनो स्वां. पादयो
 हां. श्रोत्रयोः गौं. गंडयोः पी. श्रुतयो वं

तुलसीदये करवीरदये अशिरसीदद्यात् सर्ववाहि
 रसीदद्यात् **तथावगौतमीये** दक्षिणेवासुदेवाक्षे
 स्वच्छं वैतन्यमव्ययं वामेवह्मनीरुक्कानित्यारज
 गुणान्विता तुलसी युगलं पार्श्वे द्वये दक्षिणवामके
 पद्मपुष्पं मुर्ध्नि देशे मूलनदक्षवामके ४४ षडभिः
 सर्वतनोदद्यात् पुनः शिरसि सर्वतः ततः सर्वानि
 पुष्पानि सर्वतनोदद्यात् ४५ ततोऽग्रावराणं पूजये
 त पूर्व उदामायनमः दक्षिणे उं सदा मायनमः
 पश्चिमे वासुदेवाय नमः उत्तरे उं किङ्कि. येनमः
 केशरेषु अग्न्यादिकोने उं ग्रावक्रायसाहा हृदये
 नमः नैर्ऋत्ये उं विवक्रायसाहा शिरोमसाहा वायु
 कोने सुप्तं वक्रायसाहा सिखायै वषट् ऐशान्या उं
 त्रैलोक्यरत्नवक्रायसाहा कवचाय हुं वैवर्दिह ॥
 उं असुरान्नकवक्रायसाहा अस्त्राय फट् ततः प
 त्रेषु पूर्वादि उं कृकान्येनमः एवं सत्यभासायै ना
 ग्यजित्येनमः सुतन्दायै नमः मित्रवृन्दायै सलै

तनायै. जाम्बवतै. सुशीलायै. पत्रामेषु पूर्वादि उं
 वासुदेवायै नमः एवं देवको. नन्दायै. यमोदायै.
 बलभद्राय. सुभद्रायै. गोपेभ्यः गोपीभ्यः तदा ह्य
 मध्येव पूर्वादि कुमेन उं मन्दाराय नमः एवं सन्नाना
 य. पारिजाताय. कल्पवृक्षाय. हरिचन्द्रनाया तदा
 ह्यर्चन्दादीन् वजादीन् अपूजयेत् ततः कृष्णाक्षकान् पू
 जयेत् उं श्रीकृष्णाय नमः एवं वासुदेवाय नमः देवकीनेद
 नाय. नारयनाय. यदुषेणाय. वाष्पेयीय. धर्मसंस्थापना
 य. अक्षराकोत्तमारुहारिणो सर्वत्रपणवादिने सोत्तरेन पूज
 येत् असक्लेशदे. दुवजादीन् अपूजयेत् **तथावगौतमीये**
 अथवाङ्. दिक्पतिभिस्तदसुरैरपि चार्चयेत् एवमभ्यर्चयत्
 कृष्णकामशङ्कोसभाजनं ४६ इत्ययं जनः शक्रश्च
 कृष्णश्चैतपूजयेत् ततो धूपादिविसर्जनात् कर्म समा
 पयेत् अस्य पुरश्चरणं दसलक्षजपः **तथावदसलक्षम**
 क्षयफलप्रदं मन्त्रं प्रतिजप्य निर्मलमतिदसाक्षम् अह
 यात् सिताज्यमधुरासुतैर्नैवेदयन्तामुजैः कुतासने दसा
 पुते अथ शशिखगलवर्णं वेत्तनं पंचबलं पूजयेत् पुन
 रुयाश्च प्रोक्त्वा कर्त्तव्यं तदं अमलैर्भास्वरायै रंभु

जानोसि तद्युतसुसिक्कैरारभेदोमकर्म दशाक्षरादौ श्री
 मायाकामः काममायास्त्रिविधत्रयो दशाक्षरो भवति त
 था च श्रीसक्तिमारपूर्वशक्तिश्रीमारपूर्वकः काम
 शक्तिरमापूर्वदशार्नो मनवस्त्रिपः इति सन्नकुमारक
 ल्य एतेषां पूजाप्रयोगः प्रातंकृत्या वैष्णवोक्तपीठन्या
 सांसात्रं कर्मविधाय कृष्णादिन्यासं कुर्यात् तद्यथा शि
 रसिनारायणत्रयनेनमः मुखे विराट् गायत्री छंदसेन
 मः हृदि श्रीकृष्णदेवतायेनमः ततः करां कुं सौ आ
 वेकायस्वाहा अंगुष्ठाभ्यां नमः आवकायस्वाहा हृदया
 यनमः इत्यादि दशाक्षरवदिने सत ततः फलाधी चै
 दशतत्त्वसुर्ति यंजुरौ न्यसेत् ततः किरीटमंत्रेण व्यापकं
 विधाय यथाशक्ति मुद्रां पुदश्य ओं नमः सुदर्शनाय अस्त्रा
 य फडि जिदिगंधनो विधाय ध्यायेत् आये मनो दसाक्षर
 वध्यानं हृतीये स्त्रभिषेकवध्यानं हृतीये तथ्यानं शंख
 चक्रधनुर्वाना पाशादुःशधरा हारवेनुधमनधृतो
 दौर्भा ध्ये वरुष्मदिवाकरे गौतमीयसतेत अत्रापि
 दशाक्षरवध्यानं तथा वरमादिकामादिमंत्रैर्मधी हृये
 कृत्य अनयोर्मंत्रयोर्मंत्री आवकाद्यैः परांतरं कुर्या

दशाक्षरमन्त्रं वैष्णवोक्तपीठन्यासविधाय पुण्यान्वा
 मानसे संदृश्य शक्तिमात्रं कुर्यात् ॥ सर्वंध्यानपू
 जादिकं सुधी एवं ध्यात्वा मानसे संपुज्या संखस्था
 यनं कुर्यात् ततो वैष्णवोक्तपीठपूजां विधाय पुन
 ध्यात्वा हवाहनादिपंचपुरांजलिदानपरिचर्यते
 पुनोक्तवेत्तादिपुजनं च विधाय आचरणे पूजामा
 रभेत् अस्या वरुणनिष्प्रगे दुवृज्जादीयेक ततो क
 र्माह्वानं संपूज्य धूपादिविसर्जनं तत्कर्म संप
 येत् एतेषां पुष्पां पञ्चलक्ष जपः तथा च पञ्च
 लक्ष जपेतावत् दयुतं पायसेन च जह्यात् संस्क
 ते वही मंत्रोत्तमो यस्मिन् ७७ मंत्रोत्तमं कृत्वा
 य पद्माभास्य गोविन्दाय ततः परं गोपीजनपद
 स्थाने वल्लभाय दिठा वधिः कामबीजादि राक्षा
 तोमन्त्ररक्षा दशाक्षरा ४६ अथ पूजाप्रयोगः
 प्रातंकृत्यादि वैष्णवोक्तपीठमन्त्रं विन्यस्य कृ
 द्वादिन्यासं कुर्यात् यथा नार्दकवयेनमः मुखे
 गायत्री छंदसेनमः हृदि श्रीछांदेवतायेनमः गु
 र्ये लीं बीजाय नमः पादयो स्वर्हो कृतयेनमः
 सर्वाङ्गे ततः प्रणवपुटितं मंत्रं त्रिशः करयो व्या
 य करं न्यासो कुर्यात् लीं कृष्णाय अंगुष्ठा
 भ्यां नमः गोविन्दाय तर्जनीभ्यां स्वाहा गोपीज
 नमध्यमाभ्यां वषट् वल्लभाय अनामिकाभ्यां

हुं स्वाहा कनिष्ठाभ्यां फट एवं हृदयादिषु ततो
मूलेन मूर्ध्नादि पादपर्यांतं त्रिशान्याप्य प्रणवे
नृसक्तव्याप्य मंत्रन्यासं कुर्यात् मुर्ध्नि लला
टे मू मध्ये कर्णयोश्चतुयोऽध्यानयोर्वक्ष्ये मीमा
यां हृदि नाभौ कक्षां लिङ्गे जानुभ्यां पादयोः एषु स्या
नेषु यत्नेन मंत्रवर्णान् नमो नान् निष्सेत् शिर
सौ प्रवृत्तं च न्यसेत् ततो न्यमुखं हृदयगुह्यं धृष्टु
मंत्रस्य पदपंचके नमो नान्यसेत् पदपंचके च च
तु श्रुतु स्यादयं ततो न्यासं कुर्यात् लीं क
ह्माय हृदयाय नमः गोविन्द्याय शिरसे स्वाहा गो
पीजनशिखायै वषट् वल्लभाय कवचाय हुं स्वा
हा प्रसाय फट - तथैव चतुर्कर्णवेदाध्विनेत्रसं
ख्याद्वैरे कुमातृषडङ्ग मनोः कुर्यात् मन्त्रविज्ञा
तिसंयुते ४८ नमः स्वाहा वषट् वौषट् हुं फट् नान्
अजातयः ततो दशतन्त्रमूर्तिं पञ्च न्यासो विधा
य किरीट मंत्रेन व्यापकं कृत्वा यथाशक्ति मुद्रां च
ध्या उीं नमः सुदर्शनाय प्रसाय फटिति दिग्ब
न्धनं कृत्वा दशादरीं तं ध्यात्वा मानसैः संपूज्य शं
खं स्पर्शं कृत्वा वैष्णवी पीठमन्त्रं पीठपूजां विधा
य पुं ध्यात्वा प्रावाहनादि पञ्च पुण्यांजलि
दानपर्यन्तं विधाय लीं मित्या द्यौरे स्तदङ्ग
मुन्यसि कुमेरा संपूज्य लीं क ह्माय हृदयाय
नमः इत्यादिना प्रंग मंत्रेन संपूज्य च पुनः पञ्च
पुण्यांजलिं दद्यात् ततो वेद्यादीपूजनं कृत्वा दश

तारौ कवचं पूजां कृत्वा धूपादिविसर्जनं कर्मस
पुरश्चरं मायेत यस्यां दसा तरपटलाङ्ग मन्त्रान् शक्ति
श्रीपूर्वकं प्राणैर्दशार्णविंशदक्षरः अस्य पूजाप्रयो
गः प्रातः कृत्वा दिवेष्वोक्त पीठमन्त्रं पीठन्यासं वि
धावत्तथादिकं न्यासं कुर्यात् शिरसि वल्लभाय वष
तमः मुखे गायत्री हृदये नमः इति श्रीकृष्णदेवतायै नमः
गुह्ये लीं वीजाय नमः पादयोः स्वाहा शत्रये नमः ततः
कराङ्ग न्यासौ ही श्री लीं मङ्गलं भ्यां नमः कृष्ण
यतर्जनीभ्यां स्वाहा गोविन्दाय मध्यामाभ्यां वषट् गो
पीजनग्रन्थामिकाभ्यां हुं वल्लभाय कनिष्ठाभ्यां वौषट्
स्वाहा करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ततो मूले
न व्यापकं कृत्वा मंत्रपुटितान् मातृकावर्णान् तत्र
स्थानेषु न्यसेत् ततो दशतन्त्रानि विन्यस्य पुनर्मूलेन
व्यापकं कुर्यात् ततो मंत्रन्यासः मुर्ध्नि हृदि तल्लारे
श्रीतमः भु मध्ये लीं नमः नेत्रयोर्लीं नमः कर्णयोः स्त्रो
नमः नसोपंतमः वदने गौं नमः चित्तुके विं नमः कंठ
देशे नमः दौर्मूलेयंतमः इति गौं नमः उदरे पीतमः नाभौ
जं तमः लिङ्गे नमः ततः स्वाधारे वंतमः कक्षां लं नमः

१-
११

जान्वाभोनमः जंघमोयं नमः गुल्फयोसोनमः पादयोहं
 नमः श्रुतिस्थिति रूदिही ३ उदरे श्रीनामोऽङ्गी उदरे कुं पा
 धारे क्वां क्वां यं जान्वागो जंघायां वि गुल्फयोर्दो
 पादयोयं मुष्णिगो कपालेपी भुमधे जं नेत्रयोने कर्णयो
 वं नसोले वदनेभो नमः विवुकेयं कंठेसो दोर्मलेहो
 इतिस्थिति पादयोही गुल्फयोऽङ्गी जंघयोल्की जान्वा
 कुं क्वां क्वां आधारेयं लिङ्गे गो नामो वि उदरेदो
 हृदि जं दोर्मलेगो कंठेपी विवुकेयं वदनेननासोवो
 कर्णयोले नेत्रयोभो भुमधेयं ललाटे सो मस्तेकहो स
 र्वत्रनेमोत्रातत्येत इति संहारः त्यागः पुनः सृष्टिस्थिति
 कृत्वा मूर्तिपञ्जुरं विन्यस्य मूर्तिपञ्जुरं सृष्टिस्थिति विन्य
 सषडङ्गानि न्येत ह्रीं श्रीं लीं हृदयाय नमः कृष्णाय शिरो
 स्वाहा गोविन्दाय सिखायै वषट् गोपीजनकववाय हुं वल्
 भाये नेत्रत्रयाय वौषट् स्वाहा स्रस्त्राय फट् तथा व सृष्टि
 स्थिती व विन्यस्य षडङ्गानि समावेरत गुताग्निवेदकं रा
 करण्यदोरैर्मनोः ततः पूर्ववत्मुद्रादिदर्शने दिव्यं धनं वकुत्वा कि
 शीटमेव नयापकं विधाय मुद्रां वद्धा ध्यायेत् तद्यथा हा
 रवत्यां सह स्वर्कभासदेभवनोत्तमैः अतलैः कल्पवृक्षै
 अ परित्रे मनिमं एवे ५१ जलद्रुतमयसंम द्वातो
 रनकुञ्चके कुलस्युलसप्रित्रवितातालसीमौ क्रिके ५२
 पद्मरागस्य ली रजिद्वनधाप्रमथतः अतारतगत

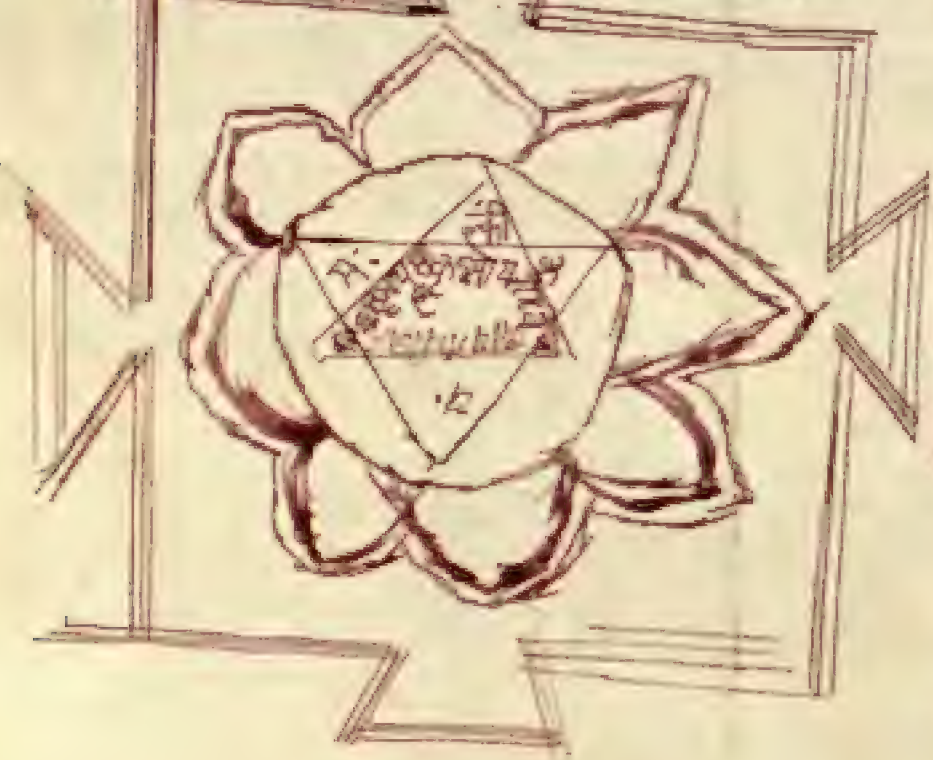
द्वप्रधारस्य सारोयः अ ३ रत्नदीपावलीभिः अप्रदीपितदिगं
 तोरे उद्यदादित्यसंकासमनिहिंहासनामुजे ५४ समासीतोः
 च्युतो ध्येयो दुतहाकसंतिभाः समानो दितवेदुर्कतडिको
 हिसमद्युतिः ५५ सर्वोद्गुन्दरः सोम्यः सर्वाभरतभूषितः पीत
 वासाश्चक्रशृङ्ख गदापद्मोज्वलद्गुजाः ५६ अतारतोऽलद्रु
 ने धारोधकलसंस्पृशन् कामपादासुजोगैकृष्णतापलव
 क्वा वि ५७ रक्तनीसत्यभामेद्वे मुष्णि रत्नोवधारया गिञ्च
 त्यो ददावामस्य स्वदोऽस्य कलत्यया ५८ नामजितिसुतन्दा
 वीदशनेयो कलसौ तपो जां मुवती सुशीला वदिशनेयो दद
 वामके ५९ वरुः कोऽसमाहस्य संख्याताः पणितः प्रियाः धोय
 कनकरत्नौ घधारामुकलसोज्ज्वला ६० तद्वह्निवाधनेधयाः
 पूरयन्त्रोऽधनेधरां तद्वह्निवृक्षयोर्वर्षपुरावप्रसुरादयाः ६१ र
 वंध्यात्मा मानसैः संसृज्य श्रुं स्थापनं कुर्यात् यमप्रजायं वं
 षट्कोतमपृदलपद्यो विलिख्य तं शिष्टैः सप्तादशभिर्वर्षयेत्

आहु सस्यं नृ

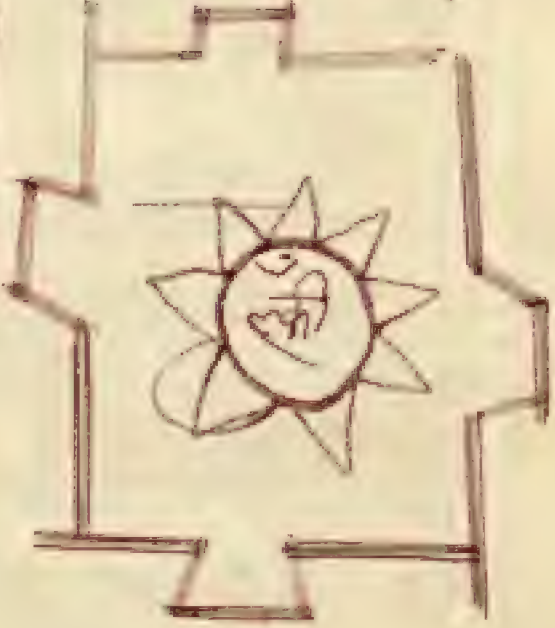

ततः षट्कोतस्य प्रागुक्तो निलको तेऽपि श्रीवीजशेषेषु भुवनेषु शि
लिखेत् ततः षट्संघिषु क्रीडमानमः शतिषट् वरणां निलिखेत्
ततः केशेषु कामदेवाय विष्णु हे वृष्यवान् अधीमहीतत्रान
र्जः प्रोदयात् शतिगायत्र्यास्त्रीजित्रीत्यक्षरानि पूर्वदिक्सेविलि
खेत् ततः षट्पूर्वदिनमः कामदेवाय सर्वजनप्रियाय सर्वज
नसेमो हताय जल २ पूजल २ सर्वजनस्य हृदये मम वशं कुरु
कुरु स्वाहा शतिमालामंत्रस्य षट् षडक्षराणि दलेषु विलिखेत्
मालामंत्रमाह **पुणरदायां** नमो ते कामदेवाय वेदेत सर्वजनेत्र
तेः प्रियाय सर्ववर्णां जने जनेमो हताय व ५२ जलद्वयं पूजलां
ते वेदेत सर्वजनस्य व हृदये मम सव्यं ते वशं कुरु युगोपारः ५३
मालामंत्रस्य वाचवत्यां शतिकाक्षरैः तद्वाममातृकायां सेवेषु
येत् ततो भूविष्यदितु श्रीवीजं विदितु च सायावीजं विलिखेत्
तद्वाम्ये अष्टवज्राति **तथा व विलिखेत्** यगन्धपेदे न लिखे
दष्टदलासु जं कर्निकायां नृषट् कोनं ससाध्यं तत्र मन्त्रं ५४

श्रीकृष्णस्य

श्रीकृष्णस्य

शिष्टे संसप्तदशभिरक्षरैः वेष्टयेत् तस्मिन् प्रागुक्तो निलको
लोषु अयं शिष्टेषु संस्विदे ५१ षडक्षरं षट्संघिषु के
शेषु त्रिंशः स्त्रिंशः विलिखेत् तस्मिन् गायत्रीमालामं
त्रं दलाषु के ५५ षट्संघिषु विलिखेत् तदा ह्येवेष्टयेत् मातृ
काक्षरैः भूविष्यदितु श्रीमायेदिग्बिदिह्यपि ५६
भूगर्हं च तत्संस्थादष्टवज्रं **संस्विदे** विधुषितं एतद्यंत्रं
मष्टादशाक्षरं द्वाविंशत्यक्षरं द्वादशाक्षरं दशाक्षरं कतदशा
क्षरं एकादशाक्षरं नामिति यत्पद्यमष्टपलासं नु तत्र
संस्तुतं न वेतुर्द्वारं **दत्तुर्द्वारं** **दत्तुर्द्वारं** **दत्तुर्द्वारं** ५७
समापुत्रं कामगर्भितकर्मिणं सामान्यमनुमुदिष्टं मष्टा
दशाक्षरं नु ५८ कतुर्द्वारं वेतुर्द्वारं पद्यमष्टदलात्यंतं
षट्कोते गर्भकामातृसप्तदशाक्षरं वेष्टितं षडक्षरं मनु
वरं षट्कोते विलिखेत् ततः शतिगोत्रमाये अष्टादशा
क्षरं दशाक्षरं द्वाविंशत्यक्षरं तदष्टाक्षरं विषयं अन्यथा
तापिन्यादि विरोधः स्यात् ततः पूर्वोक्तप्रीठमन्त्रं त्रापी
ठपूजां विधाय पुनर्धा **वत्वा** अर्वाहनादिपञ्चपु
ष्याज्जलीदानपर्यंतं विधाय सुविंस्थितिं षडङ्गं
ज्व संस्पृज्य ओं किरीटाय नमः श्वंकुण्डलाभ्यां च
क्राय शंङ्गाय गदये वद्याय वनमालाय श्रीवत्साय
कौलभाय सर्वत्र प्रणवादिनमो नैतन पूजयेत् पुनः प
ञ्चपुष्याञ्जलिं दत्वा आवरनपूजामारभेत् षट्कोते

५-
१३

हीशीलीरुद्यायनमः कृष्णाय शिरसे स्वाहा इत्या
दिनापडुनतिपूजयेत् ततोदिकपात्रसामूले वासुदेवा
यनमः एवं संपूर्णतया ७५ मन्त्राय अनिते द्वाय ७५ वा
दिनमो न्नेन पूजयेत् एवं विदिकपात्रसामूले पू ओं शा
मी नमः एवं श्रिये नमः सरस्वत्यै नमः रतये ७५ पूर्वा
दि पूर्ववदुक्तान्या पूजयेत् अथ षोडशसहस्रमहि
षीभ्यो नमः तद्वहीः पूर्वादि ईन्दुनिधी नीलनिधिं
मुकुंदनिधिं मकरनिधिं शानन्दनिधिं कछपनिधिं
पद्मनिधिं शङ्खनिधिं शुभ्रपूजयेत् तद्वहीरिंदादीन्
बजादिश्र पूजयेत् ततो धूपपादिविसर्जनान्ते कर्म
समापयेत् अस्पृश्यरं वतुर्लक्षजपः तथा व ध्या
त्येवं परमात्मानं विंशत्यर्णमनुं जयेत् वतुर्लक्षं तेदा
ज्ये श्रुत्वारिंशत्सहस्रकं ६० मन्त्रान् वागभवका
मवीजं वृक्षं माय भुवने श्री गोविन्दा परमा गोपी जन
वल्लभ उ शिरः वतुर्दशस्वरोपेतो भृगुसंगीतार्थतः क
विंशतकारो मन्त्रो वागीशालपरायकः ७९ अस्पृजा
प्रयोगः प्रातः कृत्यादि वैष्णवोक्ता पीठमन्त्रं पीठन्यासं
विधाय अष्टदशाक्षरवदृश्यादिन्यासं कराङ्गन्यासौ
विधाय मुद्रादिदिग्बन्धनं च कृत्वा ध्यायेत् वामोर्ध्वहस्ते
दधतं विद्या सर्वा मुपुसके अक्षमालाश्च दक्षोर्ध्वे स्फा
टकी मातृका मयी ७२ सद्यः ब्रह्ममयं देवमुपः पानिद्वयैरितं

गायत्री पीतवस्त्रं स्थासले कोमलचूर्वि ७३ वरुणं वृक्षं
तोत्रं सर्वज्ञं सर्ववेदमी ७४ वासितं मुनिगते सपतिषु दुर्
सदा ७५ एवं ध्यात्वा विंशत्यर्णं वतुर्लक्षं पूजयेत् विशेषतः
सृष्टिस्थितितरपूजनेनास्ति तद्दार्णभावात् अस्पृश्यरं
न वतुर्लक्षजपः तथा व वतुर्लक्षं जपेन्नात्र मिमं मन्त्री सुसंयतः
पलासपुष्पं सादुक्ते श्रुत्वारिंशत्सहस्रकं ७५ जहु या
कर्मण्यनेन मन्त्रसिद्धिर्भवेद्युवं मन्त्रान् वागभवका
मवीजं वृक्षं माया लक्ष्मी मन्त्रं ७६ दशाक्षं मनुर्वर्षं भवेच्छ्रुत्वा
दमो नमः वृक्षसंहितायां वागभवं भुवने शान्ती श्री वीजं कामवी
जकं ॥ दशार्णं इत्यादि अस्पृजा प्रयोगः प्रातः कृत्यादि
वैष्णवोक्ता पीठन्यासं कृत्वा अष्टादिन्यासं कुर्यात् शि
रसी वस्त्रं च षोडशमः सुरेव गायत्री चंदसेनमः ६
दि श्री कृष्णाय देवताये नमः अस्पृश्यास पूजा जपहा
मादि सर्वदशाक्षरवत् ध्याने तु विशेषः ध्यायेत् वृन्दा
वने रम्ये काञ्चनी भूमि मध्ये गता नाघुष्पलता कीर्ण
श्रु वृक्षं खलितं ७७ कल्याणं वीतले सस्य कृष्णमवाति मते
वासं देवो नारदाद्यैर्मुनिरैः स्तुतिभिः परिवारितैः ७८
रत्नसीतासने ध्यायेत् दुपविष्टं कजोपरि सजलज
लदस्यामं रक्तपद्मायते दानं ७९ रक्तपद्मसुरत्या
दपानिभ्यां परि मण्डितं नवरत्नं समास्य भूषणैः प
रिभूषितं श्री युक्तावतसी भ्राजत कोसमोद्भा

प. २४

वितास्वरेताहारावली २ मं श्रीवत्सादिः वदसं ० ३
 रोचनातिलकपात्रकुंतलभूमराजितं कं दर्पापश
 दृष्टा विलसितविराजितं ०४ अनेक रत्नसंपुष्पसुरतमक
 रेकुण्डलं वरिहं वरिहं कुता तसं सर्वज्ञं सर्ववेदभिः ०५ उपा
 सितं मुनिगतेरुपतिष्ठेदुरिस्य ॥ इति प्रथेकादसी प्रकारः
 कामदारंधरासंस्थकात्रिविंदुविभूषितं त्रैलोक्यमोह
 नाविष्णुः कथितस्तवपत्नित ०६ अथ पूजाप्रयोगः प्रा
 तः कृत्यादिवैष्णवोक्त पीठशक्तिपर्यन्तं विन्यस्ततद
 परि पतिराजाय स्वाहेति पीठमनुन्यसेत ततः कृष्णादि
 न्यासः तद्यथा शिरसीसमोहनत्रययेनमः मुखे गा
 यत्री चन्द्रेनमः रुदि त्रैलोक्यसमोहनाय विष्णवेनमः
 तेडुक्ते कृष्णसंमोहनचन्द्रे गायत्रीपरिकीर्तितं त्रैलो
 क्यमोहनाय विष्णुदेवतासमुदीरता ०७ ततः कृष्ण
 न्यासोक्तो मृदुशब्दां ० इत्यादिको हृदयाय नमः
 इत्यादि तथा वनिचन्द्य दीर्घघटकयुजानेन कामवी
 जनेकलयेत ततोवातन्यासः अङ्गुष्ठे द्वांशे पतवा
 नाय नमः तर्जनीयां द्वी मोहनवानाय नमः मध्यमयोः द्वी
 सन्दीपनवानाय नमः अनामिकेण त्रै तापनवानये
 कानिहकयोः सः सादनवानाय ० तथामस्तकसुखरुद
 यरासपादेयुन्यसेत तथा वनिचन्द्य द्वासाय प्रणवेन
 र्वद्दीसाय मोहनं ततः सन्दीपनारव्यं क्रीमाद्यं वृमा

द्यं तापनं पुनः ०८ सर्गेन भूगुणभूयोसादने
 पंचमं न्यसेत ततो ध्यायेत् भगवति दुर्मे संकासं
 सर्वतेजोमयं वयः किरिदिनं कुण्डलिनं केयूरव
 लयान्वितं ०९ मृक्कासदुन्नसं नद्रातलाकोटि
 समुज्जलं नातालका रसभगं पीताम्बरगुणावृतं ८
 शरुजोपरितन्त्रं रक्तपङ्कजमधगं उन्नत्यहं मणिक
 शीलक्ष्मीवामोहं संस्थितां ११ सर्वालङ्कारसुभगं शु
 क्तकासोयुगावृता सकासां लीलया देवमोहयन्त्रं पुनः
 पुनः १२ शंङ्खं वक्रगदापद्मपाशाङ्कुशधनुः शरान्
 धारयन् जगन्नाथं रक्तपद्मासने दानं १३ एवं ध्यात्वा मा
 नसैः समुज्य संङ्कस्यापनं विधाय न्यासकुमेन पीठ
 पुजा कृत्वा पुनर्ध्यानावाहनादि पञ्च पुष्पाञ्जली
 दानपर्वन् विधाय षडङ्गानि संसुज्य न्यासक्रमेण =
 शरिरे पंचवातात् संसुज्य ओं किरिटीयानमः एवं कुण्डला
 यनमः शंङ्खाय नमः वक्राय गदायै पद्माय शपाय
 धनुः शाय धनुषे शराय इति हंसेषु पूजयेवेत ॥
 श्रीवत्साय कौस्तुभाय गले वरामालाये नितम्बे पी
 तवसनाय चामाङ्गे श्रीलक्ष्मणे नमः सर्वत्र प्रणवादिनमो
 त्रेन पूजयेत ततः केशेषु अग्रादिकोनेषु मध्ये दिव
 वल्का हृदयाय नमः क्री शिरसे स्वाहा इत्यादि षडङ्ग
 निपूजयेत ततः पूर्वादि दिक्वतरो वानान् संसुज्य

१५

कोनेषु पञ्चमे बाने **पु** जपोत् पत्रेषु **डि** लक्ष्मि
मः एवं सारस्वते. रत्ने. धौते. कीर्त्तये. कं
ते. तुष्टे. पुष्टे. तदहिलोकपालान्
पुष्टे. अत्र ब्रह्मादिपूजानां किञ्च नुक्तं
त ततो ध्यादि विसर्जनांतं कर्म समाप
येत् अस्य पुरश्चरं द्वादशलक्ष जपः त
था च रविलक्ष्मि जपेन मंत्रं जुहुयात् तद्
दशां सतः अमृतं च यत्सिद्धिं नृपायसे न वि
धानवित् २३ अथ वा रविसाहस्रं हुते तत्र
अर्पयेत् मंत्रांतरं कामबीजं ऊँ छिके
षाय ह्रस्वौ षादुरापरः तथा च ऋषिकेषा पदं डे. त्रै
नमो नृः कामपूर्वकः २४ अस्य त्यागपूजादिकं
सर्वं पूर्ववत् लक्ष्मीर्माया कामबीजं डे. त्रैकुं क्षप
दे तथा स्वाहृति मंत्राजं भजतां सुरपादपः २५
अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः कृतादिवैष्णवोक्तं पीठमन्त्र
त्रैविन्यासध्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसीनारदकृष्ण
येतमः मुखेऽनुष्टुपदं देसे नमः हृदि श्रीकृष्णदेवतायै
नमः ततः कराङ्गन्यासौ ल्कांशुः षाभ्यां नमः श्रुत्यादि
एवं क्रोद्धद्या नमः श्रुत्यादि ततो ध्यानं कलायकुसुमश्या
मं हृन्दावनगतं हृदि योपगोपी गवीतं पीतवस्त्रपुगावतं २६
नामालङ्कारसुभानं कौस्तुभं ध्यात्वा विवर्तसे सनकादि मुनि

शुद्धः संस्तुते पराया मुदा २७ संस्तु च कलसदा हुं वेन
संस्तुते परितं एवं ध्यात्वा मानसः समुज्ज्वलं स्यात्
ने कुर्यात् ततो वैष्णवोक्तं पीठमन्त्रं पीठं समुज्ज्व
पुनर्ध्यात्वा आवाहनादिपञ्चपुष्पाजलिदानपर्य
त्रैविधाय आचरणपूजामारभेत् यथा केशेषु म
म्यादिकोनेषु मध्ये दितुं वल्कां हृदयाय नमः श्रुत्या
दिपूजयेत् तदहिलेन्द्रादीन् वजादिंश्च समुज्ज्वलं
पादि विसर्जनांतं कर्म समापयेत् अस्य पुरश्चरं
वैतलं जपः तथा च ध्यात्वेवं परमात्मानं वत
लेन मंत्रं जपेत् दशां संजुपान्मंत्रोक्तं समैः बुधव
दे जै २८ मंत्रांतरं श्रीसक्तिस्मरकृष्णाय गो
गोविन्दाय विरो मनुः अस्य पूजाप्रयोगः प्रातः
कृतादि पूर्वोक्तं पीठमन्त्रं पीठन्यासं विधाय रत्ना
भिषेकं वदृष्यादिन्यासं कुर्यात् ततः कराङ्गन्या
यथा श्रीः अङ्गुष्ठाभ्यां नमः हृदि तर्जनीभ्यां सहा
क्षीमध्यामाभ्यां वषट् कृष्णाय श्रुनामिकाभिका
भ्यां हुं गोविन्दाय कोनिकाभ्यां वौषट् स्वाहा
करालकरपूष्पाभ्यां षाभ्यां फट् एवं हृदयोदिषु
श्रीहृदयाय नमः श्रुत्यादि ततो **म** र्तिपञ्च
रन्यासं विधाय मुदादि दिग्बन्धनं विनात्यतीं
ध्यात्वा तद्देधानेन पूजयेत् विषेषस्तु सृष्टि स्थिति

२७

कवचाहुं स्वाहा अष्टौ यफरु ततो वृद्धे लघुपूर्वादि जं
 नारदाय नमः एवं पर्वतं - जिष्णुं - निशठं - उदुरं - दारुकं -
 विश्वकसेनं - वीर्येन येन पूजयेत् तद्गुह्यं रिञ्जितीति
 वज्रादींश्च संस्पृज्य धूपादिविसर्जनान्नकर्म
 समापयेत् अथ पुरश्चरणं लक्षजपः तथा वध्या
 त्वेवं रुक्मिणीकात्रं जपेत् लक्षं सते मनुं अयुतं जुहुयात्
 पद्मे रत्नेर्मधुरप्लुतेः ८१ मन्त्रान्नानि श्रीशक्तिं का
 मपूर्वाङ्गं जन्मशक्तिं रमान्तिकः दशाक्षरः सरवासौ
 स्यात् सक्तिं रमयायुतः ८२ मन्त्रो विकृतिरव्यर्त्तवाचका
 वा ८३ कारिमौ अनेवाकल्प्यादिपञ्चाङ्गानि दशा
 क्षरवन्ध्याविंशत्यर्णैः पूजा कर्त्तव्या ध्यानं नृवरदाभय
 साभ्यां शिष्यते स्वर्गं गोपिये पदं सिकरताभ्यां शिष्यते
 केगदोज्वलं ८३ अनेण पुरश्चरणं दशलक्षजपः प्रा
 जोत्तावत्सहस्रहोमः तथा वदसत्सदं जपेदाजैर्हुतेता
 वत्सहस्रं पुण्यं नमसा पुनः कृष्णगोविन्दकोत्तया ८४
 श्रीपूर्वाङ्गे - त्रैलोक्याय हुं फट् स्वाहेति किर्तिते अथ
 नारदकृष्णविरतुषपद्वन्द्वः वरमाप्ताह रिद्धि देवा आवेका
 द्यै रङ्गः कल्पना दशाक्षरवदस्य पूजा जपे होमा दया श्रीज
 शक्तिवतः तमे अथवा लंगोपालमन्त्रः ॥
 वविवसुस्वरात्तितः सर्गा कृष्णः कामकृष्णाय कृष्ण
 नमः कामः कृष्णाय नमो नृकः कामः कृष्णाय कामः
 गोपालाय हृदये कामकृष्णाय स्वाहा कृष्णगोविन्दो

५०
१७

उ. नो कामं कृष्णगोविन्दायः कामः कृष्णगोविन्दो
 उ. नो कामः दधिभक्षनाय ददयं सुपुसन्नामेते ह्युका
 मगो कामः श्यामलाङ्गपटत् वालवपुषे कृष्णाय वहि
 जाया रमाया कामः कृष्णाय कामः वालवपुषे क्रीष्णा
 यवहिजाया तथावगोत्रमीयनिबन्ध वाक्विबसुस्वरयु
 तः सर्गकानो मनुर्मतः कृष्णति द्वाक्षर कामः पूर्वस्य
 र्णः स एव ९५ स एव काम पूर्वश्रुत षडक्षरै मनुर्मतः
 स एव चतुर्वर्णः स्यादेतान्यश्रुत रत्नः वक्ष्यते येन
 वर्ण स्यात् कृष्ण तमः श्रुति ९६ अथ ३५१६ पंक्तिः
 कृष्णायति स्मरन् नमो पञ्चाक्षरः परः ९७ गोपाला
 यामित जायान्तः षडक्षर मनुर्मतः कृष्णाय कामवी जा
 द्या वहि जायान्तको मर ९८ कृष्णगोविन्दको उ. नो स
 त्पानो मनुर्मतः कृष्णगोविन्दो उ. नो कामाद्या श्राय
 वर्णक ९९ श्रायं न कामवी जं च न वाक्षर उदाहताः द
 धिभक्षनाय वहि वलुभावा एव र्णक १०० सुपुसन्नाम
 ने प्रोक्तो नमो इत्यपरोषुकः कामवी जं धरावी जं पुनः
 कामं समुद्धरेत् १०१ श्यामलाङ्गः पदं उ. नमो नो
 यं दशाक्षरः शिरो नो वालवपुषे कृष्णायान्यो म
 नुर्मतः १०२ श्रीसक्तिका मकृष्णाय सारः सप्ताक्षरो
 ल्कीः मनुः शिरो नो वपुषे कृष्णायान्यो मनुर्मतः १०३ एते
 षोडशपदं चतुस्रपदं पदं भूगर्हं वतर्हं
 त्रमध्यस्थं कामवी जं तथावगोत्रमीय १०४

५५

पद्ममधुपलासेन वतरं सुसलदाने वतर्हं रसमा
 युक्तं कामगमिते करिणं १०५ एते षोडशपदप्रयोगः
 प्रातः कृत्वा दिवे सवाक् पीठं नमस्कृत्या सविधायक
 ष्यादिना संस्कार्य यथा शिरो नो नारद ऋषये नमः
 मुखे गायत्र्यं नमः हृदि श्रीकृष्णे देवताये नमः ततः
 कराङ्गं नमो ल्याङ्गं नमः क्रीतर्जनीभ्यां स्वा
 हा ल्कं मध्यामाभ्यां वषट् ल्कं अनामिकाभ्यां हं ल्कं
 केनिष्काभ्यां वौषट् ल्कं करतलपृष्ठाभ्यां फट् स्वं हृद
 यादिपूजां हृदयाये नमः श्रुत्यादिततः पूर्ववत् सुद्रादि
 कं पुद प्रथमायेत श्रवाद्या कोवनी लामुज रुतिर
 णाभाजनेना मुजस्था वाला जड्या कटीस्थल
 केनितरत किं कंतीको मकुन्दः दाभी हे यं ३ गोने
 दधदति विमलं पायसं वन्दे गगोपा गोपवीतारुनप
 विलसत् केण भूषणं १०६ एवं ध्यात्वा मानसैः
 समुज्ये शं स्वं स्थापने कुर्यात् ततो वै सवाक् पीठम
 न्वेतो पीठपूजाविधाय पुनर्धात्वा श्रावणादिपञ्च
 पुष्पाज्जलिदानपण्यं विधाय वरणा पूजामारभेत्
 यथाके शोरेषु श्रृङ्गादिकोने पूजयेत् क्रीतर्जनी
 हृदयाये नमः श्रुत्यादिना षडङ्गं संपुज्य तद्गतिरित्यु
 दीनवज्रादिंश्च पूजयेत् ततो धूपादिविसर्जनात्
 कर्म समापयेत् एतेषां १०७ रणं लक्षजपः तथा
 व ध्यात्वेवमेवमेतेषां लक्षजपमनुतेतः सर्पिः

५०
१८

५०

सितोपलोपतेः पापसैः २५ तं हुने १० तथा त
पंयतजावेदेतेषां मनुनां हुतं हुतं संदया मवातेरं
उदुदत्रयुतः शास्त्रिवको दत्तकर्णयुक् मासना
यायनित्योत्तमूलमंत्रोपवर्णकः १०८ अ विभ्रमा
सा गायत्री कृतः कृतसुदेवतावर्णयुः समेतन
प्रोक्ता सा दक्षः पवक १०९ ध्यानत्र पंज्रवर्षमति
दृष्टं स हुने धावमानमतिवन्तं लेखनं किं नि
बल्यहारात्परे रंज्जीतं नमनगोपवालेक ११० ध्या
त्वं वं पुजेयं धूलदाता वतस हसकं जहुया दुस्मव
दात्य समिद्धिः पायसेनवा १११ प्रासादे स्यापि
ते कृतसमनुनातित्य सर्वपेत् दारपूजादिपीठान्ते
कुर्यात्पीठाकृमागतः ११२ मध्येर्वयेदुर्दिदुवि
दित्तङ्गानि वैकुमात् वासदेवः संकर्षणः पुद्युम्नश्चा
तिरुदुकार ११३ रुक्मनी सत्यभामावलक्षणा जाम्बुव
त्यपि दिग्बिदित्तुर्वयेदेतान् रत्नवज्रादिकान् वहीः ११४
वासुदेवः जपेनित्यं विधिना भवर्वयन्तु हारं ससर्व
सम्पत्सम्पुर्णानित्यं शुद्धं वृजेत पदं ११५ मन्त्रो
त्रं कामपो रत्नः कृतपदसन्तः सद्यफलपुदः त
यावत्सद्यफलपुदं सन्तं वदेन्यं वत रत्नं ११६ संप्रोक्ता मार
युग्मन्त्रः सस्य कृतपदेनत सस्य पूजाप्रयोगः प्रा
तः कृत्यादि वैष्णवो कृपीठमन्त्रं पीठन्यासे विधा
य पूर्ववदृष्ट्यादिन्याकराङ्गन्यासो वक्तव्यो ध्यायेत्

श्रीमत्कल्पद्रुमस्तोत्रं कर्मललसत्कर्णिकासे
स्थितो यस्य कर्णालस्त्रिपदादरवि सरद संख्याते
रत्नाभिषिक्तः ह माभाः स्वप्रभामिस्त्रिभुवणमखिलं
भाषयन्वासुदेवः पायादोपायसादानवरतनवतीताम
तामो रसीम ११७ एवं ध्यात्वा सातसेः संपुज्य पार्श्वं स्या
पने विधापयेत्सर्वो कृपीठमन्त्रं पीठं समुज्जपुन ध्यात्वा
स्यावाहनादिपञ्च पुष्पाञ्जलीदानपण्यं त्रिविधा या
वरापूजा मारभते पूर्ववदग्रादिकाने सध्य दित्तव
क्रोददयोपनमः इत्यादिना वऽङ्गानि संस्पृज्य पत्रेषु
पुवादिष्वपि निधीनतदहीरिन्द्रादीन् वज्रादिषु समु
ज्यधुपादि वि सज्जनोत्तमं ससमापयेत् अस्य पुरश्च
वत् २० रत्नं लेद जपः तथा च ध्यात्वं पुजेत लेद जहुया
तेतः त्रिसर्धैकै विलफले सत्त्वारि प्रातः स हसकैः ११८
अस्य संवत्सकामवीजयोर्लेकारयारे २० पश्चतदाम
वृद्धामतिः तथा वति वद्ये मारयारस्य मासा धोरुश्च
दपरो मनुः कामवीजस्य मासा धालेकारस्य धाभा ग
रुको रफश्च तदा यवमनुभित्यर्थः अस्य पूजाप्रयोगः पू
र्ववदृष्ट्यादिन्यासे कृता कर्तव्यः न्यासो कुर्यात् यथा कुर्या
च्छुः साभ्यां नमः इत्यादि ल्या हुदयोपनमः इत्यादि
अस्य पूजादिकं सर्वं पूर्ववत् ध्यानं त्रिविधं सः यार
क्रोद्यान्कल्पद्रुमतलविलसत्सर्वर्तदोलाधिरुदं

१०

गायाम्यायुतमानं विकसितं ववन्धुं सिंदूरभासं वलं लो
लीलकात्रं कटि-तटविलस-तद्वद्वेदावताभ्यां वंदे सा
ईलकामाङ्गु-शालितगणकेत्यादि पूजयेत् ११ धीतो वं पू
वरित्येनं जपारकोत्तपलेनैव-संधुत्रययुते हुत्वा सर्वेषु पूर्व
वद्वि ११-अथ तस्य देवमनु-प्रण-दुर्गवतेवासुदेवाय कीर्ति
ताः प्रधानैव सवतत्रुमत्रायेंसुरपादपः १२ अथ पूजा प्रा
तः कृत्यादि पूर्वोक्ता पीठमन्त्रं विन्यस्य कृष्णादि न्यासं कृत्वा
यथा शिरसापुजापतेयं कृष्णयेनमः मुखे गायत्री च नमः तमः
हृदि वासुदेवाय नमः ततः कराङ्ग-न्यासो ओं ह्रीं कृष्णाय नमः
नमः तज्जनीभ्यां स्वाहाः भगवते मध्यामाभां वषट् वासुदेवाय नमः
नामिकाभ्यां हुं ओं भगवते वासुदेवाय कनिष्ठकाभ्यां कट् एवं
हृदयादिषु तथा वनिक्त्ये तारका हृदये प्राङ्मुखः नमसा शिरः
रितं चतुर्वर्गं शिरसा प्राङ्मुखः पद्माङ्गं कवचं मते १२ समस्त नमः
वदसु मङ्ग-कल्पनमोरितं ततो मन्त्रन्यासः सुधुभाले रशोरश
गले हृदये मुखे कुक्षीनाभा ध्वजजानुद्वये पादद्वये तथा १२
द्वादशाक्षरानि विन्यसेत् ततो मूर्तिपञ्चरे विन्यस्य किं रितं मन्त्रेन
व्यापकं विधाय ध्यायेत् विष्णुं शारदं दुकोटि सदसं शङ्करं तथा
ई-गदामभ्यां जेदधते तितान्त्रितिलचं काञ्चा जगन्माहने ग्रा
वृक्षाङ्ग-दक्षरकुलं लम्हामो लिं सुरतवदु-ने श्रीवत्साङ्ग-मुदा
रकोत्तुमधरं वन्दे मुनिन्दु-सुते १२ एवं ध्यात्वा मानसं सं
सृज्य शङ्खं स्थापयेत् कृत्वा ततो वैष्णवीं कृष्णं पूजां विधाय
पुनर्ध्यात्वा यावत्प्राणादिपञ्च पुण्या जलिदानं यथैव विधा
य शारदं पूजामारभेत् अथिति कृत्वा या शान्तकान्तपु
मध्यदिने उद्द-वाय नमः अथादिनापञ्चाङ्ग-जपु जपेत्
ततः श्रुतिदिने लघुशान्त्यादिसङ्गि-सहितान् वासुदेवादीन् ॥

केशवादीनिन्द्रादीन् वज्रादींश्च समुज्ज धूपार्थं विसर्जना
त्रैकोत्तमं समापयेत् अथ पुरश्चरं द्वादशस्तजपः तथा
ववर्णं लक्षं जपेन्मन्त्रं दीक्षिता विजिते द्वियः तत्सहस्रं
जहुयात् तिले राजपरिप्लुते १२ अथ लक्ष्मीनाम गाय
मंत्राः मायाद्वयं रमाद्वयं लक्ष्मीवासुदेवाय नमः प्रणवा
वादि रये मन्त्रः तथा वनिक्त्ये हृ-लक्ष्मीवा जयगलं रमावी
जयगं पुनः लक्ष्मीवासुदेवाय हृदयः प्रणवादिक १२
चतुर्दशाक्षरं योक्ता मन्त्रायेंसुरपादपः अथ पूजादिकं
वासुदेवाय नमः तत्र कृष्णादिन्यासं हृ-लक्ष्मीवासुदेवा
देवाता कराङ्ग-न्यासं मन्त्रं हुं ह्रीं कृष्णाय नमः ओं
श्रीं श्रीतज्जनीभ्यां स्वाहा ओं लक्ष्मी मध्यामाभां वषट् ओं
वासुदेवाय नमः नामिकाभ्यां हुं ओं नमः कनिष्ठकाभ्यां कट्
एवं हृदयादिषु तथा हृदये शङ्खी वाङ्मां रमाभ्यां
शिरः रितं लक्ष्मीप्रीति शिरसा वामबाह्वे वायव्ये कति १२
नमसां सप्तमिदिषु सर्वतारादिकं लयेत् ततो ध्यानं विद्म्यं
दुर्निभं वपुः कमलजो वैकुण्ठयो रक्तो प्राप्ते सार्वभौम
एव विलसत् भूषाभरा लेख्यते धियापदः जदपणः वम
तिमये कुंभं मंगो जगदाशङ्कः वक्रमसूनि विधृदन्तिो दिव्या
क्षियेवः सदा २२ अथ पुरश्चरं वतुर्लक्ष जपः तथा व
वर्णं लक्षं जपेन्मन्त्रं ततो सहस्रं साराहः सोमं कृत्वा दि
कोत्तमं मधुरं वसंयुते २२ ववर्णं लक्षं ववर्णं समं सदा
लक्षं अथ दधिवादनमन्त्रः ओं नमो विष्णवे ॥

यो हं सम्यज्ज पुनर्धात्वा यावत्तनादिपञ्च पुष्पाञ्जलीदा
 नय्ये त्रैविधाया वारण पूजा ॥ ते अग्न्यादिकोणे मध्य
 दिक्षु व ओं हृदयाय नमः इत्यादिना पूजयेत् तत्तादि मूलेषु
 वैष्णवादीनां देवादीन् शक्तिसहितान् ध्यात्वा दीन तद्गुरुके
 शावादीन् सम्यज्ज इन्द्रवादीन् शैवावादीन् दिक्काजय
 नमः इत्यादि वृत्तैरा पूजयेत् एवं पुण्डरीकादीन् ततो धूप
 दिविसंजनान्ते कर्म समापयेत् अस्यापुस्तकं सत्त
 यपुराणं सत्तत्र जपः तथा च गुण सत्तत्र जपे नमो
 तद्शास्त्रं धृतं पुते पायसान्नं जपुयादुदध्यान्नेन वा यथा विधिः १३२
 अथ ॥ इति श्रीविष्णुः ॥ ओं उद्दिष्टं पुण्यं हि यः सर्ववागी
 श्वरे स्वरात् सर्ववेदमया विन्या सर्वबोधयवाधय १३३ ते
 थावनिवन्ध उद्दिष्टं पदमाभाष्य प्रणवादी यशः यतः
 सर्ववागीश्वरेत्यनेन वेददीश्वरेत्यथ १३४ सर्ववेदमया
 विन्याशब्दान्ते सर्वमुश्रोत वाधयद्विदितयान्नायं
 मन्त्रस्तारादिरीरितं १३५ अस्या पूजा प्रातः कृत्वा दिव
 क्षीवात्रे पीठमन्त्रं विधाय कृष्णादिन्यासं कृत्वा यथा
 शिरसी वस्त्रेने कृष्णेन नमः सुरवे शुष्पकं दसन्तमः ह
 दि श्री हृदये ग्रीवये देवताये नमः ततः कराङ्गुल्यामां उं
 अङ्गुल्यामां तमः उद्दिष्टं प्रणवादी यतः जनीभ्यां
 स्वाहा सर्ववागीश्वरे स्वरा मध्यामां भ्यावषट् सर्ववे
 दमया विन्या अनामिकां सर्वबोधयवाधय कोनष्ठ
 काभ्यां फट् एवं हृदयादिषु ततः ध्यानं शरच्छा
 ङ्कः प्रथमं सर्ववक्त्रं मुद्रासंयोज्य रोमरतेः प्रदीपं रथाङ्गुलीं
 स्वार्चित्वा हृदये जातुद्वयेन्यस्त करं भजाम १३६

१-
२१

स्वध्यात्वा मानसः सम्यग् शब्दं स्थापनं कृत्वा वेद्य
वोक्तपीठं जाविधा पुनर्धात्वा मित्यनेन मूर्ति
संकेतयेत् तया च बीजनं मूर्तिं संकेतयेत् बीजं मूर्ति
तयैव विवदुः सत्यं सती शक्तिं मूर्तिं जमीरते १२
ततः पुनर्धात्वा यावा तादि पञ्च पुष्पाञ्जलीदा
नपयन् विधाया वराणां यजमानं रमेत केशरं च
दिक्षु वत वेदाङ्कं गयेजुः सामाथान विदिक्षु स्मृति
न्यायसंज्ञाया निपूजयेत् पत्राद्येषां पिकनेदिक्षु
व ओम् दयाय नमः ३ अदि पञ्चाङ्गं निपूजयेत् तथा
व केशरं च वेदानं वत दिक्षु प्रजयत विदिक्षु स्मृति
ति न्यायसंज्ञाया निपूजयेत् ग्रवणपत्रमप्युविधा
नेताङ्कः देवताः १३८ तद्विदिक्षु दीनवजादिभ्यः प्रजयत
तथा पुष्पादि विमज्जनात् कर्म समापयेत् अस्य पुष्पाङ्गं उप
विशालं जपः तथा व वराणां जपेनोक्तं कुटुम्बं मधु
पुतः दशं सर्वं सवेव हो जुह्यान्मनुविज्ञा १३९ इत्यग्नी
वेकाक्षरं मन्त्रः सत् इकारं सकारं वस्वरा विन्दात्मके तथा
वेकेना विषदं गृह्यमग्नीं सविन्दु मदी जमीरिते एकाक्षरा
मन्त्रं प्राक् श्रुतं वेगं फलप्रदं १४० अस्य वृत्तं विरनुष्य
चन्दः इत्यग्नीवत्पी विष्णुदेवता इकारो बीजं उकारः कील
सकारं शक्तिः हंसा हंसा हंसा हंसा हंसा हंसाः इति षडक्षरं केला ना
ध्याने धवलं नलिनं तिष्ठति २ गोरं करं जपेन वलपत्राजं
पुष्पकामिष्ठाने दधत्तमं मन्त्रं पुष्पकल्याणामिष्टानं
तुल्यदधत्तमं जिह्वा मितिष्ठति २ गोरं करं जपेन वलपत्राजं
कं पुष्पकामिष्ठानं मुक्तामपराभनेरपते रथाङ्कं शब्दाङ्कं
अविद्याया रवीनमदाङ्कं करं नमः १४१ स्वध्यात्वा मानस

संस्तुत्य शब्दं स्थापनं कृत्वा पीठं पूजो विधापुनर्धात्वा
यावा तादि पञ्च पुष्पाञ्जलीदा नपयन् विधाया वराणां यजमानं
रमेत तत्राङ्कः २५ यजमानं वराणां यजमानं रमेत तत्राङ्कः २५
याङ्कः लक्ष्मीं इत्येवामाङ्कं इत्येव विधाया वराणां यजमानं
द्विं सदनं रवाभिदि तीये लक्ष्मीं सारस्वती रतिप्रीती का
तीका मूर्तिं पुष्टिभिस्तृतीयं कुमदादिभिश्च तथैरेन्दुदि
भिः पञ्च सं तता ध्यायेत् विमज्जनात् कर्म समापयेत् अस्य
पुष्पाङ्गं वतुलं जपः तथा च वेदलक्ष्मीं जपेन मन्त्रं दशं
सं जपेत् यजमानः यजमानं दशं शोभः मन्त्राङ्कं १४२ यजमानं
दशं विवदुः सत्यं सती शक्तिं मूर्तिं जमीरते १३
ततः पुनर्धात्वा यावा तादि पञ्च पुष्पाञ्जलीदा
नपयन् विधाया वराणां यजमानं रमेत केशरं च
दिक्षु वत वेदाङ्कं गयेजुः सामाथान विदिक्षु स्मृति
न्यायसंज्ञाया निपूजयेत् पत्राद्येषां पिकनेदिक्षु
व ओम् दयाय नमः ३ अदि पञ्चाङ्गं निपूजयेत् तथा
व केशरं च वेदानं वत दिक्षु प्रजयत विदिक्षु स्मृति
ति न्यायसंज्ञाया निपूजयेत् ग्रवणपत्रमप्युविधा
नेताङ्कः देवताः १३८ तद्विदिक्षु दीनवजादिभ्यः प्रजयत
तथा पुष्पादि विमज्जनात् कर्म समापयेत् अस्य पुष्पाङ्गं उप
विशालं जपः तथा व वराणां जपेनोक्तं कुटुम्बं मधु
पुतः दशं सर्वं सवेव हो जुह्यान्मनुविज्ञा १३९ इत्यग्नी
वेकाक्षरं मन्त्रः सत् इकारं सकारं वस्वरा विन्दात्मके तथा
वेकेना विषदं गृह्यमग्नीं सविन्दु मदी जमीरिते एकाक्षरा
मन्त्रं प्राक् श्रुतं वेगं फलप्रदं १४० अस्य वृत्तं विरनुष्य
चन्दः इत्यग्नीवत्पी विष्णुदेवता इकारो बीजं उकारः कील
सकारं शक्तिः हंसा हंसा हंसा हंसा हंसा हंसाः इति षडक्षरं केला ना
ध्याने धवलं नलिनं तिष्ठति २ गोरं करं जपेन वलपत्राजं
पुष्पकामिष्ठाने दधत्तमं मन्त्रं पुष्पकल्याणामिष्टानं
तुल्यदधत्तमं जिह्वा मितिष्ठति २ गोरं करं जपेन वलपत्राजं
कं पुष्पकामिष्ठानं मुक्तामपराभनेरपते रथाङ्कं शब्दाङ्कं
अविद्याया रवीनमदाङ्कं करं नमः १४१ स्वध्यात्वा मानस

प. २२

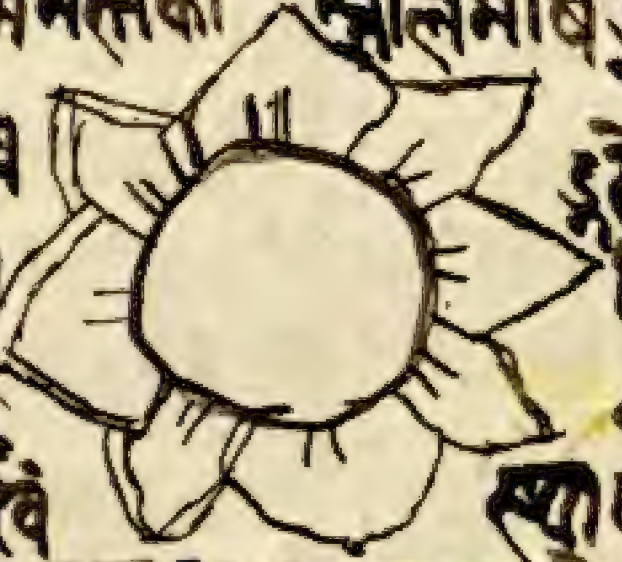
स्यात् सर्वकामफलप्रदाः सप्तपूजा प्रातः कृत्वा दिवसवोक्त
 पीठमन्त्रं विधाय हव्यादिन्यासं कुर्यात् शिरसीवृत्तनेत्र
 वयेनमः मुखेऽनुष्टुपं नमः हृदि नृसिंहाय देव्याय नमः
 ततः करं न्यासो वतुर्भिर्हृदयं वेणोः शिरसो वदिरदरे
 शिखायाम्भिः समुदीर्घावुभिः कवचमीरितं १४ तावद्धि
 नेत्रं प्रोक्ते अस्त्रं प्रातः करे नोदरेः ततो मधुन्यासः शिराल
 लाटनेत्रं मुखे वा हृदि सन्धीषु सामेपु कुक्षे हृदये गले पा
 यद्वयेषु तः १५ अथ रङ्गः चक्रकुदीन्यासे हृत्कारं नृपया
 कुम्भं ततो ध्याते मानिकादिममममं निजं वा संस्मरेत्
 गङ्गा जालुन्यासकरास्तु जितयमं रत्नं लसते भवते वाहु
 भ्यां धृतशङ्खः वज्रमतिरुद्विगुणवकुलसते ज्वालाजिह्वं मु
 दारे केशरवपं वन्दे नृसिंहे विभू १५ एवं ध्यात्वा मानसैः संसृ
 ज्य शङ्खं स्थापते विधाय वैष्णवोक्तं पीठपूजां कृत्वा पुनर्ध्या
 त्वा आवाहनादि पञ्चपुण्याञ्जलिदानपथ्यं विधाया वर
 नक्षत्राभासमेतं तद्यथा केशोपगतादिको नमो यदिह
 उमेवीहृदयाय नमः महाविष्णुः सिरसे
 स्वाहा अस्त्रं सर्वतोमुखं शिखायै वषट् नृसिंही वते
 कवचाय नमः मस्तु मस्तु नेत्रत्रयाय वषट् नमो मस्तु मुखाय वषट्
 ततः पूर्वादिदले गतं मस्तु शेषं वृत्तं नमः पूजयेत् विदु
 मलेषु प्रोक्ते हियं भूमे पुष्टिं प्रणवादिनमो नमः पूजयेत्
 तद्धो रिद्धादीन् वज्रादिशु पूजयेत् ततो धूपपादिविसर्ज
 नान्नैकमसमापयेत् अथ पुरश्चरणद्विगुणं दत्तजपः
 तथा च वरं लक्षं जपेत्मानु तस्यैव सुतस्यैवः यथावेः
 १५ अथ हव्यादि विधाय पूजयेत् ततः १५ मन्त्रान्तरं पाशः शक्तिः
 दौ अर्घ्यं शिवमीकरं तथा वनियन्ते पाशः शक्तिः नरैरि

१५ अथ वरं १५ मन्त्रः वरतो नरैरिरेः कथितः सर्वकामप्रदः १५
 अथ पूजा प्रातः कृत्वा दिवसवोक्तं पीठमन्त्रं विन्यास्य हव्यादि
 न्यासं कुर्यात् शिरसीवृत्तनेत्र वयेनमः मुखे पञ्चि १५ मन्त्र
 से नमः हृदि नृसिंहाय देवतायै नमः ततः करं न्यासो यो मस्तु श
 भ्यां नमः ह्रीं तर्जनीभ्यां सापदौ मध्यामाभा रवरे कुं यनामिका
 भ्यां हुं हुं केनिष्कामां वो वट् फट् करतलपृष्ठाभ्यां फट् एवं हृदया
 दिषु ततो ध्याते कोपादालोलजिह्वं विवृतनिजमुखं सोमसूयी
 ग्निनेत्रं बाह्याभ्यां भिरङ्गे प्रभमपुण्ड्रसिंहे भित्तुद्यौरोनुगात्रे पादौ
 चक्रं सपाशं शङ्खं शक्तिं लिङ्गं दाहताम्युद्धं त्रिभुवनेषु गदेषु
 मणिमयविविधाकल्पमैतु नृसिंहे १५ एवं ध्यात्वा मानसैः संसृ
 ज्य शङ्खं स्थापते कृत्वा वैष्णवोक्तं पीठपूजां विधाय पुनर्ध्यात्वा
 आवाहनादि पञ्चपुण्याञ्जलिदानपथ्यं विधाया वरं पूजां समापयेत्
 तद्यथा केशोपगतादिको नमो यदिह उमेवीहृदयाय नमः ३ अथादिना
 वंजमिषु जयेत् ततः पूर्वादिपञ्च शङ्खं वक्रं पाशं मस्तु शेषं जपं गङ्गा
 वं गं वट् केज्जुं प्रणवादिनमो नेत्रं पूजयेत् तथा वनियन्ते मस्तु
 वृत्तेषु हियं भूमे पुष्टिं प्रणवादिनमो नमः पूजयेत् ततो धूपपादि
 सज्जना न्नैकमसमापयेत् अथ पुरश्चरणद्विगुणं दत्तजपः
 यावत् अतुलं दत्तं जपेत्मानु तस्यैव सुतस्यैवः यथावेः
 देवो तो वयेदु सुतामरः १५ मन्त्रान्तरं दत्तकारो वरं माहो
 मन्त्रं विन्दुमन्त्रितः एकादशे मन्त्रे श्रीकोः सर्वकामफलप्र
 दा १५ अथ पूजादिकं सर्वं मन्त्राजवत् विधेयं अत्रिज
 वीगापञ्चि हृन्दी नृसिंहाय देवता दत्तकारो वीजं उं करो शक्तिः
 वरं दीर्घं पुनः वीजनाड्यं कल्पनाम्युपश्रुतं अष्टलक्षजपः
 तथा च वसुलं दत्तं जपेत्मानु इत्यादि वचनात् मन्त्रान्तरं जप

१०
२३

दधे श्री गुरुभ्यो नमः तथा वक्तव्यं जपद्वयं सप्तशतं श्राव्यं श्री गुरुभ्यो नमः
 इत्यपि श्रुतिद्वारा भक्तो भक्तो को दोषमिति १५० अथ
 बुद्धिः कृतिः गीर्वाणी च नदी नदी हो देवता वद दीर्घ वीजेना १५० केन
 ना १५० पुरश्चारा मधुलक्ष्मणः वसुलक्ष्मणः जपेन १५० अथादिवचनं
अथ श्री गुरुभ्यो नमः मधुलक्ष्मणः श्राव्यं ता रोमाया प्रसादं शङ्करः
 नारायणाय नमः प्रसादं माया तारः अथ पूजा प्रयोगः प्रातः कृत्वा
 दिवेष्टमोक्तं सैवोक्तं वापीठं न्यासे विधाय पुष्पादिन्यासे विधाय
 शिखीना १५० वयेनमः सुखे अनुपपद्यते नमः १५० दिहिरि
 ह्याय देवता येनमः १५० **श्री देवताये नमः** पादयो ह्रीं पादये नमः
 ततः कर्तुं न्यासे १५० श्राव्यं नमः अथादिवद दीर्घं युक्त्वा
 जेन १५० दयादिषु ततो ध्याने शूलं वक्त्रं पाज्ज न्यासीति द
 धतं करैः स्वस्व भूवाहुं लीलाहुं देहं ह्रीं ह्रीं यजे १५० एवं ध्यात्वा मा
 नसेः संसृज्य शङ्खं स्थापनं दूयात् ततो येष्टमोक्तं वापीठं वापीठ
 पूजा विधाय पुनर्ध्यात्वा श्राव्यं नादि १५० पुष्पा कुलिदानं पर्य
 ने विधाय वारणं पूजा मरिभेत केपारेष्टमोक्तं नादि १५० पुष्पा कुलिदानं पर्य
 ह्रीं दयाय नमः अथादिना पूजयेत् ततः पत्रेषु पूर्वदि उंल
 दये नमः १५० संसृज्य ता राय नमः धरायै भूधरायै अम्बिकायै
 अम्बिकायै गङ्गायै गङ्गाधरायै तद्गहिरिन्दादीन् पूजयेत्
 अथ वज्रादि पूजा तस्मात्पुनः स्थात ततो ध्यात्वा दीवि सज्जमानं
 कर्म समायोते अथ पुरश्चारेन लक्ष्मणः वृत्तपायसेनायुते हो
 म तथा व लक्ष्मणे जपेन १५० तदृशं संवृत्तपुतेः पायसे ह्रीं का
 यै संसृजेते ह्यवाहने १५० **अथ श्री गुरुभ्यो नमः** ता रोमा
 भगवते वराह रूपाय भुर्भुवः स्वः पतये भूपति त्वं मे देहि ददा
 पयठध्वं अयं मे दत्तं यस्मिं सद्वारः तथा वा नम्यं ता रोमा
 भगवते वराह पदमीरेयेतरूपाय भुर्भुवः स्वः स्थात पतये

भूयस्ति न मे प्रदाते देहं तत्रैव वदापयः वहि जायत धर्मज्ञः स्या
 त्रयस्त्रिंशद्वारः १५० अथ पूजा प्रातः कृत्वा दिवेष्टमोक्तं वापीठं
 मन्त्रं विद्यायाः पुष्पादिन्यासे कुर्यात् शिखीना १५० वयेनमः
 येनमः सुखे अनुपपद्यते नमः १५० दिहिरि ह्याय देवता येनमः
 येनमः १५० **श्री देवताये नमः** पादयो ह्रीं पादये नमः
 ततः कर्तुं न्यासे १५० श्राव्यं नमः अथादिवद दीर्घं युक्त्वा
 जेन १५० दयादिषु ततो ध्याने शूलं वक्त्रं पाज्ज न्यासीति द
 धतं करैः स्वस्व भूवाहुं लीलाहुं देहं ह्रीं ह्रीं यजे १५० एवं ध्यात्वा मा
 नसेः संसृज्य शङ्खं स्थापनं दूयात् ततो येष्टमोक्तं वापीठं वापीठ
 पूजा विधाय पुनर्ध्यात्वा श्राव्यं नादि १५० पुष्पा कुलिदानं पर्य
 ने विधाय वारणं पूजा मरिभेत केपारेष्टमोक्तं नादि १५० पुष्पा कुलिदानं पर्य
 ह्रीं दयाय नमः अथादिना पूजयेत् ततः पत्रेषु पूर्वदि उंल
 दये नमः १५० संसृज्य ता राय नमः धरायै भूधरायै अम्बिकायै
 अम्बिकायै गङ्गायै गङ्गाधरायै तद्गहिरिन्दादीन् पूजयेत्
 अथ वज्रादि पूजा तस्मात्पुनः स्थात ततो ध्यात्वा दीवि सज्जमानं
 कर्म समायोते अथ पुरश्चारेन लक्ष्मणः वृत्तपायसेनायुते हो
 म तथा व लक्ष्मणे जपेन १५० तदृशं संवृत्तपुतेः पायसे ह्रीं का
 यै संसृजेते ह्यवाहने १५० **अथ श्री गुरुभ्यो नमः** ता रोमा
 भगवते वराह रूपाय भुर्भुवः स्वः पतये भूपति त्वं मे देहि ददा
 पयठध्वं अयं मे दत्तं यस्मिं सद्वारः तथा वा नम्यं ता रोमा
 भगवते वराह पदमीरेयेतरूपाय भुर्भुवः स्वः स्थात पतये

१५३

५
२४

कपः नदीयेः प्राज्ञोः वरापः श्रमयापः तद्विद्विद्यादीन
 वजादीश पूजयेत् ततो धूपदिवि सज्जनानं कर्म समापयेत्
 अस्य पुष्पाणि लज्जपः तेषां लज्जमेव जपेत् त्र्यम्बु
 रक्तैः सप्तहैः जपुयात् दशोऽपि विष्णुपूजयेत् विष्णु
 मंत्रं रात्रौ न जपेत् तेषां न जपेद् देवरात्रौ शोभेत् न दुष्प
 ति इति वै संपादनं संहिताया इति विष्णुसूत्रपरिच्छेदः
 अथ शिवसंविधानम् - उद्दिश्य ये कृतवर्ती भिरिजात
 पस्या यथादवः जरे जा विवृणोते सति आशा मरे धृजरा
 जविभूषिताः तं वन्दुमौलिममलमनसा सगति १६६ अथ
 वेदे मरु शसामवान् सर्वसंदिदन्त यै पूर्वमृषयः प्राप्ताः भू
 सायुज्य मज्जसा १६५ सातृमौकारं युक् विन्दु भूषितमलके
 प्रासादादौ मनुष्यो कामजो कामदो मनि १६६ अथ पूजाः
 प्रातेः कृत्वा दिनात् कीर्त्या सत्रे विधाप्यी कण्ठे लासे मातृकाः दिः
 स्थाने पूजयेत् तद्यथा अं प्रसादीभिः नमः नमः सर्वत्रया
 अननू विजाभ्यां ईसुक्ष्मा ललीभ्यां ई विमुक्ति लालादी
 भ्यां उं अमोस्वरवर्त लादीभ्यां अं अवीश दीर्घवोलाभ्यां
 अं तारभूतिसुदीर्घमुखीभ्यां अं अतिशीश गोमुखीभ्यां
 लं स्थान कदीर्घ जिह्वाभ्यां लं हरकुण्डादीभ्यां रे अं
 लीशोर्द्धमुखीभ्यां रे भौतिक विवृतमुखीभ्यां ओं सद्योजा
 तज्वाला मुखीभ्यां ओं अतु गेह स गलकामुखीभ्यां अं
 २ अः २ हेरगुशीमुखीभ्यां २ मलसेन विद्यामुखीभ्यां के कोपीसस
 र्वसिद्धि महाकालीभ्यां खं वरेण श सर्वसिद्धि सारसतीभ्यां गं
 २ कोत्र २ वचात्रक मोरीभ्यां वेशि २ मत्रैलोक्य विद्याभ्यां उं एकक
 डमवृशक्रिभ्यां वं कूर्मात्मशक्रिभ्यां २ एकमेव भूतमातृ
 कामां जं चतानन लम्बोदरीभ्यां अं अक्षुशडा विनीभ्यां

जं सर्वमागरीभ्यां २ संशे शसेवरीभ्यां २ लं लीमञ्जरीभ्यां
 उं दारकरपिनीभ्यां २ अर्द्धनारीस्वरविनीभ्यां २ लं उमाकावृकाको
 दरीभ्यां तं व्यापाढीपूतनाभ्यां चंदण्डभद्रकालीभ्यां च अदि
 योगीभ्यां धं सीतपादीनीभ्यां नं मेघगर्जनीभ्यां पं लोहि
 तेकालरात्रिभ्यां फं शिखि कुजिनीभ्यां बं हगलेऽकपदिनीभ्यां
 मं द्विरेण शकपदीनीभ्यां मं महाकालज्याभ्यां यं त्वगात्मवालि
 ससुरेव अरीभ्यां २ अस्मात्समुज्जः शारेवतिभ्यां लं मां सत्स
 पिनाकी प्रसाधवीभ्यां वं मेद आत्मवक्त्री शवा राणीभ्यां शं अ
 स्थात्मवेकेशावापवीभ्यां वं मज्जाम्भ्यतरा विदारणीभ्यां से अ
 २ शाल्मीः कात्मभूवीश सहाजाभ्यां हं प्राणात्मनकुलीभ्यां लं वी
 जात्मशिववापिनीभ्यां हं कोधात्मसम्यक्तमायाभ्यां साहि
 त्यदिवनवदुवयेनेदं दसमा सोविती न्यायादिविरोधेन एवं वाक्
 तथा वनि वन्द्य श्रीकरोनन सदैवा च विमुक्ति रमेष्टः प्रवीणा
 भारभूति श्रुतिशीशा स्थानकोरः १६७ विन्दीशो मौक्तिकः
 सद्योजात आतु गेहम्भरः अक्षुर अमलसेनः षोऽश्वरमु
 तैवः १६८ ततः कोधीश अण्डपचातक शिवोत्तमाः तथै
 केरुद्वैर्मेकेतेवाः सवतरानेता १६९ अक्षुशः सर्वसोमे
 प्रासयालाङ्गलिदारको अर्धनारीश्वर आमाकान्त्रापा
 ठिदण्डितो १७० सूर्यदिमीनमषश्लोहितप्रशिखी
 तथा हगले एड दिरेणैशो समलकालवालितो १७१
 भुजंङ्कः प्रापिताकी सखकी शम्भुवकलथा अतमृवीश
 नेकुलीः शिवः संस्वर्तकलथा १७२ एत रुद्रां समाख्या
 ता धृतशूलकपालकाः पुनीदरीस्यादि जा शाल्मी
 तदनत्रं १७३ लालादी वर्त लादी वदीर्घ वीना समीर

पत्र
२६

प्रवाहनाऽतिवृद्धैकलायेनमः ततो हृदये गीवायं श्री
शङ्खनाभौ कुक्षौ उष्वसि ज्वरसा शकलान्यसेत
यथा उष्वरभ्यः उ० उमायैकलायेनमः अथ वोरभ्यः मा
हयैकलायेनमः वोर उ० कामायैकलायेनमः उ० वोरतरे
भ्यः उ० निद्रायैकलायेनमः उ० सर्वतः सर्व उ० व्याधयेकला
येनमः सर्वभ्यः उ० मृत्यवे कलायेनमः उ० नमस्तस्मै
उ० रुधायेकलायेनमः उ० रुद्रहयेभ्यः उ० तृष्यायेकलायेनमः
ततो गुरुशरणकोष उ० हृदये जानुद्वये जंघाद्वये स्थिकुक्षये क
ट्यां पार्श्वद्वये वामदेवस्य त्रयोदशकलान्यसेत यथा उ० वा
मदेवाय नमः उ० र्जायैकलायेनमः उ० जेषाय नमः उ० रश्म
येकलायेनमः रुद्राय नमः उ० रत्यैकलायेनमः कलाय नमः
केपालिन्यैकलायेनमः कल उ० कामायैकलायेनमः विकार
नाय नमः उ० संयमिन्यैकलायेनमः कलायेनमः वल उ० क्रियायै
कलायेनमः विकारणाय नमः उ० वृद्धैकलायेनमः वल उ०
स्थिरायैकलायेनमः प्रमथनाय नमः रात्र्यैकलायेनमः
सर्वभूतदमनाय नमः भ्रातृन्यैकलायेनमः मन उ०
मोहिन्यैकलायेनमः उत्तनाय नमः उ० जरायैकलाये
नमः ततो पार्श्वयोः स्तनयोनासिकायोर्मुह्यैकलायेनमः
सद्योजातसाधकलान्यसेत यथा उ० सद्योजातप्रपद्या
मि उ० सिद्धैकलायेनमः सद्योजातयेनमः उ० हृ
कलायेनमः भवे उ० मत्पैकलायेनमः अभवे उ० लक्ष्म
कलायेनमः अनादिभवे उ० सैधायेकलायेनमः
भजस्वमां जं प्रहायेकलायेनमः भवप्रभायेकलायेनमः
उद्वाय उ० सुधायेकलायेनमः ततः पञ्चाङ्गुलीषु =

इशानाद्याः पञ्चकोन्यसेत उ० इशानः सर्वविद्यानमीश्वरः स
र्वभूतानां बुद्ध्याधिपतिवृत्तमोधि पतिवृत्ता शिवो मत्तु सदा शि
वो मत्तु उ० ततः पुरुषाधिपतिवृत्तमोधि पतिवृत्ता शिवो मत्तु सदा शि
वो मत्तु उ० अथ वोरभ्यः उ० उमायैकलायेनमः अथ वोरभ्यः मा
हयैकलायेनमः वोर उ० कामायैकलायेनमः उ० वोरतरे
भ्यः उ० निद्रायैकलायेनमः उ० सर्वतः सर्व उ० व्याधयेकला
येनमः सर्वभ्यः उ० मृत्यवे कलायेनमः उ० नमस्तस्मै
उ० रुधायेकलायेनमः उ० रुद्रहयेभ्यः उ० तृष्यायेकलायेनमः
ततो गुरुशरणकोष उ० हृदये जानुद्वये जंघाद्वये स्थिकुक्षये क
ट्यां पार्श्वद्वये वामदेवस्य त्रयोदशकलान्यसेत यथा उ० वा
मदेवाय नमः उ० र्जायैकलायेनमः उ० जेषाय नमः उ० रश्म
येकलायेनमः रुद्राय नमः उ० रत्यैकलायेनमः कलाय नमः
केपालिन्यैकलायेनमः कल उ० कामायैकलायेनमः विकार
नाय नमः उ० संयमिन्यैकलायेनमः कलायेनमः वल उ० क्रियायै
कलायेनमः विकारणाय नमः उ० वृद्धैकलायेनमः वल उ०
स्थिरायैकलायेनमः प्रमथनाय नमः रात्र्यैकलायेनमः
सर्वभूतदमनाय नमः भ्रातृन्यैकलायेनमः मन उ०
मोहिन्यैकलायेनमः उत्तनाय नमः उ० जरायैकलाये
नमः ततो पार्श्वयोः स्तनयोनासिकायोर्मुह्यैकलायेनमः
सद्योजातसाधकलान्यसेत यथा उ० सद्योजातप्रपद्या
मि उ० सिद्धैकलायेनमः सद्योजातयेनमः उ० हृ
कलायेनमः भवे उ० मत्पैकलायेनमः अभवे उ० लक्ष्म
कलायेनमः अनादिभवे उ० सैधायेकलायेनमः
भजस्वमां जं प्रहायेकलायेनमः भवप्रभायेकलायेनमः
उद्वाय उ० सुधायेकलायेनमः ततः पञ्चाङ्गुलीषु =

जाः

पत्रे २०

नमः उत्रोऽंतासंवायनमः वशिष्ठोऽंतासंवायनमः इति श्रुत्वा
 दिक्कोनेषु निवृत्तेनमः एवं प्रतिष्ठायै विद्यायै शान्तेः ततोऽप
 नेषु पश्चादिदोऽनन्तत्रायनमः एवं सत्त्वाय शिवात्मनोऽप्येकतया
 यः एकैरुदायः विमुक्तये श्रीकण्ठाय शिखीउने तदाह उत्रा
 दिक्कोनेषु उऽंतासंवायनमः एवं वगैः स्वराय नन्दिने मधुवल्गाय ग
 रो शाय चणाय भुङ्गरीदाय स्कन्दाय तदाह पूर्वादिक्कोनेषु
 न्द्रोदीनवज्जदीशपूजयत्ततोऽधुना दिविसज्जन्तं केमिसमाप
 येत् अस्यापुश्चरणं पञ्चलजपः तथाव एवं ध्यात्वा जपेन
 च पञ्चलसमूहपुतेः प्रसूते कारीरायै जंघया त्रदशाशतः १८८
 मन्त्रात्रा मुवेनेषां पूर्णवंतमः शिवाय मुवेनेषां पुनरुदादोऽमनुः
 तथावतिवन्धो वउत्तरः शक्तिरुद्रः कथिताष्टदोऽमनुः अस्यापू
 जा प्रातः कृतादिपूर्वाक् पीठमन्त्रे पीठन्यासं विधाय कृष्ण
 दिन्यासं कृष्णं शिखीवासदेवाय कृष्णयेनमः सुखपः तो व
 न्द्रसेनमः हृदि उमापतयेनमः ततः कारुण्यमां जंघया
 भ्यां जपः नन्तर्जनीभ्यां सारु संध्यामाभ्यां वषट् प्रोन्नतामिका
 भ्यां हुंकारेण कृष्णकाभ्यां वौषट् पकारेण लपराभ्यां फट् एवं ह
 दयादिषु ततोऽध्यातं वन्द्यकाभ्यां त्रिते वैष्णवा शकेलधर
 सारवक्त्रं वरुणं त्रैलोक्यं लंकेपालवरमभदेवाह हारनेमा
 वामोऽस्तमः इति षष्ठं सप्तमः अग्रे सप्तमः

प्रथमस्तवकवर्चानि ॥

मृत्तिका

प्रथमस्तवकवर्चानि ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि साक्षाच्छब्दब्रह्मस्य
 स्तुतिर्ये ॥ इति सकलसम्पत्तये जगत्कारणं मन्त्रिकां प्रथमस्तव
 ष-जननीमहं विन्दयामि विष्णोः शिवस्य च वपुः प्रतिपद्ये चिन्तां
 सृष्टिस्थितिप्रलयकरं जगतां त्रयारण्यं स्तुत्वा गिरं विमलयाम्य
 ह्रमन्त्रिके त्वां ॥ पृथ्वा जलेन शिखिना मरुताम्बरेण होत्रेन्दुना
 दिनकरेण च मूर्तिभाजः ॥ देवस्य मन्मथरिपोरपि शक्तिमता
 हेतुस्त्वमेव खलु पर्वतराजपुत्रि ॥ त्रिस्रोतसः सकललोक-स
 मन्त्रिताया वैशिष्ट्यकारणं मयैमि तदेव मातः ॥ त्वं पादपंकज
 परागपवित्रितासु शम्भोर्जटासु नियतं परिवर्तनं घनं ॥ प्राम
 न्ययेत् कुमुदिनीमधिपः कलानां समन्तांमिनः कमलिनीमथ नेतरां वा
 एकस्य मोदनविधौ परमेकमिष्टे त्वं च प्रपञ्चमनिन्दयसि स्वदृष्ट्या ॥
 प्रथमस्तवकवर्चानि ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि शैलाधिराज तनयाप्यनि कोमला
 सि ॥ त्रय्याः प्रसूरपि तया न समीक्षितासि द्येयापि गौरि मनसो
 नपयि स्थितासि ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि ॥ जन्म मनुजेषु चिरादुरापं तत्रापि
 पाटमववाप्य निजेन्द्रियारण्यं नाभ्यर्चयन्ति जगतां जनयित्रि ये
 त्वां निःश्रेयिकाग्रमधिरुह्य पुनः पतन्ति ॥ कर्पूरचूर्णहिमकादि
 विलोडितेन ये चन्दनेन कुसुमैश्च सुजातगन्धैः ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि
 हिमवानि समुत्सुकाः स्त्रियां ते खल्वशेषभुवनाधिभुवः प्रथमे ॥
 प्रथमस्तवकवर्चानि ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि सरोजे सुप्रहिराज सदृशी विरचय्य
 विज्वं ॥ विद्युलतावलयविभ्रममुद्गृह्णी पद्मानि पञ्च विदलय्य
 खमञ्जुवाना तन्निर्गतामृतसैरभिषिच्य गात्रं मार्गेण तेन वि
 लयं पुनरप्यवाप्ता ॥ येषां हृदि स्फुरसि जानु न ते भवेयुर्मा
 तर्महेश्वर कुटुम्बिनि गर्भभाजः ॥ प्रथमस्तवकवर्चानि ॥ लम्बिकां लम्बिकां
 रामवक्त्रा मापीवरस्तनतटी तनुवृत्तमध्यां ॥ चिन्तादासूत्रक
 लसा लिखिताऽयहस्ता मानर्नमामि मनसा नव गौरि मूर्तिं ॥

आस्थाय योगमवजित्य च वैरिष्य कमावध्य चेन्द्रियगलं मन
 सि प्रसन्ने । पाशांकुशभयवराद्व्यकरां सुकामालोकयन्ति भुव
 नेश्वरि योगिनस्त्वा । उत्तमहाटकनिभा कविभिश्च नुभिर्वाजिर्
 नामृतघटैरभिषिच्यमाना । हस्तद्वयेन नलिने कचिरे वहन्ती
 पद्मापि साभयवरा भवसि त्वमेव ॥ अष्टाभिसुग्रविविधा युधवा
 हिनीभिर्दोर्वल्लरीभि-रधि कृत्य मृगाधिराजं । दूर्वापिलयुनि
 -रमर्त्य विपक्षपदान् न्यक् कुर्वन्ती त्वमासि देवि भवानि दुर्गा ॥
 आदिनिर्दाघजलशीकरशोभि वक्त्रां गुंजाफलेन परिकल्पितहा
 रयष्टिं । पत्रांशुका मसितकान्तिमनंगतन्द्रा मायां पुलिन्दतफ
 र्णी मसकृत स्मरामि ॥ हंसैर्गतिक्लिप्तनूपुरदूरकृष्टैर्मूर्तेरि
 वाप्रवचनै-रनुगम्यमानौ । पद्माविवोर्ध्वमुरवस्तदुज्जाननालौ
 श्रीकंठपत्रि शिरसैव दधे तवाङ्घ्री ॥ द्वाभ्या समीक्षितुमनुप्रिम
 तेरदृग्भ्यामनुपाय भालनयनं वृषकेतनेन । सान्द्रानुराग
 तरलेने निरीक्ष्यमाणे जंघे उभे, अपि भवानि तवानतोऽस्मि ॥
 अरु स्मरामि । जितहस्तिकरावलेपौ स्थौल्येन मार्द्रवतया परिभू
 तरम्भौ । ओलीभवस्य सहनौ परिकल्प्य दत्तौ समभाविवाभ्वर
 वसा तव मध्यमेन ॥ ओली स्तनौ च युगपत्प्रचयिष्यतोच्चैर्वा
 ल्यान् परेण वयसा परिहृष्टसारः । रोमावली विलसितेन विभाव्य
 मूर्तिर्मध्यस्तव स्फुरन्तु मे हृदयस्य मध्ये ॥ सरव्या स्मरत्यहुर
 नेत्रहृताशमीरोलाविलस्यवपरिभूरितं नवयौवनेन । आयाय्यत
 मिव पल्लवमप्रधुष्यं नाभिं कदापि तव देवि न विस्मरेयं ॥ ईशो
 पगेरुषिष्ठुनं भसितं यधाने काञ्चन कर्दममनुस्तनपंकजे ते
 स्तनोष्ठितस्य करिणः कण्ठलवफेणै सिन्दूरिनौ स्मरयतः सम
 यस्य कुम्भौ ॥ कंठानिरिकुण्डलद्वयकांतिधाराशोभौ भुजौ
 निजरिपोर्मकरध्वजेन । कंठग्रहाय रचितौ किल दीर्घपाशौ भा
 तर्ममस्मृतिपथं न विलंघयेतां । नान्यायनं रचितकम्बुविलास
 चौय्यं भूषामरेण विविधेन विराजमानं । कंठमनोहरगुणं गिरिरा
 जकन्ये संचित्य नृप्तिमुपयामि कदापि नाहं ॥ आन्यायनाक्षमभिजात
 ललाटपटं मन्यस्मितेन दरफुल्लकपोलदेवै । विम्बाधरं वदनभुजत
 दीर्घनासां यस्ते स्मरत्यसकृदय स एव जातः । आरिस्तुषारकरलेखम
 नल्यगन्धपुष्पोपरिभ्रमदलिर्ब्रज निर्विशेषः । यच्चेतसा कलयते तव केश
 पाशं तस्य स्वयं गलति

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

तंत्रसारः ।

सप्तविंशत्वरत्न ।

देवि पुराणपाशः । श्रुतिसुचरितपाकं धीमतां स्तोत्रमेत
 त् पठति य इह मर्त्यो नित्यमार्द्रानरात्मा । त भवति
 पदमुच्चैः सम्यक् पादनमक्षिणिपनु कुटलकमी लक्षण
 नां चिराय । इति भुवनेश्वरीस्तोत्रं समाप्तं ॥

अथ भुवनेश्वरी कवचं । देव्युवाच । भुवने
 श्वर्य्याश्च देवेश या या विद्याः प्रकाशिताः । श्रुता
 आधिगताः सर्वाः श्रोतुमिच्छामि साभ्युतं । त्रैलोक्य
 मंगलं नाम कवचं यत् पुरोदितं । ईश्वर उवाच ।
 शृणु पार्वति वक्ष्यामि तावधानावधारय । त्रैलोक्य
 मंगलं नाम कवचं मंत्रविग्रहं । सिद्धिविद्यामयं
 देवि त्वैश्वर्य्यप्रदायकं । पठनाधारणमन्यस्त्रैलो
 क्यैश्वर्य्यवान् भवेत् । त्रैलोक्यमंगलस्यास्य कवचस्य
 ऋषिः शिवः । द्वादोविराट् जगद्धारी देवता भुवने
 श्वरी । धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः ।
 ह्रीं बीजं मे शिरः पातु भुवनेश्वरी ललाटकं । ऐं
 पातु दक्षनेत्रं मे ह्रीं पातु वामलोचनं । श्रीं पातु
 दक्षकर्णं मे त्रिवर्णमा महेश्वरी । वामकर्णं सदा
 पातु ऐं धारं पातु सर्वदा ह्रीं पातु वदनं देवी ऐं

पातु रत्नानां भद्रम्। वाक् पुटा च त्रिवर्णमा कंठं पातु परा
मिका। श्रीं कन्दो पातु मे नित्यं ह्रीं भुजौ पातु सर्वदा
ह्रीं करौ त्रिपुटेशानि त्रिपुटैश्चर्चयिनी। मां पातु
हृदये ह्रीं मे मध्यदेशं सदावतु। ओं पातु नाभिदेशं
सा श्रवरी भुवनेश्वरी। सर्वबीजप्रदा पृष्ठं पातु सर्व
वशं करी। ह्रीं पातु गुह्यदेशं मे नमो भगवती कटी।
महेश्वरी सदा पातु सकृदिनी जानुयुग्मकं। जन्मपूर्णे
सदा पातु स्वाहा पातु पदद्वयं। सप्तदशाक्षरी पायादत्र
पूर्णखिलं वपुः। तारं माया रमा कामः षोडशार्ण
स्तनः परं। शिरस्या सर्वदा पातु विंशद्वर्णमिका परा।
तारं दुर्गे युगं रक्षति स्वाहेति दशाक्षरी। जयदुर्गाधन
श्यामा पातु मां पूर्वतो मुदा। मायाबीजादिका चैषा
दशार्ण च तथा परा। उन्नपकांचनाभासा जयदुर्गा
नलेऽवतु। तारं ह्रीं हूं दुर्गायै नमोऽष्टार्णमिका प
रा। शंखचक्रधनुर्बलिधरा मां दक्षिणेऽवतु। महिष
मर्दिनि स्वाहा वसुवर्णमिका परा। नैऋत्यां स
र्वदा पातु महिषासुरनाशिनी। माया पद्मावती स्वा
हा सप्तार्णमा परात्मिका। पद्मावती पद्मसंस्था प
श्चिमे मां सदाऽवतु। पाशांकुशधरा पुटा मामैरि
परमेश्वरि। स्वाहा त्रयोदशार्ण नारायणश्चास्तु
निलेऽवतु। सरस्वती पंचशरो नित्यक्षिन्ने मदप्रवे
स्वाहा रव्यक्षरी विद्या। मामुत्तरे सदाऽवतु। तारं मा
या तु कवचं खेच देव ततो वधूः। हूं वैं ह्रीं फट्
स्वाहा द्वादशार्णखिलप्रदा। त्वरिताष्टादिभिः पाया
च्छिवकोले सदा च मां। ऐं ह्रीं सौः सा ततो वाला
मामूर्धदेशतोऽवतु। विन्दुना भैरवी वाला भूमौ

च मां सदाऽवतु। इति ते कथितं पुराणं त्रैलोक्यमंगलं
परं। सदान् सदान्तरं पुराणं महाविद्यौघविग्रहं। तस्या
पि पठनात् सद्यः कुबेरोऽपि धनाधिपः। इन्द्राद्याः सक
ला देवा धारयन् पठनाद् यतः। सर्वसिद्धीश्वराः स
तः सर्वैश्चर्च्य मवाप्नुयुः। पुष्पांजलयष्टकं दत्त्वा मूले
नैव सकृत् पठेत्। सम्बत्सरकृतायास्तु पूजायाः फ
लमाप्नुयात्। प्रीतिमन्योन्यतः कृत्वा कमला निष्कला
गृहे। वाल्मी च निवसेद्वक्त्रे सत्यं सत्यं न संशयः।
यो धारयति पुराणां त्रैलोक्यमंगलाभिधानं। कवचं
परमं पुराणं सोऽपि पुराणवतां वरः। सर्वैश्चर्च्य युतो
भूत्वा त्रैलोक्यं विजयी भवेत्। पुरुषो दक्षिणे बाहौ ना
सी वामभुजे तथा। बहुपुत्रवती भूत्वा बन्ध्यापि लभते
सुतं। ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्राणि नैव कुंतंति तं जनं।
एतन् कवचमज्ञात्वा योजयेद्भुवनेश्वरं। दारिद्र्यं परमं
प्राप्य सोऽविराज्यन्त्युमाप्नुयात्। इति रुद्रजामले देवी
श्वरसम्वादे त्रैलोक्यमंगलं नाम भुवनेश्वरीकवचं
समाप्तं॥

। शंखचक्रधरः । नमः कल्याणदे देवि नमः
शंकरवल्लभे। नमो भक्तप्रिये देवि जन्मपूर्णे नमोऽ
स्तुते। नमो मायागृहीतांगी नमः शंकरवल्लभे। माहे
श्वरि नमनुभ्यमन्नपूर्णे नमोऽस्तुते। महाभायेशिव
धर्मपत्नीरूपे हरप्रिये। वांछादात्रि सुरेशानि, जन्मपू
र्णे नमोऽस्तुते। उद्यद्भानुसहस्राभे नयनत्रयभूषिते
चन्द्रचूडे महादेवि जन्मपूर्णे नमोऽस्तुते। विचित्रवसने
देवि जन्मदानरतेऽनघे। शिवनृत्यकृतामोदे, जन्मपूर्णे

नमोऽस्तुते। साधकाभीष्टदे देवि भवदुःखविनाशिनि।
कुचभारनने देवि, जन्मपूर्णे नमोऽस्तुते। षट्कोरप
प्रमध्यस्थे षडंगयुवनीमये। ब्रह्माख्यादिस्वस्तये च
जन्मपूर्णे नमोऽस्तुते। देवि चन्द्रकृतापीडे सर्वसाम्राज्य
दायिनि। सर्वनिन्दकरे देवि, जन्मपूर्णे नमोऽस्तुते। इन्द्रा
द्यं चित्तपादाब्जे रुद्रादिस्तपधारिणि। सर्वसम्पत्प्रदे दे
वि, जन्मपूर्णे नमोऽस्तुते। पूजाकाले पठेद्यस्तु स्तोत्र
मेतत् समाहितः। तस्य गेहे स्थिरा लक्ष्मीर्जायतेनाव
संशयः। प्रातःकाले पठेद्यस्तु मंत्रजापपुरःसरं। त
स्य चान्नसमृद्धिः स्याद्बुद्धिमानो दिने दिने। यस्मै कस्मै
न दातव्यं न प्रकाशं कदाचन। प्रकाशान् कार्यहानिः
स्यात्तस्माद्यत्नेन गोपयेत्। इत्यत्र पूर्णस्तोत्रं समाप्तं।

अथ जन्मपूर्णाकवचं। कचिताश्च जन्मपूर्णाया

या या विद्याः सुदुर्लभाः। कृपया कचिताः सर्वाः श्रु
ताश्चाधिता मया। साम्प्रतं श्रोतुमिच्छामि कवचं यत्
पुरोदितं। त्रैलोक्यमंगलं नाम कवचं मंत्रविग्रहं। ईश्वर
उवाच। शृणु पार्वति वक्ष्यामि सावधानावधारया त्रैलोक्य
मंगलं नाम कवचं ब्रह्मनामकं। ब्रह्मविद्यास्वस्तपंच
महदैश्वर्यदायकं। पठनाधारणमर्त्यस्त्रैलोक्यैश्वर्यं
वान् भवेत्। त्रैलोक्य-रक्षणस्यास्य कवचस्य ऋषिः शि
वः। हन्यो विराड्जन्मपूर्णा देवता सर्वसिद्धिदा धर्मार्थ
काममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः। ह्रीं नमो भगवत्यंते
माहेश्वरि पदं ततः। जन्मपूर्णे ततः स्वारा चैषा सप्तय
शाक्षरी। पात्वन्मूर्णं सर्वगं रत्नकुम्भात्पात्रदा श्रीवी
जाया यदा चैषा द्विरन्ध्रार्ण यथासुखं। प्रणवाद्या

भुवौ पानु कंठं वाष्पीजपूर्विका। कामबीजादिका चैषा हृद
यंतु माहेश्वरी। तदं श्रीं ह्रीं नमोऽन्ने च भगवती पदं ततः
माहेश्वरि पदं चान्नपूर्णे त्वारेति पानु मां। नाभिमेकोन
विंशार्ण पायान्माहेश्वरी सदा। तदं माया रमा कामः
षोडशार्णस्ततः परं। शिरःस्था सर्वदा पानु विंशत्यर्ण
मिका च या। करौ पादौ सदा पानु रमा कामो ध्रुवस्तथा
ध्वजं च सर्वदा पानु विंशत्यर्णमिका च या। जन्मपूर्णे
महाविद्या ह्रीं पानु भुवनेश्वरी। शिवः श्रीं ह्रीं तथा क्लीं
च त्रिपुटा पानु मे गुदं। षडदीर्घभाजा बीजेन षडंगा
नि पुनंतु मां। इन्द्रो मां पानु पूर्वे च वद्विकोलेऽन
लोऽवतु। यमो मां दक्षिणे पानु नैऋत्यां निऋति
स्तथा। पश्चिमे वसुः पानु वायव्यां पवनोऽवतु।
कुबेरश्चोत्तरे पानु मामैशान्यां शिवोऽवतु। ऊर्ध्वाधः
तततं पानु ब्रह्मानंतो यथाक्रमान्। वज्राद्याश्चायु
धाः पानु दशदिक् यथाक्रमान्। इति ते कचिनंपुरं
त्रैलोक्यरक्षणं परं। यद्धृत्वा पठनाद्देवा सर्वैश्वर्यं
भवान्पुयुः। ब्रह्मा विश्वं रुद्रश्च धारण्यन पठनाद्
यतः। सृजत्यवति हंत्येव कल्पे कल्पे पृथक् पृथक्।
पुष्पांजल्यष्टकं देव्यै मूले नैव पठेत्ततः। युगायुत
कृतायास्तु पूजायाः फलमाप्नुयान्। प्रीतिमन्योऽ
न्यतः कृत्वा कमला निश्चला गृहे। वारुणी वक्त्रे वसेत्त
स्य सत्यं सत्यं न संशयः। जन्मपूर्णे शतं चास्य पुर
श्चर्यविधिः स्मृतः। भूर्जं विलिख्य गुलिकां स्वर्ण
स्यां धारयेद्यदि। कंठे वा दक्षिणे वाहौ सोऽपि सर्व
तपोमयः। ब्रह्मास्त्रादीनि शास्त्राणि तद्गानं प्राप्य पा
र्वति। माल्यानि कुसुमान्येव भवन्त्येव न संशयः। इति

भैरव नंत्रे भैरव भैरवी सम्वादे, नंत्र पूर्ण कवचं समाप्तं ॥—
 , नत्र त्रिपुटा स्तोत्रं । वराभीति हस्तं द्विवाहं प्रसन्नं
 शिवं सुप्रसन्नं स्वशक्त्योपविष्टं । प्रसन्नास्य विम्बं प्रकाश
 स्वस्त्यं शिरः पद्ममध्ये गुहं भावयामि । वक्त्रं वदिसंस्थं
 त्रिमूर्त्यो प्रजुष्टं शशांकेन युक्तं तवाद्यं स्ववीजं । सुवर्णं
 प्रभं ये जपन्ति विशक्तेः श्रियं सौभाग्यं लभन्ते नरा
 स्ते । नभोवायुमिश्रं ततो वामनेन सुधाधाम विम्बं नि
 योज्यैकवक्त्रं । द्वितीयं स्ववीजं सुरश्रेणीवन्द्यं त्वदीयं
 विभाव्य श्रियं प्राप्नुवंति । विरिञ्चिं क्षिप्रं ततो वा
 मनेन विधुं नादयुक्तं दिनेशामवीजं । विभाव्यैव
 संमोहयन्ति त्रिलोकी जपादीश्वरत्वं लभन्ते नरेन्द्राः
 त्रयं संप्रयोज्य स्मरारिप्रिये ये त्रिसन्ध्यं जपन्ति त्वदं
 विभाव्य । न तेषां रिपुर्वक्त्रं प्रयोगं करोति स्मरास्ते
 ज्ञानानां गृहे श्रीस्तु तेषां । मुखे भारती गद्यपद्य
 प्रवन्धा न हिंसन्ति हिंसाः सुरास्त्रा नमन्ति । तदंघ्रिद्व
 यं भूषणं मूर्ध्नि राज्ञां करे सिध्यो दुर्ग्रहास्तां त्य
 जन्ति । वने पारिजातद्रुमारणं पृथिव्यां सुवर्णप्रभा
 यां मारिच्युत्तरे । स्मरेद्देहि कायां लसन्नसिंहासने
 पद्ममष्टाकरं संविचिन्त्य । स्फुरन् कर्णिकायां परं यो
 नि युग्मं तदं नर्गता मुष्णहेमप्रभायां । लसनकुण्ड
 लामिन्दुवक्त्रां त्रिनेत्रां स्फुरन् कम्बुकंठां सुवक्त्रोजन
 म्नां । मरुतवज्रो लसद्वाहवृन्दैः सुपद्मद्वयं पाशकं
 काम्बुकंच । सुवर्णकुशं पुष्पवाणान् दधानां वृद्ध
 नेभूषां सुमध्यां सुकांचीं । तुलाकोटिरभ्यस्फुरन्
 पादपद्मां किरीटाद्यलंकारयुक्तां प्रसन्नां । सिते चा
 मरे दर्परं तत् करणं समुद्रं सुकूर्पूरपूर्णं धृताभिः

त्रिलोकीविधात्री जगन्नापहन्त्री जगन्नामकर्त्री जगलो
 कपुत्री । सदानन्दपूर्णं हकारार्धवर्यं त्रिविन्दुस्वस्त्यं
 विशक्तिं भजामि । चिरं चिंतयित्वा त्वदेतत् स्वस्त्यं पुरो
 यन्मध्ये समावाह्य भक्त्या । स्वयम्भु प्रसूनादिभिः पूज
 यित्वा चतुर्वर्गसिद्धिं लभेत् पामरोऽपि । श्रियं श्रीपतिं
 पार्वतीमीश्वरं च रतिं कामदेवं षडंगेन साध्यं । स्वयौ
 नौ तथा मंत्रमुक्ता भवानी क्रमान् पूजयित्वा नरेन्द्रो
 भवेत् सः । निधी द्वौ च पार्श्वद्वये संविभाव्य प्रपूज्या
 महिष्यस्तनो लोकपालाः । तदस्त्राणि तत्रद्वलाग्रे प्रपू
 ज्य भवस्याष्टसिद्धिं लभेत् पामरोऽपि । क्षिप्रं त्वं
 विधाता जगत् सृष्टिकर्त्री त्वमापोपि विष्णुर्जगत्
 पालिका च । त्वमग्निस्तु रुद्रो जगन्नामकर्त्री त्वमैश्व
 र्यस्तपा जगद्वायुस्तपा । त्वमाद्या शिवे शम्भुकांते शर
 ण्ये जगद्भरन्ध्रे सदारं भ्रमीषि । निराधारगम्या भ
 वस्यैकपुराया त्वमाकाशकल्पा भवानि प्रसीद । भवा
 न्बोधिमध्ये निषान्त्यैव सर्वं मुनीनां तु गर्वं सुखर्वं
 करोषि । ज्ञानत्वां न जाने विदानन्दस्तपे प्रकाशस्वस्त्ये
 भवानि प्रसीद । त्वमाधारशक्तिस्त्वमाधारस्तपा जग
 द्वापिका त्वं जगद्वायुस्तपा । जभावस्त्वमेका गुण
 तीतस्तपा त्वमेवासि भावो भवानि प्रसीद । शरुत्वं वि
 भुस्त्वं त्वमेवासि विश्वं स्तुतिः का भवत्या जगत्यां
 विभासि । तथापि त्वदीया गुणानां दिशन्ति स्तुतिं क
 र्तुमेवं भवानि प्रसीद । इदं स्तोत्रमन्यं न गुह्यं न वा
 ये पठन्ति त्रिसन्ध्यं कुलांते जपित्वा । न तेषां साध्यं
 त्रिलोकीजनानां लभन्ते स्वस्त्यं भवानि प्रसीद । इति
 त्रिपुटा स्तोत्रं समाप्तं ॥—

अथ त्रिपुटा कवचं। श्रीदेव्युवाच। भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्व
शास्त्रार्थपारंग। त्रिशक्तिस्तप लक्ष्माञ्च कवचं यत् प्रका
शितं। सर्वार्थसाधनं नाम कथयस्व मयि प्रभो। ईश्वर
उवाच। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचं परमाद्भुतं। सर्वार्थसा
धनं नाम त्रैलोक्ये चानिदुर्लभं। सर्वसिद्धिमयं देवि
सर्वैश्वर्यप्रदायकं। पठनाधारणमन्त्रस्तैल्लोक्यैश्वर्य
भागभवेत्। सर्वार्थसाधनस्यास्य कवचस्य ऋषिः
शिवः। दन्धो विराट् त्रिशक्तिः श्रीजगद्धात्री च देवता।
धर्मार्थकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः। श्रीवीजं
मे शिरः पातु लक्ष्मीस्तथा ललाटकं। ह्रीं पातु दक्षनेत्रं
मे वामनेत्रं सुरेश्वरी। क्लीं पातु दक्षपार्श्वं मे वामका
मे श्वरी तथा। लक्ष्मीर्घ्राणं सदा पातु वदनं पातु केश
वः। गौरी तु रसनां पातु कंठं पातु महेश्वरः। स्कन्ध
देशं रत्नः पातु भुजौ तु मकरध्वजः। शंखनिधिः क
रौ पातु वक्षः पद्मनिधिस्तथा। ब्रह्मा कुक्षिं सदा पा
तु नाभिं पातु महेश्वरी। कौमारी पृष्ठदेशं मे गुह्यं
रक्तं वैष्णवी। वाराही सकृधिनी पातु ऐन्द्री पातु पद
द्वयं। भाय्या रक्तं चामुण्डा लक्ष्मी रक्तं पुत्रकान्
इन्द्रः पूर्वं सदा पातु, शार्ङ्गेय्या मग्निदेवता। याम्येयमः
सदा पातु नैऋत्यां निर्ऋतिस्तथा। पश्चिमे वरुणः
पातु वायव्यां वायुदेवता। सौम्ये सोमः सदा पातु ऐ
शान्यामीश्वरोऽवतु। अर्धं प्रजापतिः पातु, अधश्चा
नंत देवता। राजद्वारे अशाने च, शरण्या प्रांतरे तथा
जले स्थले चांतरीके शङ्करं निचये तथा। एताभिः
सहिता देवि त्रिवीजात्मा महेश्वरी। त्रिशक्तिश्च महा
लक्ष्मीः सर्वत्र प्रां सदा वतु। शनिते कथितं देवि समानं

समन्तरं परं। सर्वार्थसाधनं नाम कवचं परमाद्भुतं। तस्या
नुपठनात् सद्यः कुवेरोपि धनेश्वरः। इन्द्राद्याः सफला देवा
धारणतः पठनाद्यतः। सर्वसिद्धीश्वराः संति सर्वैश्वर्य
मवाप्नुयुः। पुष्पांजलयष्टकं दद्यान्मूलेनैव पठेत् सकृन्
सम्बन्धसंस्कृतायास्तु पूजायाः फलमाप्नुयात्। प्रीतिम
न्योन्यतः कृत्वा कमला निश्चला गृहे। वारुणी च निवसे
द्वक्त्रे सत्यं सत्यं न संशयः। यो धारयति पुण्यात्मा स
वार्थसाधनाभिधं। कवचं परमं पुण्यं सोऽपि पुण्यवतां
वरः। सर्वैश्वर्ययुतो भूत्वा त्रैलोक्यविजयी भवेत्। पुरु
षो दक्षिणे बाहौ नारी वामभुजे तथा। बहुपुत्रवती
भूत्वा वन्द्यापि लभते सुतं। ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्रा
णि नैव कुतन्ति तत्र नुं। एतत् कवचमज्ञात्वा योजये
त् परमेश्वरी। दारिद्र्यं परमं प्राप्य सोऽचिरान्मृत्यु
माप्नुयात्। इति रुद्रजामले त्रिशक्ताः सर्वार्थसाधनं
नाम कवचं समाप्तं॥

अथ दुर्गायाः शतनामस्तोत्रं। ईश्वर उवाच। शतनाम
प्रवक्ष्यामि शृणुष्व कमलानले। यस्य प्रसादमात्रेण
दुर्गा प्रीता भवेत् सती। ओं सती साध्वी भवप्रीता
भवानी भवमोचनी। शार्ङ्गा दुर्गा जया, शार्ङ्गा त्रिनेत्रा
शूलधारिणी। पिल्लकधारिणी चित्रा चरुधरणा महा
तपा। मनोबुद्धिरहंकारा चित्रस्तथा चिता चितिः। स
र्वं मंत्रमयी सत्या सत्यानन्दस्वस्तपिल्ली। अनन्ताभावि
नी भाव्या भव्या भव्यसदातिः। शाम्भवी देवमाता च
चिन्ता रत्नप्रिया सदा। सर्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञ
विनाशिनी। शर्पणनेकपर्णा च पाटला पाटलावती।
पद्मम्बरपरीधाना कलमंजीरंजिनी। जमेयविक्रमा

तमं देवि कवचं तव कथ्यते। गोपनीयं प्रयत्नेन सावधाना
वधारय। उमा देवी शिरः पातु ललाटे मूलधारिणी। चतुष्प
खेचरी पातु करौ च द्वारवाहिनी। सुगन्धा नासिकां पातु
वदनं सर्वसाधिनी। जिह्वां च चरित्रकां पातु ग्रीवां सौम
द्रिका तस्या। शोकवाहिनी चेतो द्वौ बाहु वज्रधारिणी
कंठं पातु महाबाली जगन्माता स्तनद्वयं। हृदयं ललिता
देवी उदरं सिंहवाहिनी। कटी भगवती देवी द्वावस्तु वि
न्ध्यवाहिनी। महाबला च जंघे द्वे पादौ भूतलवाहिनी
एवं स्थितासि देवि त्वं त्रैलोक्य रक्षारक्षामिके। रक्ष मां
सर्वगात्रेषु दुर्गे देवि नमोऽस्तुते। इत्येतत् कवचं दे
वि महाविद्याफलप्रदं। यः पठेत् प्रातरुष्याय सर्वं ती
र्थफलं लभेत्। यो न्यसेत् कवचं देहे तस्य विघ्नं
न कुत्रचित्। भूतप्रेतपिशाचेभ्यो भयं तस्य न विद्य
ते। रक्षे राजकुले वापि सर्वत्र विजयी भवेत्। सर्वत्र पू
जामाप्नोति देवीपुत्र इव क्षितौ। इति कुविकातंत्रे दुर्गा
कवचं समाप्तं॥-

अथ महिषमर्दिनी स्तोत्रं। भैरव उवाच। भवितु चर
चरित्रं चूर्णितं दुराचार प्रचारासुरे स्वैरं दारयभूरि
दुर्धरदरद्रोहोर्मिमर्मापदः। तेनाहं निरुपश्रुतो निरु
पम श्रीपादपद्माटवी प्राप्ता नन्दरसार्लवे मम मनोऽहं
श्विरं नन्द तु। १। हित्वा चरित्रं हिरण्यदाकरं पटुप्रोद्धा
महस्तांगुलिस्फायतकमसुमेरुसोदरशायीपं नृसिंहं
सुराः। मानस्वतः पशुपाशपेषणं पटु श्रीपाद-संसेविनं
सेवंते करिवैरिणं किमरिभिर्भीतिर्भवत्सेविनः। २॥
चरित्रं त्वद्विषयांतरा करपदं श्रोत्रांतरं चेद्गुणं तत्तत्त्वं
पुरुषप्रकृत्यनुगतं ब्रह्मादिभिर्गीयते तस्माद्देवि समस्त
देवतसु धासारे कथामस्फुरत्-श्रीमत्पादपयोजचुम्बन

क्रूरा सुन्दरी पुरसुन्दरी। वनदुर्गा च मातंगी मतंगमुनिपू
जिता। ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा च
मुरळी चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः। विमलोत्कर्षि
णी ज्ञाना क्रिया सत्या च बुद्धिदा। बहुला बहुलप्रेमा
सर्ववाहनवाहना। निजुम्भजुम्भहननी महिषासुरमर्दि
नी। मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुरडविनाशिनी। सर्वासुर
विनाशा च सर्वदानवधातिनी। सर्वशास्त्रमयी सत्या स
र्वस्त्रधारिणी तथा। अनेकशस्त्रहस्ता च, अनेकास्त्रस्यं
धारिणी। कुमारी चैव कन्या च केशोरी युवती यती।
प्रौढा चैव प्रौढा च वृद्धमाता बलप्रदा। य इदं प्र
पठेन्नित्यं दुर्गानामशताष्टकं। नासाध्यं विद्यते देवि
त्रिषु लोकेषु पार्वति। धनं धान्यं सुतं जायं हयं ह
स्तिनमेव च। चतुर्वर्गं तथा चांते लभेन्मुक्तिं च शा
श्वती। कुमारी पूजयित्वा तु ध्यात्वा देवीं सुरेश्वरीं
पूजयेत् परयाभक्त्या पठन्नामशताष्टकं। तस्य सिद्धि
र्भवेद्देवि सर्वैः सुरवरैरपि। राजानो दासतां यान्ति
राज्यं श्रियमवाप्नुयान्। गोरो रोचनालकककुंभेन
सिन्दूरकपूर्वमधुत्रयेण। विलिख्य मंत्रं विधिनाविधि
ज्ञो भवेत् सदा धारयते पुरारिः। भौमा वास्या निशाभा
गे चन्द्रे शतभिषां गते। विलिख्य प्रपठेत् स्तोत्रं स
भवेत् सम्यदा पदः। इति विश्वसारतंत्रे दुर्गाशतनाम
स्तोत्रं समाप्तं॥-

अथ दुर्गाकवचं। ईश्वर उवाच। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कव
चं सर्वसिद्धिदं। पठित्वा धारयित्वा च नरो मुच्येत शं
कयात्। अज्ञात्वा कवचं देवि दुर्गामंत्रं च यो जपेत्
सनाप्नोति फलं तस्य परे च नरकं व्रजेत्। इदं गुह्य

परं मामद्य सम्भावय। ३। मन्त्रिन् यदि वास्तु ते कुलपया
 चाराद्वरं मास्तु वा कीर्तिः केशवकौशिकार्चन-चरीनै
 वास्तु मत सन्निधिः। मातर्ब्रह्म हरिस्मरारि-हृतभुग्दैत्या
 रिसेवास्पदं। श्रीमत पाद पयोजचिन्ननविधौ चित्तं सदैवा
 स्तु नः। ४॥ निर्दिष्टौऽसि यदि त्वदीयपदयुक् पूर्वापरीभा
 वने निर्दिष्टस्य तदा ममापि विरलं किम्वास्तु सिद्धा
 स्पदं। तस्माद्देवि कृपाभवांचिततरं श्रीपादपद्मद्वयं माञ्चे
 तैऽवातसम्पदं प्रसरतु कौमंकारे कम्पनां। ५। स्वात्मानं परि
 रभ्य भूतपतिरप्युन्मादमासादितः स्फारं जीवनरकरे
 स च कृती नैवामविष्यत् प्रभुः। देवादिच्युतचन्द्रचन्दन
 रस-प्रागल्भ्य गमश्चिन्माध्वीपूर्णभवत्-पदैककमला
 मोदेन नास्वादितः। ६। हाहा मानरनादि-मोहजलधिया
 हार-सिद्धाखिल ब्रह्मानन्दसराभिषेक-विरस-स्वांतोदरे
 -मादृशि। युष्माकं सुरवन्द्य निर्भरमनस्नापाभिभूति
 कृतः श्रीमध्वकिरसातिदुर्दिनपरीवारः सदा सर्पन्तु। ७।
 त्वत्पादस्फुरदं शुजालजठराञ्चरं शुकोटिस्खलध्यातस्वां
 तविसारिनिर्मलचिदानन्दत्रयं दैवतं। सर्गं संसृजनिस्थि
 तिं वितनुते सृष्टिं पुनर्लुप्यति प्रोक्षिन्नांजन-नीलनीरद
 महं चित्ते सदैवास्तु नः। ८॥ या शश्वन्मरिषच्छूलस्फुट
 मिलद्गज्जद्विधारत-स्खलद्वक्त्रां तप्रसरत्तमस्मशिरौदै
 त्यः समालम्बते। सा दुर्गा भयदुर्गदुर्गतिहरा लम्भांत
 रत्रासिनी द्रव्यदैवतवैरिदारणपटुजीयाज्जयाह्लादिनी
 । ९। नृत्यत्खेटकचामरांचलचलच्चक्रायखर्वीवरस्फाय
 तशैलशिलीमुखोच्छलदनल्पाजिह्मताम्रायुधौ। ऊंजा
 वातविसर्पिनर्तितशरः साटोपदुष्टासुरक्रूरत खण्ड
 विरवण्डिताखिलशकुंतलुनपिपासोज्ज्वले। १०। चंचनक
 म्रबिषाकालकलती वास्फालसम्पादकोन्माद्यन्महिष

तिर्घ्वांगानतशिरः शृंगांतराले स्थले। वस्वरैर्वसुपत्रम
 ध्वकलितैर्वध्वा श्रुतीमर्मातृभिः सेव्ये चाक्षरगंगने
 ररग्मुदा धूर्णयमानां स्मरेत्। ११। अध्याधिः क्रमसखा
 वामकरयोश्चक्रं दूरं कर्तृकां खेटं वाणधनुस्त्रिशूलभय
 हन्मुद्रां दधानां शिवां। श्यामां नीलघनोच्चकुंतलचयप्रो
 न्मधजूटां स्खलद्वीरास्फाललसत्करालवदनं घोरादु
 हासोद्धातं। १२। एवं ये तव देवि भूतिमनद्यां ध्यायन्ति
 दुर्गादिभिः शक्राद्यै रभिपूजितां परपुरकोभादिकं कु
 र्वन्ते। राज्यं शत्रुजयः सदर्थाधिषरणं काव्यामृतादर्शि
 नस्तमोच्चाटनमारण्यदिकृतिनां तेषां स्वयं जायते।
 १३। स्तोत्रं ते चरणारविन्दयुगलध्यानावधानान्मया
 मंत्रोद्धारकुलोपचारचरितं गूढोपदिष्टं यदि। ये श्रुत्वन्ति
 पठन्ति देवि तस्मा श्रीमोक्तकामादयस्तेषां हस्तगताभवं
 ति जगतां मातर्नमस्ते जयः। १४। इति महिषमर्दिनीस्तोत्रं
 समाप्तं॥
 १५। महिषमर्दिनीकवचं। इत्युवाच। त्वय वक्ष्ये महेशा
 नि कवचं सर्वकामदं। यस्य प्रसादमासाद्य भवेत्साक्षात्
 सदाशिवः। ओंकारं पूर्वमुच्चार्य मंत्रीमंत्रस्य सिध्यये।
 प्रपठेत्कवचं नित्यं मंत्रवरस्य सिध्यये। महिषमर्दिन्याः
 कवचस्य भगवान्महाकाल-ऋषिरनुष्टुप्छन्दः। प्राच्या
 शक्तिर्देवता चतुर्वर्गफलप्राप्तये विनियोगः। क्लीपातु
 भस्तके देवि कामिनी कामदायिनी। भकारः पातु मां देवी
 चक्रयुग्मे महेश्वरी। हिकारः पातु वदनं हिं गुलासुरना
 यिका। पकारः पातु मां श्वेता जिह्वायां चापराजिता। म
 कारः पातु मां देवि मर्दिनी सुरनायिका। * र्दिंकारः पातु
 मां देवि सावित्री कालनाशिनी। नीकारः पातु मां निज्याह
 दये वाहुपाश्वर्योः। नाभौ लिंगे गुदे कंठे कर्णयोः पाश्वर्यो

तथा। शिखायां कवचे पादे मुखे जंघा युगे तथा। सर्वंगे
 पातु मां स्वाहा सर्वं शक्ति समन्विता। कामाद्या पातु मां
 स्वाहा सर्वंगे मर्दिनी शिरः। दशाक्षरी महाविद्या सर्वंगे
 पातु मर्दिनी। मर्दिनी पातु सततं मर्दिनी रक्षयेत् सदा
 राजस्थाने तथा दुर्गे सिंहव्याघ्रभयादिषु। अशाने प्रांत
 रे दुर्गे नौकायां वरिष्ठधरतः। मर्दिनी पातु सततं मर्दि
 नी रक्षयेत् सदा। दुर्गा पातु सदा देवी। आद्या पातु सदा भ्रम
 प्रभा पातु महेशानि कनका सर्वदा वतु। कृत्तिका पातु स
 ततं। अभया सर्वदा वतु। प्रभा पातु महाभाया माया पातु
 सदा भ्रम। प्रभा पातु महेशानि विमला पातु सर्वदा। नन्दिनी
 पातु सततं सुप्रभा सर्वदा वतु। विजया पातु सर्वत्र
 देवांगे नवशक्रयः। शक्रयः पातु सततं मुद्राः पातु सदा
 भ्रम। जया पातु सदा सूक्ता विजुधा पातु सर्वदा योगि
 न्यः पातु सततं त्रैलोक्यः पातु सर्वदा। डाकिन्यः पातु
 सततं सिद्धाः पातु सदा भ्रम। सर्वत्र सर्वदा पातु देवी
 महिषमर्दिनी। इति ते कथितं दिव्यं कवचं सर्वकामदं
 यत्र तत्र न वक्रव्यं गोपितव्यं प्रयत्नतः। गोपितं सर्वं
 तंत्रेषु विश्वसारे प्रकीर्तितं। सर्वत्र तुलभा विद्या कवचं
 दुर्लभं महत्। शठाय भक्तिहीनाय निन्दकाय महेश्वरि
 न्यूनांगे, अतिद्विक्तांगे क्रूरे निष्प्राप्तिभाषिणे। न स्तवं
 दर्शयेद्दिव्यं कवचं सुरदुर्लभं। यत्र तत्र न वक्रव्यं शं
 करेण च भाषितं। दत्ता तेभ्यो महेशानि नमस्यंति सिद्धा
 यः क्रमात्। मंत्राः परांमुखं यांति शायं दत्ता सुदाकरं
 अशुभं च भवेत्तस्य तस्माद् यत्नेन गोपयेत्। गोरोचना
 कुंकुमेन भूर्जपत्रे महेश्वरि। लिखित्वा शुभयोगे च ब्रह्मे
 द्यो वै धृतौ तथा। आयुष्मत्सिद्धि योगे वा ववे वा कौ
 लिके तथा। वरिजे श्रवणायां च रेवत्यां वा पुनर्वसौ।

उत्तरात्रय योगे हि तथा पूर्वत्रयेषु च। अश्विन्यां वा रोहिण्यां
 वा तृतीयानवमीतिथौ। अशुभ्यां वा चतुर्दश्यां षष्ठायां
 वा पंचमीतिथौ। कुक्षां वा पूर्णिमायां वा निशायां प्रांतरे
 तथा। एकं लिंगे अशान्ते च शून्यागारे शिवालये। गुरुणा
 वैष्णवे वापि स्वयम्भूकुसुमैस्तथा। शुक्लैर्वी रक्त कुसुमैश्च
 न्यनैरक्तसंयुतैः। शवांगारे श्विता वस्त्रे लिखित्वा धारयेत्
 पुनः। तस्य सर्वार्थसिद्धिः स्यात् शंकरेण च भाषितं।
 कुमारीं पूजयित्वा तु देवी सूक्तं निवेद्य च। पठित्वा भोज
 येद्विप्रान् धनवान् वेदपारगान्। आरेचकमुपारव्यान् कु
 माय्यैव दिनत्रयं। तदा धरेन्महारत्नां कवचं सर्वकाम
 दं। नाधयो व्याधयस्तस्य दुःखशोकभयं क्वचित्। वादी मूको
 भवेत् दृष्ट्वा राजा च सेवका यते। भासमेकं पठेद्यस्तु
 प्रत्यहं प्रजपेत् सदा। परमासैर्वा विभिर्मासैः खेचरो
 भवति ध्रुवं। अपुत्रो लभते पुत्रमधनो धनवान् भवेत्
 अरोगी बलवांश्चैव राजा च दासतामियात्। रजस्वलाभगे
 नित्यं जपेद्विद्यां विशेषतः। य एवं कुरुते धीमान् स एव
 श्रीसदा शवः। इति विश्वसारतंत्रे महिषमर्दिनीकवचं समाप्तं

अथ लक्ष्मीस्तोत्रं। ईश्वर उवाच। त्रैलोक्यपूजिते

देवि कमले विष्णुवल्लभे। यथा त्वं सुस्थिरा कृष्णे तथा
 री भव मायि स्थिरा। ईश्वर उवाच। कमला लक्ष्मीश्चला भूतिर्हरि
 प्रिया। पद्मा पद्मालया सम्युच्चैः श्रीपद्मधारिणी। द्वाद
 शैतानि नामानि लक्ष्मीं संपूज्य यः पठेत्। स्थिरालक्ष्मी
 भवेत्तस्य पुत्रदारादिभिः सह। इति लक्ष्मीस्तोत्रं समाप्तं॥

अथ लक्ष्मीकवचं। ईश्वर उवाच। अथ वक्ष्ये

महेशानि कवचं सर्वकामदं। यस्य विज्ञानमात्रेण भवेत्
 साक्षात् सदाशिवः। नाच्चैनं तस्य देवेशि मंत्रमात्रं जपेन्नरः।

समवेत पार्वती पुत्रः सर्वशास्त्र पुरस्कृतः। विद्यार्थिना
 सदा सेव्या विशेषे विष्णुवल्लभा। शस्याञ्जनुरवरीविष्णु
 वनितायाः कवचस्य श्रीभगवान् शिवः। ऋषिरनुष्टुप्
 यो वाग्भवी देवता वाग्भवं बीजं लज्जाशक्ती रमा की
 लकं कामबीजात्मकं कवचं मम सुपाण्डित्य-कवित्व-स
 र्वसिद्धि समुद्धारये विनियोगः। ऐंकारो मस्तके पातु वाग्
 भवी सर्वसिद्धिदा। ह्रीं पातु चक्षुषोर्मध्ये चक्षुर्गमे च
 शंकरी। जिह्वायां मुखवृत्ते च कर्णयोगरिडयोर्निशि।
 ओष्ठाधरे दंतपत्रौ तालुमूले हनौ पुनः। पातु मां विष्णु
 वनिता लक्ष्मीः श्रीवर्णस्तपिरणी। कर्णयुग्मे भुजद्वन्द्वे
 स्तनद्वन्द्वे च पार्वती। हृदये मणिवन्द्ये च ग्रीवायां पा
 र्श्वयोः पुनः। सर्वंगे पातु कामेशी महादेवी समुन्नतिः।
 व्युष्टिः पातु महामाया उत्कृष्टिः सर्वदावतु। सन्धिं पातु
 सदा देवी सर्वत्र शम्भुवल्लभा वाग्भवी सर्वदा पातु पातु
 मां लक्ष्मीविष्णुमाया सुरेश्वरी। विजया पातु भवने ज
 या पातु सदा मम। शिवदूती सदा पातु सुन्दरी पातु सर्वदा
 भैरवी पातु सर्वत्र भैरवठा सर्वदावतु। त्वरिता पातु मां
 नित्यं उग्रतारा सदावतु। पातु मां कालिका नित्यं कालरा
 त्रिः सदावतु। वनदुर्गा सदा पातु कामारव्या सर्वदावतु।
 योगिन्यः सर्वदा पातु मुद्राः पातु सदा मम। मात्राः पातु
 सदा देव्यञ्जकस्था योगिनीगणाः। सर्वत्र सर्वकार्येषु
 सर्वकर्मसु सर्वदा। पातु मां देवदेवी च लक्ष्मीः सर्वसमृ
 धिदा। इति ते कथितं दिव्यं कवचं सर्वसिद्धये। यत्र तत्र
 न वक्रव्यं यदिच्छेदात्मनो हितं। शठाय भक्तिहीनाय निन्द
 काय महेश्वरि। न्यूनान्गे शतिरिक्ताङ्गे दर्शयेन्न कदाचन
 न स्तवं दर्शयेदिव्यं संदर्शं शिवह भवेत्। कुलीनाय महो

ध्याय दुर्गाभक्ति पराय च। वैष्णवाय विष्णुध्याय दद्यात् कव
 चमुत्तमं। निजशिष्याय शांताय धनिने ज्ञानिने तथा। द
 द्यात् कवचमित्युक्तं सर्वतंत्र समन्वितं। शनौ मंगलवारे च
 रक्त चन्दन कैस्तथा। यावकेन लिखेन्मंत्रं सर्वतंत्र समन्वितं
 विलिख्य कवचं दिव्यं स्वयम्भु कुसुमैः शुभैः। स्वशुक्रैः पर
 शुक्रैश्च नानागन्ध समन्वितैः। गोरोचना कुंकुमेन रक्त च
 न्दनकेन वा। सुनिष्पौ शुभयोगे वा अवलगाया रवेर्दिने।
 शशिन्यां कृत्तिकायाश्चा फलगुर्यां वा मद्यासु च। पूर्व
 भाद्रपदायोगे स्वात्यां मंगलवासरे। विलिखेत् प्रपठेत्
 स्तोत्रं शुभयोगे सुरालये। आयुष्मत् प्रीति योगे च ब्रह्मयो
 गे विशेषतः। इन्द्रयोगे शुभयोगे शुक्रयोगे तथैव च। कौल
 वे वालवे चैव वलिजे चैव सत्तमः। शून्यागारे अशाने
 वा विजने च विशेषतः। कुमारी पूजयित्वा दौ यजेद्देवीं
 सनाननीं। मत्स्यमांसैः शाकपूयैः पूजयेत् परदेवतां।
 धृताद्यैः सोपकेरलैः पूपसूपैर्विशेषतः। ब्राह्मणान् भो
 जयित्वा च पूजयेत् परमेश्वरीं। श्रावेष्टकमुपाख्याने तत्र
 कुर्यादिनत्रयं। तदाधरेन्महारत्नां शंकरेणेति भाषितं। मा
 रणद्वेषणदीनि लभते नात्र संशयः। समवेत पार्वती पुत्रः
 सर्वशास्त्र पुरस्कृतः। गुरुर्देवो हरः साक्षात् पत्नी तस्य हरप्रि
 या। अभेदेन भजेद् यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः। पठति य इह
 मर्तो नित्यमाद्रांतरात्मा जपफलमनुमेयं लप्स्यते यद्वि
 धेयं। समवति पदमुच्चैः समपादां पादनमः किति पमुकुटल
 लीलं दण्डनां चिन्ताय ॥ इति विश्वसारतंत्रे लक्ष्मीकवचं
 समाप्तं ॥

अथ सरस्वतीस्तोत्रं। ह्रीं ह्रीं ह्र्यौ कबीजे शशिसुखिकमला
 कल्पविस्पृशोभे भवो भव्यानुकूले कुमनि वनदेवि विश्व
 वन्द्याधिपद्ये। पद्मे पद्मोपविष्टे प्रलतजन मनोमोदसम्पा

दधिनि प्रोत्प्लुष्टा ज्ञानकूटे हरिनिजदयिते देवि संसारसारे
 ऐं ऐं ऐं इष्टमंत्रे कमलभवमुखा मोजभूतिस्वरूपे स्तुपा
 स्तुपप्रकाशे सकलगुरुभये निर्गुणे निर्विकारे। न स्पृलेना
 पि सूक्ष्मेऽप्यविदितविषये नापि विज्ञाततन्त्रे विश्वे विज्ञान
 राले सुरवरनमिते निष्कले नित्यशुद्धे। ह्रीं ह्रीं ह्रीं जाप
 तुष्टे हिमसुविमुकुटे वल्बकीव्यग्रहस्ते मानमार्तिनर्मस्ते
 दह दह जडतां देहि बुद्धिं प्रशस्तां। विद्ये वेदान्तगीते
 श्रुतिपरिपठिते मोक्षदे मुक्तिमार्गे मार्गान्तिप्रभावेभव
 मम वरदा शारदे शुभरारे। धीर्धीर्धीर्धीर्धिरागरव्ये धृति
 मानिनुतिभिर्नामभिः कीर्त्तनीये नित्येऽनित्ये निमित्ते मुनि
 गणनमिते नूतने वै पुराणे। पुराणे पुराणप्रवाहे हरिहर
 नमिते नित्यशुद्धे सुवर्णे मात्रे मात्रार्थतन्त्रे मतिमतिमति
 दे माधवप्रीतियाने। ह्रीं ह्रीं धीं ह्रीं स्वस्तये दह दह दुरितं
 पुस्तकव्यग्रहंते संतुष्टाकारचित्ते स्मितमुखी सुभगेसम्भ
 नि स्तम्भविद्ये। मोहे मुग्धप्रवाहे कुक मम कुमतिध्वान्त
 विध्वंसमीड्ये ~~विध्वंस~~ गीर्गोर्वागभारती त्वं कविवृषस
 नासिद्धिदा सिद्धिविद्या। तौमि त्वां त्वांच वन्दे भजमम
 रसनां मा कदाचित् जेयः मा मे बुद्धिर्विकल्पा भवतु
 नच मनो देवि मे यातु पापं। मा मे दुरवं कदाचिद्विपदि च
 समये यस्तु मे नाकुलत्वं शास्त्रे वादे कवित्वे प्रसरतु मम
 धीर्मास्तु कुंठा कदाचित्। इत्येतैः श्लोकमुखैः प्रतिदिन
 मुषसि स्तौति यो भक्तिनम्रो वारणी वाचस्पते रघ्यतिमनवि
 भवो वाक्पटुर्मृष्टपंकः। स स्यादिष्टार्थलाभी सुतमिव सततं
 पालितं सा च देवी सौभाग्यं तस्य गेहे प्रसरति कवितावि
 ध्रुमस्तः प्रयाति। ब्रह्मचारी व्रती मौनी त्रयोदशं निराग्रिषः
 सारस्वतो नरः पाठान् स स्यादिष्टार्थलाभवान्। पदद्वयेपि
 यो भक्त्या त्रयोदशैकविंशतिं। अविच्छेदं पठेत्तन्मानसा
 त्वा देवी सरस्वती। शुक्लाम्बरधरा देवी शुक्लाम्बरभूषिता

बांक्षितं फलमाप्नोति स लोके नात्र संशयः। इति ब्रह्मास्वयं
 प्राह सरस्वत्याः स्तवं शुभं। प्रयत्नेन पठेन्नित्यं सोऽमृतं
 त्वंच गच्छति। इति सरस्वतीस्तोत्रं समाप्तं॥ -
 अथ गणेशस्तोत्रं। ओंकारमाद्यं प्रवदंति संतो वाचः श्रुती
 नामपि ये गुरुरिति। गजाननं देवगणनतांघ्रिं भजेहम
 र्थं न्युकृता वतंसं। पादारविन्दार्चनतत्परारण्यं संसार
 दावानलभंगदत्तं। निरंतरं निर्गतदानतोयैस्तं नौमि वि
 ध्वेष्वरमम्बुजामं। कृतांगरागं नवकुंकुमेन मत्तलिमा
 ला मयपंकलग्नां। निवारयंतं निजकर्णतालैः कोविस्मरे
 त् पुत्रमनंगशशत्रोः। शम्भोज्जटाजूटनिवासिगंगाजलं
 समादाय कदम्बुजेन। लीलाभिराराच्छिवमर्चयंतं गजा
 ननं भक्तियुता भवंति। कुमारभक्तौ पुनरात्महेतोः पयोधरौ
 पर्वतराजपुत्राः। प्रकालयंतं करशीकरेण मौग्धेन तं
 नागमुखं भजामि। त्वया समुपहृत्य गजास्यहस्तं ये शीक
 राः पुष्करन्द्यमुक्ताः। व्योमंगनेवैर्विचरंति तदाः का
 लात्मना मौक्तिकतुल्यभाषः। क्रीडावते वारिनिधौ गजा
 स्ये वेला मतिक्रामति वारिपूरे। कल्या वसानं परिचिंत्य दे
 वाः कैलासनाथं श्रुतिभिः स्तुवंति। नागानने नागकृ
 तोत्तरीये क्रीडावते देवकुमारसंघैः। त्वयि कलं कालप
 तिं विहाय नौ प्रापतुः कन्दुकतामिनेन्दु। मद्योल्लसत्
 पंचमुखैरजसमधापयंतं सकलागमार्थान्। देवान् ऋ
 षीन् भक्तजनैकमित्रं हेरम्बमर्कसिण्माश्रयामि। पादाम्बु
 जाभ्यामिति कोमलाभ्यां कृतार्थयंत्रं कृपया धरित्री। अका
 रं कारणमाप्रवाचां तन्नागवक्त्रं न जहति चेतः। येना
 र्पितं सत्यवतीसुताय पुराणमालिख्य विषाणकोट्या
 तं चन्द्रमौलेस्तनयं तपोभि राराध्यमानन्दधनं भ
 जामि। पदं श्रुतीनामपदं स्तुतीनां लीलावतारं परमात्म
 भूतैः। नागात्मको वा पुरुषात्मको वेत्यभेदमाद्यं भज

विघ्नराजं । पाशां कुशौ भग्नदं त्वभीष्टं करैर्द्धधानं करदन्ध
मुक्त्रैः । मुक्तामलामैः पृथुशीकरैश्चैः । सिंचंतमंगं शिवयो
भजामि । अनेकमेकं गजमेकदंतं चैतन्यस्तपं जगदादिवी
जं । ब्रह्मेति यं ब्रह्मविदो वदन्ति तं शम्भुस्तुनं सततं भजा
मि । अंगे स्थिताया निजवल्लभाया मुखाम्बुजा लोकनलो
लनेत्रं । स्मेवाननावं मदवैभवेन रुधं भजे विश्वविमोहनं
तं । ये पूर्वप्राराध्य गजानन त्वां सर्वारिं शास्त्रालिपठं
ति तेषां त्वत्तो न चान्यत प्रतिपाद्यमस्ति तदस्ति चेत्सत्य
मसत्यकल्पं । हिरण्यवरं जगदीशितारं कविं पुराणं रविम
ण्डलस्थं । गजाननं यं प्रवदन्ति संतस्तत्कालयोगैस्तमहं
प्रपद्ये । वेदांतगीतं पुरुषं भजे ह्यमात्मानमानन्दधनं ह
दिस्थं । गजाननं यन्महता जनानां विघ्नान्धकारो विलयं
प्रयाति । शम्भोः समालोक्य जटाकलापे शशांकरवरं नि
जपुष्करेण । सुभगदंतं प्रविविन्ध्य मौग्ध्यादाक्रोष्टुकामः
श्रियमाननोतु । विघ्नागणानां विनिपातनार्थं यन्नारिकेलैः
कदलीफलाद्यैः । प्रभावयंतो मदवारणस्थं प्रभुं सदाभी
ष्टमहं भजे तं । यज्ञैरनेकैर्बहुभिस्तपोभिराराध्य साध्यं
गजराजवक्त्रं स्तुत्यानया ये विधिना स्तुवंति ते सर्वलक्ष्मी
निधयो भवंति ॥ इति गरुडेशस्तोत्रं समाप्तं ॥

अथ हरिद्रागरेशकवचं । ईश्वर उवाच । शृणु वक्ष्यामि
कवचं सर्वसिद्धिकरं प्रिये । पठित्वा धारयित्वा च नरो मु
च्येत शंकरात् । अज्ञात्वा कवचं देवि गरुडेशस्य भनुं जपे
त् । सिद्धिर्न जायते तस्य कल्यकोटिशतैरपि । ॐ, ग्रामो
दक्ष शिरः पातु प्रमोदश्च तपोपरि । सम्मोदो भूयुगे पातु
भूमध्ये च गरुगधिपः । गरुडो नेत्रयुग्मं नासायां गरु
नायकः । गरुडोऽन्वितः पातु वदने सर्वसिद्धये । जिह्वायां
सुमुखः पातु ग्रीवायां दुर्मुखः सदा । विघ्नेशो हृदये पातु

विघ्ननाशश्च वक्षसि । गरुडानां नायकः पातु बाहुयुग्मे सदा
भूमि । विघ्नकर्ता च उदरे विघ्नहर्ता च लिंगके । गजवक्त्रः कटी
देशे एकदंतो नितम्बके । लम्बोदरः सदा पातु गुह्यदेशे
भमासुरः । व्यालयज्ञोपवीती मां पातु पादयुगे तप्या । जा
पकः सर्वदा पातु जानुजंघे गरुगधिपः । हारिद्रः सर्वदा पातु
सर्वांगे गरुनायकः । य इदं प्रपठेन्नित्यं गरुडेशस्य महेश्वरि
कवचं सर्वसिद्धारथं सर्वपापविमोचनं । सर्वसम्पत्प्रदं सा
क्षात् सर्वशत्रुकथंकरं । ग्रहपीडाज्वररोगो ये चान्ये गुह्य
कादयः । पठनात् श्रवणादेव नाशमायांति तत्तत्क्षणतः । धन
धान्यकरं देवि कवचं सुरपूजितं । समो नास्ति महेशानि
त्रैलोक्ये गरुपस्य च । हारिद्रस्य महेशानि कवचस्य च
भूतले । किमन्यै रसदालापै र्यत्रा युष्मद्यतामियात् । इति
विश्वसारतंत्रे हरिद्रागरेशकवचं समाप्तं ॥

अथ श्रीसूर्यकवचं । श्रीसूर्य उवाच । शम्भु शम्भु महाबाहो
शृणु मे कवचं शुभं । त्रैलोक्यमंगलनाम कवचं परमाभूतं
यज्ज्ञात्वा मंत्रवित् सम्यक् फलमाप्नोति निश्चितं यथा
त्वा च महादेवो गरुडनामधिपोऽभवत् । पठनाधारण
द्विष्टः सर्वेषां पालकः सदा । एवमिन्द्रादयः सर्वे सर्वे
श्वर्गमवाप्नुयुः । कवचस्य ऋषिर्ब्रह्मा ह्यन्तोऽनुषुबुदा
हृतं श्रीसूर्यो देवता चात्र सर्वदेवनमस्कृतः । यश
आरोग्यमोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः । प्रणवो मे शिरः
पातु धृष्टिर्मे पातु भालकं । सूर्योऽव्यान्नयनद्वन्द्वमादि
त्यः कर्णयुग्मकं । अष्टाक्षरो महामंत्रः सर्वभीष्टफलप्रदः
ह्रीं वीजं ये मुखं पातु हृदयं भुवनेश्वरी । चन्द्रवीजं वि
सर्गाख्यं पातु मे गुह्यदेशकं । अक्षरोऽसौ महामंत्रः
सर्वतंत्रेषु गोपितः । शिवो वह्निसमायुक्तो वामाक्षि विन्दुभूषि
तः । एकाक्षरो महामंत्रः श्रीसूर्यस्य प्रकीर्तितः । गुह्याद्

गुह्यतरो मंत्रो वाङ्मन्त्राभरिः स्मृतः। शीर्षादिपादपर्यन्तं
सदा पातु मनुजमः। इति ते कथितं दिव्यं त्रिषु लोकेषु दु-
र्लभं। श्रीपदं कान्तिदं नित्यं धनारोग्यविवर्धनं। कुष्ठादि-
रोगशमनं महावाधिविनाशनम्। विसर्गं यः पठेन्न
त्यमरोगी बलवान् भवेत्। बहुना किमिहोक्तेन यद्य-
न्मसि वर्तते। तत्र तत्र सर्वं भवत्येव कवचस्य च धारणत्-
भूतप्रेतपिशाचाश्च यज्ञगन्धर्वराक्षसाः। ब्रह्मराक्षसवे-
ताला नैव द्रष्टुमपि क्षमाः। दूरादेव पलायंते तस्य संकी-
र्तनादपि। भूर्जपत्रे समालिख्य रोचनागुरुकुंकुमैः। रवि-
वारे च संक्रान्त्या सप्तम्यं च विशेषतः। धारयेत् साधक-
श्रेष्ठस्त्रैलोक्यविजयी भवेत्। त्रिलोहमध्यगं कृत्वा धारये-
द्यद्विरे भुजे। शिखायामथवा कंठे सोऽपि सूर्यो न सं-
शयः। इति ते कथितं शाम्भु त्रैलोक्यमंगलाभिधाकव-
चं दुर्लभं लोके तव स्नेहात् प्रकाशितं। ज्ञात्वा कवचं
दिव्यं जपेत् सूर्यमनुत्तमं। सिद्धिर्न जायते तस्य क-
ल्पकोटिशतैरपि। इति ब्रह्मजामले त्रैलोक्यविजयनाम
श्रीसूर्यकवचं समाप्तं॥

अथ विष्णुस्तवः। प्रादाय वेदाः सकलाः समुद्रान्निहत्य
शंखं रिपुमत्पुद्गलं। दत्ताः पुरा येन पितामहाय विष्णुं
तमादिं भज भक्तस्तपः। १। दिव्यामृतावर्षं मयिने महा-
व्यौ देवासुरैर्वसुकिप्रन्दराद्यैः। भूमेर्महावेगविप्लुर्लि-
तायास्तं कूर्ममाधारगतं स्मरामि। २। समुद्रकांची सद्विदु-
त्तरीया वसुन्धरा मेरुकिरीटभारा। दन्ताग्रतो येन समु-
द्राभूतभूतमादिलोकं शरणां प्रपद्ये। ३। भक्ताभिभंगव-
प्रयाधिया यस्तस्मात्तरालादुदितो नृसिंहः। रिपुसुरा-
णां निशितैर्नरवाग्रेर्विदारयन्तं न च विस्मरामि। ४। चतुः-
समुद्राभरणधरित्रीन्यासाय नालं चरणस्य यस्य। एकस्य

नान्यस्य पदं सुराणां विविक्रमं सर्वगतं नमामि। ५। विस-
प्रकारं नृपतीन्निहत्य यस्तर्पणं रक्तमयं पितृभ्यः। चकार
दोर्दण्डवलेन सम्यक् तमादिसूरं प्रणमामि विष्णुं। ६।
कुले रघूणां समवाप्य जन्म विधाय सेतुं जलधेर्जलांतः
लंकेष्वरं यः समयांचकार सीतापतिं तं प्रणमामि भक्त्या
७। हलेन सर्वानृपतीन्निहत्य चकार चूर्णं मुषलप्रहारैः।
यः कृष्णभासाय बलं बलीयान् भक्त्या भजे तं बलभ-
द्ररामं। ८॥ पुरा सुराणामसुरान् विजेतुं संभारयंश्चिवर-
चिह्नवेशं। चकार यः शास्त्रममोघकल्पं तं मूलभूतं
प्रणतोऽस्मि बुधं। ९। कल्पावसाने निखिलैः खुराग्रैः
संधद्वयाभास निमेषमात्रात्। यस्तोजसा निर्दहतामिमी-
मोविश्वात्मकं तं तुरगं भजामः। १०। शंखं सुचक्रं सुग-
धं सरोजं दोर्मिर्दधानं गङ्गाधिरुद। श्रीवत्सचिह्नं
जगदादिमूलं तमालनीलं रुदि विष्णुमीडे। ११। वीराम्बु-
धौ शेषविशेषतल्ये शयानमंतः स्मितशोभि वक्त्रं। उत-
फुल्लनेत्राम्बुजमम्बुदाभमाद्यं श्रुतीनाम सकृत् स्मरामि
१२॥ प्रीत्येदनया स्तुत्या जगन्नाथं जगन्मयं। धर्माधि-
कामप्रोत्साहमाप्नुये पुरुषोत्तमं। इति विष्णुस्तवः समाप्तः।

अथ श्रीरामस्तवः। श्रीहनुमानुवाच। तिरश्चाप्र-

पि राजेति समवायं समीयुषां। यथा सुग्रीवमुख्यानां यस्त-
मुग्रं नमाम्यहं। सकृदेव प्रपन्नाय विशिष्टाभैरयच्छ्रियां
विभीषणयाध्वतटे यस्तं वीरं नमाम्यहं। ~~सकृदेव प्रपन्ना-~~
यो महान् पूजितो व्यापी महाब्धेः कुरुगमृतं। स्तुतं
जटायुना यश्च महाविष्णुं नमाम्यहं। तेजसाप्यायिता-
यस्य ज्वलन्ति ज्वलनादयः। प्रकाशते स्वतंत्रो यस्तं ज्व-
लन्तं नमाम्यहं। सर्वतो भुवनो येन लीलयादर्शिताररे।
राक्षसेश्वरयोधानां तं वन्दे सर्वतोमुखं नृभावंतु प्रप-
न्नातां हिनसि च तस्या नृषु। सिंहः सत्त्वेष्विवोत्कृष्टस्त-

नृसिंहं नमाम्यहं। यस्माद्विभ्यति वातार्कज्वलनेन्द्राः समुत्प-
 वः। भियंदिनोनु पापानां भीषणं तं नमाम्यहं। यो मृत्यु-
 निजदासानां मारयत्यखिलेषुदः। तत्रोदाहृतयो ब्रिन्धो मृ-
 त्यु मृत्युं नमाम्यहं। यत्पादपद्मप्रणतो भवेदुत्तमपुरुषः
 तमीशं सर्वदेवानां नमनीयं नमाम्यहं। आत्मभावं समु-
 त्क्षिप्य दास्येनैव रघूद्वहं। भजेऽहं प्रत्यहं रामं सती
 तं सह लक्ष्मं। नित्यं श्रीरामभद्रस्य किंकरायमकिंकराः
 शिवमष्टोदिशस्तस्य सिधायस्तस्य दासिकाः। इमं हनू-
 मता प्रोक्तं मंत्रराजात्मकं स्तवं। पठेदनुदिनं यस्तु सरामे
 भक्तिमान् भवेत्। इति हनूमत्कल्पे मंत्रराजात्मकं श्रीराम
 स्तोत्रं समाप्तं ॥

अथ रामाष्टशतकं नाम स्तोत्रं। वेदव्यास उवाच। शृणु
 गांगेय वक्ष्यामि रामस्याष्टशतकमर्चणं। नामाष्टशतकं
 पुर्यं त्रिषु लोकेषु विद्युतं। नातः परतरं गुह्यं त्रिषु
 लोकेषु विद्यते। कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नविभूषि-
 ते। एकाग्रप्रयतो भूत्वा विष्णुमाराध्य भक्तिभिः। उपवि-
 ष्णुस्ततोभोक्तुं पार्वती शंकरोऽब्रवीत्। पार्वत्ये हि मया
 माध्वं भोक्तुं भुवनवन्दिते। तमाह पार्वती देवी जप्त्वा नाम
 सहस्रकं। ततोभोक्ताम्यहं देव भुज्यतां भवता प्रभो।
 ततस्तं पार्वतीं प्राह प्रहसन परमेश्वरः। धन्यासि कुत
 पुरयासि विष्णुभक्तासि पार्वति। दुर्लभा वैष्णवी भक्ति
 भर्गधेयं विनेश्वरि। रकारादीनि नामानि शृण्वतो
 मम पार्वति। ~~दुर्लभा~~ मनः प्रसन्नतामेति रामनामाभि-
 शंकया। रमंते योगिनोऽनंते सत्यानन्दे चिदात्मनि। इति
 रामपदेनासौ परं ब्रह्माभिधीयते। रामरामेति रामेति
 रमे रमे मनोरमे। सहस्रनाममभ्ये तु रामनाम वरानने
 रामे न्युक्ता महादेवि भुङ्क्षुः साध्वं मयाधुना। ततो रामेति
 नामोक्ता सह भुक्ता च पार्वति। ततो भुक्ता महादेवि पाति

ना सह संस्थिता। प्रपच्छ श्रीमहादेवं प्रीतिप्रवरमानसा।
 सहस्रनामभिस्तुल्यं रामनाम त्वयोदितं। तस्यान्यान्यपि
 नामानि सन्ति चेद्रावरणद्विषः। कथ्यतां मम देवेश तत्रमे-
 प्रीतिरुत्तमा। श्रीशंकर उवाच। शृणु नामानि वक्ष्यामिराम
 चन्द्रस्य पार्वति। लौकिका वैदिकाः शक्या ये केचित्सन्ति
 पार्वति। नामानि रामभद्रस्य सहस्रं तेषु बाधिकं। तेषु
 चात्यंतं मुख्यं हि नामाष्टशतं शतं। विष्णोरेकैकना-
 मानि सर्ववेदाधिकं फलं। तादृङ् नामसहस्राणि राम-
 नाम परं मतं। जपतः सर्ववेदांश्च सर्वमंत्रांश्च पार्वति।
 तस्मान् कोटिगुणं पुर्यं रामनामैव लभ्यते। अस्य श्री
 रामाष्टशतशतनामस्तोत्रस्य ईश्वरः कृपि रनुषु पदकः
 श्रीरामचन्द्रो देवता श्रीरामचन्द्र प्रीत्यर्थं जपे विनियोगः।
 ओं श्रीरामो रामभद्रश्च रामचन्द्रश्च शाश्वतः। राजीवलो-
 चनः श्रीमान् राजेन्द्रो रघुपुंगवः। जानकीवल्लभो जैत्रो-
 जितामित्रो जनार्दनः। विश्वामित्रप्रियो दांतः शरणत्राण-
 तत्परः। वालिप्रमथनो वाग्मी सत्यवाक् सत्यविक्रमः
 सत्यव्रतो व्रतफलः सदा हनूमदाश्रयः। कौशलेयः खर-
 दवंसी विराधवधपरिउतः। विभीषणपरित्राता दशग्रीव-
 शिरोहरः। सप्ततालप्रभेता च हरकोदरखरखड्गः। जाम-
 दग्रामहादर्पज्वलनस्ताडकांतकः। वेदांतसारोऽमेया-
 त्मा भववैद्यश्च भेषजः। दूषणत्रिशिरो हंता त्रिमूर्ति-
 स्त्रिगुणस्त्रयी। विविक्रमास्त्रिलोकात्मा पुरयचारीति कीर्त-
 नः। त्रिलोकीरत्नको धन्वी दण्डकारण्यपुरयकृतः। अहि-
 ल्यापावनश्चैव पितृभक्तो वरप्रदः। जितेन्द्रियोजितक्रोधोजित
 लोभो जगद्गुरुः। उद्वानरसंध्याती चित्रकूटसमासयः
 जयंतब्राह्म वरदः सुमित्रापुत्रसेवितः। सर्वदेवाधिदेवश्च
 भूतवानरजीवनः। मायाप्रारीच हंता च महाभोगो महाभुजः।

सर्वं देवस्तुतः सौम्यो ब्रह्मण्यो मुनिसंस्तुतः। महायोगी
महोदारः सुग्रीवेशितराज्यदः। सर्वं पुरायाधिकफलस्तीर्थं
सर्वाधिनाशनः। प्रादि पुरुषो महापुरुषः परमः पुरुषस्तथा
पुराणोदयोदयासारः पुराणः पुरुषोत्तमः। स्मितवक्त्रो मित्र
भाषी पूर्णभाषी च राघवः। जननगुणगम्भीरो धीरोदांत
गुणोत्तरः। भायामानुषचारित्रो महादेवाभिपूजितः। सेतु
कृजितवारीशः सर्वतीर्थप्रयोरुरिः। श्यामांगः सुन्दरः
शूरः पीतवासाधनुर्धरः। सर्वयज्ञाधिपो यज्ञो जराभर
णवर्जितः। शिवलिंगप्रतिष्ठाता सर्वाधिगणवर्जितः।
परमात्मा परंब्रह्म सन्निधानव्यविग्रहः। परं ज्योतिः परंध्या
मपराकाष्ठा परात्परः। परेशः पारगः पारः सर्वदेवात्मक
शिवः। इत्येतत् रामभद्रस्य नाम्नामष्टोत्तरं शतं। गुह्याद्गु
ह्यतरं देवि तव प्रीत्या प्रकीर्तितं। यः पठेत् शृणुया
द्वापि भक्ति युक्तेन चेतसा। स सर्वैर्मुच्यते पापैः कल्पकोटि
शतोद्भवैः। जलानि स्थलानां यांति शत्रवो यांति मित्रां
राजानो दासतां यांति वक्रयो यांति सौम्यतां, जानुकूल्यं
च भूतानि स्थैर्यं यांति चलाः श्रियः। अनुग्रहं ग्रहायांति
नाशाभायांत्युपद्रवाः। पठ्यते भक्तिभावेन जनस्य गिरिस
मवे। यः पठेत् परया भक्त्या तस्य वक्ष्यं जगत्त्रयं। यद्यन
कामयते चित्ते तत्तदाप्नोति कीर्त्तनान्। यः पठेद्रामचन्द्रस्य
नाम्नामष्टोत्तरं शतं। ज्ञाने नापि च कुर्वाणो न स पापेन लि
प्यते। सर्ववैदेषु तीर्थेषु दानेषु च व्रतेषु च। तत्फलं को
टिगुणितं स्तवेनानेन लभ्यते। पुराणकालेषु सर्वेषु पठन्ना
नं त्वमश्नुते। कल्पकोटिसहस्राणि कल्पकोटिशतानि च
वैकुण्ठे वासमाप्नोति दशपूर्वैर्दृशापरैः। रामं दूर्वादलश्यामं
पद्मारवं पीतवाससं। स्तुवंति नामभिर्दिव्यैर्न ते संसारि
णो नराः। रामाय रामभद्राय रामचन्द्राय वेधसे। रघुनाथा
य नाथाय सीतायाः पतये नमः। इमं मंत्रं महेशानि जपन्नेव

दिवानिशं। सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुसायुज्यमाप्नुयात्। इत्ये
तद्रामचन्द्रस्य माहात्म्यं वेदसम्मतं। कथितं तव गांगेय
यतस्त्वं वैष्णवोत्तमः। वन्द्यामहे महेशानि हरकोटरवरखंडनं
जानकीहृदयानन्दचन्दनं रघुनन्दनं। इति पद्मपुराणे
पार्वतीश्वरसम्वादे श्रीरामचन्द्रस्तवराजः समाप्तं॥ —
~~सर्वं श्रीरामकवचं। श्रुत्वा नीलोत्पलश्यामं रामं राजी~~
वलोचनं। जानकीलक्ष्मणोपेतं जया मुकुटभरितं। सासि
तूलधनुर्बाणपाणिं नक्रंचरांतकं। स्वलीलया जगत्त्रातु
माविर्भूतमजं विभुं। रामरक्षां पठेत् प्राज्ञः पापघ्नी सर्व
कामदा। अस्य श्रीरामकवचस्य बुधकौषिकऋषिर्गायत्री
द्वन्द्वः श्रीरामचन्द्रो देवता श्रीरामचन्द्र प्रीत्यर्थं जपे विनि
योगः। ~~सर्वं श्रीरामकवचं।~~ ओं शिरो मे राघवः पानुभालं
रुशरप्यात्मजः। कौशलेयो दृशौ पानु विश्वामित्रप्रियः शु
नी। धारं पानु भवत्रातां मुखं सौमित्रिवत्सलः। जिह्वां
विष्णानिधिः पानु कंठं भरतवन्दितः। स्कन्धौ दिव्यायुध
पानु भुजौ भग्येशकाश्रुतः। करौ सीतापतिः पानु हृदयं
जामदग्न्याजितः। वक्षः पानु कवन्धारिस्तनौ गीर्वाणवन्दि
तः। पाश्र्वौ कुलपतिः पानु कुक्षिमिक्षाकुनन्दनः। मध्यं पानु
वरध्वंसी नाभिं जाम्बुवदाश्रयः। गुह्यं जितेन्द्रियः पानु
पृष्ठं पानु रघूत्तमः। सुग्रीवेशः कटीं पानु शक्यिनी हनु
मतप्रभुः। ऊरु रघूत्तमः पानु रक्षः कुलविनाशकृत्। जा
नुनी सेतुकृत् पानु जंघे दशमुखान्तकः। पादौ विभीषण
श्रीदः पानु रामोऽखिलं वपुः। एतां रामवल्लोपेतां रक्षां
यः सुकृती पठेत्। स चिरायुः सुखी पुत्री विजयी विनयी
भवेत्। पातालभूधर-व्योम-चारिणश्चन्द्राचारिणः। न
द्रष्टुमपि शक्नास्ते रक्षितं रामनामभिः। रामेति रामभद्रेति
रामचन्द्रेति वा स्मरन्। नरो न लिप्यते पापैर्भक्तिं मुक्तिं च
विन्दति। जगज्जैत्रैकमंत्रेण रामनाम्नाभिरक्षितं। यः करे धर

ये तस्य करस्याः सर्वसिद्धयः। भूर्जपत्रे त्विमां विद्यां गन्ध
चन्दनचर्चितं। कृत्वा वै धारयेद्यस्तु सोऽभीष्टं फल
माप्नुयात्। काकवन्द्या च या नारी मृतवत्सा च या भवे
त्। वरूपत्या जीववत्सा सा भवेन्नात्र संशयः। वज्रपं
जरनामेदं यो रामकवचं पठेत्। शब्दाहताङ्गः सर्वत्र ल
भते जयमंगलं। आदिष्टवान् यथा स्वप्ने रामरत्नाभिमां
हरिः। तथा लिखितवान् प्रातः प्रबुध्यो बुधकौशिकः।
ध्वनिनो वधनिस्त्रिंशौ काकपत्रधरो शुभौ। वीरौ मां
पथिरक्नेतां तावुभौ रामलक्ष्मणौ। तरुणौ स्तपसम्पन्नौ
सुकुमारौ महाबलौ। पुरोदरीकविशालाक्षौ वीरकृष्ण
जिनाम्बरौ। फलमूलगशिनी दांतौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ
पुत्रौ दशरथस्यैतौ आतनौ रामलक्ष्मणौ। शररथौ सर्व
सत्त्वानां श्रेष्ठौ सर्वधनुष्मतां। रक्तः कुलनिहंतारौ त्राये
तां वो रघूत्तमौ। शत्रुसहस्र-धनुषा विषुस्पृशा रक्तया
शुगनिषंगसंगिनौ। रक्तणय भम रामलक्ष्मणवधनः
पथि सदैव गच्छतां सन्नद्धः कवची खड्गी चापवाण
धरो युवा। यच्छन्मनो रथं चास्मान्नामः पानु सुलक्ष्मणः
शत्रुतस्तु नृसिंहो मे पृष्ठतो गतुडध्वजः। पार्श्वयोस्तु धनु
ष्मंतौ सशरौ रामलक्ष्मणौ। रामो दशरथिः शूरो लक्ष्मण
नुचरो वली। काकुत्स्थः पुरुषः पूरुषः कौशले यो रघूत्तमः
वेदांतवेद्यो यज्ञेशः पुराणः पुरुषोत्तमः। जानकी वसुध
श्रीमान् प्रप्रेय पराक्रमः। दक्षिणे लक्ष्मणे धन्वी वामे च
जानकी शुभा। पुरतो माकतिर्यस्य तं नमामि रघूत्तमम्। आ
पदामपहंतारं दातारं सर्वसम्यदां। गुरगभिरामं श्रीरामं
भूयोभूयो नमाम्यहं। एतानि भम नामानि मधुक्रो यः सदा
पठेत्। शत्रुमेधायुतं पुरं स प्राप्नोति न संशयः। इति
पद्मपुराणे वज्रपंजरं नाम श्रीरामकवचं समाप्तं॥-

अथ श्रीकृष्णस्तोत्रं। प्रसीद भगवन् मम मन्त्रानां कुंठितात्म
ने। तवाङ्घ्रि पंकजरजो रागिली भक्तिमुत्तमां। प्रज प्रसीद भग
वन्मिति युति पंजर। प्रप्रेमेय प्रसीदात्मद दुःखहन पुरु
षोत्तम। स्वसंवेद्य प्रसीदात्मदानन्दात्मन्नामय। अचिंत्य
सार विष्वात्मन् प्रसीद परमेश्वर। प्रसीद तुंगतुंगानां
प्रसीद शिरशोभन। प्रसीद गुणगम्भीर गम्भीराणां महाद्युते
प्रसीदावक्रविस्तीर्ण विस्तीर्णनाम गोचर। प्रसीदार्द्रांजा
तीनां प्रसीदानंतदायिनां। गुरोर्गरीयः सर्वेश प्रसीदानंत
देहिनां। जय माधव मायात्मन् जय शाश्वत शंखभृत्।
जय शंखधर श्रीमन् जयानन्दकनन्दन। जय चक्रगदापा
णे जय देवजनार्दन। जय रत्न वरावध किरीटांतमस्तक
जय पद्मप्रतिच्छाया निरुद्धा कंक वासु। नमस्ते नरकाराते
नमस्ते मधुसूदन। नमस्ते ललितापांग नमस्ते नरकांतका
नमः पापहरे नान नमः सर्वभयापह। नमः समभूत सर्वा
त्मन् नमः समभूतकौस्तुभ। नमस्ते नयनातीत नमस्ते
भयहारक। नमो विभिन्नवेशाय नमः श्रुति पद्याभिगानम
स्त्रिभूतिभेदेन सर्गस्थित्यंतहेतवे। विष्णवे विद्वशारानि
जिष्णवे परमात्मने। चक्रभिन्नाविचक्राय चक्रिणे चक्रव
न्दवे। विष्वाय विश्ववन्द्याय विश्वभूतानुवर्तिने।
नमोऽस्तु योगिधेयाय नमोऽस्त्वध्यात्मरूपिणे। भक्तिप्रदा
य भक्तानां नमस्ते भक्तिदायिने। पूजनं हरं चेषाध्यानं
पञ्चानुभक्तिया। देवेश कर्म सर्वं मे भवेदा राधनं तव। इति
हवनजपाच्चा भेदतो विष्णु पूजानियत हृदयकर्मा यस्तु
मंत्री चिराय। स खलु सकल कामान् प्राप्य कृष्णं तदात्मा
जननमृतिविमुक्तो ह्युत्तमां भक्तिमेति। गोगोपगोपिकावी
तं गोपालं गोषु गोप्रदं। गोपैरीड्यं गोसहस्रैर्नौमि गो
कुलनायकं। प्रीत्येदनयास्तुत्या देवं तत्र जगन्नाथं। धर्मा
र्थकाममोक्षारणमाप्तये पुरुषोत्तमं। इति श्रीकृष्ण स्तोत्रं समाप्तं॥-

अथ गोपालस्तोत्रं। नारद उवाच। नवीननीरदश्यामं नीले
 न्दीवरलोचनं। वल्लरीनन्दनं वन्दे कृष्णं गोपालस्तुपिरं
 स्फुरद्दहदलोद्धान् नीलकुंचितमूर्ध्निजं। कदम्बकुसुमोद्धान्
 वनमालाविभूषितं। गण्डप्रखलसंसर्गिचलनकांच
 नकुण्डलं। स्थूलमुक्ताफलोदरहारयोनि तव वत्सं। हेमा
 गदतुलाकोटि किरीटोज्ज्वलविग्रहं। मन्दभासनसंकोभ
 वाल्लेताम्बरसंचयं। रुचिरौष्ठपुटन्यस्तवं शिमधुरनिःस्व
 नैः। लसद्गोपालिकाचेतो मोहयन्तं मुहुर्महः। वल्लरी
 वदनाम्भोज-मधुपान-मधुव्रतं। कोभयन्तं मनस्तासां स
 स्मेरापांगवीक्ष्यैः। यौवनोद्भिन्नदेहाभिः संशक्राभिः
 परस्परं। विचित्राहारभूषाभिर्गोपनारीभिरावृतं। प्रभि
 न्नांजनकालिन्दीजलकेलिकलोत्सुकं। योधयन्तं क्वचि
 द्गोपान् व्याहरन्तं गवां गणं। कालिन्दीजलसंसर्गि
 शीतलानिलसेविते। कदम्बपादपक्ष्पाये स्थितं वृन्दावने
 क्वचित्। रत्नभूधरसंलग्नरत्नासनपरिग्रहं। कल्पपादप
 मध्वस्थ-हेमप्रखलिकागन्तं। वसन्तकुसुमामोदसुरभी
 कृतदिङ्गुरैः। गोवर्धनगिरौ रम्ये स्थितं रासरसोत्सुकं
 सव्यहस्ततलन्यस्त-गिरिवर्धनपत्रकं। खण्डितारखण्डलो
 भुक्-मुक्तासार-धनाधनं। वेणुवाद्यमहोल्लास-कृतहंकार
 निःस्वनैः। सवत्सैरुन्मुखैः शश्वद्गोकुलैरभिरक्षितं
 कृष्णमेवानुगायद्भिस्तच्चेष्टावशवर्तिभिः। दण्डपाशो
 द्यतकरैर्गोपालै-रुपशोभितं। नारदयैर्मुनिश्रेष्ठैर्वैद
 वेदांगपारगैः। प्रीतिसुस्निग्धया वाचा स्तूयमानं परान्
 परं। य एवं चिन्तयेद्देवं भक्त्या संस्तौति मानवः। त्रिस
 न्दयं तस्य तुष्टोऽसौ ददाति वरमीप्सितं। राजवल्लभता
 मेति भवेत् सर्वजनाप्रियः। जचलां श्रियमाप्नोति स वाग्मी
 जायते ध्रुवं। इति गौतमीये श्रीगोपालस्तोत्रं समाप्तं॥

अथ श्रीकृष्णकवचं। पुलस्त्य उवाच। भगवन् सर्वधर्मज्ञ
 कवचं यत्प्रकाशितं। त्रैलोक्यमंगलं नाम कृपया कथय प्र
 भो। सनत्कुमार उवाच। शृणु वक्ष्यामि विप्रेन्द्र कवचं परमा
 धूतं। नारायणेन कथितं कृपया ब्रह्मणे पुरा। ब्रह्मण
 कथितं भस्त्रं परं स्नेहाद्वदामि ते। ज्ञास्ति गुह्यतरं तत्त्वं
 ब्रह्ममंत्रौघविग्रहं। यद्धृत्वा पठनाद्ब्रह्मा सृष्टिं वितनुते
 ध्रुवं। यद्धृत्वा पठनात् पानि महालक्ष्मीर्जगत्त्रयां पठ
 नाधारण्यत् शम्भुः संहर्ता सर्वतत्त्ववित्। त्रैलोक्यजननी
 दुर्गा महिषादि-महासुरान्। वरदृष्टान् जघानैव पठना
 धारण्यद्यतः। एव मिन्द्रादयः सर्वे सर्वैश्चर्यमवाप्नुयुः
 शिष्याय भक्तियुक्ताय साधकाय प्रकाशयेत्। शठाय पर
 शिष्याय दत्ता मृत्युमवाप्नुयात्। त्रैलोक्यमंगलस्यास्य
 कवचस्य प्रजापतिः। ऋषिर्ब्रह्मण्य गायत्री देवो नारायणः
 स्वयं। धर्मार्यकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः। प्रणवो
 मे शिवः पानु नमो नारायणाय च। भूलं पायान्नेत्रयुग्मम
 ष्णार्णे भुक्तिमुक्तिदः। कुंजी पायात् श्रोत्रयुग्मं चैकाक्षरः स
 र्वमोहनः। कुंजी कृष्णाय सदा ध्यात्वा गोविन्दयेति जिह्वा
 गोपीजनपदं वल्लभाय स्वाहाननं मम। ऋष्याक्षरो महामंत्रः
 कंठं पानु दशाक्षरः। गोपीजनपदं वल्लभाय स्वाहाभुजद्वयं
 कुंजी गौं कुंजी श्यामलांगाय नमः स्कन्धौ दशाक्षरः। कुंजी कृ
 ष्णः कुंजी करौ पायात् कुंजी कृष्णयांगजोऽवतु। हृदयं भुवने
 शानी कुंजी कृष्णाय कुंजी सनौ मम। गोपालाया श्रिजायां
 कुक्षियुग्मं सदा वतु। कुंजी कृष्णाय सदा पानु पार्श्वयुग्मं मनु
 तमः। कृष्णगोविन्दको पानु स्वराज्यमोडयुजौ मनुः। ऋष्या
 क्षरः पानु नाभिं कृष्णेति ह्यक्षरौऽवतु। पृष्ठं कुंजी कृष्णकं
 लं कुंजी कृष्णाय द्विगंतकः। सकृदिनी सततं पानु श्री
 र्ही कुंजी कृष्णद्वयं। कुरु सप्ताक्षरः पायात्त्रयोदशाक्षरौऽवतु

ॐ ह्रीं क्लीं पद्मो गोपीजनवल्लभपदं नमः। भाय स्वाहेति
पायुं वै क्लीं ह्रीं श्रीं सदाशारङ्गः। जानुनी च सदा पातु ह्रीं
श्रीं क्लीं च दशाक्षरः। त्रयोदशाक्षरः पातु जंघे चक्राम्बुदा
युधः। षष्ठादशाक्षरो ह्रीं श्रीं पूर्वको विंशवर्णकः। सर्वगं
मै सदा पातु द्वारका नायको बली। नमो भगवते पञ्चात्
वासुदेवाय नमः परं। ताराद्यो द्वादशाक्षरः। यं प्राच्यां
मां सर्वतोऽवतु। श्रीं ह्रीं क्लीं दशाक्षरं क्लीं ह्रीं श्रीं षोडशा
क्षरः। गदाम्बुदायुधौ विष्णुर्मां मन्त्रे दिशि रक्षतु। ह्रीं
श्रीं दशाक्षरो मन्त्रो दक्षिणे मां सदा वतु। तारो नमो भग
वते रुक्मिणीवल्लभाय च स्वाहेति षोडशाक्षरः। यं नैऋत्यां
दिशि रक्षतु। क्लीं ह्रीं क्लीं पदं शाय नमो मां वाक्येऽवतु
षष्ठादशाक्षरः कामांता वायव्ये मां सदा वतु। श्रीं माया काम
कृष्णाय गोविन्दाय द्विठौ मनुः। द्वादशाक्षरं त्रिको विष्णु
रक्षरे मां सदा वतु। वागभवं कामकृष्णाय ह्रीं गोविन्दा
य नमः परं। श्रीं ह्रीं गोपीजनवल्लभांते भाय स्वाहा च
सौस्तः। द्वाविंशत्यक्षरो मन्त्रो मामैशान्ये सदा वतु। कालि
यस्य फलमध्वे दिव्यं नृत्यं करोति तं। नमामि देवकीपुत्रं
नृत्यराजनमच्युतं। द्वात्रिंशदक्षरो मन्त्रोऽप्यधोमां सर्वतो
ऽवतु। कामदेवाय विद्महे पुष्पवाण्याय धीमहि। तत्रोऽनंगः
प्रचोदया देवा मां पातु चोर्ध्वतः। इति ते कथितं विप्र ब्रह्म
मन्त्रोद्यविग्रहं। त्रैलोक्यमंगलं नाम कवचं ब्रह्मस्तपकं। ब्रह्मण
कथितं पूर्वं नारायणमुखाच्छ्रुतं। तव स्नेहान्मयाख्यातं प्रव
क्ष्यामि न कस्यचित्। उक्तं प्रणम्य विधिं वत कवचं प्रपठेत्ततः। स
कृद्भित्तियं याज्ञानं सोऽपि सर्वतोऽप्ययः। मन्त्रेषु सकलेष्वेव दे
शिको नात्र संशयः। शतमष्टोत्तरं चैव पुरश्चर्य विधिः स्मृतः
मन्त्रसिद्धिर्भवेत्तस्य पुरश्चर्यं विधानतः। स्पृष्ट्वा मुद्गूय सततं
लक्ष्मीं वरिणीं वसेत्ततः। पुष्पांजल्यष्टकं दत्त्वा भूलेनैव पठेत्तत्कृतं

दशवर्षसहस्राणां पूजायाः फलमाप्नुयात्। भूर्जं विलिख्य
गुलिकां स्वर्णस्थं धारयेद्यदि। कंठे वा दक्षिणे वा होसोऽपि
विष्णुर्न संशयः। षष्ठमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च।
महादानानि यान्येव प्रादक्षिण्यं भुवस्तस्या कलां नाहंति
तान्येव सकृदुच्चारणततः। कवचस्य प्रसादेन जीवन्मुक्तो
भवेन्नरः। त्रैलोक्यं क्षोभयत्येव त्रैलोक्यविजयी भवेत्। इदं
कवचमज्ञात्वा भजेदयः पुरुषोत्तमं। शतलक्षप्रजप्नोहि मन्त्र
तस्य न सिध्यति। इति सनत्कुमारतंत्रे त्रैलोक्यमंगलं
नाम श्रीकृष्णकवचं समाप्तं॥
अथ नृसिंहकवचं। नारद उवाच। इन्द्रादिदेव वृन्दे शतानि श्वर
जगत्पते। महाविष्णोर्नृसिंहस्य कवचं ब्रूहि मे प्रभो। यस्य
प्रपठनाद्विद्वान् त्रैलोक्यविजयी भवेत्। ब्रह्मोवाच। शृणु
नारद वक्ष्यामि पुत्र श्रेष्ठ तपोधना कवचं नरसिंहस्य त्रैलो
क्यविजयाभिधं। यस्य प्रपठनाद्वाग्मी त्रैलोक्यविजयी भवेत्।
षष्ठारं जगन्मां वतस पठनाधारण्यदयतः। लक्ष्मीर्जगत्त्र
यं पाति संहर्ता च महेश्वरः। पठनाधारण्यदेवा वभूवुश्च
दिगीश्वराः। ब्रह्ममन्त्रमयं वक्ष्ये भूतादि-विनिवारका यस्य
प्रसादाद्बुद्धिसा-त्रैलोक्यविजयी मुनिः। पठनाधारण्यदय
स्य शास्ता च क्रोधभैरवः। त्रैलोक्यविजयस्यापि कवचस्य
प्रजापतिः। ऋषिश्चन्द्रश्च गायत्री नृसिंहो देवताविभुः।
क्षौं बीजं मे शिरः पातु चन्द्रवर्णे महामनुः। उग्रं वीरं महा
विष्णुं ज्वलंतं सर्वतोमुखं। नृसिंहं भीषणं भद्रं भृत्यमृ
तुं नमाम्यहं। द्वात्रिंशदक्षरो मन्त्रो मन्त्रराजः सुरद्रुमः। कंठं
पातु ध्रुवं ~~ह्रीं~~ हृदयं भगवते चक्षुषी ममा नरसिंहाय च ज्वा
लामालेने पातु भस्मकं। दीपदंष्ट्राय च तथाग्निनेत्राय च
नासिकां। सर्वरक्षोघ्नाय सर्वभूतविनाशाय च। सर्वज्वराविना
शाय दह दह फट् फट्। रक्ष रक्ष सर्वमन्त्रं स्वाहा पातु मुखं
भम। तारादि-रामचन्द्राय नमः पायाद्गुदं ममा क्लीं पायात्

पाञ्चयुग्मं च तारं नमः पदंततः। नारायणाय पाञ्चं च
 ॐ ह्रीं क्रीं क्लौं च हुं फट्। षड्वरः कंठी पातु ॐ नमो भगवते
 पदं। वासुदेवाय च पृष्ठं क्लीं कृष्णाय अकृष्णं। ॥ क्लीं कृष्ण
 य सदा पातु जानुनी च मनुजमः। क्लीं ह्रीं क्लीं श्यामलंगा
 य नमः पायात् पदद्वयं। क्लीं नरसिंहाय क्लौं च सर्वंगं मे
 सदा वतु। इति ते कथितं वत्स सर्वमंत्रौघविग्रहं। तव त्वेह
 नमोऽप्येतं प्रवक्तव्यं न कस्यचित्। गुक्तपूजां विधायाथ गृ
 ङ्हीयात् कवचं ततः। सर्वपुरय युतो भूत्वा सर्वसिद्धियुतो
 भवेत्। शतमष्टोत्तरं चैव पुरश्चर्याविधिः स्मृतः। हवना
 दीन् दशांशेन कृत्वा साधकसत्तमः। ततस्तु सिद्धिकवचः पु
 र्यात्मा भयनोपमः। स्पृष्ट्वा भूधाय भवने लक्ष्मीर्वालि वसे
 ततः। पुष्पांजल्यष्टकं दत्त्वा मूलेनैव पठेत् सकृत्। अपि वर्ष
 सहस्रारं पूजायाः फलमाप्नुयात्। भूर्जं विलिख्य गुलि
 कां स्पर्शस्पर्शं धारयेद्यदि। कंठे वा दक्षिणे वाहौ नरसिंहे
 भवेत् स्वयं। योषिद्वामभुजे चैव पुरुषो दक्षिणे करे। विभू
 यात् कवचं पुरय सर्वसिद्धियुतो भवेत्। काकवन्द्या च
 या नारी भूतवत्सा च या भवेत्। जन्मवन्द्या नष्टपुत्रा
 बहु पुत्रवती भवेत्। कवचस्य प्रसादेन जीवन्मुक्तो भवेन्नरः
 त्रैलोक्यं दोभयत्येव त्रैलोक्यविजयी भवेत्। भूतप्रेत-पि
 शाचाञ्च राक्षसा दानवाञ्च ये। तं दृष्ट्वा प्रपलायंते देशा
 देशान्तरं ध्रुवं। यस्मिन् गेहे च कवचं ग्रामे वा यदिति
 प्रति। तं देशं तु परित्यज्य प्रयाति चातिदूरतः। इति ब्र
 ह्मसंहितायां त्रैलोक्य विजयं नाम नृसिंहकवचं समाप्तं।
 अथ शिवस्तोत्रं। धरापोऽग्निमरुद्व्योममखेशेन्द्रक
 भूर्जये। सर्वभूतान्तरस्थाय शंकराय नमोनमः। श्रुत्यंतर्गत
 वासाय श्रुतये श्रुतजन्मने। शिरीश्याय महसे शाश्वताय
 नमोनमः। स्थूलसूक्ष्मविभागाभ्यामनिर्देश्याय शम्भवे। भवाय
 भवभूताय दुःखहन्त्रे नमोऽस्तुते। तर्कभागादिभूताय तपसा

फलदायिने। वतुर्वर्ग-वदान्याय सर्वज्ञाय नमोनमः। आदिमन्त्र
 तञ्ज्याय निरस्ताशेषभीतये। योगिध्वेयाय महते निगुरंगाय
 नमोनमः। विश्वात्मने विचिंतय विलसच्चन्द्रमौलये। कन्दर्प
 दर्पनाशाय कालऽस्ते नमोऽस्तुते। विषाक्षनाय विहरद्वेष
 कन्दमुपेयुषे। सदिधामसमावधकपर्द्याय नमोनमः।
 शुद्धाय शुद्धभावाय शुद्धानामंतरात्मने। पुरातकाय पूर्ण
 य पुरयनाम्ने नमोनमः। तुष्टाय निजभक्तानां भुक्तिमुक्ति
 प्रदायिने। विवाससे निवासाय विश्वज्ञाने नमोनमः।
 त्रिमूर्तेर्मूलभूताय त्रिनेत्रायादिसम्भवे। त्रिधामांधाम
 स्तपाय जन्मधाय नमोनमः। देवासुरशिरोरत्नकिरणसलि
 तांघ्रये। कान्ताय निजकान्तायै दत्ताध्याय नमोनमः। स्तोत्रे
 र्गनेन पूजायां प्रीत्यै जगतःपतिं। भुक्ति-मुक्तिप्रदं भ
 क्त्या सर्वज्ञं परमेश्वरं। शस्यासाध्यं त्रिभुवने न किञ्चिदपि
 वर्तते। ऐहिकं किं फलं तत्र मुक्तिरेव करे स्थिता। इति
 शिवस्तोत्रं समाप्तं ॥ -

अथ शिवस्तोत्रं। भगवन् देवदेवेश सर्वमिन्द्राय प्रपूजित
 सर्वं मे कथितं देव कवचं न प्रकाशितं। प्रासादाख्यस्य मंत्र
 स्य कवचं मे प्रकाशय। सर्वरक्षाकरं देव यदि सरोऽस्ति
 मां प्रति। श्रीभगवानुवाच। प्रासादमंत्रकवचस्य वामदेवः
 षिः स्मृतः। पङ्क्तिश्चन्द्रश्च देवेशि सदाशिवोऽत्र देवता। साध
 कामीषु सिद्धौ च विनियोगः प्रकीर्तितः। शिरो मे सर्वदा पातु
 प्रासादाख्यः सदाशिवः। षड्वरः स्वरूपो मे वदनं तु महेश्वरः
 षष्ठाक्षरः शक्तिरुद्धश्च कृष्णो मे सदावतु। पंचाक्षरात्मा भग
 वान् भुजौ मे परिदत्तु। मृत्युं जयस्तिरीजात्मा, प्रायूरव
 तु मे सदा। वटमूल समासीनो दक्षिणामूर्तिरख्ययः। सदा मां
 सर्वतः पातु षड्विंशारण्यस्वरूपधृक्। द्वाविंशारण्यन्मकोरुद्रः
 कुक्षिं मे परिदत्तु। त्रिवर्णत्मा नीलकंठः कंठं रक्तं सर्वदा-

चिंतामणिर्वीजस्तपोऽर्धनारीश्वरोत्तरः। सदा रक्षतु मे गुह्यं सर्वं
सम्पन्नप्रदायकः। एकाक्षरस्वरूपपात्रा कूटस्तपी भरेश्वरः। मार्त
रुड भैरवो नित्यं पादौ मे परिरक्षतु। तुम्बुरारव्यो महावीज
स्वरूप-स्त्रिपुरांतकः। सदा मां रणभूमौ च रक्षतु विदशाधि
पः। ऊर्ध्वमूर्ध्निमीशानो मम रक्षतु सर्वदा। दक्षिणस्थ-त
न, पुरुषोऽव्यान्मे गिरिविनायकः। अघोरारव्यो महादेवः पूर्वं
स्यां परिरक्षतु। वाजदेवः पश्चिमस्यां सदा मे परिरक्षतु। उ
त्तरस्यां सदा पातु सद्योजातस्वरूपधृक्। इक्षं रक्षा करं देवि
कवचं देवदुर्लभं। प्रातःकाले पठेद्यस्तु सोऽभीष्टं फलमा
प्नुयात्। पूजा काले पठेद्यस्तु कवचं साधकोत्तमः। की
र्तिं श्रीकांतिमेधायुः संहितो भवति ध्रुवं। कंठे यो धारयेद्देव
त्वं कवचं मन्त्रस्वरूपं। युद्धे विजयमाप्नोति द्यूते वादे च
साधकः। कवचं धारयेद्यस्तु साधको दक्षिणे भुजे। देवा
मनुष्या गन्धर्वा वर्यास्तस्य न संशयः। कवचं शिरसायस्तु
धारयेद्यस्तमानसः। करस्यास्तस्य देवेशि, अलिग्मायष्टु सिद्धयः। भूर्ज
पत्रे। त्रिमं विद्यां शुक्लपद्मेन वेष्टितां। रजतोदरसंविष्टां कृत्वा च
धारयेत् सुधीः। संप्राप्य महतीं लक्ष्मीं ते मये हस्तपद्मक
यस्मै कस्मै न दातव्यं न प्रकाशं कदाचन। शिष्याय भक्ति
युक्ताय साधकाय प्रकाशयेत्। अन्यथा सिद्धिरितिः स्या
त् सत्यमेतन्मनोरमे। तव स्नेहान्महादेवि कथितं कवचं
शुभं। न देयं कस्य चिदप्रे यदीच्छेदात्मनो हितं। योऽर्च
येद्गन्धपुष्पाद्यैः कवचं मन्मुखोदितं। तेनाञ्जितामहा
देवि सर्वे देवा न संशयः। इति भैरवतंत्रे श्रीसदाशिवकवचं
समाप्तं ॥

अथ वदुक्तभैरवस्तोत्रं। कैलाशशिखरासीनं देवदेवं जगद्
गुरुं। शंकरं परिपप्रच्छ पार्वती परमेश्वरं। श्रीपार्वत्युवाच
- भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रागमादिषु। आपदुद्धारणं
मंत्रं सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम्। सर्वेषां चैव भूतानां हितार्थं वादि

तं मया। विशेषतस्तु राज्ञां वै शान्तिपुष्टिप्रसाधनं। शृंगन्यास
करन्यास वीजन्यास समन्वितं। वक्तुमर्हसि देवेश भम हर्षविव
र्धनं। श्रीभगवानुवाच। शृणु देवि महामंत्रमापदुद्धारहेतुकं
सर्वदुःखप्रशमनं सर्वशत्रुनिवहणं। आपस्मरादि रोगाणाम् ज्वरादी
नां विशेषतः। नाशनं स्मृतिमात्रेण मंत्रराजमिमं प्रिये। ग्रहराजभ
यानां च नाशनं सुखवर्धनं। स्नेहाद्वक्ष्यामि ते मंत्रं सर्वसमिदं
प्रिये। सर्वकामार्थदं मंत्रं राज्यभोगप्रदं नृणाम्। आपदुद्धारणं
मंत्रं वक्ष्यामीति विशेषतः। प्रणवं पूर्वमुच्चार्य देवी प्रणवमु
द्धारेत। वदुकायेति वै पञ्चादापदुद्धारणाय च। कुरुद्वयंत
तः पञ्चाद्वदुकाय पुनः क्रियेत। देवी प्रणवमुद्धार्य मंत्रोद्धार
मिमं प्रिये। मंत्रोद्धारमिमं देवि त्रैलोक्यस्यापि दुर्लभं। आप
काश्च मिमं मंत्रं सर्वशक्तिसमन्वितं। स्मरणादेव मंत्रस्य भूत
प्रेतपिशाचकाः। विद्वन्ति भयात्तां वै कालकृशादिव प्रजाः
पठेद्वा पाठयेद्वापि पूजयेद्वापि पुस्तकं। नाग्निचौरभयं वा
पि ग्रहराजभयं तथा। न च मारीभयं तस्य सर्वत्र सुखवा
न् भवेत्। आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्रपौत्रादि सम्यदः।
भवन्ति सततं तस्य पुस्तकस्यापि पूजनान्। श्रीपार्वत्युवा
च। य एष भैरवो नाम आपदुद्धारको मत्तः। त्वया च
कथितो देव भैरवः कल्प उत्तमः। तस्य नाम स हस्त्रारि
अयुतान्यर्बुदानि च। सारमुद्धार्य तेषां वै नामाष्टशत
कं वद। श्रीभगवानुवाच। यस्तु संकीर्तयेदेतत् सर्वदुष्टनि
वहणं। सर्वान् कामान्वाप्नोति साधकः सिद्धिमेव च। शृणु
देवि प्रवक्ष्यामि भैरवस्य महात्मनः। आपदुद्धारकस्यैव
नामाष्टशतमुत्तमं। सर्वपापहृत् पुरंयं सर्वपिद्विनिवारकं। स
र्वकामार्थदं देवि साधकानां सुखवहं। देहंगन्यासनं चैव
पूर्वं कुर्यात् समाहितः। भैरवं मूर्ध्नि विन्यस्य ललाटे
भीमदर्शनं। अक्षोभूताश्रयं न्यस्य वदने नीलदर्शनं। क्षेत्र
पं कर्णयोर्मध्ये क्षेत्रपालं हृदि न्यसेत्। क्षेत्रायं नाभिदेशे

तु कस्यां सव्यधिनशनं। त्रिनेत्रमूर्त्तौ विन्यस्य जंघयोरक्त्र
 पारिकं। पादयोर्देवदेवेशं सव्यंगे वटुकं न्यसेत्। एवं न्यास
 विधिं कृत्वा तदनंतरमुत्तमं। नामाष्टशतकस्यापि द्वादो
 ऽनुष्टुबुदाहृतं। वृहदारण्यको नाम ऋषिश्च परिकीर्तितः
 देवता कथिता चेह सद्धिर्वटुकमैरवः। भैरवो भूतनाथश्च
 भूतात्मा भूतभावनः। क्षेत्रदः क्षेत्रपालश्च क्षेत्रज्ञः त्रिवियो
 विराट्। अज्ञानवासी मोसाशी स्वर्पराशी भवोक्तकृतः। रक्तपः
 प्राणपः सिद्धः सिद्धिदः सिद्धसेवितः। करालः कालशम
 नः कलाकाष्ठातनुः कविः। त्रिनेत्रा बहुनेत्रश्च तथापिंगल
 लोचनः। शूलपारिः खड्गपारिः कंकाली धूम्रलोचनः।
 भस्मीक भैरवो भीमो भूतयो योगिनीपतिः। धनयोधनहा
 री च धनपः प्रतिभाववान्। नागहारो नागकेशो व्योमके
 शः कपालभृत्। कालः कपालमाली च कमनीयः कला
 निधिः। त्रिलोचनो ज्वलन्नेत्रास्त्रिशिखी च त्रिलोकपात।
 त्रिवृत्तनयनो डिम्भः शान्तः शान्तजनप्रियः। वटुको व
 टुकेशश्च खड्गं वरधारकः। भूताध्यक्षः पशुपतिर्भि
 रुकः परिचारकः। धूर्तो दिगम्बरः शौरिर्हरिणः पाण्डु
 लोचनः। प्रशान्तः शान्तिदः शुद्ध शंकरः प्रिय बल्लभः
 षष्ठमूर्तिर्निधीशश्च ज्ञानचक्रस्तमोमयः। षष्ठ्याधारः क
 लाधारः सर्पयुक्तः शशीशिरवः। भूधरो भूधराधीशो भूपति
 भूधरात्मकः। कंकालधारी मुरली च नागयज्ञोपवीतवान्
 जृम्भरणे मोहनस्तम्भी भारणः क्षोभणस्तथा। शुद्धनीला
 जनप्रख्यदेहो मुरलीविभूषितः। वलिभुक् वलिभूतात्मा
 कामी कामपराक्रमः। सव्यपितारको दुर्गो दुष्टभूतनिषे
 वितः। काली कलानिधिः कान्तः कामिनीवशकृद्वशी। सर्व
 सिद्धिप्रदो वैद्यः प्रभविष्टुः प्रभाववान्। षष्ठोत्तरशतं
 नाम भैरवस्य महान्नमः। मया ते कथितं देवि रहस्यं सर्वं
 कामिकं। य इदं पठते स्तोत्रं नामाष्टशतमुत्तमं। न तस्य दुरितं

किंचिन्न रोगेभ्यो भयं तस्या। न शत्रुभ्यो भयं किंचित्
 प्राप्नोति मानवः क्वचित्। पातकानां भयं नैव पठेत् स्तोत्रमन
 न्यधीः। मारीभये राजभये तथा चौराग्निभये। औत्तपानिके
 महाघोरे तथा दुःस्वप्ने भये। बन्धने च महाघोरे पठेत्
 स्तोत्रं समाहितः। सर्वे प्रशमनं यांति भयाद् भैरव कीर्तनात्
 एकादश सहस्रं तु पुरश्चरणं मिष्यते। त्रिसन्ध्यं यः पठेद्देवि
 सम्बतसरभतन्द्रितः। स सिद्धिं प्राप्नुयादिष्टं दुर्लभमपि
 मानवः। एवमासादुमिकाभस्तु स जप्त्वा लभते महीं। राजा
 शत्रुविनाशाय जपेन्नासाष्टकं पुनः। रात्रौ वारत्रयं चैव नाश
 यन्त्रेव शात्रवान्। जपेन्नासत्रयं रात्रौ राजानं वशमानयेत्
 धनार्थी च सुतार्थी च दत्तार्थी यस्तु मानवः। पठेद्धारत्रयं
 यद्वा वारमेकं तथा निशि। धनं पुत्रांस्तथा दत्तान् प्राप्नुया
 त्नात्र संशयः। भीतो भयात् प्रमुच्येत देवि सत्यं न संशयः
 यान् यान् समीहते कामान् तांस्तान् प्राप्नोति नित्यशः। अथ
 काश्यपिदं गुह्यं न देयं यस्य कस्यचित्। सुकुलीनायका
 नाय ऋजवे दम्भवाज्जिते। दद्यात् स्तोत्रमिदं पुण्यं सर्वकाम
 फलप्रदं ध्यानं वक्ष्यामि देवस्य यथा ध्यात्वा पठेन्नरः। शुद्ध
 स्फटिकसंकाशं सहस्रादित्यवच्चसिं। षष्ठं वाहं त्रिनयनं चतुर्वि
 हं द्विवाहुकं। भुजंग मेखलं देवमग्निवर्णशिरोरुहं। दिगम्ब
 कुमारीशं वटुकारव्यं महाबलं। खड्गं भसिपाशं च शूलं चैव
 तथा पुनः। उभरुं च कपालं च वरदं भुजगं तथा नीलजी
 मुनसंकाशं नीलांजनसमप्रभं। दंष्ट्रां करालवदनं नूपुरांगसं
 कुलं। शान्तवर्णसमोपेतं सारमेयसमन्वितं। ध्यात्वा जपेत्सु
 संहृष्टः सर्वान् कामान् वाप्नुयात्। एतन् श्रुत्वा ततो देवीनामा
 षष्ठशतमुत्तमं। भैरवाय प्रहृष्टाभूत् स्वयंचैव महेश्वरी। शते
 विश्वसारोद्धारे आयदुधधारकल्पे वटुकमैरवस्तवराजः समग्रः।

मथ भैरवीस्त्विति। स्तुत्यानया त्वां त्रिपुरे स्तोष्येऽभीष्टफलप्रापये।
 यथा व्रजंति तां लक्ष्मीं मनुजाः सुरपूजितां। ब्रह्मादयः स्तुति
 शनैरपि सूक्ष्मरूपां जानन्ति नैव जगदादिमनादिमूर्तिं। तस्माद्वयं
 कुचलतां नवकुंकुमाभां स्थूलां स्तम्भः सकलवर्णः प्रयमातृभूतां
 सद्यः समुद्यतसहस्रदिवाकराभां विद्यादासूत्रवरदाभयचिह्न
 हस्तां। नेत्रोत्पलैस्त्रिभिरलंकृतवक्त्रपद्मां त्वां तारहारकचिरी
 त्रिपुरे भजामः। सिन्दूरपूरकचिरं कुचभारनम्रं जन्मांतरेषुकुत
 पुण्यफलैकगम्यं। अन्योन्यभेदकलहाकुलमानसास्ते जानन्ति
 किं जडधियस्तवस्तपमम्ब। स्थूलां वदन्ति मुनयः श्रुतयोग्यंति
 सूक्ष्मां वदन्ति वचसाभधिवासमन्ये। त्वां मूलमाहुरपरे जगतां
 भवानि मन्यामहे वयमपारकृपांभुराशिं। चन्द्रवतंशकलितं
 शरदिन्दु शुभां पंचाशदकरमयीं हृदि भावयन्ति। त्वां पुस्तकं
 जपवटीममृताढ्यकुम्भं व्याख्यां च हस्तकमलैर्दधन्ती विना
 त्वां। शम्भुस्त्वमद्रितनया कलितायुधभागो विष्णुस्त्वमय्यकम
 लापरिवधदेहः। पद्मोऽथ वस्त्वमसि वागधिवासभूमिस्तेषां
 क्रियाञ्च जगति त्रिपुरे त्वमेव। जाग्रित्य वागभव भवोऽस्तुतः
 परादीन भावान् पदेषु विहितान् समुदीरयन्ती। कंठादिभिश्च
 करैः परदेवतां। त्वां संचिन्मयीं हृदि कदापि न विस्मरामि
 शकुंच वायुमवजित्य च वैरिषट्कमालोक्य निश्चलधिया
 निजनासिकाग्रं। ध्यायन्ति मूर्ध्नि कलिनेन्दुकलावतंशं तद्रूप
 मय्यकृतिनस्तकरणकर्मिन्। त्वं प्राप्य मन्मथरिपो वृषपुर
 धर्मागं सृष्टिं करोषि जगतामिति वेदवादः। सत्यं तदस्ति
 नमै जगदेकमातर्नो चेदशेषजगतः स्थितिरेव न स्यात्। पूजां
 विधाय कुसुमैः सुरपादपानां पीठे नवाय कनकाचलगह
 रेषु। गायन्ति सिद्धावनिताः सह किन्नरीभिरास्वादितसवर
 साकलनेत्रपद्माः। विद्युद्विलासवपुसः श्रियमुद्धरन्ती यांती
 स्ववासभवनाच्छिवराजधानी। सौ सुवर्त्मकमलानि विकाश
 यन्ती देवी भजे हृदि परामृतसिक्ताग्री। ज्ञानन्दजन्मभव
 नं भवनं श्रुतीनां चैतन्यमात्रतनुमुद्यतराश्रयामि। ब्रह्मे

शविष्णुभिरुपासितपादपद्मां सौभाग्यजन्मवसतिं त्रिपुरे यथा
 वत। शब्दार्थभावि भुवनं सृजनीन्दुरूपां मानव्विभक्तिं पुनर्वर्क
 तनुं स्वशक्त्या। वज्रधाम्निका हरति तत् सकलं युगांते तां
 शारदां मनसि जानु न विस्मरामि। नारयणीति नरकारवत्ता
 दिणीति गौरिति वेदशमणीति सरस्वतीति। ज्ञानप्रदेति न
 यनत्रयभूषितेति त्वामद्रिराजतनये बहुधा भजन्ति। येस्तु
 वन्ति जगन्मातः श्लोकैर्दृदिशभिः क्रमात्। त्वामप्यप्राप्य वा
 कसिद्धिं प्राप्नुयुस्ते परां गतिं। इति भैरवीस्त्ववराजः समाप्तः
 मथोऽस्याः कवचं। देवुवाच। भैरव्याः सकला विद्याः
 श्रुताश्चाधिगतामया। साम्प्रतं श्रोतुमिच्छामि कवचं यन्
 पुरोदितं। त्रैलोक्यविजयं नाम शस्त्रास्त्रविनिवारकं। त्वत्तः
 परतरो नाथ कः कृपां कर्तुमर्हति। ईश्वर उवाच। शृणु पार्व
 ति वक्ष्यामि सुन्दरि प्राणवल्लभे। त्रैलोक्यविजयं नाम कवचं
 मंत्रविग्रहं। पठित्वा धारयित्वेदं त्रैलोक्यविजयी भवेत्। जघान
 सकलान् दैत्यान् यद्धत्वा मधुसूदन। ब्रह्मा सृष्टिं वितनुते
 यद्धत्वाभीष्टसिद्धयः। धनाधिपः कुवेरोपि वासवस्त्रिदशेश्वरः
 यस्य प्रसादादीशोऽहं त्रैलोक्यविजयी भुवि। न देयं परशिष्ये
 भ्योऽसाधकैभ्यः कदाचन। पुत्रेभ्यः किमुतान्येभ्यो दत्तामृतं
 भवाप्नुयात्। भैरव्याः कवचस्य ऋषिर्दक्षिणभूतिरेव वा
 विनाद द्यौ जगद्धात्री देवता वालभैरवी। धर्मार्थकामप्रो
 क्तेषु विनियोगः प्रकीर्तितः। शङ्खरोविन्दुमालाढ्यः कामः
 शक्ती शशीयुतः। भृगुर्मनुस्वरयुतः सर्गि वीजत्रयान्तिका।
 बालैषा मे शिरः पातु विन्दुनादयुतापि सा। भालं पातु कुमारी
 च सर्गहीना कुमारिका। दूरी पातु च वाय्वीजं कर्णयुग्मं सदावतु
 कामवीजं सदा पातु धारयुग्मं परावतु। सरस्वतीप्रदा वालाजिह्वा
 पातु शुचिप्रभा। हसरौ हसकलरी स्कन्धौ पातु हसरौ भुजौ। पंच
 मी भैरवी पातु कर्णौ हसरौ सदावतु। हृदयं सकलरी वत्सः पातु
 हसरौः स्तनौ। पातु मां भैरवी देवी चैतन्यस्तपिरणी भम। हसरौ
 पातु सदा पार्श्वयुग्मं सकलरी सदा। कुक्षिं पातु हसौर्मध्यं

भैरवी भुवि दुर्लभा ऐं ह्रीं ॐ मे मध्यदेशं बीजविद्या सदा वतु
 हसै पृष्ठं सदा पातु नाभिं सकलरं तथा। पातु हसौः कटीदेशं
 पदकूटा भैरवी मम। हसरे शक्तिचनी पातु हसकलरं सदा व
 तु। गुह्यदेशं हसौः पातु जानुनी भैरवी मम। सम्प्रतः प्रदा स
 दापातु जंघे हसकलरं पदं। पातु हसौः सर्वदेहं भैरवी सर्व
 दा वतु। हसै मा भवतु प्राच्यां हसकलरं पावकैऽवतु। ह
 सौः। मे दक्षिणे पातु भैरवी चक्रमास्थिता ह्रीं क्लीं ह्रूं मां
 सदा पातु नैऋत्यां चक्रभैरवी। हसौः हसकलरं हसौः
 पश्चिमे पातु भैरवी। क्लीं क्लीं क्लीं पातु वायव्यां ह्रूं ह्रूं पातु
 सद्योत्तरे। ह्रीं ह्रीं पातु सदैशान्ये दक्षिणे कालिकेऽवतु।
 ऊर्ध्वं प्रागुक्त बीजानि रक्षंतु मामधः स्थले। दिग्घिदितु
 स्वाहा पातु कालिका खड्गधारिणी। ॐ ह्रीं स्त्रीं ह्रूं फट्सा
 नारा तर्जनी मां सदा वतु। संग्रामे कानने दुर्गे तोये तरंग
 दुस्तरे। खड्गकर्तृधरा सोऽग्रा सदा मां परिरक्षतु। शक्तिके क
 चितं देवि सारात् सारतरं महत्। त्रैलोक्यविजयं नाम कवचं
 परमाभूतं। यः पठेत् प्रयतो भूत्वा पूजायाः फलमाप्नुयात्
 स्पर्धा मूढय भवने लक्ष्मीवर्णि वसेत्ततः। यः पठेत् ~~मन्त्र~~
~~लोके भूम्न~~ यन्मुनीतो रणकानरो वा भीतो वने वा सलिला
 लये वा। वादे सभायां प्रतिवादिनो वा राज्ञः प्रकोपात्
 ग्रहसंकुलाद्वा। प्रचरत् वा ताच्छमनाच्च भीतो गुरोः प्रकोपा
 दपि कुच्छसाध्यात्। अभ्यर्च्य देवीं प्रपठेत् त्रिसन्ध्यं स
 स्यान्महेश प्रतिमोजयी च। त्रैलोक्यविजयं नाम कवचं
 मन्मुर्वोदितं। विलिख्य भूर्जे गुलिकां स्वर्णस्थां धारयेद्
 यदि। कंठे वा दक्षिणे वा ह्रीं त्रैलोक्यविजयी भवेत्। तद्गानं
 प्राप्य शस्त्राणि भवंति कुसुमानि च। लक्ष्मीः सरस्वती तस्य
 निवसेद्भवने सुखे। एतत् कवचमज्ञात्वा यो जपेत् भैरवी प
 रां। वालां वा प्रजपेद्विद्यां दरिद्रो भूत्युमाप्नुयात्। शक्तिक
 जामले देवीश्वरसंवादे त्रैलोक्यविजयं नाम भैरवी कवचं समा
 प्रः॥ —

। यथ श्रीविद्यास्तोत्रं। कल्याण वृष्टिभिरिवामृतपूरिताभिर्लक्ष्मीः
 स्वयं वरुणमंगलदीपिकाभिः। सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमू
 ले नाकारि किं मनसि भक्तिमतां जनानां। १। यतावदेव जननी
 स्पृहनीयमास्ते त्वद्वन्द्वनेषु सलिलस्थ-सरोजनेत्रे। सान्निध्य
 भुषादकरुणाम्बुज सोदरस्य त्वद्विग्रहस्य सुधया परया सुतस्य
 १२। ईषत् स्वभावकलुषाः कति नाम संति ब्रह्मादयः प्रतिदिनं
 प्रलयाभिभूताः। एकः स एव जननि स्थिरसिद्धिरास्ते यः पाद
 योस्तव सकृत् प्रणतिं करोति। ३। लब्ध्वा सकृच्चिपुरसुन्दरिना
 वकीनं काकरुण्यकन्दलितकान्तिभवं कटाक्षं। कन्दर्पभावसुभ
 गास्त्वयि भक्तिभाजः संमोहयन्ति तकरुणीभुवनत्रयेऽपि। ४।
 ह्रींकारमेव तव नाम श्रुन्ति देवा मानस्त्रिकोऽनिलये त्रिपुरे
 त्रिनेत्रे। त्वत्संस्मृतौ यमभयाभिभवं विहाय दीव्यन्ति न
 न्दनवने सह लोकपालैः। ५। हन्तः पुरामधिगच्छं परिपूर्णा
 मानः क्रूरः कथं न भविता पवनस्य वेगः। नाश्वसनाय
 यदि मानदिदं तवाध्वं देहस्य शश्वदभूतासुत शीतलस्य
 ६। सर्वज्ञतां सदसि वाक्पटुतां प्रसूते देवि त्वदंघ्रि-सरसी
 सहयोः प्रणमः। किंच स्फुरन्मुकुटमुज्ज्वलमानपत्रं द्वे चाम
 रे च महती वसुधा ददाति। ७। कल्पद्रुमैरभिमत-प्रतिपाद
 नेषु काकरुण्य-वारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः। त्रैलोक्यत्रिपु
 रसुन्दरि मामनाथं त्वयैव भक्तिभरितं त्वयि बद्धादृष्टिं। ८।
 हन्तेतरेष्वपि निधाय मनांसि चान्ये भक्तिं वहन्ति किलमापर
 देवनेषु। त्वामेव देवि मनसाहमनुस्मरामि त्वामेव नौमिश
 रं जननि त्वमेव। ९। लक्ष्मिषु सतस्त्वपि तवाक्ति विलोकनाना
 त्रैलोक्यत्रिपुरसुन्दरि मां कथंचित्। नूनं भया च सदृशं
 ककरुण्यकपात्रं जातो जनिष्यति जनो च जायते वा। १०। ह्रीं
 ह्रीमिति प्रतिदिनं जपतां तवाख्यं किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुरा
 धिवासे। मालाकिरीटमदवारुण-माननीयां स्नान-सेवनेभ्यु
 म्मती स्वयमेव लक्ष्मीः। ११। सम्पत्कराणि सकलेन्द्रिय-नन्दनानि
 साम्राज्यदानकुशलानि सरोकहावि। त्वद्वन्द्वनानि त्वरिताकरणे

यातानि मामेव मातरनिशां कलयन्तु नान्यं ॥१२॥ कल्पोपसंहारः
कल्पिततारुवस्य देवस्य खलु परशोः परमेश्वरस्य । पाशां कु
शैकरशरासनपुष्पवारण सा सावित्री विजयते भवमूर्ति
रेका ॥१३॥ लभ्यं सदा भवतु मातरिदं त्वदीयं तेजः परं वत्स
कुंकुमपंकजोर्न । भास्वत, किरीटममृतांशुकलावतं शंखपं
त्रिकोणमुदितं परमामृताक्षं ॥१४॥ ह्रींकारत्रयसंपुटेन महता
मंत्रेण संधीपितं स्तोत्रं यः प्रतिवासरं नव पुरोमानर्जपेन
व्रवित । तस्य दौर्गन्धुजो भवति वशात् लक्ष्मीश्चिरस्थायि
नी वार्या निर्मलमुक्तिभावभविता जागर्ति दीर्घं यशःशक्ति
श्रीकल्याणीस्तोत्रं समाप्तं ॥-

अथ किंकिनीस्तोत्रं । किं किं दुखं सकलजननि क्षीयते न स्मृ
तायां का का कीर्तिः कुलकमालिनि प्राप्यते नास्ति तायां
किं किं सौख्यं सुरवरनुते प्राप्यते न स्मृतायां कंकं योगं
त्वयि न तनुते चित्रमालन्वितायां । स्मृता भव भयं हंसि पू
जितासि शुभंकरि । स्मृता त्वं वांछितं देवि ददासि कुरुणाकरे
परमानन्दबोधाब्धिस्तपे तेजः स्वस्तपिणि । देव वृन्दाशिकोरत्ननि
घृष्टचरणम्बुजे । चिद्विभ्रान्ति महासत्ता मात्रे मात्रे नमोऽ
स्तुते । सृष्टिस्थित्युपसंहार-हेतुभूते सनातनि । गुणत्रया
भिकासिद्धिं जगतः कारणेच्छया । अनुग्रहाय भूतानां गृही
तदिव्यविग्रहे । भक्तस्य मे नित्यपूजायुक्तस्य परमेश्वरि । ऐहि
कामुष्मिकां सिद्धिं देहि त्रिदशवन्दिते । तापत्रयपरिहानभा
जनं त्राहि मां शिवे । नान्यं वदामि न शृणोमि न चिन्तयामि
नान्यं स्मरामि न भजामि न चाश्रयामि । न्यक्ता त्वदीयचर
णम्बुजमादरेण मां त्राहि देवि कृपया मायि देहि सिद्धिं । अज्ञा
नाद्वा प्रमादाद्वा वैकल्याणसाधनस्य च । यन्मृतमतिरिक्तं
वा तत्सर्वं कान्तु मर्हसि । द्रव्यहीनं क्रियाहीनं अध्यामंत्रवि
वर्जितं । तत्सर्वं कृपया देवि क्षमस्व त्वं दयानिधे । यन्मया
क्रियते कर्म तन्महत्स्वल्पसेवया । तत्सर्वं च जगद्धात्रिदंत
व्य भयमंजलिः । इति किंकिनीस्तोत्रं समाप्तं ॥-

अथ श्रीविद्याकवचं । देव्युवाच । देव देव महादेव भक्तानां
प्रीतिवर्धनं । सूचितं यन्महादेव्याः कवचं कथयस्व मे । श्रीम
हादेव उवाच । शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचं मंत्रविग्रहं । अथ
काशं परं गुह्यं सकलामीषु सिद्धिदं । कवचस्य ऋषिर्देवि
दक्षिणमूर्तिर्देवयः । ऋग्ः पङ्क्तिः समुद्दिष्टं देवी त्रिपुरसु
न्दरी । धर्मार्थकाममोक्षार्ण विनियोगश्च साधने । वाग्भव
कामराजं च शक्तिवीजं सुरेश्वरि । वाग्भवः पातु शीर्षे मां
कामराजस्तथा हृदि । शक्तिवीजं सदा पातु नाभौ गुह्ये च
पादयोः । ऐं ह्रीं सौर्वर्दिने पातु वाला मां सर्वसिद्धये । ह्रैं
ह्रसकलरं ह्रसौः पातु भैरवी कंठदेशतः । सुन्दरी नाभि
देशेऽव्याच्छीर्षे कामकला सदा । भूनासयोरंतराले महा
त्रिपुरसुन्दरी । ललाटे सुभगा पातु भगा मां कंठदेशतः
भगोदया तु हृदये उदरे भगसपिरी । भगमालानाभि
देशे लिंगे पातु मनोभवा । गुह्ये पातु महादेवी राजराजे
श्वरी शिवा । चैतन्यस्तपिरी पातु पादयोज्ज्वलदम्बिका ।
नारायणी सर्वगात्रे सर्वकार्ये शुभं करी । ब्रह्माली पातु
मां पूर्वे दक्षिणे वैष्णवी तथा । पश्चिमे पातु वाराही उत्तरे
तु महेश्वरी । आग्नेय्यां पातु कौमारी महालक्ष्मीश्च नैऋते
वायव्यां पातु चामुण्डा इन्द्राणी पातु ईशके । जले पातु
महामाया पृथिव्यां सर्वमंगला । आकाशे पातु वरदा स
र्वत्रिभुवनेश्वरी । इदं तु कवचं देव्या देवानामपि दुर्लभं
पठेत् प्रातः समुक्षाय शुचिः प्रयत्नमानसः । नाथयो व्या
धयस्तस्य न भयं च क्वचिद्भवेत् । न च मारीभयं तस्य
पानकानां भयं तथा । न दारिद्र्यवशं गच्छेत्तिष्ठेन्मृत्यु
वशे न च । गच्छेच्छिवपुरं देवि सत्यं सत्यं वदामि ते ।
इदं कवचमज्ञात्वा श्रीविद्यां यो जपेत् प्रिये । सनात्प्रोति
फलं तस्य प्राप्नुयाच्छ्रद्धातनं । इति सिद्धाजामले श्री
विद्याकवचं समाप्तं ॥-

अथ महाविपुलसुन्दरीकवचं । देव्युवाच । भगवन् देवदेवेश
 लोकानुग्रहकारक । त्वत्प्रसादान्महादेव श्रुता मंत्रास्त्वनैक
 धा । साधनं विविधं देव कीलकोधारं तथा । श्यापादि
 दूषणोद्धारः श्रुतस्ततोभया प्रभो । राजराजेश्वरीदेव्याः क
 वचं सूचिनं भयि । श्रोतुमिच्छामि त्वत्तत्तत् कथयस्वभयि
 प्रभो । यत्पृष्ठं त्रिपुरानाथ किमर्थं न प्रकाशितं । राजरा
 जेश्वरीदेव्या स्त्रिपुरायाः सुखावरं । कवचं यदि मे प्रीतः
 कथयस्व भयि प्रभो । ईश्वर उवाच । लक्षवारसहस्राणि वा
 रितानि पुनः पुनः । स्त्रीस्वभावान् पुनर्देवि पृच्छसि त्वं
 भयि प्रिये । अत्यंतगुह्यं कवचं सर्वकामफलप्रदं । प्रीतये
 तव देवेशि कथयामि श्रुत्वा तत् । अस्य राजराजेश्वरीश्री
 महाविपुलसुन्दरीषोडशीविद्या कवचस्य महादेव ऋषिः
 प्रसारपङ्क्तिच्छन्दो राजराजेश्वरी महाविपुलसुन्दरीदेवता
 पुरुषार्थसाधने विनियोगः । पूर्वं मां भैरवी पातु वाला
 मां पातु दक्षिणे । मालिनी पश्चिमे पातु वासिनी तूत्तरेऽवतु
 ऊर्ध्वं पातु महादेवी महाविपुलसुन्दरी । अधस्तात् पातु दे
 वेशि पातालतलवासिनी । आधारे वागभवः पातु कामराज
 तथा हृदि । डामरः पातु मां नित्यं मस्तके सर्वकामदः ।
 मकरन्द्रे सवगात्रे दिग्स्थाने च सर्वदा । महाविद्याभग
 वती पातु मां परमेश्वरी । दें क्लीं ललाटे मां पायात् क्लीं
 वूं सः पातु नेत्रयोः । नासायां कर्णयोश्चैव क्लीं क्लीं क्लीं त्रिबु
 के तथा । सौः पातु च गले हस्तक्रीं हृदये नाभिदेशके ।
 कलक्रीं क्लीं गुह्यदेशे सक्रीं च पातु पादयोः । सक्रीं मां
 सर्वतः पातु कलक्रीं पातु सन्धिषु । जले स्थले तथाकाशे
 दिक्षु राजगृहे तथा । हुंक्ते मां त्वरिता पातु सक्रीं सक्रीं
 मनोभवा । हसः पायान्महादेवी परं निष्कलदेवता । विजया
 मंगला दूती कल्याणी भगमालिनी । ज्वाला च मालिनी
 नित्या सर्वदा पातु मां शिवा । इत्येवं कवचं देवि देवानामपि

दुर्लभं । तव प्रीत्या भया स्वातं गोपनीयं प्रयत्नतः । इदं रहस्यं
 परमं गुह्याद्गुह्यतरं प्रिये । धनं यशस्यमायुष्यं भोगभो
 वप्रदं शिवं । दुःस्वप्ननाशनं पुंसां नरनारीवशंकरं । आकर्ष
 णकरं देवि सम्भोज्ञाटकरं शिवे । इदं कवचमज्ञात्वा राजरा
 जेश्वरीं शिवां । योऽर्चयेद्योगिनी वृन्दैः स भक्तो नात्र संशयः
 न तस्य मंत्रसिद्धिः स्यात् कदाचिदपि शंकरि । इहलोके च
 दारिद्र्यं रोगदुःखभयानि च । परत्र नरकं गत्वा पशुयोनि
 भवाप्नुयात् । तस्मादेतत् सदाभ्यस्ये दधिकारी भवेन्नरः ।
 मङ्गलनिर्गतमिदं कवचं सुपुरं पूजाविधेः पुरतोविधि
 ना पठेद्यः । सौभाग्यभोगलालितानि शुभानि भुक्त्वा देव्याः
 परं भजति तत् पुनरंतकाले । इति कुलानन्दसंहितायां श्री
 त्रिपुरसुन्दरी षोडशीविद्याकवचं समाप्तं ।

अथ प्रचण्डचरितिका स्तोत्रं । नामौ शुद्धसरोजरकवि
 लसङ्गधुक् पुष्पाक्षरं भास्वभास्करमरुतलं तदुदरे तदयो
 निचक्रं महत् । तन्मध्ये विपरीतमैधुनरतप्रद्युम्नतत्कामि
 नीपृष्ठस्थां तत्तरङ्गककोटि विलसत्तेजः स्वस्त्यां शिवां
 वामे क्षिप्रशिरोधरां तदितरे पारणौ महत्कर्तृकां प्रत्या
 लीढपदां दिगंतवसनानुन्मुक्तकेशव्रजां । क्षिप्राम्नीयशि
 रः समुल्लसदसृग्धारां पिवन्ती पदां वालादित्यसमप्रका
 शविलसन्नेत्रत्रयोभासिनीं । वामादन्यत्र नालं बहुबहुल
 गलप्रकृधाराभिरुच्चैः पायन्तीमस्थिभूषां करकमललस
 न्कर्तृकामुग्रस्तपां । रक्ताभारककेशीमपगतवसनां वरि
 नीमात्रशक्तिं प्रत्यालीढोक्तपादामरुहितनयनां योगिनीं
 योगनिद्रां । दिग्भ्रतां मुक्तकेशीं प्रलयधनधटाघोरस्तपां
 प्रचण्डं दंष्ट्रां दुष्प्रेक्ष्यवक्रोदरविवरलसलोलजिह्वाग्रभाषां
 विष्णुस्रोलाक्षियुग्मां हृदयतटलसङ्गो गिभीमां सुभूतिं
 सप्ताष्टिनात्मकं प्रगलितकधिदैर्घ्याकिनीं वदार्थयन्तीं । वस्त्रे

शानाच्युतायैः शिरसि विनिहिता मन्दपादारविन्दैरात्मज्ञैर्यो
 गिमुखैः प्रतिदिनमनिशं चिंतिता चिंत्यस्तुपां । संसारे सार
 भूतां विभुवनजननीं दिन्नमस्तां प्रशस्तामिष्टां तामिष्टया
 त्रीं कलिकलुषहरां चेतसा चिंतयामि । उत्पत्तिस्थितिं संह
 तीर्धटयितुं धत्ते त्रिस्तुपां तनुं त्रैगुण्याज्जगतो मयीयविकृ
 तिं ब्रह्माच्युतः शूलभूतः । तामाद्यां प्रकृतिं स्मरामि मनसा स
 वार्थसंस्थिधायै यस्याः स्मेरपादारविन्दयुगले लाभं भजंतेऽम
 राः । शालिपिशितपरस्त्रीयोगपूजापरोरं बहुविधजडभावार
 म्भ सम्भावितोहं । पशुजनविरतोहं भैरवीसंस्थितोहं गुरुक्लेश
 परोहं भैरवोहं शिवोहं । इदं स्तोत्रं महापुरयं ब्रह्मणभाषि
 तं पुरा । सर्वसिद्धिप्रदं साकान्महापातकनाशनं । यः पठेत्
 प्रातःकथाय देव्याः सन्निहितोपि वा । तस्य सिद्धिर्भवेदेवि
 वांछितार्थप्रदायिनी । धनं धान्यं सुतं जायां हयं हस्तिन
 मेव च । वसुन्धरां महाविद्यामष्टमुरावलीमखिले । कर्त्रे
 कुन्दरुचिं विचित्ररचितां ज्ञानं दधाने पदे भानर्भक्जनानुक
 ल्पित महामायेऽस्तु तुभ्यं नमः । इति प्रचण्डचरितिकास्तेवंसम्प्राप्तं
 गण्य प्रचण्डचरितिका कवचं । देव्युवाच । कथिता
 दिन्नमस्ताया या या विद्याः सुगोपिताः । त्वया नान्येन जी
 वेश श्रुताञ्चाधिगता मया । इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं
 पूर्वं सूचितं । त्रैलोक्यविजयं नाम कवचं कथ्यतां प्रभो ।
 भैरव उवाच । शृणु वक्ष्यामि देवेशि सर्वदेवनमस्कृते । त्रैलो
 क्यविजयं नाम कवचं सर्वमोहनं । सर्वविद्यामयं साकान्
 सुरासुरजयप्रदं । धारण्यत् पठनादीश त्रैलोक्यविजयी वि
 भुः । ब्रह्मा नारायणो सप्तो धारण्यत् पठनाद्यतः । कर्ता
 पाता न संहर्ता भुवनानां सुरेश्वरी । न देयं पेरशिष्येभ्यो
 ह्यमन्त्रेभ्यो विशेषतः । देयं शिष्याय भक्ताय प्रारणेभ्यो
 ऽप्यधिकाय च । देव्याश्च दिन्नमस्तायाः कवचस्य च भैरवः
 ज्ञापिर्विराट्छन्दश्च देवता दिन्नमस्तका त्रैलोक्यविजये मुक्ता

विनियोगः प्रकीर्तितः । हुंकारो मे शिरः पातु दिन्नमस्तानलप्रभा
 ह्रीं हुं दें अक्षरी पातु भालं रक्ता दिगम्बरी । श्रीं ह्रीं हुं दें दृशौ
 पातु दिन्नमस्ता मुखकर्तृधरापि सा । सा विद्या प्रणवाद्यन्ता
 श्रुति युग्मं सदा वतु । वज्रवैरोचनीये हुं फट् स्वाहा च ध्रुवा
 दिका । धारणं पातु दिन्नमस्ता स्वमुखकर्तृधारिणी । श्रीमा
 या कूर्चवाघीजैर्वज्रवैरोचनीये हुं । हुं फट् स्वाहा महाविद्या
 षोडशी ब्रह्मरूपिणी । स्वपार्श्वे वालिकां चासृग्धारां पाययती
 मुदा । वदनं सव्रतः पातु दिन्नमस्ता सशक्तिका । मुखकर्तृधरा
 रक्ता साधकाभीष्टदायिनी । वरिणीडाकिनी युक्ता सापि भाम
 भितोऽवतु । रमाया पातु जिह्वां च लज्जाया पातु कंठकं । कूर्च
 या हृदयं पातु वागाद्यास्तनयुग्मकं । रमया पूरिता विद्या
 पार्श्वे पातु सुरेश्वरी । भायया पूरिता पातु नाभिदेशं दिग
 म्बरी । कूर्चनि पूरिता देवी पृष्ठदेशं सदा वतु । वाघीजपूरिता
 चैषा मध्यं पातु सशक्तिका । ईश्वरी कूर्चवाघीजे वज्रवैरो
 चनीये हुं । हुं फट् स्वाहा महाविद्या सूर्यकोटिसम्प्रभा
 दिन्नमस्ता सदा पायायुक्तयुग्मं सशक्तिका । ह्रीं हुं वरिणीजा
 तुं श्रीं ह्रीं हुं हुं च डाकिनीपदं । सर्वविद्यास्थिता नित्या स
 व्रंगिं मे सदा वतु । प्राच्यां पायादेकलिंगा योगिनी पावके
 ऽवतु । डाकिनी दक्षिणे पातु श्रीमहामैरवी च मां । नैऋत्यां
 सततं पातु भैरवी पश्चिमेऽवतु । इन्द्राक्षी पातु वायव्येऽसि
 तांगी पातु चोत्तरे । संहारिणी सदा पातु शिवकोरे सकर्तृ
 का । इत्यष्टशक्तयः पातु दिग्विदिनु सकर्तृका । क्रीं क्रीं क्रीं मां
 पातु पूर्वे हुं हुं मां पातु पावके । ह्रीं ह्रीं मां दक्षिणे पातु
 दक्षिणे कालिकेऽवतु । क्रीं क्रीं क्रीं चैव नैऋत्यां हुं हुं मां
 पश्चिमेऽवतु । ह्रीं ह्रीं पातु भक्तकोरे स्वाहा पातु सद्योत्तरे
 महाकाली खड्गहस्ता रक्ता कोरे सदा वतु । तारोमाया वधूः
 कूर्चं फट्कारोऽयं महामनुः । खड्गकर्तृधरा तारा चोर्ध्वदेशे

सदा वतु। ~~नमो भगवते वासुदेवाय~~ ह्रीं स्त्रीं हूं कद पानाले मां
 चैकजटा सती। तारास्त्रारहितारवेऽव्यान्महानीलसरस्वती। इति ते
 केचित्तं देवाः कवचं मंत्रविग्रहं। यद्धत्वा पठनाद्भीमः क्रोधाख्यो
 भैरवः प्रभुः। सुरासुरमुनीन्द्रारण्यकर्त्ता हर्ता भवेत् स्वयं। यस्या
 शया मधुमती यगति सा साधकांतिकं। भूतिन्यासाश्च योगिनो
 यक्षिण्याद्याश्च वेचराः। प्राज्ञां गृह्णन्ति नास्तस्य कवचस्य प्रसा
 दतः। एतदेव परं ब्रह्म कवचं मन्मुखोदितं। देवीमभ्यर्च्य गन्धा
 यैर्मूलेनैव पठेत् सकृत्। सम्बत्सर कृतायास्तु पूजायाः फलमा
 भूयात्। भूर्जे विलिखितं चैव गुलिकां कांचने स्थितां। धारयेद्
 क्रिणे वाहौ कंठे वा यदि वागयतः। सर्वैश्वर्ययुतो भूत्वा त्रैलोक्यं
 वशमानयेत्। तस्य गेहे वसेत्तुलसीवर्णिनी च वदनाम्बुजे। ब्रह्मा
 स्त्रादीनि चास्त्राणि तद्गात्रे ध्याति सौम्यतां। इदं कवचमज्ञात्वा
 यो भजेच्छिन्नमस्तकां। सोऽपि शास्त्रप्रहारेण मृत्युमाप्नोति सत्वरं
 इति भैरवतंत्रे छिन्नमस्ताकवचं समाप्तं॥-

अथ शक्तस्तोत्रं। कर्पूरं मध्यमांतस्वरपरिरहितं सेन्दु वामाक्षि
 युक्तं बीजं ते मातरेतत् त्रिपुरहरवधु त्रिःकृतं ये जपन्ति। तेषां
 गयानि पयानि च मुखकुहरादुल्लसन्त्येव वाचः स्वच्छन्दं
 द्वांतधाराधरकचिरुचिरे सर्वसिद्धिं गतानां। १। ईशानः से
 न्दुवामश्चरणपरिगतो बीजमन्यमहेशि द्वन्द्वेन मन्दचेता य
 दि जपति जनो वारमेकं कदाचित्। जित्वा वाचामधीशं धन
 दमपि चिरं मोहयन्नम्बुजाकीवृन्दं चन्द्रार्धचूडे प्रभवति
 स महाघोरवारणवतं शो। २। ईशो वैश्वानरस्यः शशधर
 विलसद्गमनेत्रेण युक्तो बीजं ते द्वन्द्वमन्याद्विगलितचिकुरे
 कालिके ये जपन्ति। द्वेष्टारं ध्रुति ने च त्रिभुवनमपि ते
 वश्यभावं नयन्ति सुक्लद्वन्द्वसधारद्वयधरवदने दक्षिणे का
 लिकेति। ३। अर्धे वामे कुपाणं करकमलतले छिन्नमुखं त
 ध्यायः। सत्ये चामरीवरंच त्रिजगदधहरे दक्षिणे कालिके च। जपे
 तन्नाम ये वा तव मनुविभवं भावयन्त्येतदन्व तेषां मष्टौ कर
 स्थाः प्रकटितवदने सिद्धायस्त्यम्बकस्य। ४। वर्गायां वरियुक्तं

विधुरति वलितं तत्रयं कूर्चं युग्मं लज्जाद्वन्द्वं च पञ्चाक्षरं
 स्मितमुखि तदधःपुद्गलं योजयित्वा। मातर्ये ये जपन्ति स्मरन्
 महिले भावयन्त्यः स्वस्वपं ते लक्ष्मीलास्यलीला कमलदल
 दुराः कामरूपा भवन्ति। ५। प्रत्येकं वा त्रयं वा द्वयमपि च
 परं बीजमन्यं तं गुरुयं त्वन्नाम्ना योजयित्वा सकलमपि स
 दा भावयन्तो जपन्ति। तेषां नेत्रारविन्दे विहरति कमलाव
 कृष्णभ्रांशुविम्बे वाग्देवी देवि मुरळस्रगतिशायलसतकंठि
 पीनस्तनाढ्ये। ६। गतासूनां वाहुप्रकरकृतकांचीपरिलस
 त्रिनम्रां दिव्यस्तां त्रिभुवनविधात्रीं त्रिनयनां। स्नानस्ये
 तल्पे शबरहृदि महाकालसुरतप्रसक्तां त्वां ध्यायन् जननि
 जडचेता, अपि कविः। ७। शिवमिथोरामिः शबनिबहुमुखा
 स्थिनिकरैः परं संकीर्णयां प्रकटितचितायां हरवधूं।
 प्रविष्टां संतुष्टामुपरिसुरतेनानियुवती सदा त्वां ध्यायन्ति
 क्वचिदपि न तेषां परिभवः। ८। वदामस्ते किं वा जननि वय
 मुच्चैर्जडधियो न धाता नापीशो हरिरपि न ते वेत्ति प
 रमं। तथापि त्वम्भक्तिर्मुखरयति चास्माकमसिते तदेतत्
 त्वत्तव्यं न खलु पञ्चुरोषः समुचितः। ९। समंतादापीनस्तन
 जधनधृगयौवनवती रताशक्नो नक्तं यदि जपति भक्तस्त
 व मनुं विवासास्त्वां ध्यायन् गलितचिकुरास्तस्य वशगाः
 समस्ताः सिद्धौ ध्या भुवि चिरतरं जीवन्ति कविः। १०। समाः
 सुस्थीभूतो जपन्ति विपरीताः यदि सदा विचिन्त्य त्वां
 ध्यायन्ति शायमहाकालसुरतां। तदा तस्य क्षौरणीतल
 विहरमाणस्य विदुषः कराम्भोजे वक्ष्यात्हरवधुमहासि
 द्धानिवहाः। ११। प्रसूते संसारं जननि जगती पालयति
 च समस्तं क्षित्यादि प्रलयसमये संहरति च। जतस्त्वां ध्या
 नापि त्रिभुवनपतिः श्रीपतिरहो महेशोऽपि प्रायः सकल
 मपि किं स्तौमि भवतीं। १२। जनेके सेवन्ते भवदधिकगीर्वा

एनिवहान् विमूढास्ते मातः किमपि न हि जानन्ति परमं । त
 माराध्यामायां हरिहरविदिं चादि-विबुधैः प्रपन्नोऽस्मि स्वैरं
 रतिरसमहानन्दरसिकां । १५। धरित्री कीलालं शुचिरपि समिधोऽपि
 गगणं त्वमेका कल्याणी गिरिशरमणि कालि सकलं । स्तुतिः का ते
 मातस्तव कुरुण्या मामगतिकं प्रसन्ना त्वं भूया भवमनु न भूयान्म
 म जनुः । १६। अज्ञानस्यः सुस्थो गलितचिकुरो दिकपटधरः ।
 सहस्रनृकानां निजगलितवीर्येण कुसुमं । जपं स्तवत प्रत्येकं
 मनुमपि तव ध्याननिरतो महाकालि स्वैरं सभवति धरित्रीपरि
 वृद्धः । १७। गृहे सन्मार्ज्जन्या परिगलितवीजं हि चिकुरं समूलं म
 ध्यात्वे वितरति चितायां कुजदिने । समुच्चाय्य प्रेम्ना मनुमपि स
 कृत् कालि सततं गजस्तब्धो याति कितिपरिवृद्धः सत्कविवरः ।
 १८। सुपुष्पैराकीर्णं कुसुमधनुषो भन्दिरमहोपरो ध्यायन् ध्या
 यन् यदि जपति भक्तस्तव मनुं । स गन्धर्वप्रेरणी पतिरपि कवि
 त्वाभूतनदी नदीनः पर्यन्ते परमपदलीनः प्रभवति । १९। त्रिपं
 चारे पीठे शिवशिवहृदि स्मैरवदनां महाकालेनोच्चैर्मदनरस
 लावण्यनिरतां समाशक्तो नक्तं स्वयमपि रतानन्दनिरतो जगो
 यो ध्यायेत्त्रामपि जननि स स्यात् स्मरहरः । २०। स लोभास्थि स्वै
 रं पल्लमपि माज्जारिमसिते परंचौष्टं मैषं नरमहिषयोश्च
 गमपि वा । वलिते पूजाया मायि वितरतां मर्त्यवसतां स तां
 सिद्धिः सर्वा प्रतिपदमपूर्वा प्रभवति । २१। वशी लक्षं मंत्रं प्रज
 पति हविष्याशनरतो दिवा मातयुष्मच्चरणयुगल-ध्याननि
 पुणः । परं नक्तं नग्नो निधुवनविनोदेन च मनुं जपेत्सर्वं स
 म्यक् स्मरहर समानः किति तले । २२। इदं स्तोत्रं मातस्तव मनु
 समुच्चारणं जनु स्वरूपारवं पादम्बुज युगल-पूजाविधियुतं
 निशाध्वं वा पूजासमयथवा यस्तु पठति मलापस्तस्यापि प्रस
 रति कवित्वाभूतनरसः । २३। कुरंगवादी वृन्दं तमनुसरति प्रेमतरलं
 वशास्तस्य कौण्ठिकपतिरपि कुबेरप्रतिनिधिः । रिपुः कारागमं कलय
 ति च तत्केलिकलया चिरं जीवन्मुक्तः सभवति चमकः प्रतिजनु
 । २४। इति महाकालविरचितं श्यामा स्तोत्रं समाप्तं ॥

तत्रारं कवचं । भैरववाच । काली पूजा श्रुता नाथ भावाश्च
 विविधाः प्रभो । इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचं पूर्वस्त्वितं । त्वमेव
 शारणं नाथ शारि मां दुःखशंकटात् । भैरव उवाच रहस्यं श्रु
 त् वक्ष्यामि भैरवी प्राणवल्लभे । श्री जगन्मंगलं नाम कवचं
 मंत्रविग्रहं । पठित्वा धारयित्वा वा त्रैलोक्यं मोहयेत् । वरणात्
 नारायणेऽपि यद्धृत्वा नारी भूत्वा महेश्वरं । योगेशं दोम
 मनयद्यद्धृत्वा च रद्धृत्वा । वरदपान् जघानैव रावणादि
 निशाचरान् । यस्य प्रसादादीशोऽहं त्रैलोक्यविजयी प्रभुः ।
 धनाधिपः कुबेरोऽपि सुरेशोऽभृच्छीपतिः । एवं हि सक
 ला देवाः सर्वसिद्धीश्वराः प्रिये । श्री जगन्मंगलस्यापि क
 वचस्य ऋषिः शिवः । द्वायोऽनुष्टुप देवता च कालिका द
 क्षिणेरिता । जगतां मोहने दुष्टनिग्रहे भुक्तिभुक्तिषु । यो
 षिदाकर्षणे चैव विनियोगः प्रकीर्तितः । शिरो मे कालिका
 पातु क्लीं कीर्तिकाक्षरी परा । क्लीं क्लीं क्लीं मे ललाटं च कालि
 का (वडगधारिणी) हुं हुं पातु नेत्रयुग्मं क्लीं क्लीं पातु श्रुती
 मम । दक्षिणे कालिके पातु धारणयुग्मं महेश्वरी । क्लीं क्लीं क्लीं
 रसनां पातु हुं हुं पातु कपोलकं । वदनं सकलं पातु क्लीं
 क्लीं स्वाहा स्वस्तपिणी । द्वाविंशत्यक्षरी स्कन्धौ महाविद्या
 सुरवप्रदा । (वडग मुरडधरा काली सर्वांगमभितोऽवतु) क्लीं
 हुं क्लीं अक्षरी पातु चामुखा हृदयं मम । ऐं हुं ओं ऐं सन
 द्धं क्लीं फट् स्वाहा ककुत्स्थलं । त्रिषुक्षरी महाविद्याभुजौ
 पातु सकर्तृका । क्लीं क्लीं हुं हुं क्लीं क्लीं करौ पातु षडक्षरी मम
 क्लीं नाभिं मध्यदेशं च दक्षिणे कालिकेऽवतु । क्लीं स्वाहा पातु
 पृष्ठं कालिका सा दक्षाक्षरी । क्लीं क्लीं दक्षिणे कालिके हुं क्लीं
 पातु कटी द्वयं । काली दशाक्षरी विद्या स्वाहा पातु रुधुग्मं
 ओं ह्रीं क्लीं मे स्वाहा पातु कालिका जानुनी मम । काली हस्ता
 मविधेयं चतुर्वर्गफलप्रदा । क्लीं हुं ह्रीं पातु सा गुल्फदक्षि

रे कालिकेऽवतु। श्रीं हूं ह्रीं स्वाहा पातु चतुर्दशाक्षरी मम।
 खड्गधरा काली वरदाभयधारिणी। विद्याभिः सकला
 भिः सा सर्वंगमभितोऽवतु। काली कपालिनी कुल्पाकुरु
 कुल्पा विरोधिनी। विप्रचित्रा तप्यग्रेप्रभा दीप्ता घनद्विषः
 नीला घना वलाका च मात्रामुद्रा मिता च मां। एताः सर्वाः
 खड्गधरा मुखमाला विभूषिताः। रक्तं तु दिव्यदिव्यं मां वा
 ह्मी नारायणी तप्या। माहेश्वरी च चामुखा कौमारी चाप
 राजिता। वाराही नारसिंही च सर्वाश्चामितभूषणाः। रक्तं तु
 सायुधैर्दिव्यं विदिव्यं मां यथा तप्या। इत्येवं कथितं दिव्यं
 कवचं परमाद्भुतं। श्री जगन्मंगलं नाम महा मंत्रौघविग्रहं
 त्रैलोक्याकर्षणं ब्रह्म कवचं मन्मुखोदितं। गुरुपूजां विधा
 याथ गृहीयान् कवचं ततः। कवचं त्रिःसकृद्वापि यावज्जी
 वं च वा पुनः। एतच्छ्रुत्वा धर्मावृत्य-त्रैलोक्य विजयी भवेत्।
 त्रैलोक्यं क्षोभयत्येव कवचस्य प्रसादतः। महा कविर्भवेन्मा
 सान् सर्वसिद्धीश्वरो भवेत्। पुष्पांजलीन् कालिकायै मूले
 नैव पठेत् सकृत्। शतवर्षसहस्रारं पूजायाः फलमाप्नुया
 त्। भूज्जे विलिखितं चैतत्स्वर्गस्थं धारयेद् यदि। शिखायां
 दक्षिणे वाहौ कंठे वा धारयेद् यदि। त्रैलोक्यं मोहयेत् क्रोधा
 त् त्रैलोक्यं वृण्वेत् क्रूरतात्। बहुपत्या जीववत्साम्भव
 त्येव न संशयः। न देयं परशिष्येभ्यो ह्यभक्तो विशेषतः।
 शिष्येभ्यो भक्तियुक्तेभ्यश्चान्यथा मृत्युमाप्नुयात्। स्पृष्ट्वा मि
 थ्य कमला वाग्देवी मन्दिरे मुखे। पौत्रांतं स्पृष्ट्वा स्थाप्य
 निवसत्येव निश्चितं। इदं कवचमज्ञात्वा यो जपेत् कालिद
 क्षिणं। शतलक्षप्रजप्ता हितस्य विद्या न सिध्यति। सशस्त्र
 धातमाप्नोति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात्। इति भैरवतंत्रे भैर
 वी भैरवसम्वादे कालीकल्पे श्यामा कवचं समाप्तं ॥-

अथ तंत्रांतरे। भैरव उवाच। कालिका या महा
 विद्या कथिता भुवि दुर्लभा। तप्यापि हृदये शल्यमस्ति देवि
 कृपां कुरु। कवचं तु महा देवि कथय स्वानुक्रमेण। यदि नो

कथ्यते मातृर्बुभुक्षामि तदा तनुं। श्रीदेव्युवाच। शंकापि
 जायते वत्स तव स्नेहान् प्रकाशितं। न वक्त्रव्यं न दृष्ट
 व्यमतिगुह्यतरं महत्। कालिका जगतां माता शोकदुःख
 विनाशिनी। विशेषतः कालियुगे महापातकहारिणी। काली
 मे पुरतः पातु पृष्ठतश्च कपालिनी। कुल्पा मे दक्षिणे पा
 तु कुरुकुल्पा तप्योत्तरे। विरोधिनी शिरः पातु विप्रचित्रा
 तु चक्षुषी। उग्रा मे नासिकां पातु करगैः चोग्रप्रभा मता
 वदनं पातु मे दीप्ता नीला च चिबुकं सदा।

ॐ श्रीगणेशाय नमः।

तंत्रसारः।

प्रष्टाविंशखण्डः।

धना श्रीवां सदा पातु वलाका वाहु युग्मकं। मात्रापातु
करद्वन्द्वं वक्षोमुद्रा सदावतु। मिता पातु स्तनद्वन्द्वं योनि
नखलदेवता। ब्राह्मी मे जठरं पातु नाभिं नारायणी
तथा। उक्तं मातृश्रवरी नित्यं चामुखा पातु लिंगकं।
कौमारी च कटं पातु तथैव जानुयुग्मकं। जपराजि
ताच पादौ मे वाराही पातु चांगुलीन्। सन्धिस्थानं नर
सिंही पत्रस्था देवतावतु। रक्षाहीनं तु यतस्थानं व
ज्जितं कवचेन तु। तत्सर्वं रक्ष मे देवि कालिके
घोरदक्षिणे। ऊर्ध्वमधस्तथा दिक्षु पातु देवी स्वयं वपुः
हिंस्रभ्यः सर्वदा पातु साधकं च जलाधिकात्। दक्षिण
कालिका देवी व्यापकत्वे सदावतु। इदं कवचमज्ञात्वा यो
जपेद्देव दक्षिणं। न पूजाफलमाप्नोति विद्वत्सत्यपदे
पदे। कवचेनावृते नित्यं यत्र तत्रैव गच्छति। तत्र न
त्राभयं नस्य न क्षोभं विद्यते क्वचित्। इति कालीकुल
सर्वस्वे दक्षिणकालिका कवचं समाप्तं॥—

तथा तारास्तोत्रं। मातर्नीलसरस्वति प्रणमतां सौभाग्य
सम्पत्प्रदे प्रत्यालीढ-पदस्थिते शवहृदि स्मेराननाम्भो
रुहे। फुल्लेन्द्रीवरलोचनत्रययुते कर्त्री कपालोत्पले खड्
गंचादधती त्वमेव शररं त्वामीश्वरी माश्रये। १॥ वाचा
मीश्वरि भक्तकल्पलतिके सर्वार्थसिद्धीश्वरि गद्यप्रा
कृतपद्यजातरचनासर्वज्ञसिद्धिप्रदे। नीलेन्द्रीवरलोचन
त्रययुते काकएववरा निधे सौभाग्यामृतवर्षणेन कृप
या सिंच त्वमस्मादृशं। २॥ खर्वे गर्वसमूहपूरिततनो स
र्पादिवेशोज्ज्वले व्याघ्रत्वक्परिवीतसुन्दरकटिव्याधूत
धंटांकिते। सद्यः कृत्तगलद्रजःपरिमिलन्मुखद्वयीमूर्ध्नि
जग्राधि श्रेणीनृमुखदामललिते भीमे भयं नाशया भ
मायानंगविकारस्तपललना विन्दुध्वंचन्द्रांकिते हुंफट्
कारमयी त्वमेव शररं मंत्रात्मिके मादृशः। भूतिस्तेजन
नि त्रिधा सुद्यतिता स्पुलातिसूक्ता परा वेदानां नहि गो
चरा कथमपि प्राप्तां नुतामाश्रये। ४॥ त्वत्पादाभ्युजसेव
या सुकृतिनोगच्छन्ति सायुज्यतां तस्य श्रीपरमेश्वरिविन
यनब्रह्मादि-साम्यात्मनः। संसाराम्बुधि मर्जने पदुमनून्
देवैर्मुरव्यान्, सुरान्, मातस्त्वत्पदसेवने हि विभुरवान्,
किं मन्दधीः सेवने। ५॥ मातस्त्वत्पदपंकजद्वयरजोमुद्रां
ककोटी-विरस्ते देवाजयसंगरे विजयिनो निःशंकसं
के गताः। देवोऽहं भुवनेन मे सम-इति स्पर्धां वहंतः
परैस्त्वत्तुल्यां नियतं यथा शुचिवरीनां व्रजंति स्वयं
। ६॥ त्वन्नामस्मरणतः पलायनपरा द्रष्टुं च शक्नोते भू
तप्रेत-पिशुनचराकसगरा यदाश्च नागाधिपाः। दै
त्या दानवपुंगाश्च खचराव्याघ्रादिका जंतवो डाकिन्याः कुपि
तांतकाश्च मनुजं मातःवरं भूतले। ७॥ लक्ष्मीः सिद्धाग
राश्च पादुकमुरवाः सिद्धास्तथा वैरिणं समभ्रात्रि

रणंगने गजघटासम-स्तथा मोहनं। मातस्त्वत्पद
सेवया खलु नृणां सिध्यन्ति ते ते गुराः क्रांतिः कान्त
मनोभवस्य भवति कुप्योऽपि वाचस्पतिः। ८॥ तदाष्टकमि
दं पुरं भक्तिमान्, यः पठेन्नरः। प्रातर्मध्याह्नकाले च
सायाने नियतः शुचिः। लभते कवितां दिव्यां सर्वशा
स्त्रार्थविभवेन। लक्ष्मीमनश्चरां प्राप्य भुक्त्वा भोगान्,
यथेष्टितान्। कीर्तिः कान्तिश्च वैरुह्यं सर्वेषां प्रियतां
व्रजेत्। विख्यातिं चापि लोकेषु प्राप्यांते मोक्षमाप्नुयान्,
इति नीलतंत्रे ताराष्टकं समाप्तं॥-

तथा ताराकवचं। ईश्वर उवाच। कोटितंत्रेषु गोप्याहि वि
द्यातिभयमोचनी। दिव्यं हि कवचं तस्याः शृणुष्व स
र्वकामदं। ताराकवचस्याक्षोभ्य ऋषिस्तृष्टुपद्योभग
वती तारादेवता सर्वमंत्रसिद्धिसमृद्धये विनियोगः
प्रणवो मे शिरः पानु ब्रह्मरुपा महेश्वरी। ह्रींकारः पा
नु ललाटे बीजरुपा महेश्वरी। स्त्रीकारः पानु वदने
लज्जारुपा महेश्वरी। हुंकारः पानु हृदये नारिणी श
क्तिस्तपधक्। फट्कारः पानु सर्वांगे सर्वसिद्धिफलप्रदा
खर्वा मां पानु देवेशी गरुडयुग्मे भयापहा। लज्जोदरी
सदा स्निग्धयुग्मे पानु महेश्वरी। व्याघ्रचर्मावृतकटी
पानु देवी शिवप्रिया। पीनोन्नतस्तनी पानु पार्श्वयुग्मे
महेश्वरी। रक्तवर्तुलनेत्रा च कटीदेशे सदा वतु। लल
जिह्वा सदा पानु नाभौ मां भुवनेश्वरी। करालास्या सदा
पानु लिङ्गे देवी हरप्रिया। पिंगौ ग्रैकजटा पानु जंघाया
विघ्ननाशिनी। प्रेतखर्परधरा देवी जानुचक्रे महेश्वरी
नीलवर्ण सदा पानु जानुनी सर्वदा मम। नागमुख
धरा देवी सर्वंगिं पानु सर्वदा। नागांगदधरा देवी पानु

प्रांनरदेशतः। चतुर्भुजा सदा पातु गमने शत्रुनाशिनी
 खड्गहस्ता महादेवी पातु मां विजयप्रदा। नीलाम्बर
 धरा देवी पातु मां विघ्ननाशिनी। कर्त्रीहस्ता सदा पातु
 विवादे शत्रुमध्यतः। ब्रह्मरूपधरा देवी संग्रामे पातु सर्वदा
 नागनूपुरधरा देवी भोजने पातु सर्वदा। शवकर्णमहा
 देवी शयने पातु सर्वदा। वीरासनधरा देवी निद्रायां पातु स
 र्वदा। धनुर्बाणधरा देवी पातु मां विघ्नसंकुले। नागंचित
 कटी पातु देवी मां सर्वकर्मसु। चित्रमुखधरा देवी कानने पातु
 सर्वदा। चित्रामध्यास्थिता देवी मारणे पातु सर्वदा। द्वीपिचर्मधरा
 देवी पुत्रुदारधनादिषु। मल्लिकार्जुना देवी पातु मां हरबल
 भा। रक्त रक्त नदीकुंजे हूँ हूँ फट् समन्विता। बीजस्तपा महादेवी
 पर्वते पातु सर्वदा। मल्लिधरि वज्रिणे देवि महाप्रतिसरे तच्चा
 रक्त रक्त सदा हूँ हूँ ॐ ह्रीं स्वाहा महेश्वरी। पुष्पकेतु राजार्हते
 कानने पातु मां सदा। ॐ ह्रीं वज्रपुष्पे हूँ फट् प्रांतरे सर्व
 कामदा। ॐ पुष्पे पुष्पे महपुष्पे पातु पुत्रान् महेश्वरी।
 हूँ स्वाहा शक्तिसंयुक्ता दानान् रक्तंतु सर्वदा। ॐ मां हूँ
 फट् स्वाहा महेशानि पातु पूजे हरप्रिया। ॐ ह्रीं सर्व
 विघ्नोत्सारिणी देवी विघ्नान् मां सर्वतोऽवतु। ॐ स्वाहा
 पवित्र वज्रभूमे ॐ फट् स्वाहा समन्विता। पृथिव्यां पातु मां
 देवी सर्व विघ्नविनाशिनी। ॐ मां सुरेखे हूँ फट् स्वाहा सम
 न्विता। पाताले पातु मां देवी नागिनी नागसंज्ञिका। ह्रींकारी
 पातु मां पूर्वे शक्तिस्तपा महेश्वरी। स्त्रीकारी दक्षिणे पातु
 वधूस्तपा महेश्वरी। हूँ स्वस्तपा महादेवी पातु मां क्रोधस्तपिणी
 फस्वस्तपा महामाया पश्चिमे पातु सर्वदा। उत्तरे पातु मां देवी
 टस्वस्तपा हरप्रिया। मध्ये मां पातु देवेशी हूँ स्वस्तपा नगामि
 का। त्वरिता पातु मां देवी सर्वविघ्नविनाशिनी। नीलवर्णा सदा
 पातु सर्वत्र वाग्भवी सदा। भवानी पातु भवने सर्वेश्वर्य्य
 प्रदायिनी। विद्यादानरता देवी पातु वक्त्रे सरस्वती। शास्त्रवादे

च संग्रामे जले च विषमे गिरी। भीमस्तपा सदा पातु अशाने
 भयनाशिनी। भूतप्रेमालये द्यौरे दुर्गा मां भीषणवतु। पातु
 नित्यं महेशानि सर्वत्र शिवदूतिका। कवचस्य च माहात्म्यं
 नाहं वर्षशतैरपि। शक्नोमि कथितुं देवि भवेत्तस्य फलं च
 यत्। पुत्रदाराद्यर्थवन्धूनां सर्वदेशे च सर्वदा। न विघ्नने
 फलं तस्य नृपपूज्यो भवेच्च सः। शुचिभूता शुचिर्वापि कव
 चं सर्वकामदं। प्रपठन् वा स्मरन्मर्त्यो दुःखलोकविवर्जि
 तः सर्वशास्त्रे महेशानि कविराट् भवति ध्रुवं। सर्ववागी
 श्वरो मर्त्यो लोकवश्यो धनेश्वरः। रणे पूजे विवादे
 च जयस्तस्य भवेद्भुवं। पुत्रपौत्रान्वितो मर्त्यो विलासी
 सर्व योषितां। शत्रवो दासतां यांति सर्वेषां वल्लभः स
 दा। गर्वी खर्वो भवत्येव वादी स्वलति दर्शनात्। मृत्यु
 श्च वशातां याति दासस्तस्यावनीभुजः। प्रसंगात् कथितं
 सर्वं कवचं सर्वकामदं। प्रपठन् वा स्मरन्मर्त्यः शापान्
 ग्रहणक्षमः। आनन्दवृन्दवन्धूना मधिपः कविवाग्भवेत्
 सर्ववागीश्वरो मर्त्यो लोकवश्यः सदा सुरवी। गुरोः प्रसाद
 मासाद्य विद्यां प्राप्य सुगोपिता। तत्रापि कवचं देवि दु
 र्लभं भुवनत्रये। गुह्यं देवो हरः साक्षात् पत्नी तस्य हर
 प्रिया। अभेदेन यजेद्यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः। मंत्राच्चा
 रा महेशानि कथिताः पूर्वतः प्रिये। नभोज्योतिस्तथा रक्तं
 हृदयोपरि चिंतयेत्। देव्यं सुकवित्वं च महावागीश्वरो
 नरः। नित्यं तस्य महेशानि महिला संगमंचरेत्। पंचा
 चाररतो मर्त्यः सिद्धो भवति नान्यथा। शक्तियुक्तो भवे
 मर्त्यः सिद्धो भवति नान्यथा। ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ये
 देवाः ~~सर्वे~~ सुरसत्तमाः। तं दृष्ट्वा साधकं देवि लज्जायु
 क्ता भवंति ते। स्वर्गे मर्त्ये च पाताले ये देवाः सिद्धिदायकाः

प्रशंसन्ति सदा देवि तं दृष्ट्वा साधकोत्तमं। विद्यात्मकाच्च
 ये देवाः स्वर्गे मर्त्ये रसानले। प्रशंसन्ति सदा सर्वे तं दृ
 ष्ट्वा साधकोत्तमं। इति ते कथितं देवि मया सम्यक् प्रकी
 र्तितां। भुक्ति मुक्तिकरं साक्षात् कल्प वृक्षस्वरूपकं। आसा
 द्याय गुह्यं प्रसाद्य य इदं कल्पद्रुमालम्बनं मोहेनापि
 मदेन वापि रहितो जाड्येन मुह्यत्यसौ। सिद्धोऽसौ
 भुवि सर्वदुःख विपदां पारं प्रयात्यन्तको मित्रं तस्य नृ
 पाञ्च देवि विपदो नश्यन्ति तस्याश्रुतां। तद्गन्तं प्राप्य रा
 त्राणि वस्त्रास्त्रादीनि वै भुवि। भाल्यानि कुसुमान्येव
 भवंति सुखयानि च। तस्य गेहे स्थिरा लक्ष्मी वीर्यी वक्त्रे
 वसेद्भुवं। इदं कवचमज्ञात्वा तारां यो भजते नरः।
 अल्पायु निर्धनो भूखो भवत्येव न संशयः। लिखित्वा
 धारयेद्यस्तु कंठे वा भस्त्रके भुजे। तस्य सर्वान्वसिद्धिः
 स्यादप्ययमनसि वर्तते। गोरोचनाकुंकुमेन रक्त्रचन्द
 नकेन वा। यावकैर्वा महेशानि लिखेद्यंत्रं समाहितः।
 अष्टम्यां मंगलदिने चतुर्दश्यामथापि वा। सन्ध्यायां
 देवदेवेशि लिखेद्यंत्रं समाहितः। मध्यायां श्रवणयां वा
 देवत्यां वा विशेषतः। सिंहराशौ गते चन्द्रे कर्कटस्थे
 दिवाकरे। मीनराशौ गुरौ यानि वृश्चिकस्थे शनैश्चरे।
 लिखित्वा धारयित्वा च उत्तराभिमुखो भवन्। अशाने
 प्रांतरे वापि शून्यागारे विशेषतः। निशायां यो लिखेद्यंत्रं त
 स्येति सिद्धिरचंचला। भूर्जपत्रे लिखेद्यंत्रं गुह्ये च महेश्व
 रि। ध्यानधारणयोगेन धारयेद्यस्तु भक्तिः। अचिरात्तस्य
 सिद्धिः स्यान्नात्र कार्या विचारणा। प्रति कष्टजामले ७२ तारा
 कवचं समाप्तं॥—

अथ त्रैलोक्य मोहनं नाम ताराकवचं। देव्युवाच। तदा पूजा
 श्रुता नाथ विद्याश्च सकलास्ततः। साम्प्रतं श्रोतुमिच्छामि कवचं
 मंत्रविग्रहं। त्रैलोक्यमोहनं नाम सर्वपद्विनिवारकं। पूरैव सूचितं
 नाथ कृपया मे प्रकाशय। भैरव उवाच। देवदानव-विद्याधकपूजि
 ते प्राणवल्लभे। त्रैलोक्यमोहनं नाम श्रुयतां कवचं परं। सर्व
 विद्याभयं देवि सर्वमंत्रमयं ध्रुवं। सर्वरक्षाकरं सर्वसिद्धि
 विद्याप्रदायकं। वेदव्यासोऽपि यश्चुत्वा सर्वज्ञः पठनाद्यतः
 यश्चुत्वा पठनादीनां त्रैलोक्यविजयी प्रभुः। धनाधिपः कुवे
 रोऽपि देवाधिपः शचीपतिः। पठनाधारणतः सत्यं यतः
 सर्वे दिगीश्वराः। सर्वसिद्धियुताः संतः सर्वैश्वर्यमवा
 पुयः। यस्य प्रसादादीशोऽहं भैरवाणां सुरेश्वरि। क्रोधा
 धिपो महाभीमो देवेषु कथितः प्रभुः। न दद्यात् परशि
 ष्येभ्यो दद्याच्छिष्येभ्य एव च। अभक्तेभ्योऽपि पुत्रेभ्यो
 दत्त्वा मृत्युमवाप्नुयात्। त्रैलोक्यमोहनस्यापि कवचस्य ऋषिः
 शिवः। द्वाभ्यो विनाय देवता च सोमनारा प्रकीर्तिता। चतुर्वर्ग
 षु विद्यायां विनियोगः प्रकीर्तितः। ॐ ह्रीं स्त्रीं मे शिरःपातु
 हुं फट् पातु ललाटकं। साध्यं पंचाक्षरी तारा पायात्रेययुगं मम
 ॐ ह्रीं स्त्रीं हुं श्रुती पायान्नमः पातु च नासिकां तारा षडक्षरी
 पायाद्वयनं मुखभूषण। ह्रीं स्त्रीं हुं च फट् वदनं पातु जिह्वां
 महेश्वरी। ह्रीं स्त्रीं हुं मे गलं पायात् सापि नीलसरस्वती
 स्त्री स्कन्धौ पातु नियतं तदैकाक्षरस्तपिणी। हुं घ्राणं मां
 सदा पातु वीजैकाक्षरस्तपिणी। ऐं ह्रीं स्त्रीं हुं च फट् तारका
 मे भुजद्वयं श्रीं ह्रीं स्त्रीं हुं च फट् पायात् श्रीतारा मे सनद्वयं
 ह्रीं ह्रीं स्त्रीं हुं च फट् पायात् तारा च हृदयं मम। हुं ह्रीं स्त्रीं
 हुं च फट् वीजं तारा पृष्ठं सदावतु। ह्रीं ह्रीं स्त्रीं हुं च फट् पायात्
 पाञ्चैकाक्षरस्तपिणी। ॐ ह्रीं स्त्रीं हुं नमः पायात् कुर्विं महा

दक्षिणे वाहौ योषिद्वामभुजे तथा। बहु पुत्रवती नारी पुरुषौ
धनपुत्रवान्। सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा विचरेद्भैरवो यथा
तदगात्रं प्राप्य शस्त्राणि वस्त्रास्त्रादीनि भैरवि। माल्यानि
कुसुमान्येव भवंति सुखदानि च। तस्य गेहे चिरं लक्ष्मीर्वा
रणी वक्त्रे वसेद्दधुवं। इदं कवचमज्ञात्वा तारां यो भजते
ऽद्यमः। जलपायु निर्धनो मूर्खो भवत्येव न संशयः। इति भै
रवी भैरव सम्वादे तारा कल्पे त्रैलोक्य मोहनं नाम तारा कवचं
समाप्तं॥—

। अथ वगला मुखसौत्रं । चलत्कनककुण्डलो लसितचक्र
गरुडस्थली लसत्कनकचम्पकयुतिमदिन्दु विम्बाननां।
गदाहतविपक्षकां कलितलोलजिह्वां चलां स्मरामि वगला
मुखी विमुखसन्मनःस्तमिनी। १। पीपूषो दधि मध्य चारु
विलसद्रक्तोत्पले भरुषे यत्सिंहासनमौलिपानितरिपुत्रे
नासनाध्यासिनी। स्वर्णभां करपीडितारिसनां भ्राम्य
द्गदाविभ्रमां इक्षं ध्यायति यांति तस्य सहस्रा सद्योऽथ
सर्वापदः। २। देवि त्वच्चरणम्बुजा च्चैन कृते यः पीतपुष्पां
जलिं भक्ष्या वामकरे विधाय च मनुं मंत्री मनोज्ञाक्षरं। पीठध्यान
परोऽथ कुम्भकवशाद्बीजं स्मरेत् पार्थिवं तस्या मित्रमुखस्य वाञ्छि
रूपये जाड्यं भवेत् तत्तत्क्षणम्। ३। वादी भूकति रंकति क्षितिपति
र्वैश्वानरः शीतति क्रोधी शाम्यति दुर्जनं सुजनति क्षिप्रानुगः
खंजति। गर्वी खर्वति सर्वविघ्नं जडति तन्मंत्रिणमंत्रितः श्रीनि
त्ये वगलामुखि प्रणिदिनं कल्पारि तुभ्यं नमः। ४। मंत्रसा
वदलं विपक्षदलने स्तोत्रं पवित्रं च ते यंत्रं वादिनि यंत्रं विजगतां
जैत्रंतु चित्रं नुते। भातः श्रीवगलैति नाम लालितं यस्यास्ति जंतो
मूर्खे तन्नामग्रहणेन संसदि मुखसम्भो भवेद्वादिनां। ५। दुष्टस्त
म्भनमुग्रविध्वंसनं दारिद्र्यविप्रावरं भूभृद्भूशमनं चल
नृगदृशां चेतः समाकर्षकं। सौभाग्यैकनिकेतनं मम दृशोः का
करयपूर्णमृतं मृत्यो मारिणमविरस्तु पुरतो भातस्त्वदीयं वपुर्गद

मातमंजय मे विपक्षवदनं जिह्वां चलां कीलय ब्रह्मीमुख्य
नाशयाञ्चु धिषणमुग्रां गतिं स्तम्भय। शत्रूं शूर्यं देवि
नीकुण्डया गौरांगि पीताम्बरे विधौघं वगले हर प्रणमनां
कारुण्यपूर्वकं। ७। मातमंरवि भद्रकाले विजये वराहि
विज्वाञ्जये श्रीविद्ये समये महेशि वगले कामेशि रामेशि।
मातंगि त्रिपुरे परान्तरतरे स्वर्गापवर्गप्रदे दासोऽहं शर
णगतः कुरुणया विज्वैश्वरि ब्राहि मां। ८। संवम्भे चौरसै
धे प्रहरणसमये बन्धने व्याधिमध्ये विद्यावादे विवादे प्र
कुपितनृपतौ दिव्यकाले निशायां। वश्ये वा स्तम्भने वा
रिपुवधसमये निज्जने वा वने वा गच्छंस्तिष्ठंस्तिका
लं यदि पठति शिवं प्राप्नुयादाञ्चु धीरः। ९। नित्यं स्तोत्रमिदं
पवित्रमिह यो देव्याः पठत्यादरात् धृत्वा यंत्रमिदं तथैव सम
ये वाहौ करे वा गले। राजानोऽप्यारयो मदान्धकारिणः सर्पान्
गेन्द्रादिकास्ते वै यांति विमोहिता दिगुगण लक्ष्मीः स्थिराः सि
द्धयः। १०। त्वं विद्या परमा त्रिलोकजननी विधौघसंख्येदिनी
योषा कर्षणकारिणी जनमनःसम्मोहसन्दायिनी। स्तम्भोत्सा
रणकारिणी पञ्चमनःसम्मोहसंदायिनी जिह्वा कीलनमैरवी
विजयते ब्रह्मादिमंत्रो यथा। ११। विद्यां लक्ष्मीं सर्वसौभाग्य
मायुः पुत्रैः पौत्रैः सर्वसाम्राज्यसिद्धिं। भानं भोगो वश्यमारो
ग्यसौख्यं प्राप्यं तद्वद्भूतलेऽस्मिन्नरेण। १२। यत्कृतं जपसत्राहं
गादितं परमेश्वरि। दुष्टानां निग्रहायार्थं तं गृहाण नमोऽस्तुते
। १३। ब्रह्मास्त्रमिति विख्यातं त्रिषु लोकेषु दुर्लभं। गुरुभक्ताय
पातयं न देयं यस्य कस्यचित्। १४। पीताम्बरां द्विभुजां च
त्रिनेत्रां गात्रकोज्ज्वलां। शिला भुङ्गरहसां च स्मरेत्तां वग
लामुखी। १५। प्रातर्मध्यान्ताकाले स्तवपठनमिदं कार्प्यसिद्धि
प्रदं स्यात्। इति रुद्रजामले श्रीवगलामुखीस्तोत्रं समाप्तं। —

अथ मातंगीकवचं। शिरोमातंगिनी पातु भुवनेश्वरी तु बलुषी
नोतला कर्णयुगलं त्रिपुरा वदनं मम। पातु कंठे महाभा
या हृदि माहेश्वरी तथा। त्रिपुरा पार्श्वयोः पातु गुदे का
मेश्वरी मम। अरुद्धये तथा चरुडी जंघायां च रतिप्रिया।
महाभाया पदे पायात् सङ्गांगेषु कुलेश्वरी। य इदं धार
येन्नित्यं जायते सर्वदा नवित्। परमेश्वर्यमतुलं प्राप्नो
ति नात्र संशयः। इति भक्त्यसूत्रे महान्तरे मातंगीकव
चं समाप्तं। इति स्तवकवचपरिच्छेदः।

अथ प्रसंगादुपचारादयो नित्यव्यंते। तत्र चतुःषष्ट्युप
चाराः। सर्वोपचारमंत्रास्त्रितारीपूर्वाः। कल्पयामि नमः
इत्यंताः कार्याः। यथा ऐं ह्रीं श्रीं पाद्यं कल्पयामि नमः
एवं अर्घ्यं कल्पयामि नमः। इत्यादिक्रमेण। तथाच सिद्धा
जामले — त्रितारीच मुखे कृत्वा

नंतर प्रसंगतः देवपूजाका उपचारनिर्णय करता है। तन्मध्ये प्रथ
मतः चतुषष्टि उपचार कहे जाते हैं। सर्वप्रकार उपचारप्रदानके समय
मे पहिले त्रितारी बीज अर्पित, ऐं ह्रीं श्रीं यह बीज त्रय उच्चारण करके
पीछे देयद्रव्यका उल्लेख पूर्वक कल्पयामि नमः ऐसा वाक्य द्वारा उपचार
निवेदन करेगा। इति विषयका प्रमाण सिद्ध।

देवताप्रीतये स्नानमहं करिष्ये ॥ शतसंकल्पं कुर्यात् ॥ तथा च कुल तूष्णीं
 मणौ ॥ ताम्रपात्रं सदुर्ध्वं सतिलं सजलं तथा ॥ गृहीत्वा मुकदेवस्य
 प्रीतये स्नानमाचरेत् ॥ ततः खड्गं ध्यात्वा प्राणायामां कृत्वा ॥ डोंगुं च
 यमुने चैव गोदावरी सरस्वती ॥ नर्मदे सिन्धुकावेरि जलोस्मिन् सन्निधिं
 कुरु ॥ शयनेनाङ्गुशमुद्रसूर्यमण्डलातीर्थमावाह्यं वामांतधेतुमुद्रया
 उन्मज्जति ॥ कल्पकवचनावगुह्यमन्त्रेण संख्यमूलेनेकादशधा भिमन्त्र्य स्त्र
 य्याभिमुखं द्वादशवारिधारां निक्षिप्य तस्मिन्निष्ठदेवताचरणारविन्द
 निःसृजे ॥ जले त्रिर्निमज्ज्य देवतां ध्यायन् मूलमन्त्रं यथा ॥ शक्रजपन्
 उन्मज्ज्य उदकेन त्रिवारं जप्तेन कलसमुद्रया त्रिवारं भात्मानमाभि
 व्यवेदिकसंध्यादिकं कृत्वा सूर्यार्घ्यं दत्त्वा तात्रिकायमथ रणदि
 वारिधारां तं कर्म कुर्यात् ॥ यथा जामले ॥ ध्यात्वा जलाज्जलीन् रक्षि
 प्रातर्घ्ययेदिष्टदेवतां ॥ तत्रक्रममाह ॥ ओं देवांस्तर्पयामि ऋषींस्त
 र्पयामि पितॄंस्तर्पयामि ॥ शतिसप्तर्ष्यं ॥ गुरुं परमगुरुं परापरगुरुं
 परमेष्ठिगुरुं च तर्पयेत् ॥ तथा च ॥ देवान् ऋषीन् पितॄन् श्रैव तत्कक्षा
 तविधानतः ॥ गुरुपुत्रं पुत्रातर्प्य तर्पयेदिष्टदेवतां ॥ वैश्वेन विशे
 यः ॥ नारदं पर्वतं जिह्मं निशाढोद्वहद्वारकं ॥ विश्वकसेन च शैनेयं ग
 रुं च तर्पयेत् विशः ॥ वाक्यत्र ॥ ओं नारदं तर्पयामि ॥ इत्यादि क्रमेण प्रयोगः ॥
 जामले ॥ स्नानमूलाः क्रियाः सर्वाः शुचिस्मृत्युदितान्तरां ॥ तस्मात्स्ना
 नं निवेद्येत् श्रीपुण्या रोग्यवर्द्धनं ॥ राघवमटेन ॥ यत्तथा शुचि वस्त्रम
 स्नानमनलङ्कारं पुरुषं देवतानाधिष्ठेतीति ॥ स्नानमेदमाह ॥
 रुद्रजामले ॥ स्नानत्रिदिविधं प्रोक्तं मज्जनं गात्रमार्जनं ॥ मन्त्रज
 लादिभिः स्नानमुत्र मंपरिकीर्तितं ॥ तत्प्रकारं शृणु प्राणवल्लभ
 प्रियकारणं ॥ विश्वसारतत्रे ॥ मात्रं भोमं तथाग्नेयं वायव्यं दिव्यमे
 व च ॥ वारुणं मानसं चैव सप्तस्नानं प्रकीर्तितं ॥ एवं स्नात्वा विधानेन
 शुचिर्भवति नान्यथा ॥ तत्र मात्रास्नानादिकं विशेषयति ॥ तत्रैव ॥
 आपो हिष्ठादिभिर्मन्त्रां भोमं देहप्रमार्जनं ॥ आग्नेयं भस्मना स्नानं
 वायव्यं गोरजः स्मृतं ॥ यत्तदा तत्पर्वणस्तानंदिव्यमहो व्यते ॥
 वारुणं चावगाहः स्यान्मानसं विष्णुचित्रं ॥ उन्मज्जति तत्पुनरां
 कामदेवं चतुर्भुजं ॥ शङ्खचक्रगदापद्ममुकुटं वनमालिनं ॥

द्वादशार्णवजगते ध्यायेन्नाराणो विभुः॥ विश्वसारतत्रे॥ रवास्थि
 तेषु रश्मि काक्षं मूर्तिमन् प्रभुं स्मरन्॥ तत्पादौ दक्षजो धारो निय
 ततो स्वमूर्धनि॥ वित्रये दुस्तरधुरेण प्रविशतं स्वकोतनुं॥ तथा
 संक्षालयेत्सर्वमेतद्देहगतं मलं॥ तत्क्षरणद्विरजो मन्त्री जायते
 स्फटिकोपमः॥ इदं स्नानवरं मात्रा तहस्वमधिकं स्मृतमिति॥
इति वैष्णवांतरस्नानं॥ शाक्तमाभ्यन्तरं स्नानमुक्तं श्रीपञ्चमीमते॥
 स्नानप्रकारो द्विविधो वात्याभ्यन्तरभेदतः॥ आन्तरं स्नानमन्त्यन्तर
 हस्यमपि सादरो॥ कथयामि भवध्वंसे चतुर्वर्गफलाप्तये॥ सम्बल
 यमनुस्मृत्य चरणत्रयमध्यतः॥ स्ववस्त्रं सन्निधाने प्रवाहं भावगोच
 रं॥ विमुक्तिसाधनं पुंसां स्मरणदेवयोगिनो॥ तेन ज्ञावितात्मानं
 भावयेद्वा वशान्तये॥ इति शाक्ते आन्तरस्नानं॥ शैवागते उक्तं॥ मनसा
 मूलमन्त्रेण प्राणायामपुरःसरं॥ कुर्वीत मानसं स्नानं सर्वत्र विहित
 च यत्॥ स्नाने च त्रिविधं प्रोक्तं सन्ध्या च त्रिविधा स्मृता॥ आन्तरं च भ
 वेद्देविवाह्यं मानसमेव च॥ मानसं वै भवेत्स्नानं यः सदा शुद्धमानसः
 स्पर्शलेपादिके वापि निर्विकल्पः सदैव हि॥ वाह्यमन्त्रैव संप्रोक्तं
 मात्रं शृणु संम्यत्ते॥ प्रागुक्तं क्रमयोगेन प्राणायामपुरोवुधः॥ श
 क्तिपराशिकेनैव संगमय विधानतः॥ तदुद्वावा मते शश्वन्निमज्ज्य पु
 नरेव हीति॥ अथ नित्यस्नानफलं॥ मत्स्यसूक्ते॥ याम्यं हियात नादुःखं
 नित्यस्नानीन पश्यति॥ नित्यस्नानेन पुज्यं ते ये पि पापकृतो जनाः॥
 अगम्यागमनात् प्रापात्यापि भ्यश्च प्रतिगृह्णात्॥ रहस्या चरिता त्या
 पा मुच्यते स्नानमाचरेत्॥ अथ वाह्यस्नानं॥ रुद्रजामले पूर्व
 खण्डे द्वितीयपटले॥ नदी सरतडागे युक्कूपवापीषु वा पुनः॥ प्रा
 तर्मध्याह्नसायाहे नरः स्नायाद्यथाविधि॥ विश्वसारतत्रे॥ वि
 धिना स्नानमुद्दिश्य कुर्यात्पुष्पाङ्गिणी क्रियां॥ नदी वा देवखाते
 वा दीर्घिकां सागरं तथा॥ एतान् प्राप्य स्नानमुद्दिश्य पौर्वाङ्गिणी क्रि
 यां कुर्यादिच्छयः॥ नद्यादीनामुद्धतजलापेक्षया स्नानस्य जलस्य
 प्राशस्त्यमुक्तं॥ तत्रैव॥ गङ्गाद्याः सरितः सर्वाः शस्यान्ने स्नानतो वु
 धैः॥ काश्यादिसर्वतीर्थानि भावते यानि सन्निवे॥ तानि स्थाने प्रश
 स्यन्ते सर्वपापहराणि वै॥ नीलतत्रे॥ मत्कुशानपि संगृह्य गत्वा जला

तत्रैव

मलापकर्षणं स्नात्वा मन्त्रस्नाने समाचरेत्॥ शाक्ते कुशान् विशेषयति श्या
 मारहस्यधत्ते॥ तर्जनीनारजते धार्य स्वर्णधार्य मनामया॥ एष एव कुशः
 शाक्ते नदर्भो वनसम्भवः॥ इति शाक्ते कुशः॥ महानिर्वाणतत्रे पञ्चमो
 ध्यासे॥ आदावप उपस्थ श्य प्रविशेच्छलिलेततः॥ नाभिमात्रजले
 स्थित्वा मलानामपनुत्तये॥ सकृत्स्नात्वा तथोन्मज्ये मन्त्रस्नानमथाच
 रेत्॥ नीलतत्रे॥ विद्याया त्रिनिमज्जेव मा वामे तथा यमा तथा॥ पुनर्निमज्ज्य
 पयसि सङ्कल्प्य च समापयेत्॥ षष्ठ्य देव्याः पूजनाय कुर्यात्स्नानं जला
 शये॥ पञ्चतत्र प्रकाशे॥ अरुणे नुदिते मन्त्री तीर्थे वा विमले जले॥ वैदिकं
 स्नानमाचार्यतद्विकं स्नानमाचरेत्॥ इति वैदिक स्नानान्तरं तात्रिक स्ना
 नं॥ गन्धर्वतत्रे॥ प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य तदिते परतस्ततः॥ सदिति त्रिसमाभाष्य
 कर्मकुर्यादिवक्ष्यः॥ स्मरणं कर्मण्यमाद्ये ब्रह्मभूयाद्यकल्पते॥ इति
 तत्सदिति निर्देशफलं॥ तोडलतत्रे॥ अद्येत्यादि समुच्चार्य सौरमासं
 समुच्चरेत्॥ देवताप्रातये पश्चात्पूयाच्च शुद्धवारिणा कुलचूडामनौ॥
 कृष्णरक्तहृदि नीला विविधामममूर्तयः॥ तत्रयः कुलगः शीघ्रः सतदु
 पे परामृषन्॥ दिव्यं सर्वा मथोर्ध्वपातालं भूतसम्भवं॥ आवातः कु
 लदर्भेण सदर्भकुलपुण्ड्रकं॥ कुलपात्रं सदुर्ध्वं सतिलं सजले ततः॥
 गृहीत्वा कुलदेवस्य प्रीतये स्नानमाचरेत्॥ कृतसङ्कल्प एवादी कुलच
 क्त्रं जले न्यसेत्॥ कुलपात्रं ताम्रपात्रं॥ कुलचक्रं त्रिकोणी मिति सङ्क
 ल्पविधिः॥ मत्स्यसूक्ते॥ नित्येने मित्रिके काम्ये पितृदेवतकर्मणि
 सङ्कल्पपूर्वकं कर्म अन्यथान फलं स्मृतं॥ इति संकल्पाकरणे
 दोषः॥ सङ्कल्पाय निषिद्ध विहितपात्रमपि तत्रैव॥ शाक्ते शङ्का शमह
 से श्वकोशयदौण्यादिभिस्तथा॥ सङ्कल्पो नैव कर्तव्यो मन्मथे श्वक
 दाचन॥ इति सङ्कल्पे निषिद्धपात्रं॥ गृहीत्वोदुम्बरपात्रं सौवर्ण्यं च
 विशेषतः॥ सङ्कल्पत्रयवुधः कुर्यान्मेध्यपात्रपुटेन वा॥ इति सङ्कल्पे
 विहितपात्रं॥ तत्रैव॥ स्नानकाले त्रहस्तेन ताम्रपात्रेण वा ततः॥ ये
 त्के आहुपात्रेण देवेशङ्गः प्रशस्यते॥ इति कर्मविशेषे पात्रविशेषः
 ततो मूलमुच्चार्य अमुकदेवतां तर्पयामि नमः॥ इति विमुविधं॥ तथा
 चमौतमीये॥ आदौ मन्त्रे समुच्चार्य श्रीपूर्वकं सामित्यापि॥ तर्पय्या
 मि पदं चोक्ता नमो त्रैतर्पयेत्ततः॥ अन्यत्र मूलमुच्चार्य अमुक
 देवतां तर्पयामि॥ तथा च॥ तर्पयामि पदं योज्यं मन्त्रात्रेषु नाम

द्वितीयात्रेयु चेत्येवं तर्पणस्य समुत्पन्नः ॥ शक्तिविषये पुनः ॥ मूलमुच्चार्य
 अमुकदेवीं तर्पयामि स्वाहा ॥ होमतर्पणयोः स्वाहेति तत्र मन्त्रवचनात्
 तथा च नीलतत्रे ॥ मन्त्रात्रे नमः ॥ उच्चार्य तर्पयामि ततः परं ॥ स्वाहा त्रं
 तर्पणं चेत्येवं पञ्चविंशति संख्यायाः ॥ विशुद्धेश्वरे ॥ विद्यापूर्व समुच्चार्य
 तदन्ते देवताभिधा ॥ तर्पयामीति संश्रुता स्वाहा त्रं तर्पणं मन्त्रः ॥ पञ्चविं
 शति संख्याया दशधा वा त्रिधा पिवा ॥ मूलमन्त्रं समुच्चार्य श्रीकृष्णं
 तर्पयेत्सुधीः ॥ इति ज्योतिर्मीयान् पञ्चविंशतिवारं दशधा त्रिधा वा ।
 सत्रर्पयेत् ॥ अत्र श्रीकृष्णमित्युपलक्षणं ॥ शक्तिविषये त्रिधा तर्पणं ॥
 स्नानकर्मणि संश्रुते मूर्ध्नि मन्त्री जलाञ्जलिः ॥ विद्यायां त्रिधाः कुर्यात्
 तूतास्ते त्रिरयः पिवेत् ॥ तर्पणं च त्रिधा भूयस्त्रिधा च प्रोक्षणं तनोरी
 निकुलाम् तव चनात् ॥ तत आवरणदेवतां प्रत्येकेन सकृत्तपयेत् ॥
 तथा च कुलार्णवे ॥ एकैक मञ्जलिं तोयं परिवारान्प्रतर्पयेत् ॥ तत्राश
 क्तश्चेन्मूलमन्त्रमुच्चार्य १४ देवतामात्रं सत्रर्पयेत् ॥ तथा च ॥ अश
 क्तौ मूलमुच्चार्य देवीमात्रं प्रतर्पयेत् ॥ ततो जलादुत्थाय धौतवाससीय
 रिधाया चम्य हीं हंसः १२ मर्घ्यं स्वरूपाय स्वाहा ॥ तारादौ तु हीं हंसः
 मार्तराट् भैरवाय प्रकाशशक्तिसहिताय १२ मर्घ्यं स्वाहा ॥ तत्रात्ररे ॥
 सूर्यमन्त्रं समुच्चार्य मार्तराट् भैरवाय च ॥ प्रकाशशक्तिसहिताय १२ मर्घ्यं
 ततः पठेत् ॥ स्वाहा त्रं मन्त्रमुच्चार्य अर्घ्यं दत्त्वा जपेन्मनुं ॥ श्रीविद्यावि
 षये तु ॥ हे ही श्री ही ही सः मार्तराट् भैरवाय प्रकाशशक्तिस
 हिताय गृह राशिनक्षत्र तिथियोग करण परिवारसहिताय १२
 मर्घ्यं स्वाहा ॥ इत्यर्घ्यं दत्त्वा तत्र देवता गायत्री शतधा दशधा वा ज
 पेत् ॥ तथा च तत्रात्ररे ॥ अष्टोत्तरशताब्द्या गायत्री प्रजपेत्सुधीः ॥
 महापातक युक्तोपि प्रजपेद्दशधा यदि ॥ सत्यं सत्यं महादेवि मुक्तो म
 वतितक्षणात् ॥ इति शक्तौ शक्तभेदेन गायत्री जपानन्तरं तर्पणं वा ॥
 तथा च ॥ सूर्यमण्डलवासिन्ये देवताये ततः परं ॥ अर्घ्यमञ्जलिमादा
 य गायत्र्या वा त्रिरुक्षिपेत् ॥ यथा शक्तिजपे देवी गायत्री परमाक्ष
 री ॥ तर्पणार्थं समाचम्य प्राणनायम्य साधकः ॥ ध्यात्वा जलाञ्जलिं क्षि
 प्त्वा तर्पयेद्विष्टदेवतां ॥ इति जामलवचनात् ॥ गायत्री तु ॥ त्रैलोक्य
 मोहनाय विद्महे कामदेवाय धीमही तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥
 इति विष्णु गायत्री ॥ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहितन्नो विष्णुः

वज्रनखाय विद्महे तीक्ष्णदंष्ट्राय धीमहितन्नो नरसिंहः प्रचोदयात्
 इति नरसिंह गायत्री ॥ वागीश्वराय विद्महे हयग्रीवाय धीमहितन्नो हे
 सः प्रचोदयात् ॥ इति हयग्रीव गायत्री ॥ गणपाल गायत्री तु ॥ कृष्णाय वि
 द्महे दामोदराय धीमहितन्नो विष्णुः प्रचोदयादिति ॥ दाशरथाय विद्म
 हे सीतावल्लभाय धीमहितन्नो रामः प्रचोदयात् ॥ इति राम गायत्री ॥
 तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहितन्नो रुद्रः प्रचोदयात् ॥ इति शिव
 गायत्री ॥ तत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहितन्नो दत्तो प्रचोदयात् ॥ इ
 ति गरुड गायत्री ॥ दाक्षेणभर्तये विद्महे ध्यानस्थाय धीमहितन्नो धीशः
 प्रचोदयात् ॥ इति दाक्षेणभर्तृ गायत्री ॥ आदित्याय विद्महे मार्तराट्
 य धीमहितन्नः सूर्यः प्रचोदयात् ॥ इति सूर्य गायत्री ॥ कामदेवाय
 विद्महे पुष्पकाशाय धीमहितन्नो नङ्गः प्रचोदयात् ॥ इति कामदेव गाय
 यत्री ॥ सर्वसंमोहिन्ये विद्महे विश्वजनन्ये धीमहितन्नः शक्तिः प्रचोदया
 त् ॥ इति शक्ति गायत्री ॥ त्वयितये विद्महे महानित्याये धीमहितन्नो देवी प्र
 चोदयात् ॥ इति त्वयिता गायत्री ॥ ऐवागीश्वर्ये विद्महे क्लीकामेश्वर्ये धी
 महिसौ सनशक्तिः प्रचोदयात् ॥ इति बालाभैरवी गायत्री ॥ ऐत्रिपुरा
 देव्ये विद्महे क्लीकामेश्वर्ये धीमहितन्नः किन्ने प्रचोदयात् ॥ इति त्रिपु
 रासुन्दरी गायत्री ॥ त्रिपुराये विद्महे भैरव्ये धीमहितन्नो देवी प्रचोदयादि
 ति ॥ इति भैरवी गायत्री ॥ महादेव्ये विद्महे दुर्ग्ये धीमहितन्नो देवी प्रचो
 दयात् ॥ इति दुर्गा गायत्री ॥ नारायण्ये विद्महे दुर्ग्ये धीमहितन्नो गौरी
 प्रचोदयात् ॥ इति जयदुर्गा गायत्री ॥ महालक्ष्म्ये विद्महे महाश्रिये धी
 महि तन्नः श्रीः प्रचोदयात् ॥ इति लक्ष्मी गायत्री ॥ वाग्देव्ये विद्महे
 कामराजाय धीमहितन्नो देवी प्रचोदयात् ॥ इति त्रसवती गायत्री ॥
 नारायण्ये विद्महे भुवनेश्वर्ये धीमहितन्नो देवी प्रचोदयादिति ॥ इति
 भुवनेश्वरी गायत्री ॥ भगवत्ये विद्महे माहेश्वर्ये धीमहितन्नो नृपूरुष
 चोदयात् ॥ इति अन्नपूर्ण गायत्री ॥ महिषमर्दिन्ये विद्महे दुर्ग्ये धीम
 हितन्नो देवी प्रचोदयादिति ॥ इति छिन्नमला गायत्री ॥ कालिकायै विद्महे श्मशा
 नवासिन्ये धीमहितन्नो घोर प्रचोदयात् ॥ इति कालि गायत्री ॥ तारायै वि
 द्महे महोग्र्ये धीमहितन्नो देवी प्रचोदयात् ॥ इति तारा गायत्री ॥ गरु
 डाय विद्महे सुपर्णाय धीमहितन्नो गरुडः प्रचोदयात् ॥ इति गरुड
 गायत्री ॥ ध्यानत्रात उद्यदादित्यसङ्काशां पुस्तकाक्षकरो स्मरेत् ॥

कृष्णाजिनधरां ब्राह्मीध्यायेत्तारकितेन्द्रे ॥ मध्याह्ने श्यामवर्णां चतु
 र्धां ॥ रात्रौ च कलसेत्करां ॥ गदापद्मधरां देवीं स्तुत्यां मनकृता
 श्रयां ॥ सायाने वरदां देवीं गायत्रीं स्मरेद्यतिं ॥ शुक्रां शुक्राम्ब
 रधरां वृषासनकृतां श्रयां ॥ त्रिनेत्रां वरदां पाशां श्लेष्मन्करो
 टिकां ॥ स्तुत्यमण्डलमध्यस्थां ध्यायन् देवीं समभ्यसेत् ॥ **त्रिपु**
रादौ ध्यानविशेषो यथा ॥ प्रातराधारकमले हुते भुङ्क्ष्वण्डलो
 परि ॥ वाज्जीजरूपां विद्याया विद्युदुत्पलभास्वरां ॥ पुष्पाक्षोक्षुको
 दण्डपाशाङ्कुशलसेत्करां ॥ स्वहृत्कृतीतवपुषीं गुरुविद्याक्षरां वि
 को ॥ मध्याह्ने हृदयाम्भोजवार्तिके स्तुत्यमण्डले ॥ कामवीजान्ति
 को देवीं मल्लिके कवसारुणं ॥ प्रसूनवाराण पुण्ड्रकु चोपपाशाङ्कुशा
 न्वितो ॥ परितः स्वात्ममुख्याभिः षट्त्रिंशत्तत्त्वशक्तिभिः ॥ सायमात्रा
 सरोजस्थे चन्द्रे चन्द्रसमद्युतिं ॥ शक्तिवीजजिह्वां चापवाराण पाशा
 ङ्कुशान्वितो ॥ युगनित्याक्षराकारो कटिका वरुणान्वितो ॥ चिन्ता
 यित्वा भागवतीं नित्याभिः परिवारितो ॥ **तारादौ तु ॥** ह्रीं हंसः इति
 स्तुत्यां ह्यदत्ता ताम्रादिपात्रे चन्दनार्ककुसुमा पराजिता पुष्पाणि
 निःक्षिप्य उद्यदादित्यमण्डलमध्यवर्तिन्यै नित्यं चैतन्योदितो
 ये श्रीमदेकजटाये स्वाहा ॥ इत्यर्थं दत्त्वा गायत्री जपेदिति वि
 शेषः ॥ **तदुक्ते नीलतत्रे ॥** उद्यदादित्यमण्डलमध्यवर्तिन्यै च स
 मुद्भरेत् ॥ नित्यं चैतन्योदितो ये स्वाहेति च मनः स्मृतः ॥ **अन्यत्र**
कालिकामत्रे एकजटापदस्थाने कालिपदप्रयोगः ॥ ततः स्तुत्यमण्ड
 ले देवतां विभाव्य मूलमन्त्रं यथा शक्तिजन्ता संहार मुद्रया देवतां
 स्वहृदय मानीय तीर्थं नमस्कृत्य वासस्थानमाविरोदिति
 स्नानविधिः ॥ ततः सामान्या र्घ्या स्थापनादि ॥ आसनोपवेशान्ते दीक्षा
 पङ्क्त्युक्तं कर्म समाप्य वामे ॥ ओं गुरुभ्यो नमः ॥ ओं परमगुरुभ्यो नमः ॥
 ओं परापरगुरुभ्यो नमः ॥ **दक्षिणे ॥** ओं गुरुपायनमः ॥ मूध्रीमूल
 मुञ्चाय्य ॥ असुकदेवताये नमः ॥ **तथा च ज्योतिषीये ॥** कृताञ्जलि
 पुलेभ्यो वामे गुरुत्रये यजेत् ॥ गुरुञ्च परमादिञ्च परापरगुरुं त
 पा ॥ दक्षपार्श्वे गुरुशञ्च मूध्रीदेवं विभावयेत् ॥ ततः फटिति
मन्त्रेण गन्धपुष्पाभ्यां करो संशोध्य ऊर्ध्वोर्ध्वं तालत्रये दत्त्वा ह्यो
टिकाभिर्दशदिग्बन्धनं कृत्वा रमिति जलधारया वह्निप्रकारं विचि

मज्जनप्रकारमाह ॥ तत्रैव ॥ श्रोतमोहभिमुखो मज्जेत् स्तुत्याभिमुखतो
 यवा ॥ स्मरेन्नारायणं गङ्गां इष्टदेवं ततः परं ॥ मज्जने मुक्तकेशेन वध्नीया
 च्चाशीरवा पुनः ॥ ततः कृताञ्जलिर्भूत्वा तीर्थान्यावाहयेत्ततः ॥ ओं गङ्गे च
 यमुने चैव गोदावदिसरस्वति ॥ नर्मदे सिन्धुकावे विजलास्मिन्सन्निधिं
 कुरु ॥ ब्रह्माण्डे देवतीर्थानि करैः स्पर्शानितरेव ॥ तेन सत्येन मे देवतीर्थं
 देहि दिवाकर ॥ प्रियव्रतानि तीर्थानि स्तुत्या रश्मिस्थितानि च ॥ आगत्या
 र्घ्यं गृहीत्वा च सर्वसिद्धिं प्रयच्छ मे ॥ चतुरस्रं विनिर्माय तत्र स्नानं दिशस्तु
 धीः ॥ **राघवमण्डले ॥** आवाहयामि त्वां देवि स्नानार्थमिह सुन्दरी ॥ एहि गङ्गे
 नमस्तुभ्यं सर्वतीर्थसमान्विता ॥ इति मन्त्रैरुद्गृह्य मुद्रयादि मण्डलातीर्थमावाह्य
 वमित्यम्भसि संयोग्यं सोमस्तुत्याग्निमण्डलानि ॥ तत्र साच्चिन्मयमित्यमृत
 वीजेन द्वादशधा भिमन्त्र्य कवचेनावगुह्यास्त्रेण संरक्ष्य मूलमन्त्रेण
 कादशाधा भिमन्त्रयेत् ॥ **तत्पुनरावाशीलं संहितायां ॥** हन्मन्त्राङ्कुशमु
 द्राभ्यां तीर्थमाकृष्य मण्डलात् ॥ अवाह्याम्भसि संयोग्यं सोमस्तुत्याग्नि
 मण्डले ॥ साच्चिन्मयमन्त्री तन्मध्ये निमज्जेत्सु समाहितः ॥ मूलमन्त्रं समा
 वत्स्य मनसो हिरण्यचाकृतिं ॥ **ज्ञानार्थं ॥** विन्यस्याङ्गे षट्पदानि प्राण
 यामपुरःसरं ॥ **श्रीस्तुत्यमण्डलातीर्थमाकृष्याङ्कुशमुद्रया ॥** वमित्यने
 न चास्त्राद्यकवचेनावगुयेत् ॥ संरक्ष्यास्त्रेण मूलेन मन्त्रेणैतद्रूपं स्वया
 तिमज्ज्य तस्मिन् श्रीदेवं ध्यायेच्छ त्वा जपेन्मनुं ॥ **मत्स्यस्तुतेऽपि ॥** रुद्रसं
 ख्यं जपेन्मन्त्रमाकृष्य मीनमुद्रया ॥ स्तुत्यायाभिमुखतो यं निःक्षि
 प्य रविसखाया ॥ मूलमन्त्रं समुच्चार्य क्षालयेच्च करद्वयं ॥ चरणानिः
 स्मृते तोये त्रिनिमज्ज्य जपेन्मनुं ॥ **अथ मूढालम्भने विश्वसारतत्रे ॥**
 मूढोदकञ्च गङ्गायां मक्षयित्वा विधानतः ॥ स्नानं कुर्यात्तत्र विधिना महाका
 लवचो यथा ॥ **मृत्तिकालम्भनप्रकारस्तु ॥** मन्त्रतत्रप्रकाशे ॥ मूलेनानी
 य मूत्तान्नुत्रिभागे तत्र कारयेत् ॥ भागमेकं जले नैव क्षिपेन्मन्त्रं समु
 चरन् ॥ एवेमर्धादिनाभ्यन्ते तथेव परिलेपयेत् ॥ **तथैव भागवतरेण परि**
लेपयेदधीभागमिति शेषः ॥ लेपनप्रकारो मत्स्यस्तुते ॥ नासाभाले
 च गण्डे च चिबुके पार्श्वयोः पदे ॥ पृष्ठेनाभ्युज्ज्या सुनिरग्ने मृत्ति
 काविधिः ॥ **क्षेपनमन्त्रस्तुतत्रैव ॥** इति विष्णुस्मृतिमन्त्रस्य मेधातिथिः ॥
 ऋषिर्गायत्री छन्दो विष्णुदेवता तोये मृत्तिकालम्भने विनियोगः
 ओं इति विष्णुर्विचक्रनेत्रे धानि दधे पदे ॥ सम्मूढमस्य पांशुले ॥ ॐ ॥

गोत्रलेखनमंत्रस्तु विश्वसारे ॥ ॐ अश्वक्रान्ते रथक्रान्ते विष्णुक्रान्ते वसु
 धरे ॥ मन्त्रिके हरमे पापे यन्मया दुःकृतं कृतं ॥ ॐ उद्धृता सिवराहेण कृष्ण
 राशतवाहुना ॥ नमस्ते सर्वदेवानां प्रभवाराणी सुप्रतेततः ॥ ॐ उग्रा
 रः सर्वरूपस्य विष्णोरतुल्यते जसः ॥ तदुपाश्रितो जाता अग्नेताः प्रण
 माम्यहं ॥ इत्युपदिश्यामि चित्रिनिमज्जेतो बुधः ॥ **वाशिष्ठसंहितायां**
हस्यायाचम्य तस्य श्राव्यं षडङ्गं न्याससंयुतः ॥ आत्मानं मूलमन्त्रेण
 मुद्रया कलसारव्याया ॥ सप्रकृताभिधि च्याय मूलेना मन्त्रितैर्जीलैः
कलस मुद्रा यथा ज्ञानार्णवे ॥ वामहस्ते कृता मुखे दक्षहस्तस्य पाद्वीति ॥
 कलसारव्याभवे मुद्रा सर्वपापहरा शुभा ॥ **सारदायां** ॥ कृताञ्जलिपुटो
 भूत्वा वामदाक्षिण्यपार्श्वयोः ॥ नत्वा गुरुगणेशानं भूतशुद्धिमया चरे
 त् ॥ करशुद्धिं समायाद्य कुर्यात्तालत्रये ततः ॥ उद्धोर्द्धमस्त्रमन्त्रेण वि
 गन्धमपि दोषीकः ॥ तेन संज्वलितं ते जोरक्षो कुर्यात्स समनते ॥ **चतु**
र्थपटले ॥ सुषुम्ना वर्त्मनात्मानं परमात्मनियोजयेत् ॥ योगयुक्तेन
 विधिना चिन्मन्त्रेण समाहितः ॥ **सारदायां** ॥ कारणे सर्वभूतानां तस्मा
 न्यापि विचिन्तयेत् ॥ बीजभावेन लीनानि ध्युत्तरे क्रमात्परमात्मनि ॥
तदुक्तं धिक्कलामते ॥ सङ्कल्प्येवं ततो न्यासस्थानादरेण श्रमं हरेत् ॥ प्र
 तिलोमेन क्षल्योलकारस्य हकारके ॥ हल यश्च सकारेय सल यश्च
 षकारके ॥ क्रमेणैव मय्यन्ते लयमुत्पाद्यततः ॥ अकारं बुद्धिरन्ध्रे च स
 हस्त्रे नियोजयेदिति ॥ **सारदायां** ॥ ततः संशोषयेद्देहं वायुवीजेन वायु
 ना ॥ वह्निवीजेन तेनेव सन्दहं सकलां तनुं ॥ वायुवीजेन यकारेण वा
 युना च दुष्य वायुना ॥ **तथा च भर्तृहरिः** ॥ नीले पटविधेही तिलोके
 पि हयमीक्षते ॥ कंचिन्नीलगुणस्यैव विशिष्टस्य विधिः कंचित् ॥ **गु**
प्रसाधनतत्रे ॥ भूतशुद्धो महादेव यदि देहं न शययेत् ॥ कुत्रस्था
 ने भवेत्स्थिरमृतं कुत्र सञ्चयेदिति ॥ **देवो सन्नेह प्रश्नस्यात्रे** ॥
महादेव उवाच ॥ वामकुक्षौ स्थितं पापपुरुषं कज्जलप्रभं ॥ तस्य सं
 हरणार्थाय मूली प्रकटीकृता ॥ लिङ्गादहो महेशानि तस्य दे
 हो न संशयः ॥ पापदेहं भवेद्दग्धं स्वदेहं नैव नाशयेत् ॥ **इति शिव**
चतुर्थे ॥ पापपुरुषध्यानत्रे राघवे भट्टधत्ते ॥ ब्रह्महत्या शिरस्क
 त्रस्त्रोक्तेयभुजद्वये ॥ सुरायानहदायुक्तं गुरुतल्यकटिद्वये ॥
 तत्संसर्गपदद्वन्द्वं अङ्गप्रत्यङ्गपातकं ॥ उपपातकरो मांशं रक्तं

खद्वगचर्मधरं पापमङ्गुष्ठपरिमाणकं ॥ अधोमुखं कृष्णवर्णं वा
 मकुक्षौ विचिन्तयेत् ॥ **सारदायां** ॥ विश्लेषयंस्तदा दोषानमृतेनाम
 ताम्मसा ॥ आपाद्यश्चावयेद्देहमापादतलमस्तकं ॥ दोषस्वरूपपाप
 पुरुषमस्मविश्लेषोपि वायुवीजेनैव ॥ **तथा च ॥ गणेशविमर्शिन्यां** ॥ तदभ
 स्मकूटमर्बले वायुवीजोत्पवायुना ॥ विकीर्यामृतवीजेन स्वदेहे
 स्त्रावयेत्ततः ॥ **सारदायां** ॥ आत्मलीनानि तत्त्वानि स्वस्थानं प्रापयेत्तदा
 आत्मानं ह्यामो जमानयेत्परमात्मनः ॥ मनुनाहं सदेवस्य कुर्या
 न्यासादिकं ततः ॥ **तदुक्तं वाशिष्ठसंहितायां** ॥ सोहं मन्त्रेण तामनीनाद
 नो सिद्धिमावितो ॥ ध्यात्वेवं ब्रह्मरथाच्च हृदि जीवं न्यसेदिति ॥ **तत्र गुरु**
पदेशतः प्रकारोलिख्यते ॥ उमद्येत्यादि श्रीदेवपूजाधिकारसिद्ध
 ये भूतशुद्धाद्यहंकरिष्ये ॥ **इति सङ्कल्प्य** ॥ मूलाधारादुत्थितं विद्युत्स
 हस्रप्रभाभास्वरो ॥ विषतत्ररूपं सुषुम्ना मार्गेण हृदयकमलग
 तं कुराडलिनी विभाव्य हृदयकमलाद्यावत् प्रदीपकलिका
 कारं मुखे गृहीत्वा दशार्णमुजं सहस्रदलगतं विभाव्य तत्र जी
 वात्मानं हे समन्त्रेण परमात्मनियोजयेत् ॥ ततः पादादिजानुप
 र्यन्तं चतुरस्रे पार्थिवमण्डले विभाव्य तत्र पादगमनक्रिया
 गन्तव्यं ॥ गन्धधारा पार्थिवो ब्रह्मनिबृत्तिरमानवायुं सम्मत्त
 ॐ ल्ही ब्रह्मणे पार्थिव्यधिपतये निबृत्तिकलात्मने ॐ फट् स्वाहा इत्यमुं
 मन्त्रमुच्चार्य तान् ॥ **कुराडलिनीद्वारा** ॥ अङ्गुप्रविलापयेदित्यपस्था
 ने संहरेत् ॥ जान्वादिनामिपर्यन्तं शुक्लमर्द्धचन्द्राकारं जलमण्डलं
 विभाव्य तत्र हस्तादानदातव्यं रसरसना जलार्थिषु प्रतिष्ठेदनि
 लस्य ॥ ॐ ल्ही विष्णवे जलाधिपतये प्रतिष्ठाकालात्मने ॐ फट् स्वा
 हा ॥ इत्यमुं मन्त्रमुच्चार्य ॥ **तान्सर्वान् कुराडलिनीद्वारा** ॥ अङ्गो प्रवि
 लापया मीत्याग्निस्थाने संहरेत् ॥ नाभ्यादिहृदपर्यन्तं त्रिकोणे व
 हिमण्डले ॥ **रक्तवर्णं विभाव्य** तत्र वायुविमर्शनीयरूपं चक्षुसे
 जो रुद्रविद्याव्यानानिलं संस्मृत्य ॥ ॐ ॐ रुद्राय ते जोधिपतये विद्या
 कलात्मने ॐ फट् स्वाहा ॥ इत्यमुं मन्त्रमुच्चार्य तान् सर्वांश्च कुराड
 लिनीद्वारा ॥ वायो प्रविलापयामीति वायुस्थाने संहरेत् ॥ ततो हृद
 यादिभुपर्यन्तं कृष्णवर्णं लघुद्विन्दुं वायुमण्डले विभाव्य

तद्यथा स्वाङ्गे उत्तमौ करोकृत्वासाहामिति जीवात्मानं हृदयस्य
दीपकालिकाकारं मूलाधारस्थितकुलकुरण्डालिन्या सह स
धुम्नावर्त्मना मूलाधारस्थाधिष्ठानमण्डपूरकानाहतविशु
द्धाक्षारव्यष्ट चकाराणि भित्वा शिरोरस्थिताधोमुखसहस्रद
लकमलकर्णिकान्तर्गतपरमात्मनि मेयोज्य तत्रैव पृथिव्यप
तेजो वाय्वाकाशागन्धरसरूपस्पर्शशब्दनासिकाजिह्वा चक्षु
स्त्वक्पारिणादपायूपस्थप्रकृतिमनोबुद्धाहङ्काररूपचतुर्वि
शतितत्त्वानि विलीनानि विभाव्य यमिति वायुबीजं धूमवर्णं
वामनासापुटे विचिन्त्य ॥ तस्य षोडशवारजयेन वायुना देहमा
स्तर्य नासापुटौ धत्वा तस्य चतुःषष्टिवार जयेन कुम्भकं कृत्वा
वामकुक्षिस्थकल्लवर्णयापपुहषण सहदेहं संशोष्य तस्य द्वा
त्रिंशद्वारजयेन दक्षिणनासया वायुं रेचयेत् ॥ दक्षिणमासापु
टे रमिति वह्निबीजं रक्तवर्णं ध्यात्वा तस्य षोडशवारजयेन
तत्रापस्थान तद्विषय स्पर्श प्रथमवायवीवशान्नपानान् संस्मृत्य ॥ ओं
हौं ईशानाय वाय्वाधिपतये शान्तिकलात्मने ऊँ फट् स्वाहा ॥ श्वसं
मत्र मुच्चार्य तान्सर्वां कुलकुरण्डालिनीद्वारा आकाशे प्रविलापयामीत्या
काशस्थाने संहरेत् ॥ ततो भुमध्यादि ब्रह्मरन्धान्तर्गते शुक्लवर्ते
लेमाकाशमण्डले विभाव्य तत्र वाग्वदनवक्त्रव्यशब्दश्रोत्राका
शसदाशिवशान्त्यतीतप्राणान् संस्मृत्य ॥ ओं हौं सदाशिवाय
आकाशाधिपतये शान्त्यतीतकलात्मने ऊँ फट् स्वाहा ॥ श्वसं मत्र मुच्चा
र्य तान्सर्वां कुलकुरण्डालिनीद्वारा अहङ्कारे प्रविलापयामीत्यहङ्का
रे प्रविलाप्य महत्त्वं मातृकासंज्ञकशब्दब्रह्मस्वरूपायां तृत्वेरा
गुभक्तायां प्रकृतौ प्रविलापयामीति प्रविलाप्य तं तथाविधा नि
त्यशुद्धस्वभावे परमब्रह्मणि ॥ प्रविलापयामीति प्रविलापयेत् ॥
तदुक्तं मत्र तत्रै प्रकाशे ॥ गन्धादिप्राणसंयुक्तो पृथिवीमप्सु संह
रेत् ॥ रसादिजिह्वया सार्धं जलमग्नौ विलापयेत् ॥ रूपादि चक्षु
षा सार्धं मर्मे वायो विलापयेत् ॥ समीरमौ श्वरे बिद्वान् स्पर्शादि
त्वक् समन्विते ॥ अहङ्कारे हवे द्यौमसशब्दे तन्महत्पि ॥ महच्चैत
न्ब्रह्म तन्नामयक्ते कारणे परे ॥ सच्चिदानन्दरूपं यत्तच्चैव परमं ॥

वायुना देहमास्थि नासापुटौ धत्वा तस्य चतुःषष्टि वारजपेन कुम्भ
कं कृत्वा पापपुरुषेण सह देहं मूलाधारस्थितवह्निना दग्ध्वा तस्य
द्वात्रिंशद्धारजपेन वामनासया भस्मना सह वायुरेचयेत् ॥ ४ ॥ इति
चन्द्रवीजं शुक्लवर्णं वामनासिकायां ध्यात्वा तस्य षोडशवारजपेन ल
लाटे चन्द्रेनीत्वा नासापुटौ धत्वा वमिति वरुणवीजस्य चतुःषष्टि वा
रजपेन तस्मात्त्रिलाट चन्द्राद्गलितसुधया मातृकावर्णात्मिकाया स
मस्तदेहं विरच्य लमिति पृथ्वीवीजस्य द्वात्रिंशद्धारजपेन देहं सदृढं वि
चिन्त्य दक्षिणेन वायुरेचयेत् ॥ मात्रासंख्यप्रावा ॥ तदुक्तं गौतमीये ॥ सु
षुम्नावर्त्मना सोहमिति मन्त्रेण योजयेत् ॥ सहस्रारं शिवस्थाने परमात्म
निर्देशीकः ॥ धूम्रवर्णं ततो वायुवीजं षड्विन्दुलाञ्छितं ॥ स्मरयेदिदं वा
युं सुधीः षोडशमात्रया ॥ मात्रया तु चतुःषष्ट्या कुम्भयेच्च सुषुम्नया ॥
पार्थिव्यादि क्रमात्सर्वं तत्र लीनं विचिन्तयेत् ॥ ततः शरीरस्थानायां मोक्ष ऋषिः
सत्यं देवता प्रकृतिपुरुषं रुद्रः शोधने विनियोगः ॥ १ ॥ अथुक्ता ॥ वामकुक्षि सु
मुक्तरूपं पापपुरुषं विचिन्त्य यमिति वायुवीजस्य किंकिन्द ऋषिर्ब्रह्मा
युर्देवता जगती रुद्रः शरीरपापपुरुषं शोधने विनियोगः ॥ २ ॥ अथुक्ता ॥ ना
भि मूले विन्दु द्वयलाञ्छित मण्डलेयं विचिन्तयेत् ॥ तद्वायुवीजं धूम्रं
वच्चेलध्वजसंयुक्तं धूम्रं शब्दयुतं सर्वशेषरं हंसदेवतमिति ध्यात्वा
प्रत्येकप्रयोगेण षोडशवारं वीजमुच्चार्य तद्बीजोत्पत्त्या वायुना स्वश
रीरस्थं पापपुरुषं शोधितं विभावयेत् ॥ ततो रमि त्यग्निवीजस्य कश्यप
ऋषिरग्निर्देवता त्रिष्टुप् रुद्रः तद्वाहे विनियोगः ॥ ३ ॥ अथुक्ता ॥ हृदये रक्तं त्रिको
णं वह्नि मण्डले विद्याकलायुतं रुद्रादेवतमिति ध्यात्वा प्रयोगेण च
तुःषष्टि वारं वीजमावर्त्य तद्बीजोत्पत्त्याग्निना तद्दस्मीभूतं विभावयेत् ॥
ततो रेचकेन द्वात्रिंशद्धारया पूर्वोक्तरूपं वायुवीजमावर्त्य पापपुरुष
भस्मरेचयेत् ॥ ततो वमिति वरुणवीजस्य हिरण्यगर्भ ऋषिर्हंसो देव
ता त्रिष्टुप् रुद्रः स्नावने विनियोगः ॥ ४ ॥ अथुक्ता ॥ वारुणं मण्डले मध्वि
शुभ्रं चन्द्रार्धसन्निभं ॥ सितपङ्कजयुग्माभयकरं स्याद्दरुणदेवता मि
ति ध्यात्वा तद्बीजोत्पत्त्या सुतामतेन तच्छरीरभस्म पिण्डाभूतं विभाव
येत् ॥ ततो लमिति पृथ्वीवीजस्य ब्रह्म ऋषिर्दिदो देवता गायत्री
रुद्रः कठिनो करणं विनियोगः ॥ ५ ॥ अथुक्ता ॥ धार मण्डले पृथ्वी मण्ड
ले वज्रलाञ्छितं चतुष्कोणं कठिनपीतवर्णं द्वैदेवतं लेवीजेन

युग्मं ध्यायन् मनसि पूर्ववत् ॥

द्वात्रिंशन्मात्रयामत्रीरेचयेत्॥ **पिङ्गलाख्या**॥ परयेदनयाचैवसञ्चिन्त्य
नीलमारुते॥ रक्तवर्णवह्निर्वीजेत्रिकोणं स्वस्तिकान्धिते॥ तेनप्रकयो
गेनमात्रयाघोडशारया॥ चतुःषष्ठा मात्रयाचनिर्दहेत्कुम्भकेनतु
वामपार्श्वस्थितं पापपुरुषं कज्जलेप्रभे॥ ब्रह्महत्याशिरस्कचस्पर्शसेयमु
जदये॥ सुराणानहदायुक्तं गुरुतल्पकटिदये॥ तत्संसर्गपदद्वंद्वमङ्गप्रत्य
ङ्गपातकं॥ उपपातकरोमारं रक्तश्मश्रुविलोचनं॥ खड्गचर्मधरेकुङ्कुमेवं
कुक्षौविचिन्तयेत्॥ मूलाधारोस्थितेचैववह्निनानिर्दहेच्चतुः॥ एवंसंद
ह्यपरितोद्वात्रिंशन्मात्रयाजतः॥ भस्मनासंहितंमत्रीरेचयेदिदंयुनः
वामनाङ्गोचचुवीजेकुन्देद्युतसप्रभे॥ भालेदुराजे संयोज्यजतःघोड
शमात्रया॥ सुषुम्नयाचतुःषष्टिमात्रयातोयवीजकं॥ ध्यात्वा मृतमयी
स्थितिं पञ्चाशद्वर्णरूपिणी॥ तयोदेहं विचिन्तयेवंमनसापिङ्गलाध्वना॥
द्वात्रिंशन्मात्रयामत्री लंवीजेनद्वंद्वनयेत्॥ स्वस्थानेहंसमन्त्रेण पुनस्ते॥
श्रुतिध्याना॥ तद्बीजात्मकाहिन्येनतनुं दृढंभावयेत्॥ ततोहमित्याकाशबीज
स्यब्रह्मर्षिराकाशदेवतापंक्तिःकन्दःसूहनेविनियोगः॥ इत्युक्त्वाकाश
मण्डलेवत्तद्वादशानेत्यनुज्जले॥ शान्त्यतीताकलायुक्तं विचिन्त्याका
शदेवतामिति ध्यात्वा तदुत्पन्नाकाशनाकाशविभावयेत्॥ तदेहमिति बीजे
नावाचीकरणं भवेदिति॥ एवंस्वशरीरं विचिन्त्य परमात्मनः सकाशात्स्थि
क्रमेणतत्त्वानि स्वस्थाने प्रापयेदिति॥ ततः परमात्मनः सकाशात्सोहंसमन्त्रे
ण जीवेत्तत्प्रमानयेदिति॥ संक्षेपः॥ **इयञ्च भूतशुद्धिरावश्यकः॥** पञ्चशु
द्धिविहीनेन कृताप्रजाभिचारवेद॥ विपरीतफलं दद्यादभक्त्या प्रजनं
यथा॥ निर्ऋतिर्विधिहीनानां फलं हन्ति हि कर्मणः॥ निशाचरोधिपत्यञ्चकु
रुते शङ्कराक्षयेति॥ **शेवागमोक्तः॥** देहकारणभूतानां भूतानां यदि शोध
नं॥ अव्ययं ब्रह्म संयोगो भूतशुद्धिरियं मता॥ भूतशुद्धिं विना कर्म जप
होमार्चनादिकं॥ भवेत्तु निष्फले सर्वप्रकारेण व्यनुष्ठितमिति॥ **मत्स्यसू**
क्तेः॥ नत्वागुरुं गणेशानेभूतशुद्धिं समाचरेत्॥ उभाभ्यामधिपारिभ्या
तर्ज्ज्यङ्गुलयोगतः॥ गृहीत्वा यक्षमंदेवियमित्याद्यायनिःक्षिपेत्॥
महानिर्वीणतत्रे॥ धाद्वेनिधाय च करा बुजानो साधको जतमः॥ मनो निव
श्य मूले च ऊँकारेणैव कुरुते॥ उवाच हंसमन्त्रेण पृथिव्या सहिता
ज्जतो॥ स्थापिताने समानीय तत्स्वतस्त्वेनियोजयेत्॥ घ्राणादिघ्राणसं
युक्तं पृथिवीमसुसंहरेत्॥ रसादिजिह्वासाङ्गजलमग्नेो विलापयेत्॥

नेववर्त्मना॥ जीवंतत्त्वानि चानीय स्वस्थाने स्थापयेत्ततः॥ **श्रुतिरुक्ताभूत**
शुद्धिं मात्रकान्यासमाचरेत्॥ ततः हंस श्रुतिबीजे हृदयमानीय कुलकुण्ड
लिनी पृथिव्या दौ नियथास्थाने स्थापयेत्॥ **विशेषस्तु शक्तिविषये॥** हंस
श्रुतिबीजादिकं परमार्थजसंयोगो ज्यसोहमिति मन्त्रेण स्वस्थाने नयेत्॥ त
रूपादिबक्षुषासाङ्गं मग्नेर्वायो विलाप्य च॥ स्पर्शादित्वगयुतं वायुमा
काशो प्रविलापयेत्॥ अहङ्कारे हरे ह्यामेस शब्दे तत्तमहत्यपि॥ महत्त
त्त्वच प्रकृतौ तो ब्रह्मरूपं विलापयेत्॥ एवं विलाप्य मतिमन्त्रं वामकुक्षौ
विचिन्तयेत्॥ पुरुषं कलवर्णं च रक्तश्मश्रुविलोचनं॥ खड्गचर्मधरे
कुङ्कुमद्वयपरिमाणकं॥ सर्वपापस्वरूपञ्च सर्वदाधोमुखस्थि
ते॥ ततस्तु वामनासायां यं बीजं धूम्रवर्णकं॥ संचिन्त्य परयेत्तेन वायुं
घोडशमात्रया॥ तेन पापात्मकं देहं प्रोक्षयेत्साधकाग्नयः॥ नाभोरं
रक्तवर्णं च ध्यात्वा तज्जातवह्निना॥ चतुःषष्ठा कुम्भकेन देहं पापव
तीतनुं॥ ललाटे वरुणं बीजं शुक्लवर्णं विचिन्त्य च॥ द्वात्रिंशन्मात्रेणैव
प्रावयेदमृताम्भसा॥ उवाच दर्शय प्रप्यन्त माप्राव्य तदनन्तरं॥ उवा
च नं भावयेद्देहं नवीनं देवतामयं॥ पृथ्वीबीजं पीतवर्णं मूलाधारे वि
चिन्तयेत्॥ तेन विद्या विलोकेन दृढीकुर्यान्निजां तनुं॥ हृदये हंसमा
दाय उं ह्रीं क्रौं हंस उच्चरन्॥ सोहंसमन्त्रेण तद्देहं देव्याः प्राणा न्यति
ष्ठयेत्॥ भूतशुद्धिं विधायेत्यं देवीभावपरायणः॥ **नीलतत्रे॥** भूतशुद्धिं
ततो बक्ष्य श्रुत्या सावहितानये॥ उवाच नमो हंसं कृत्वा दिव्यतस्त्वेः प्रपूर्य च
हंसमन्त्रेण चाधारात् शक्तिं कुरुते लिनीपरा॥ क्रमाच्च काराणि निर्भद्युजो
यात्मानं ततो मुखे॥ सहस्रारं ततो नीत्वा परे ब्रह्मरूपेण जयेत्॥ श्रुत्या
श्रीदशैकचमहत्स्त्वानितदगुणम्॥ शुद्धं करोति चित्तानि तत्त्वानि प्रक
तेषु पुः॥ चतुर्विंशतितत्त्वानि बीजभावेन योजयेत्॥ ततः शून्ये शरीरे
च वामभागे विचिन्तयेत्॥ निलेपं निर्गुणं शुद्धं सात्मानं तदिरिणमयं
अनर्घं ततो ध्यायेदाः काराद्वक्तृपदं जे॥ भूजस्तस्योपरि ध्यायेत्
ऊँकारं नीलसन्निभं॥ ततो ऊँकारबीजे तु कर्तृका बीजं स्थितं॥ कर्तृपरि
गतं ध्यायेदात्मानं तदिरिणमयं॥ **तथा॥** वक्ष्यामि रक्तवर्णं तमा कुर्यात्
तरूपिणं॥ मारणाच्चाटयं कृत्वा तत्तदयेक्षया॥ एवम्भूतं स्वमात्मा
नं ध्यायेच्च तदिरिणमयं॥ **विश्वसारतत्रे॥** यमिति वायुबीजेन घोडशेन तु
प्रयेत्॥ चतुःषष्ठा च तेनैव पापदेहं प्रोक्षयेत्॥ तेन बीजेन विधिना

याव तत्रानरे ॥ सोहमेवेसमाभास्य जीवन्तुदिसमानयेत् ॥ श्रुदेतु विशेषो
 वाराहीतत्रे ॥ हेसाख्यनस्मरेत् श्रुदो भक्तशुद्धो कदाचन ॥ स्मरणात्तरके
 याति दीक्षात्रविफलानवेत् ॥ सारदायां ॥ जीवन्ते जोमयं ध्यात्वा नमो मत्रे
 रायोजयेत् ॥ भक्तशुद्धिपदव्युत्पत्तिमाह विशुद्धेश्वरे ॥ शरीराकारभक्तानां
 भक्तानां यद्विशोधनं ॥ अव्यय ब्रह्मसंयोगाद्भूतशुद्धिरियं मतेति ॥ वाराहीये ॥
 मूलाधारात्ततो जीवन् ब्रह्ममार्गशोदाशिकः ॥ हे सैनपुष्करे स्थाने परमात्मनियो
 जयेत् ॥ ब्रह्ममार्गः सुषुम्ना त्रिपुरासारसमुच्चये संयोज्य जीवमथ दुर्ग
 ममथाना जीमार्गेश पुष्करनिविष्ट शिवे सुषुम्ने ॥ तत ओं सोहं इति प
 णित्वा हृदि हस्तं दत्त्वा प्रारण प्रतिष्ठा कुर्यात् ॥ ज्ञानार्णवे ॥ प्रारण प्रतिष्ठा
 गायश्चा जीवदेहे नियो जयेत् ॥ मुखवत्तं समुच्चार्य हे सल विपरीतकं
 उद्धरेत्यमेशानि विद्येयं श्रीक्षरीमता ॥ प्रारण प्रतिष्ठा मत्रोयं सर्वकर्म
 र्णसाधयेत् ॥ तेनैव विधिना देवी स्थिरी कुर्यात्त्रिजंतुं ॥ पुरश्चर
 राचन्द्रिकायां ॥ अथवा न्यप्रकारेण भक्तशुद्धि विधीयते ॥ धर्मकन्दसमु
 दूतं ज्ञान नालं सुशोभनं ॥ ऐश्वर्याय हलोपेतं परं वैराग्यकर्तिकं ॥
 स्वीयहृत्कमले ध्यायेत्प्रणवेन प्रकाशितं ॥ कृत्वा तत्कर्णिकासंस्थं प्र
 दीपकलिकानिमं ॥ जीवात्मानं हृदि ध्यात्वा मूले सच्चिन्म कुराडली
 सुषुम्नावर्त्मनात्मानं परमात्मनियोजयेत् ॥ ततो मातृका न्यासः ॥
 पिङ्गलाया च्चरे चयेत् ॥ द्वात्रिंशन्मात्रया भस्म न्यासमार्गेशो वेशनेः ॥ ए
 वेवास्त्रयं कृत्वा भक्तानां शोधनं स्मृतं ॥ पुरयेत्पुतिलोमेन बहिर्वीजे
 नदेशिकः ॥ षोडशेन चतुःषष्ट्या कुम्भयेद्वे चयेत्ततः ॥ द्वात्रिंशन्मात्र
 याचेव दहनं परिकीर्तितं ॥ चतुर्द्धा च प्रजप्याय तद्वर्णं प्रजयेत् क्रमा
 द्वा ॥ शोषणं दहनं चैव स्नावनं परिकीर्तितं ॥ किंकिन्दः कश्यपश्चैव
 हिरण्यगर्भस्ततः परं ॥ वीजानां ऋषयः प्रोक्ताः श्रृणुष्व कमले
 क्षणे ॥ प्रारण ग्रामंततः कुर्यात् क्रमेण देशोक्तमः ॥ सहस्रारे
 महापद्मे चित्तयेदिय देवता ॥ यथा ध्यानं यथोक्तेन गुरुमार्गेशदे
 शिकः ॥ तदा भक्तानि तज्ज्ञानि सुगुरानि विधानतः ॥ सकला शक्ति
 युक्तानि वर्णमात्रक्रमेण च ॥ प्रतिकलोमेन संलुप्तं सत्तत्त्वधातुसंयु
 तैः ॥ मूलाधारं सहस्रारं षट्चक्रं क्रमयोगतः ॥ व्युत्क्रमेण विचि
 न्नाय सहस्रारं ततो वीथि ॥ ओं मत्रे चालयेद्दीजं षट्चक्रं क्रमयोगतः

तत्रमातृकाया ऋष्यादिन्यासः ॥ अस्य मातृकामन्त्रस्य ब्रह्म ऋषिर्गा
 यत्री कृन्दो मातृका सरस्वती देवता हलोर्बीजानि स्वराः प्राक्तयोमा
 तृका न्यासे विनियोगः ॥ शिरसि ओं ब्रह्मरो ऋषये नमः ॥ मुखे ओं गाय
 त्री कृन्दे नमः ॥ हृदि ओं मातृका सरस्वत्यै देवताये नमः ॥ गुह्ये ओं
 ये ज्ञानेभ्यो नमः ॥ पादयोः स्वरेभ्यः शक्तिभ्यो नमः ॥ तथा च ज्ञानार्णवे ॥
 मातृकां श्रृणु देवेशि न्यासेत्पापनिकृन्तनी ॥ ऋषिर्ब्राह्मणस्य मन्त्रस्य
 गायत्री कृन्द उच्यते ॥ देवता मातृका देवी बीजं यच्च नमुच्यते ॥ प्रा
 क्तैरुत्तरादेवो षडङ्ग न्यासमाचरेत् ॥ ततः कराङ्ग न्यासो ॥ ओं के
 रे गं घं ङं ओं अगुष्ठाभ्यां नमः ॥ इं चं छं जं ञं तं तर्जनी
 भ्यां स्नाह ॥ उं टं ठं डं ढं रं ऊ मध्यमाभ्यां वषट् ॥ एं ते थं दं
 धं नें ऐं अनामिकाभ्यां हं ॥ ओं पं फं बं मं मं ओं कनिष्ठाभ्यां
 वौषट् ॥ ऐं यं रं लं वं शं षं सं हं लं हं अः करतलयाम्भ्यां फट्
 एवं हृदयादिषु ॥ ओं कं खं गं घं ङं ओं हृदयाय नमः ॥ श्यादि ॥
 तथा च ज्ञानार्णवे ॥ ओं ओं मध्ये कवर्गत्र इं मध्ये चवर्गकं उरु
 मध्ये टवर्गत्र ॥ ऐं ऐं मध्ये तवर्गकं ॥ ओं ओं मध्ये पवर्गत्र ॥ विन्दुयु
 क्तं न्यसेत्प्रिये ॥ अनुस्वारविसर्गौ पञ्चवर्गौ सलक्षको ॥ हृदय
 ऐकं विभाव्यतस्थाने मन्त्रमेकं समभ्यसेत् ॥ सोहं मन्त्रसमुच्चार्य सू
 क्ष्मब्रह्म विचिन्तयेत् ॥ तत्र क्षरणनिर्मलं देहं निर्देहं निष्पद्मिहं
 उदितं चिन्तयेत्तत्र मनसा बहियोगतः ॥ अकारादिक्षकारान्न वर्ण
 मालाक्रमेण च ॥ चिन्तयेत् श्वासरोधेन पुरकुम्भकरे चक्रे ॥ एवं
 विचिन्तयान् वर्णान् ततश्चन्द्रमनुस्मरेत् ॥ तान् विन्दुसमायुक्तं
 मर्द्धं चन्द्रविभूषितं ॥ चतुर्द्धा प्रजयेन्मन्त्रं मनसा वानासधीः ॥ इन्द्र
 वीजं जपेद्देवी तत्स्वबीजं ततः परं ॥ दूरीकृत्य विधानेन धारया सुध
 यापुनः ॥ ततः सच्चिन्तयेद्देवि सर्वोक्तं मातृकामयं ॥ सकलानां द
 संयुक्तं स्वशक्तिं सहितं ततः ॥ पञ्चाशद्वर्णं संयुक्तं महाभक्तसमन्वि
 तं ॥ पञ्चभक्तात्मकं देहं मनुलोमेन चिन्तयेत् ॥ अन्तर्यामि ऋषिस्त
 स्य प्रारणग्रामस्य देवता ॥ बक्षः स्थले दक्षहस्तं दत्त्वा साधकसत्त
 मः ॥ पूर्वोक्तप्रारण मनुना ऋषि कृन्दः समन्वितं ॥ हे स मन्त्रेण ते प्रारण

॥ अथ विधिः ॥

अक्षरं देवी शिखा कवचं कंतया ॥ नेत्रमग्रे न्यसेत् देतेन मः स्वाहा क्र
मेण तु ॥ वषट् ऊं वौषट् न चैक उ नै यो जयेत्युये ॥ षडङ्गो यमात्त कायाः
सर्वपापहरः स्मृतः ॥ **अथान्तर्मातृका ॥ अगस्त्यसंहितायां ॥** एकैक
वर्णनेकैक पत्राने विन्यसेत्युये ॥ अकारादि षोडशस्वरान् सविन्दु
न सौडशदलकमले कंठमले न्यसेत् ॥ ककारादि द्वादशवर्णान् स
विन्दुन द्वादशदलकमले हृदये न्यसेत् ॥ उकारादि दशवर्णान् सविन्दुन
दशदलकमले नाभौ न्यसेत् ॥ वकारादि षडवर्णान् सविन्दुन षडदल
कमले मूलाधारे न्यसेत् ॥ ह्रस्ववर्णद्वयं द्विदलकमले भुमधे न्यसेत्
तथा च स्नानार्थं वे ॥ द्वादशपत्रांश्च कंठे स्वरान् योडशविन्यसेत् ॥ द्वाद
शदलकमले चैकादीन द्वादशविन्यसेत् ॥ षडपत्रे मध्ये लिङ्गं स्थवका
रादीन् न्यसेत् षट् ॥ आधारे चतुरो वर्णान् न्यसेद्वादीन् चतुर्दले
ह्रस्वो भुमधगे पद्मे द्विदले विन्यसेत्युये ॥ एवमन्तः प्रविन्यस्य मनसा
तो वहिर्न्यसेत् ॥ **वैष्णवे तु ॥** एकैकवर्णं मुञ्च्य मूलाधारार्द्धिरोत्तकं
नमो न्ति विन्यास आन्तरः परिकीर्तितः ॥ अथान्तरर्मातृकान्यासो
मूलाधारे चतुर्दले ॥ सुवर्णं भेषशशचतुर्वर्णं विभक्षिते ॥ षडदले वै
द्युतनिभे स्वाधिका नेन लक्षिणि ॥ वभमै रैरलैर्युक्ते रैः षडभिवसु
प्रते ॥ मारुतपरे दशदले नीलजीमूतसन्निभे ॥ दासिफान्तदले यु
क्ते विद्युद्वायुमस्तके ॥ अनाहते द्वादशारे प्रवालरुचिसन्निभे ॥
कादिठान्तदले युक्ते योगीनां हृदयङ्गमे ॥ विशुद्धे षोडशदले ध्रुवा
भे स्वरभक्षिते ॥ आत्मा च त्रेतु चन्द्रा मे द्विदले ह्रस्वाक्षिते ॥
सधा नृनिसतस्त्वानिः हागत्पचिरे सुरवे ॥ तिष्ठतु वन्दि जायानं मन्त्रे मेने समु
द्धरेत् ॥ अकारादि क्षकारानं पञ्चाशद्वर्णं संयुते ॥ विचिन्त्य मनसा देहं तदा
देवी भवेन्नरः ॥ प्राणायामं त्रिरावृत्त्या बलं प्राप्ते बुद्धिः क्षिपेत् ॥ अकारादि क्षका
रान्ते प्रकुम्भकरे चक्रे ॥ प्रतिलोमानुलोमेन विचिन्त्य प्राणमावहत् ॥ तत्र
क्षरणद्विरजो मन्त्री भवेत्साक्षात्सदा शिवः ॥ न सिंहे नैव मन्त्रेण देहे कीजं
चिनिः क्षिपेत् ॥ मूलाधारे ततः प्राप्य जीवात्मानं विचिन्त्येत् ॥ कुराडलीरू
पसम्भूता विद्युदग्निसमप्रभा ॥ निर्मलानिर्विकारस्या सर्वसिद्धिसम
न्विता ॥ तदन्ते विन्यसेद्देहे मातृकावर्णं रूपिणी ॥ मन्त्रेण नेन तो ध्यात्वा वि

॥ त्रिपुरा ॥

सहस्रारे हिमनिभे सर्ववर्णविभक्षिते ॥ अकथादि त्रिरेखात्महलक्षत्रयभ
ते ॥ तन्मध्ये परविन्दुश्च स्थितिस्थितिलयात्मकं ॥ एवं समाहितमना ध्या
येन्मासो यमात्ररः ॥ **ततो वाह्यमातृका ध्याने ॥** पञ्चाशद्विपिभिर्विभक्तमुख
दोः पन्मध्यवक्षः स्थला ॥ भास्वमौलिनिवद्धचन्द्रसकलामापीनतुङ्गस
नी ॥ मुद्रामक्षगुणमुधाढ्यकलसंविद्याश्च हस्मानुजे ॥ विभारणं वि
षदप्रभात्रिनयनां वाग्देवतामाश्रये ॥ **एवं ध्यात्वा न्यसेत् ॥ तत्राङ्गुलि नियम
सूत्रे ॥** ललाटे नामिका मध्ये विन्यसेत्मुखपङ्कजे ॥ तर्जनी मध्यमा ना
माळङ्गानां माचने त्रयोः ॥ अङ्गुलं कर्णयो र्यस्य कनिष्ठाङ्गुलं कोनसोः ॥
मध्याक्षि स्त्रोगण्डयो र्मध्यामाञ्चोष्ठयो र्यसेत् ॥ अनामां दत्रयो र्नस्य
मध्यमा मुत्रमाङ्गुलं के ॥ तुरवेनामां मध्यमाश्च हस्ते पादे च पार्श्वयोः ॥
कनिष्ठानामिका मध्याक्षि स्त्रोष्ठे च विन्यसेत् ॥ ताः साङ्गुलानामि
देशे सर्वाः कुक्षौ च विन्यसेत् ॥ हृदये च तलं सर्वमंशयोश्च ककुब्धस्थले ॥
हृत्पूर्वं हस्तपङ्कजाक्षि मुखेषु तलमेव च ॥ एताश्च मातृका मुद्राः क
मेण परिकीर्तिताः ॥ अन्तात्वा विनसेदयस्तन्यासः स्यात्तस्य निष्फलः ॥
श्रुतिगोतमीये ॥ ललाटे मुखे त्राक्षि चतुर्दिशो गण्डयोः ॥ षोष्ठ
दत्रोत्तमाङ्गुलं स्त्रोः पन्मध्याग्नकेष्ठे ॥ पार्श्वयोः षष्ठोनाभौ जठरे
हृदये शके ॥ ककुब्धे च हृत्पूर्वं प्राणिपादयुगे तथा ॥ जठराननयो
र्यस्य मातृकार्णव्यथाक्रमं ॥ **तदुपस्था ॥** अं नमोललाटे आं नमो
मुखे त्रै ई ई चक्षुषोः ॥ ॐ ॐ नमोः ॥ लं लं गण्डयोः ॥ एं उं षे
लं अधरे उं ऊर्ध्वदत्रे ॥ औं अधोदत्रे ॥ अं ब्रह्मरध्रे ॥ अः मुखे ॥ कं दक्ष
बाहु मूले खे कुर्युरे गं मणिवन्धे घं अङ्गुलिमूले ॥ अङ्गु
ल्यग्ने ॥ एवं चेहं जं जं जं वामबाहु मूलं सन्ध्यग्नकेषु ॥ एवं टं ठं
उं ढं रं दक्षपाद मूलं सन्ध्यग्नकेषु ॥ एवं ते पं दं धं ने वामपाद मूलं स
न्ध्यग्नकेषु ॥ पं दक्षपार्श्वे फं वामपार्श्वे वं षष्ठे मेनाभौ मं उद
रे यं हृदि रं वामबाहु मूलं शं हृदादि दक्षकरे ॥ वं हृदादि वा
मकरे ॥ सं हृदादि दक्षपादे ॥ हं हृदादि वामपादे लं हृदाद्युदरे
क्षं हृदादि मुखे ॥ सर्वत्र नमो त्रे न न्यसेत् ॥ **तथा च ॥** जे माद्यन्तो न
मो त्रो वा सविन्दुर्विन्दुवर्जितः ॥ पञ्चाशद्वर्णविन्यासः क्रमादुक्तो
मणीषिभिः ॥ **रतिराघवभट्टः ॥** अथ संहारमातृकान्यासः ॥ **अथ
ध्याने ॥** यथा ॥ अक्षस्रजं हरिणपोतमदम्यटङ्कं विद्यां करैरविरतं

॥ त्रिपुरा ॥

अहं नुमो लिमरुण मरविन्दवासां वरुणेश्वरीं प्रणमतस्तनभारनमो ॥ सास
 सक्षकारादि अकारः ॥ यथा क्षं नमो हृदादिषु रेखादि ॥ अपरच ॥ च
 तुर्ही मातृका प्रोक्ता केवला विन्दु संयुता ॥ सविस्मर्ग सोमया च सहस्रं शृणु
 कथ्यते ॥ विद्या करी केवला च सोमया भाक्ति दायिनी ॥ पुनरुदा सविस्मर्ग तु
 सविन्दुर्विन्दु दायिनी ॥ विशुद्धेश्वरे ॥ वाग्मवाद्या च वाकसि ध्ये रमा द्या श्री
 प्रवृद्धये ॥ हृत्स्वेवाद्या सर्वसिद्धौ कामाद्या लोकवश्यदा ॥ श्रीकंठा द्यानि
 मान्यस्य सर्वमन्त्रः प्रसीदति ॥ श्रीविद्याविषये नवस्त्रेश्वरे ॥ वाग्मवाद्या
 नमात्राश्च न्यस्तव्या मातृकाक्षराः ॥ श्रीविद्याविषये मन्त्री वाग्मवाद्या
 च सिद्धये ॥ जामले ॥ भूतशुद्धिलिङ्गासौ विनायक प्रपूजयेत् ॥ विप
 रीतफले दद्यादभक्ता पूजने यथा ॥ सामान्य न्यासे अङ्गुलि नियमस्त
 मोतमीये ॥ मनसा विन्यसे न्यासान् पुष्पेले वाप वा मुने ॥ अङ्गुलिना
 मिका भ्रांवा चान्यथा विफले भवेत् ॥ विशेष न्यासे तु नायं नियमः ॥ यथा मा
 दिविद्यायां विशेष मातृका न्यासे वक्तव्यः ॥ प्राणायामे अङ्गुलि नियमस्त
 ज्ञानार्थवे ॥ भूतशुद्धिततः कुर्यात् प्राणायामक्रमेण च ॥ कनिका ना
 मिकाङ्गुले र्धनासा पुट धारणं ॥ प्राणायामः सविस्मर्ग सज्जना मध्यमे
 विना ॥ प्राणायामो द्विविधः सगर्भो निगर्भश्चा ॥ तथा च ॥ सगर्भो मन्त्र जाये
 न निगर्भो मात्रया भवेत् ॥ मात्रा च ॥ बामजानुनित डस्त भ्रामरं यावत्त भवेत्
 कालेन मात्रा सात्तेया सुनिश्चिदपाणिः ॥ अथ प्राणायामः ॥ मूलमन्त्रस्य
 वीजस्य प्रणवस्य वा षोडशवारजपेन बामनासा पुटेन वायुं पूरयेत् ॥
 तथा च ॥ कालिका हृदये ॥ प्राणायामत्रयं कुर्यान्मूलेन प्रणवेन वा ॥ अ
 थवा मन्त्रवीजेन यथोक्त विधिना सुधीः ॥ तस्य चतुःषष्टि वारजपेन वायुं
 कुम्भयेत् ॥ तस्य द्वात्रिंशद्द्वारजपेन वायुं रेचयेत् ॥ पुनर्द्वाक्षिणे नास
 र्धं उभाभ्यां कुम्भयित्वा बामेन रेचयेत् ॥ पुनर्द्वा मेनास्य उभाभ्यां
 कुम्भयित्वा दाक्षिणेन रेचयेत् ॥ सारमुच्चये ॥ विपरीतमतो विदधीत बुधः
 पुनरेव तु तद्विपरीतमिति ॥ योगिके पुनर्मात्रा नियमः ॥ तथा च मोतमीये
 मन्त्र प्राणायामः प्रोक्तो योगिकं कथयामि ते ॥ पूरयेद्दामया विद्वान्
 मात्रा षोडश संख्यया ॥ इति ॥ यद्वा चतुःषोडश षष्ट्य वारजपेन पूरका
 दिकं कुर्यात् ॥ अथवा एकचतुर्द्विवारेण ॥ तथा च तत्रात्ररे ॥ पूर
 येत् षोडशभिर्वायुं धारयेच्च चतुर्गुणैः ॥ रेचयेत् कुम्भकाङ्गेन अश
 त्वात्तु शीयके ॥ तदशक्तौ तच्चतुर्थः स्यादेवं प्राणस्य संयमः ॥ अथ

विपरीतमतः

स एव प्राणायामं विना मन्त्रपूजनेन हियोगस्य ॥ निवृद्धे ॥ आदावत्रे च यत्नेन
 प्राणायामं समाचरेत् ॥ कर्म स्वपि समस्तेषु शुभेषु च शुभेषु च ॥ गोपाले
 तु विशेषो वक्तव्यः ॥ ततः पीठन्यासः ॥ ओं आधारशक्तये नमः ॥ एवं प्रकृत्यै कू
 र्माय अनन्ताय पृथिव्यै क्षीरसमुद्राय श्वेतद्वीपाय मरीमण्डपाय क
 ल्पवक्षाय मरीवेदिकायै स्वसिंहासनाय एतत्सर्वं हृदि ततो दक्षिण
 स्कन्धे धर्माय वामस्कन्धे ज्ञानाय वामोरो वैराग्याय दक्षिणोरो ऐश्व
 र्याय मुखे अधर्माय वामपार्श्वे ज्ञानाय वामो ॥ अवैराग्याय वा
 मपार्श्वे ॥ अनैश्वर्याय सर्वत्र प्रणवादिनमो न्नेन न्यासेत् ॥ तथा च सार
 दायां ॥ अंशोरु मुखयोर्विद्वान् प्रादक्षिण्येन साधकः ॥ धर्मज्ञानं च वैराग्य
 नैश्वर्यं क्रमशः सुधीः ॥ मुखपार्श्वे नाभिपार्श्वे च धर्मादीन् प्रकल्प
 येदिति ॥ पुनश्च हृदि ॥ ओं अनन्ताय नमः ॥ एवं प्रज्ञाय अंस्वर्यमण्डला
 य द्वादशकलात्मने नमः ॥ ओं सोममण्डलाय षोडशकलात्मने नमः
 मेवान्मण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः ॥ संसत्त्वाय रंजसे तंतम
 से ॥ ओं आत्मने पंपरमात्मने हीतानात्मने नमः ॥ त्वं त्रिं विनास्य ह
 त्यस्य पूर्वदिक्पारेषु पीठशक्तीर्मध्ये पीठमनु च्छेद्य सेत् ॥ यथा सा
 रदायां ॥ अनन्तं हृदये पश्येतास्मिन् स्वर्ये तु पावकान् ॥ एषु स्वस्वकला
 न्यस्य नामाद्यक्षरपूर्वतः ॥ सत्त्वादीन् त्रिगुणान्यस्य तथैवात्र गुरुत
 मः ॥ आत्मानं मन्त्रात्मानं परमात्मानं मेव च ॥ ज्ञानात्मानं प्रविन्यस्य
 न्यसेत्पीठ मनु ततः ॥ ततः ऋष्यादिन्यासः ॥ ऋषिस्त ॥ महेश्वरमुख
 जज्ञात्वा यः साक्षात्पसामनुं ॥ संसाधयति शुद्धात्मा सतस्य ऋषिरीषि
 तः ॥ गुरुत्वात्मसकं वास्य न्यासस्तपस्विकीर्तितः ॥ सर्वेषां मन्त्रतत्त्वानां क्वा
 दना क्कन्द उच्यते ॥ अक्षरत्वात्पदत्वाच्च मुखे क्कन्दः समीरितः ॥ सर्वेषां मे
 व जज्ञानां भाषणान्त्ये रण तथा ॥ हृदयाम्भोजमध्यस्था देवता तत्र तां न्य
 सेत् ॥ ऋषि क्कन्दो यदि तानां मन्त्रफलमाप्नु भवेत् ॥ दौर्बल्यं याति मन्त्रा
 रणं विनियोगमजानतां ॥ तत्रात्ररे ॥ ऋषि न्यसेन्मन्त्रि दे शो क्कन्दस्तमु
 खपङ्कजे ॥ देवतां हृदये वैव वीजत्रगुह्य देशके ॥ शक्तिं च पादयोश्चैव
 सर्वाङ्गे कीलकं न्यसेत् ॥ ततस्ततमन्त्रोक्त्या साधकुर्यात् ॥ तदुक्तं ज्ञानार्थ
 वे ॥ आगमोक्तेन विधिनानित्यं न्यासं करोति यः ॥ देवताभावमाप्नोति म
 न्नसिद्धिः प्रजायते ॥ यो न्यासकवचकन्दो मन्त्रं तपति तं प्रिये ॥ दृष्टो वि
 द्याः फलाय त्रेसिंहं दृष्टो यथा गजाः ॥ अकृत्या न्यासजालं यो मृदत्वा
 त्यजयेन्ननुं ॥ सर्वविघ्नैः सबाध्यः स्याद्वाघ्रे म्मगशिभुर्यथा ॥ अङ्गुल्या

से अहुः लिनियमस्तु ॥ त्रिद्व्यो कदशक त्रिद्वि संख्याया शैल सम्भवे ॥
 अहुः लीना मिति वचनादिति सर्वत्र साधारणं ॥ **जामले** ॥ हृदयं म
 ध्यमाना मातर्जनीभिः स्मृतं पीवः ॥ मध्यमा तर्जनीभ्यां स्यादहुः
 न पीखा तथा ॥ दशभिः कवचं प्रोक्तं तिसृभिर्नेत्रमीरितं ॥ प्रोक्ताहुः ली
 भ्यामत्रं स्यादहुः कल प्रिरियं मता ॥ **इति** ॥ तिसृभिस्तर्जनी मध्यमानामा
 भिः ॥ तर्जनी मध्यमानामा प्रोक्ताने त्रये क्रमात् ॥ यदि नेत्रद्वयं प्रोक्तं
 तदा तर्जनि मध्यमे **इति राववभट्टन वचनात्** ॥ हृदयादिषु विन्यसे दंग
 मन्त्रान्ततः सुधीः ॥ हृदयाय नमः ॥ शिरेसे बन्धिवलभः ॥ शिखायैव षड्यु
 क्तं कवचाय हुमौ शितं ॥ नेत्रत्रयाय कौषट् स्यादस्त्राय फडिति क्रमात्
 षडङ्ग मन्त्रानित्युक्ता षडङ्गैः युनियोजयेत् ॥ पञ्चाङ्गानि मनोर्यत्र तत्र
 नेत्रमनुं त्यजेत् ॥ **इति सारदा वचनात्** ॥ वैष्णवे तु अनहुः षा ऋजो बहस्तशा
 स्वाभवे मुद्रा हृदये शीर्षके पिब ॥ अधो हुंकार खलु मुष्टिः ॥ शिखायां कर
 दन्दाहुः लयो वर्मणः सुः ॥ नाराचमुष्णु हृतवाहु युग्मकाहु कृतर्जनु
 दितो धनिस्त ॥ विश्वग्विशक्ता कथितास्त्रमुद्राय त्राक्षिरा तर्जनी मध्य
 मेव ॥ अहुः हीनस्य मन्त्रस्य स्वेनैवाङ्गा कल्पयेत् ॥ **तथा च ब्रह्मजामले** ॥
 स्वनामाद्यक्षरं वीजं सर्वेषां ममिधीयते ॥ ततस्तत्र तत्कल्पोक्तं मुद्रां प्रदर्श्य
 ध्यानं कृत्वा ॥ मानसैः संपूज्य षाड्स्वास्थापनं कुर्यात् ॥ **तथा च सनत्कुमार**
तत्रे ॥ अकृता मानसं यागं न कुर्याद्बहिरर्चनं ॥ षाड्स्वापनं त्रिदीक्षा प्रक
 रणे उक्तं ॥ ततः शरीरे धर्मादि पूजा ॥ **तथा च सारदायां** ॥ न्यासक्रमेण देहेषु
 धर्मादीन् पूजयेत्ततः ॥ पुष्पाद्यैः पीठमन्त्रं तत्र स्मिंश्च परदेवतां ॥ **इति दर्श**
नात् शरीरे पीठ पूजा ॥ पीठस्योत्तरे गुरु पूज्यः कौः पूजयेत् ॥ यथा वा यथा
 देशपर्यन्तं ॥ ओं गुरुभ्यो नमः ॥ ओं परमगुरुभ्यो नमः ॥ ओं परापरगुरुभ्यो
 नमः ॥ ओं परमेष्ठिगुरुभ्यो नमः ॥ त्रिपुरादौ तु विशेष गुरु पूजा वक्त
 वा ॥ पीठमध्ये ॥ ओं आधारशक्तये नमः ॥ एवं प्रकृतये कूर्म्याय शै
 वाय पृथ्व्यै क्षीरसमुद्राय श्वेतदीपाय मणिमण्डपाय कल्पवृक्षा
 य मणिवेदिकायै रत्नसिंहासनाय अग्निकोणे धर्माय निःश्रुति
 वासीशानेऽनुज्ञानं वैराग्यं ऐश्वर्यं पूजयेत् ॥ ततः पृथ्वीदिक्षु अध
 र्माज्ञाना वैराग्या नैश्वर्यान् पूजयेत् ॥ मध्ये अननादि ह्रीं स्तानात्
 ने नमः ॥ इत्यन्तं संपूज्य ॥ पृथ्वीदिदेशेषु तत्र तत्कल्पोक्तं पीठश
 क्तीः संपूज्य मध्ये पीठमनुं प्रपूजयेत् ॥ तारादिविद्यादौ तु विशे
 षो वक्तव्यः ॥ पृथ्वीदिदिङ् नियमस्त ॥ **जामले** ॥ पूजा पूजकयोर्मध्ये

प्राचीति कथ्यते बुधैः ॥ तदाक्षिरां दक्षिरां स्यात्तदामं चोत्तरं स्मृतं ॥ पृथ्व्यप
 श्रिमं त्रये सर्वत्रैवं प्रयोजयेत् ॥ अनेन विधिना मन्त्री पूर्वादौ पूजने चरे
 त् ॥ **अविशेषेयत्र नियमस्त मत्स्यस्मृतौ** ॥ अनुक्तं कल्पेयत्र त्रिलिखेत्पत्रं
 दलाष्टकं ॥ षट्कोणं कर्णिकं तत्र वेदद्वारोपको मितं ॥ ततः पुनर्ध्या
 त्वा आवाहनादिप्रतिष्ठानं कर्म कुर्यात् ॥ आवाहने तु विशेषो यथा
आगमकल्पदुर्गे ॥ मूलमन्त्रं समुच्चार्य सुषुम्ना वर्मना सधीः ॥ आनीय
 तेजः स्वस्थाना त्रासिकारं हुनिर्गते ॥ करस्य मातृकाम्मोजे चैतन्यं पुष्प
 सञ्चये ॥ संयोज्य पुष्पमध्ये तत्संस्थाप्या वाहयेत्ततः ॥ ततः षोडशाप
 चारैः पञ्चोपचारैर्वा पूजयेत् ॥ षाड्शोपचार नियमस्त आसने स्था
 गतं पाद्यमर्घ्यमाचमनीयकं ॥ मधुपर्कं च मनस्तानं वसनाभरणानि च ॥ सु
 गन्धिसमनो धूपदीपनैर्वैद्यवन्दनैः ॥ प्रयोजयेदर्चनाया मुपचारस्तयोऽ
 षा ॥ अथवा एवामभावे पञ्चोपचारान् कल्पयेत् ॥ गन्धादयो नैवेद्यान्ना
 पूजा पञ्चोपचारिका इति ॥ विष्णुविषये तु अर्घ्याद्याः पञ्चपञ्चवगन्धाद्या इति
भेदतः ॥ प्रयोजयेदर्चनाया मुपचारान् दश क्रमात् ॥ ततः पुष्पपर्यन्त
 अथासनं मातृका भेदतश्चतुरङ्गुलविस्तारमित्यादि ॥ अथ पाद्यं प्रपञ्चसारे ॥ पाद्यं श्या
 माकदूर्वा अविष्णुक्रात्राभिरुच्यते ॥ इति पाद्यं ॥ अथ अर्घ्यं ॥ गन्धपुष्पाक्षत
 यवकुशाग्नितिलसर्षपाः ॥ दूर्वा चैति क्रमादर्थं द्रव्याष्टकमुदीरितं ॥ **शाक्ते**
याद्यैर्विशेषो योगिनी तत्रे ॥ वक्रधान्यो भूवं यक्षस्तक्ष्मधान्यो द्रवतथा ॥ तत्र तु
 एङ्गुलमसुरां सप्ताष्टनवसंख्याया ॥ दूर्वाङ्कुरसमेतश्च मगवत्ये निवेद
 येत् ॥ अथ म्पावा नवम्पा वा सोश्वमेधफलं लभेत् ॥ इत्यर्घ्यं ॥ अथ चमनीयं ॥
 जातीलवङ्गकक्षोले निर्मिता चमनीयकं ॥ इत्याचमनीयं ॥ अथ मधुपर्कं ॥
 मधुपर्कं च सक्षौद्रं दधि प्रोक्तं मनोषिभिः ॥ **सारदायां** ॥ आज्यं दधि मधुनिश्च
 मेतदुक्तं मनोषिभि रिति ॥ मधुपर्कं ॥ अथ पुनराचमनीयं ॥ शुद्धाभिरद्विर्विहितं
 पुनराचमनीयकं ॥ **इति पुनराचमनीयं** ॥ अथ गन्धः ॥ गन्धशब्दमुत्पत्ति
 स्त **कुलार्णवे** ॥ गम्भीरापारदौर्भाग्यक्षेत्राणां शानकारणात् ॥ धर्माज्ञा
 नप्रदानाच्च गन्धस्त्यमिधीयते ॥ प्रपञ्चसारे ॥ चन्दनागुरुकपूरप
 ङ्कं गन्धमिहोच्यते ॥ तद्धानफलं च **योगिनी तत्रे** ॥ गन्धानुलेपनं दत्वा
 ज्योतिशमफलं लभेत् ॥ कुङ्कुमेन विलिप्या र्घ्या गोसहस्रफलं लभे
 त् ॥ चन्दनागुरुकपूरैः शुक्लपुष्पैः सकुङ्कुमैः ॥ विप्रापूजयेद्गुर्गा
 वहिष्ठो मफलं लभेत् ॥ अथ गन्धाष्टकं तेरुतत्रे ॥ गन्धाष्टकं तस्य त

मुपचारं तत्र नमो दत्वा षडङ्गेन पूजयेत् ॥ पुष्पादानेन विशेषः ॥ पुष्पं वा य
 यदि वा पत्रं सर्वं नेष्टु मधोमुखं ॥ हः स्वदंतं समाख्याते यथोत्पन्नं चार्प
 रं ॥ अधोमुखं फलेनेष्टु पुष्पाञ्जलि विधौ न च ॥ ततो मूर्द्धं हृद्गुह्यपा
 दसर्वाङ्गं केयुमूलेन पञ्चपुष्पाञ्जलीन दत्वा तत्रैकलोकावरण
 पूजां कुर्यात् ॥ तथा च ॥ पञ्चपुष्पाञ्जलीन दत्वा परिवाराच्च न चरेदि
 ति भट्टैः ॥ ततो धूपदीपौ दद्यात् ॥ तथा ॥ जय धनि मन्त्रमातः स्वाहे
 तियुष्माक्षं तैर्घन्टां संपूज्य वामहस्तेन तां वादयन् ॥ तत्र नमो रौनी
 चैर्धूपं दद्यात् ॥ ततो मूलेन पुष्पाञ्जलि त्रयं दत्वा नैवेद्यमा नीय फ
 डितिसंशोध्य बक्रमुद्रया अभिरक्ष्य तदुपरि मूलमष्टधा जप्त्वा
 धेनुमुद्रया अमृताकृत्य मूलमुच्चार्य नैवेद्यं दद्यात् ॥ यतोय
 मर्घपात्रस्य तन्निधाय निवेदयेत् ॥ अन्यतो येषु दुस्तुष्ट मर्घपात्र
 स्थिते तैः ॥ भगूहाति महादेवी दत्तं विधि शतैरपि ॥ इति वचनाद्
 यावदुपचारमर्घपात्रस्य जलेनोत्सृज्य दद्यात् ॥ ततः पुरा च मनी
 स्य देवस्याप्यप्रकीर्तयेत् ॥ चन्दनागुरुकर्पूररोचनाकुङ्कुमं मंदं ॥ रक्तचन्द
 नयवासंगारणपत्यमुदाहृतमिति गणेशगन्धाष्टकं ह्रीवैरं चन्द
 नं कुष्ठमगुरुं चन्दनं मुरा ॥ सेव्यकञ्च जटामांसीवैसवं तदुदाहृ
 तमिति ॥ विष्णुगन्धाष्टकं ॥ चन्दनागुरुकर्पूरजलकुङ्कुमरोचना
 जटामांसीकविरुता शाक्तं गन्धाष्टकं विदुः इति शक्तिगन्धाष्टकं ॥ ज
 लकाशमोरकुष्ठं स्तरक्तचन्दनचन्दनैः ॥ उशीरागुरुकर्पूरैः सौरं
 गन्धाष्टकं विदुः इति सूर्यगन्धाष्टकं ॥ गोरोचनाचकुष्ठचकर्पूरा
 गुरुकुङ्कुमैः ॥ चन्दनैः सदास्यचैवरदेन च पत्रकं ॥ सारदायां
 चन्दनागुरुकर्पूरतमालजलकुङ्कुमं ॥ कुशीतकुष्ठसंयुक्तं शै
 वंगन्धाष्टकं स्मृतमिति शैवगन्धाष्टकं ॥ अथ पुष्पां ॥ पुष्पशब्दयुत
 तिस्रः कुलार्कवे ॥ पुण्यसंवर्धनाच्चापि पापौघपरिहारतः ॥ पुष्प
 कलाय प्रदानाच्च पुष्पमित्यभिधीयते ॥ प्रपञ्चसारे ॥ तुलस्योप
 दूजे जात्यौकेतकौ कर्कोरकौ ॥ शस्तानिदशपुष्पाणि तथारक्तौ
 त्वलानि च ॥ उत्पलानि च नीलानि कल्लारकुमुदानि च ॥ विश्वसार
 तत्रे ॥ मालतीकुन्दमंदारं नद्यावतीदिकानि च ॥ पलाशपाटलापा
 र्पपरन्नावमैकानि च ॥ चम्पकानि सनागानि रक्तमन्दारकानि
 च ॥ अशोकोद्भवविन्ध्याखकार्णिकारोद्भवानि च ॥ विश्वसारतत्रे
 अथ देव्यामतेवक्ष्ये पुष्पाणि शृणु पार्वति ॥ इत्युक्ता तुलस्योपदू

यं दत्वा नामूलं दद्यात् ॥ वैभवतु नैवेद्ये विशेषो वक्तव्यः ॥ ततः स
 परिवारदेवतां गन्धादिभिरभ्यर्च्य नृत्यगीतैर्द्वैवं सन्नोष्य जयज
 येत्युक्ता विशेषार्घ्यं दत्वा पुष्पाञ्जलिं दद्यात् ॥ दानेन ॥ आदौ मूलं
 ततो द्व्योलेखः ततः समुद्धानेन तस्यागर्थकपदमिति सर्वत्र ॥
 तथा च कुलार्कवे ॥ आदौ मूलं समुच्चार्य पश्चाद्देयमुदीरयेत् ॥ संपु
 दानेन तदत्रैकस्यागर्थकपदं ततः ॥ एवं क्रमेण देवोषी उपचारान्प्र
 कल्पयेत् ॥ मन्त्रान्ते कर्मसन्निपात इति याया च ॥ ततश्च लुकोद
 कमादाय इतः पूर्व प्राणबुद्धि देहधर्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसु
 सुषुप्तावस्थासु मनसा वाचा हस्ताभ्यापञ्चा मुदरेण शिञ्चा यस्म
 तं यदुक्तं यत्कृतं तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु स्वाहा मांमदीयं सकलं सस्य
 गुरुकदेवतयै समर्पयामि ॥ इति तस्मत् नमस्कारानन्तरं वा ततो ह्यो
 त्ररसहस्रं प्राते वा जप्त्वा ईगुह्यातिगुह्यगोप्रात्वे गृहाण स्मत्कृतं
 जपे ॥ सिद्धिर्भवतु मे देव त्वत्प्रसादात् त्वयि स्थिते ॥ अन्यत्र गोप्ती दे
 जेत्याद्युक्तं तदनन्तरं तत्रान्यपानितत्रे स्मिन् पुष्पाणि सन्ति वेष्टि
 ये ॥ नानादेशोद्भवानि स्युः सर्वकालोद्भवानि च ॥ कुलानि चैव पुष्पा
 णि दद्याद्देव्यै विशेषतः ॥ अथ पुष्पप्रवक्ष्यामि कर्मयोगे महेश्वरी
 शृणु श्रवणमत्ता यथोक्तं ब्रह्मण पुरा ॥ कमले करवोरे द्वे कुसं
 म्भेतुलसीद्वयं ॥ आतकेशोकेतके द्वे कुमारी चम्पकोत्पले ॥ कुन्दम
 न्दारपुन्नागपाटलानागचम्पकं ॥ आरग्वधं कर्णिकारं पावनीनव
 मल्लिका ॥ सौगन्धिकं सकुरन्दं पलाशा शोकसर्जकाः ॥ सिन्धुवा
 रमयामार्गवायलीकञ्च कामजं ॥ व्याघ्रचैलेन्दमनकं मरुजकञ्च
 ततः परं ॥ लवङ्गं जलकर्कुरं तगरञ्च जवातथा ॥ शिवपुष्पद्वौ रापुष्पका
 मराजं सुकेतकं ॥ अन्यानि वरापुष्पाणि जलजस्यलजानि च ॥
 गिषिजानि देशजानि नाना पुष्पाण्यतः परं ॥ सारदायामपि ॥ कम
 ले करवोरे द्वे कुसुदे तुलसीद्वयं ॥ जातोद्वयं केतके द्वे कल्लारं चम्पको
 त्वले ॥ कुन्दमन्दारपुन्नागपाटलानागचम्पकं ॥ आरग्वधं कर्णिका
 रं पावनीनवमल्लिका ॥ सौगन्धिकं सकुरन्दं पलाशा शोकमल्लि
 काः ॥ धुस्तरं सर्जकं बिल्वं मर्जुनं मनिपुष्पकं ॥ अन्यान्यपि स
 गन्धीनियत्र पुष्पाणि देशिकैः ॥ उपदिष्टानि पूजाया माददीत विच
 क्षणः ॥ योगिनीतत्रे ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि पुष्पाध्याये समासतः ॥

वीतिविशेषः॥ इति जयं समर्थं सत्वाष्टाङ्ग प्रणमं कु र्यात्॥ अष्टाङ्ग
प्रणमो यथा॥ पञ्चो कराभ्यां जानुभ्यामूरसाधिरसा दृशा वचसाम
नसा चैव प्रणमोष्टाङ्ग ईदितः॥ बाहुभ्यां चैव जानुभ्यां शिरसा व
चसा दृशा॥ यच्चोष्टोयं प्रणमः स्यात् पूजा सुप्रवराविमो॥ भूमौ
निपत्यः कुर्यात्कलेष्टाङ्गं नतिं सधीः॥ सहस्रज-मजं यापंत्य क्त्वा
वेकुराष्टमा प्रयात्॥ **नयात्**॥ वेदविद्यो धरा दत्वा यत्फलं लभते नरः॥ त
त्फलं लभते मत्तं कलेष्टाङ्गं प्रदक्षिणं॥ **कलशमुपलक्ष्यं॥ विश्वसारे॥**
शङ्खहस्तेन सर्वत्र दक्षिणं परिकीर्तितं॥ नतिविशेषस्तु जामले॥
त्रिकोणकारा सर्वत्र नतिः प्राक्तेः समीपिता॥ दक्षिणं दायवी गत्वा
दिशान्तरमाच्च शाम्भवी॥ ततश्च दक्षिणं गत्वा नमस्कारस्त्रिकोणवत्
अर्द्धचन्द्रं महेशस्य पृष्ठतश्च समीपिता॥ शिवप्रदक्षिणं मन्त्री अर्द्धच
न्द्रमेरात्॥ सव्या सव्यक्रमेणैव सोमस्तुत्रं नल ज्ययेत्॥ सोमस्त
त्रं जलनिःसरणं स्थानं॥ प्रसार्य दक्षिणं हस्तं स्वयं नमः शिराः पुनः॥
दर्शयेद्दक्षिणं पार्श्वं मनसा चिदक्षिणं॥ त्रिधा च वेष्टयेत्समग्र देव
ऋतुकालो द्वयैः पुष्पैः मालिका जातिकुङ्कुमैः॥ सितरक्तैः सपापुष्पैर्नीलप
द्मैश्च पारदुरैः॥ किंशुकैः सगरैश्चैव जवाक नकचमकैः॥ वकुलेश्चैव
मन्दारैः कुन्दपुष्पैः कुरुन्तकैः॥ धुस्वरकादियुक्तैश्च कथुकागस्त्यास
म्भरैः॥ मदनैः सिन्धुवारैश्च दुर्वाङ्गुरसुकोमलैः॥ मञ्जरीभिः कु
शाणाञ्च विल्वपत्रैः सुकोमलैः॥ तुलसी द्वेमलती द्वेतमला म
लकी तथा॥ पुत्रागं मरी पुष्पञ्च मल्लिकाञ्च निवेदयेत्॥ करवी
रस्य कुसुमैश्च यन्ति जनार्दनं॥ दर्शनात्तस्य देवो शिरः काग्निः
प्रणश्यति॥ **अथ करवीरादिमाहात्म्यं॥ पुरश्चरारस्तोत्रात्॥**
करवीरं जवादेवी स्वयं कालीनवान्यथा॥ ताराच अयराचैव स्वयं
त्रिपुरसुन्दरी॥ **तथा॥** करवीरजवाम्लेतुलस्यानगनन्दिनि॥ य
दि प्राणं स्यजेद्देवि माहात्म्यं तस्य सुन्दरि॥ वक्रकोटिशतेना
पि जिह्वाकोटिशतेन च॥ वर्णितुं तस्य माहात्म्यं न शक्नोमि क
दाचन॥ इति करवीरजवाम्लेतुलस्य प्राणत्यागफलं॥ शुक्लं कलं त
थापातं हरितं लोहितं तथा॥ करवीरं महेशानि जवापुष्पं तथैव
च॥ स्वयं काली महा माया स्वयं त्रिपुरसुन्दरी॥ अनादरं न कर्तव्यं क

चोचनरं कं वज्रं

जायाः प्रदक्षिणं॥ एकहस्तप्रणमश्च एकं वापि प्रदक्षिणं॥ अकाले दर्श
ने विस्मोर्हन्ति पुरं पुराकृतं॥ देवताङ्गे आवरणं देवता विलास्य क्षमस्ते
ति विसर्जनं कृत्वा संहारमुद्रया तत्रैजः पुष्पैः सार्द्धं स्वहृदयमान
येत्॥ **तथा च॥** निधावदेवतां पश्चात्स्वीयहस्तसि हरे॥ सयुग्मावर्त
नापुष्पमाघाद्यो हासयेत्ततः॥ ततः ऐशान्यात्रिकोणमण्डलं कृत्वा नि
र्मात्य शेषं दद्यात्॥ वैष्णवे तु॥ उर्विश्वं कसेनायनमः प्राक्तो उर्विश्विका
वैनमः प्रोवे उर्विश्वेश्वराय नमः स्वर्य्य उर्विश्वेश्वराय नमः गणेशो
उर्विश्वेश्वराय नमः कालिका देवि उर्विश्वेश्वराय नमः चण्डालिने नमः
कल्याणराजिता साक्षाद्भुवनालीनसंशयः॥ करवीरश्च भुवनाद्वोरं भुवन
सुन्दरी॥ जवासाक्षाद्भुवती सर्वविद्या स्वकपिणि॥ ये साधका जगत्
न्मातरश्च यन्ति शिवापि यं॥ एतैश्च कुसुमैश्च शिवा शिवो नात्र संशयः
किं जयैः किं तपोभिर्वा किं दानैर्वा किं मधुरैः॥ ये नार्चिता जगद्वात्री
द्वोरं कल्याणजवादिभिः॥ राजस्वयाश्च मेधाद्यैर्वा जपेयान्निहो
त्रकैः॥ फलं यज्जायते चारुजितं सर्वकुसुमाञ्च नार्चनात्॥ जवाद्वोरं त
था कल्याणमालरं करवीरकं॥ साक्षाद्भुवस्वरूपश्च महादेवो विवे
दयेत्॥ श्वेतचन्दनसंयुक्तं रक्तचन्दनलेपितं॥ यो दद्याद्भक्तिभावे
न स विश्वेशो न संशयः॥ अथ सकामस्य पुष्पविशेषं तत्रैव॥ करवीर
स्य माघस्य सहस्राणि ददाति यः॥ सकामान् प्राप्य चाभीष्टान् देवी
लोके महीयते॥ तत्रैक करवीरेण यद्यानो हे सहस्रके॥ महाघोरे म
होत्पाते महापदि च शङ्कटे॥ महा दुःखे महारोगे महा शोके म
हाभये॥ पूजयेत्कालिकां तारां भुवनोष्टो जयी शिवां॥ बालोद्धिना
ञ्च वगलां धूमाम्भी मां करालिनीं॥ कमलामन्नपूर्णाञ्च दुर्गादुः
खविनाशिनीं॥ सर्वविद्या जयाद्वोरं करवीरैर्मनोहरैः॥ मालर
पत्रैः कल्याणिः कल्याणं संपूज्य भूतले॥ साधकेन्द्रो महेशानि भवे
न्मुक्तो न संशयः॥ मुरालायां॥ जवापुष्पे द्वोरं पुष्पैः करवीरैर्म
नोहरैः॥ कल्याणराजिता पुष्पैश्चैव जैश्च मरी पुष्पकैः॥ पूजयेत्

परया भक्त्या चारुति कां प्रमेश्वरी ॥ यो मिनी तत्रै ॥ येष यन्नि जनाय
 क्षं करवीरैः क्षिता क्षितैः ॥ चतुर्धरानि देवेशि प्रीतो भवति माधवः ॥
 यो मिनी हृदये ॥ वक्रपुष्पं स जातिस्तथा हृद्रजटस्य च ॥ वाज
 पेयस्य यत्तस्य फलं प्राप्नोति नान्यथा ॥ सर्वेषां मेव पुष्पाणां प्रव
 रं नील मुत्पलं ॥ नीलोत्पल सहस्रेण यस्मात्तां प्रयच्छति ॥ दुर्गा
 ये विधि व ॥ देवी तस्य पुष्प फलं श्रुत्वा ॥ वर्षकोटि सहस्राणि व
 र्षकोटि शतानि च ॥ देव्या अनुचरो भूत्वा रुद्रलोके महीतले ॥ सु
 रज्जुमालां ॥ लक्ष्मणं महिषे मर्मै रजे दानैर्मर्मैः शुभैः ॥ पूजि
 ता सा जगद्धात्री यद्येषा कुल मार्विता ॥ महात्मा चैव कृष्णायाः
 कृष्णा जानाति कृत स्म ॥ शः ॥ तर्द्ध चापि हं देवि ॥ तर्द्ध श्रीपतिः
 सदा ॥ तर्द्ध मज्जन्मावे तर्द्ध वेदसाधकः ॥ अन्यपुष्पस्य मा
 हात्म्ये संक्षेपा दक्षिणा ॥ १ ॥ पृथिव्या मण्डले स्वर्गे वैकुण्ठे का
 लिकापुरे ॥ जगदिकरवीरैश्च दलैः किं किं फलं लभेत् ॥
 न जानाति जगद्धात्रिको वेदार्थं विना ॥ करवीरैः श्वेत रक्तै रक्त
 चन्दनै र्मिश्रितैः ॥ पूजयेत् कृष्णा तले यस्य स विश्वेशो भवेद्भुवं ॥
 कृष्णा पराजिता पुष्पैः यस्य देवी प्रपूजयेत् ॥ सोऽश्वमेध सह
 सारणं फलं प्राप्नोति शिवां व्रजेत् ॥ महाविपत्तौ यो दद्यात्तु वा क
 ष्णा पराजितां ॥ द्वाणं वा करवीरं वा स वा कृष्णा लिकापुरं ॥ तत्रैव ॥
 किञ्च पाद्यैः किञ्च पाद्यैर्नैवैः किञ्च पूजनैः ॥ मधुदाने र्म
 धुपकैः कुम्भकैः किञ्च रेचकैः ॥ पूरकैः किञ्च वा ध्यानेः प्रा
 रणायामैश्च किञ्च वा ॥ किं जपैः किं तपो भिक्षा मन्त्रेणैः किञ्च
 पञ्चमैः ॥ किं मन्त्रमन्त्रैः किं तत्रैः किं मन्त्रैः किं च साधकैः ॥ किं वे
 दैः वासवैः किं वा प्रमथानै र्मन्त्र साधनैः ॥ किं मधुरै र्मन्त्रपूतैः
 र्मन्त्रार्थै र्मन्त्रजीवनैः ॥ किं यो निष्ठुद्रया किं वा तीर्थैः किं ब्रह्मसाध
 नैः ॥ किं मातृका न्यास गणैः किं कटैः किं घटैः पटैः ॥ किं काकच
 शुभैः वा दान्यासैः किं धर्मसाधनैः ॥ येनार्चिता महादेवी करवीरैः

तथा च ॥ विश्वकसे नः स्मृतो विस्मिन्ने जश्च राडो विवस्वतः ॥ इत्यादि ॥
 तथा च निवृत्ते ॥ सूर्यो गणपता पुण्येशां त्रैलोक्ये चैव स्मवे ॥ ते जश्च राड मणो
 द्विष्ट सो जमुच्छिष्ट पार्थिवो ॥ चारुडालिनी शेषिका च विश्वकसेनं क्र
 दयजेत् ॥ सो जश्च राड उना शम्भुना सह व्रजेत् ॥ इति सो दुर्गा तजो गणेशः
 ततः पादोदकं पीत्वा नैवेद्यं किञ्चित् स्वीकृत्य अन्यथा योग्याय दत्त्वा
 यथा सुखं विहरेदिति ॥ मत्स्यसूक्तैः ॥ अनिवेद्यं न भुञ्जीत मत्स्या मांसा
 दिक् किञ्च यत् ॥ अन्नं विविष्टा पयो मूत्रं यद्विष्टो रनिवेदितं ॥ विष्टो रिति देव

कृष्णा पराजिता पुष्पैः करवीरै र्मन्त्रो हरे ॥ द्वाणं सकेत की पुष्पै र्जीवामाल
 रपत्रकैः ॥ पूजिता ये भगवती तेषां किं कर्म साधनैः ॥ नित्यान्त्रैः ॥ ननु
 लस्याय जेत्कालीना दन्तै र्विष्टु मर्चयेत् ॥ अपराजिताया दन्तेन सा
 क्षातुया भवेद्विवा ॥ कालिकायाश्च तारायाः करवीर मातेः प्रियं ॥ जवा
 पुष्पं महेशानि दद्यान्ने धारयेत् कश्चित् ॥ रक्तोत्पलेन देवोऽपि कालिका
 पूजयेत्सकृत् ॥ शतवर्ष सहस्राणां पूजायाः फलमाप्नुयात् ॥ दुर्गा ॥
 यि गर्भसंयुक्ता देवी तुर्लिकरी भवेत् ॥ पुरश्चरणा रसोत्पले ॥ मङ्गरी स
 सहकारस्य केषावाय निवेदयेत् ॥ रुद्रजटो पिरिय च्छेदा डिमं क
 च्च नंतथा ॥ नीलकंठं मधुर च्छेदो न्याका वच्यते ॥ पुष्पदानेन
 कास्य फलं नित्यान्त्रै र्मन्त्रै र्वा ॥ इत्येवैव वाच ॥ ब्रह्महत्यादि पापा
 नो प्रायश्चित्तं सुदृश्वरी ॥ वक्रपुष्पै र्महादेवि रक्त राजं प्रपूजयेत् ॥ कुल
 चारुक्रमेणैव कर्ष्यो दमारीडतं ॥ महापातककोटिश्च जन्मान्तरक
 ता अपि ॥ मासमात्रेण हन्यते सत्संस्तुतेन संशयः ॥ लक्ष्मीस्तस्य भवे
 द्गृहे सुस्थिरा वा वन्दिते ॥ जगत्पुष्पै र्महेशानि पूजयेत् यदि पूजयेत्
 मासमात्रेण नश्यति सप्रजन्म कृतान्यपि ॥ ब्रह्महत्यादि पापानि धन
 वान जायते वि ॥ पूर्ववत् केतकी पुष्पैः पूजयेत् यदि पूजयेत् ॥ मासमात्रे
 ण देवेशि दुष्पातककोटयः ॥ लभते राजसौभाग्यं साधको नात्र सं
 शयः ॥ शतपत्रै र्महेशानि पूजयेत् पूर्ववत् ॥ जयेद्विष्टुं पूर्ववत् मासमात्रे
 ण शिवं पापविनाशयेत् ॥ चम्पकै र्महादेवि पूजयेत् पूर्ववत् मासमात्रे
 ण ॥ निहत्य परमेशानि पातकं शतजन्म ज ॥ सो भाग्ये लभते मन्त्री त्रिषु

तापः॥ तथा च भैरव तत्रे॥ हृदये च बहिर्देवी समर्प्य विधिवत्ततः॥ नि
र्मात्पञ्चशुचौ देशे नैवेद्यं भक्षयेत्सुधीः॥ तत्रात्तरे॥ निर्मात्पञ्चशुचौ
र्यसर्वं ज्ञेयं चानुलेपनं॥ नैवेद्यं चोपभुंजीत दत्त्वा तद्भक्तिशालिने॥

लोकेषु यावति॥ श्वेतपद्मेर्महेशानिमासमात्रं प्रपूजयेत्॥ त्रिशजन्मक
ज्ञानपापापानाशयेनात्र संशयः॥ बहूकैः पूर्ववद्देविमासमात्रं प्रपूजये
त्॥ मालतीमालिकाजातीकुन्दैः श्वेतोत्पलिः सह॥ समिश्रैः पूर्ववद्दे
विमासमात्रं प्रपूजयेत्॥ ब्रह्महत्यादिपापानि शतजन्मकृताः येषि
नाशयेत्परमेशानिभक्तिसंस्कारे स्थिता॥ रक्तोत्पलजवावहिवन्धुकाग
स्त्यकैः शिवां॥ पूर्ववत्परमेशानिमासमात्रं प्रपूजयेत्॥ पातकं नाश
यित्वा सौममनुलोभवेत्तरः॥ नागकेशरकल्हारवकुलैः सिन्धुवा
रकैः॥ पाटलैः पूजयेद्देवीश्रीपीठान्नर्निवातिनी॥ पूर्ववत्पूज
येद्देविमासमात्रं प्रसन्नधीः॥ सहस्रजन्मजं पापं नाशयेनात्र संश
यः॥ सौभाग्यमनुलं तस्य भवेद्देवीप्रसादनः॥

योगिनीतत्रे॥ नोत्पद्यदद्यात्पुष्पाणि वनस्थानिकदत्तानि॥ न
शकुबन्निवैदेवाः समाकर्षितुं मुच्यताः॥ एकेकं कुसुमं यत्सामान्यं
त्रिदशवैयतः॥ तथा यक्षायक्ष्माङ्गनाः पञ्चसर्वतः कुसुमावताः॥ त
स्मादाहृत्य कुसुमं जयेद्देवान्पूजितं नयि॥ मत्स्यस्तुते॥ स्नात्वा मध्या
ह्नसमये नक्षत्रात्कुसुमं नरः॥ तत्पुष्पैर्बर्चने देविशैरवे प्रतिपद्य
ते॥ मध्याह्नस्तुपादानात्प्रातः स्नात्वा पुष्पाह्वयेन नरोः॥ अथ पु
ष्पमात्ना॥ विश्वस्तुतत्रे॥ नीलोत्पलसहस्रेण यत्समालो प्रयच्छति॥
दुर्गा विधिवद्देवितस्य पुष्पफलं श्रुत्वा॥ वर्षकोटि सहस्रानि वर्षकोटि
शतानि च॥ देव्या अतुल्यरोभात्वारुद्रलोके महीयते॥ योगिनीतत्रे॥
मालतीमालया विभुर्बर्चितो येन कार्तिके॥ पापाक्षं कृतामात्मा
नाशयित्वा तस्य विष्णुना॥ पदे सौरे प्रमार्जिता॥ इति मत्स्यस्तुते॥ क
वीरकृतो माला माधवाय प्रयच्छति॥ देवेन्द्रोऽपि महेशानि करोति क
रसंपुटं॥ अथ मासविशेषधार्त्रीफलं दिदानफलं॥ तत्रैव॥ धार्त्री
फलेन पत्रेण योर्ध्वयेनेषगेरवौ॥ दक्षमासश्च मेधाग्रं फलं न

देवता चो वशिष्ठयेतत्तलितं वाङ्मयमध्यगं॥ अङ्गुलमनुयागं वत्सह
त्या व्ययोहति॥ इति मासान्यसृजा प्रवृत्तिः॥ यामाङ्गुला चो प्रकृतिमु
नीन्द्राः यद्वा त्रिप्राक्किं गिरमन्वयं॥ नित्या च दुर्गा च विज्ञातया च

समते प्रिये॥ मत्स्ये स हकारस्य केशवाय विनिर्दिष्टे॥ जम्बुतिन्दुकयो
रेव तथा वै केशवस्य च॥ मत्स्यस्तुते॥ कवीरकृतो माला यो दद्यात्माध
वाय च॥ देवेन्द्रोऽपि महेशानि करोति करसंपुटं॥ तत्रैव॥ न भेदयेदय
स्तस्मिन्मालां चैव न भेदयेत्॥ विशेषेण मालां मालाया धृतं चर्म तथै
व च॥ बहूनी तत्रे॥ कोकनदश्च वज्रकं करिणका हयमेव च॥ वकम
न्दावरक्रानिकरवीराणि वास्यते॥ मत्स्यस्तुते॥ जातीक्षो मयुष्यं ज
यन्तिका॥ विल्वपुत्रं कुङ्कुमं वकं मुनिपुष्पं च केशवं॥ वासं नीचैव सो
गङ्गाकाशपुष्पं मनोहरं॥ आमरकचक्रादन्वकुलं यथा चोत्तया
विल्लेर्मरुवकाद्यैश्च तुरसीवाञ्जितैः शुभैः॥ उज्जुपुष्पैश्च विशेषेण व
ज्रपुष्पैश्च शोभितं॥ सर्वपुष्पं प्रदद्याच्च भक्तियुक्तेन चैतसा॥ ज
पुष्पं महेशानि दद्याद्देव्यै विशेषतः॥ पद्मं प्रियतरं देव्याः सफा
लीवकुलं तथा॥ रक्तोत्पलेन देवे शी पूजयेत्परमेशां शिवां॥ लक्षवर्ष
सहस्राणां पूजायाः फलमाप्नुयात्॥ शिरीषं च मन्देव्याः प्रीतिदं त
गरं तथा॥ स्यरापञ्चस्युतरं लक्षसंख्यकमेतत्॥ यदि दद्या
न्महेशानि सर्वसिद्धिः सुरेश्वरिणा तदेव मन्त्रसिद्धिः स्यात्तत्र
कार्याविचारणा॥ विजातीतुरासीरम्यां तस्या प्रीति करीयरां॥ का
चरक्तवर्णी च अपि प्रियतरं महत्॥ भक्तियुक्तो महेशानि स
र्वपुष्पं निवेदयेत्॥ बहूनी तत्रे॥ चातुर्मास्ये तुराक्षैक मालाया
योर्ध्वये द्वारि॥ शतजन्मकृतं पापं तत्क्षणादेव नश्यति॥ कवीरस्य
कुसुमे र्यैर्ध्वयन्निहरेद्विने॥ दर्शनात्तस्य देवोऽपि न रकाग्निः प्रणश्य
ति॥ अथ वर्ज्यपुष्पाणि॥ नाश्च्येत्त्रिनिपुष्पेण पीते श्रुतगरे स
या॥ श्वेत उज्जुपुष्पेन विजयेत् न चार्चयेत्॥ अथ चतसरेषु पटले॥

भजामिनित्यं भवनेश्वरीं तां ॥ अथ भवनेश्वरी मन्त्रः ॥ अथ वक्ष्ये ज
गद्गात्री भधुना भवनेश्वरीं ॥ ब्रह्मादयोऽपि यां तां तां लोभिते यस्मां
॥ अथ श्रियं ॥ न कुलीशो गिमाहू ढो वामने त्राजं चन्द्रवान् ॥ =

अङ्गने पतितैर्मात्यैः शीर्षेर्वा जन्तु दूषितैः ॥ आघाते रङ्ग संसृष्टे रुषितैर्ना
पि चार्चयेत् ॥ समदायां ॥ मलिनं भूमि सस्युष्टं कृमि केशादिदू
षितं ॥ अङ्ग यं समाघातं त्वजत्पर दूषितं गुरुः ॥ मत्स्य स्तुते वरु
हेशयदले ॥ शोफालिकात्र कल्हादंशरत्नालो प्रशस्यते ॥ अन्यत्र
नस्य शोहे विप्रयश्चित्तं न जनात् ॥ नार्चयेदुक्तं कृमि रगतयोग
गन्धि केन च ॥ कवो रस्य माघ्यस्य वन्दु जीवस्य चैव हि ॥ केशर
स्य च वज्रस्य रक्तं देवि प्रशस्यते ॥ योगिनी तन्त्रे ॥ विल्व पत्रं शमी पत्रं
तमाला माला कीदृशं ॥ अथाङ्ग भङ्ग पत्रं च कुशं दूर्वा तथैव च ॥ पुष्पा
णामप्यभावे त्रफला न्यपि निवेदयेत् ॥ फलानामप्यभावे त्रतपत्रैः
पूजयेद्भक्तिं ॥ इति पुष्पाद्यभावे पात्रेण पिप्लवं ॥ गुपुपुजापुष्पं
त्रैव ॥ सिंहास्यं चैव मासूरं धूसुरं चतुर्विधं ॥ तस्माद्दृष्ट्वा
हे च गृह्य पुष्पं च प्राङ्मुखः ॥ पद्मे नीलोत्पले देवि वक्र मन्दारकाञ्चने ॥
माधवी द्वे तमाला च गुपुमेतद्वर्चने ॥ दिवारात्रिभेदेन पुष्पाविशे
षेण पूजनं कर्तुं ॥ तत्रैव ॥ कनकानि सुगन्धानि रात्रौ देयानि प्राङ्मुखः ॥
दिवा चान्यानि पुष्पाणि दिवारात्रौ च मास्तिका ॥ देवालयज पुष्पेण
देवस्य जस्यो देय माहू तत्रैव ॥ देवालयस्य पुष्पेण यो देवं प्रति पूजयेत् ॥
अङ्गत्वे प्राप्नुयात्सोऽपि दशवर्षी ॥ पञ्च च ॥ देवताविशेषे पुष्पाविशे
षवर्जनमपि तत्रैव ॥ शिवे वर्जयेत्कुन्दं माघे माघ्यं प्रशस्यते ॥ गणेशे
शे वर्जयेत्माघ्यं मशोकं तगरं तथा ॥ स्वर्ध्वमाघ्यं च मन्दारं कनकं च त
थैव च ॥ महारक्ष्ये च तुलसी चिन्टिका काञ्चन तथा ॥ अत्र त्रिनि
का वर्जनमधिक दोषार्थं ॥ वन्दु जीव च द्रोण च सरसत्पत्रेन दापयेत् ॥
महारं विल्वपत्रं च शमी पत्रं तथैव च ॥ ब्रह्मरो वर्जयेत्कुशं कौस्तुभः

॥ अथ पुष्पकं ॥

ननुवाएः

ननुवाएः

नत्वा कल्पपदं दृष्ट्वादि सुरवंदितं ॥ गुरुं च ज्ञानदातारं कृष्णाने
 देनधीमता ॥ तत्र दग्धगता द्वावपानार्थं प्रतिपद्यते ॥ सौ कार्यार्थे च संक्षे
 पात्तत्रसारः प्रत्येते ॥ उच्यते प्रथमे तत्र लक्षणं गुरुशिष्ययोः ॥ अथ गुरुल
 रणं ॥ शास्त्रोक्तः कुलीनश्च विनीतः शुद्धवेशवान् ॥ शुद्धचारः सुप्रतिष्ठः
 शुचिर्दक्षः सुबुद्धिमान् ॥ आशुमीध्याननिष्ठश्च तत्र मन्त्रविशारदः ॥
 निहानुगहेशक्तो गुरुदित्यभिधीयते ॥ आगमसंहितायां ॥ उद्धर्तुं चैव ॥
 सारदायां मातुः पितुः शुद्धः शुद्धभावोजितेन्द्रियः ॥ सर्वागमानो सारज्ञः
 सर्वशास्त्रार्थतत्त्ववित् ॥ परोपकारनिरतो जपप्रजादितत्परः ॥ अमोघव
 वनः शास्त्रो वेद वेदाङ्गप्रारम्भः ॥ योगमार्गार्थसंधायी देवतातृदयगमः ॥
 श्रुत्यादिगुणसंपन्नो गुरुर्योगमसंमतः ॥ विश्वसारतन्त्रेपि ॥ सर्वशास्त्रपरोद
 धः सर्वशास्त्रार्थवित् ॥ सुवचाः सुन्दरः स्वाङ्गः कुलीनः शुभदर्शनः ॥
 जितेन्द्रियः सत्यवादी ब्राह्मणः शान्तमानसः ॥ संहर्तुं समर्थो वा ह्यनोत्तमः ॥ त
 पस्वी सत्यवादी च गृहस्थो गुरु रुच्यते ॥ इति गुरुलक्षणं ॥ ज्ञानार्थे ॥ गुरोमा
 नुषुबुद्धिस्त्वमन्त्रे चाक्षरबुद्धिर्कं ॥ प्रतेमा सुशिलाबुद्धिं कुर्वीत नरकं बुजेत्
 जन्महेतुहिपितरो पूजनीजौ प्रजान्तः ॥ गुरुर्विशेषतः पूज्यो धर्माधर्म
 प्रदर्शकः ॥ गुरुर्पिता गुरुर्माता गुरुदेवो गुरुर्गतिः ॥ शिवे रुहे गुरुमाता गुरोरु
 षेन कश्चन ॥ गुरोर्हितं प्रकर्तव्यं वाङ्मनः कायकर्मभिः ॥ अहिता चार्त्तनादे
 विविधायां जायते कृमिः ॥ शरीरं पिता देवि ज्ञानदेव गुरुदेव च ॥ गुरोर्गुरुतरो ना
 स्ति संसारे दुर्बसागरे ॥ यस्य वक्राहिर्निर्जीतं वर्नं वक्ष्यमयं वपुः ॥ तारयेन्न
 त्रसंदेहो नरकारवतो ध्रुवं ॥ मन्त्रत्यागाद्भुवे मृत्युर्गुरुत्यागाद्दृष्टिद्वयः ॥
 गुरुमन्त्रप्रदित्यागाद्द्वोरव नरकं बुजेत् ॥ गुरोर्निहिते यस्य पूजयेदन्य
 देवता ॥ स जीति नरकं योरं सा पूजा विफला भवेत् ॥ श्रीकृष्णे ॥ उच्यते
 दकवत्सदात्रिंशयान् वक्ष्यते पिता ॥ तस्मान्मन्येत सततं पितरं
 प्यधिकं गुरुं ॥ गुरुवद्गुरुपुत्रेयुर्गुरुवत्तत्सुतादियुः ॥ गुरुवत् पूजनं
 कार्यं ज्ञानं वाक्वा लनं ॥ गुरुवद्भजनं कार्यं सर्वदा गुरुसंततो ॥
 निगमकथ्यते ॥ अविद्यो वा साविद्यो वा गुरुदेव च देवतं ॥ अमार्गस्थो
 यिमार्गस्थो रेव सदा गतिः ॥ आयात्तममनोगच्छेद्गच्छन्तुं न मनु बुजेत् ॥

आसने भयने वापि नतिष्ठेदगते गुरुः॥ अनुशंस्य प्रप्यतिष्ठेत्तु नैव शप्यमा
 युयात्॥ **तथा क्रियासारे**॥ गुरुर्माता पिता स्वामी वा धवः सुहृदः शिवः॥
 श्याधाय मनो नित्यं मजेत्तत्तना गुरुं॥ **क्रियासारे समुच्चये**॥ श्रीगुरुवे
 गलकुक्षीनेत्ररोगी च वा मनः॥ कुनखः प्रयावदन्तश्चैत्रो जितो धिकाङ्गकः
 हीनाङ्गः कपटी रोगी बह्वशी वरुजल्यकः॥ एतेर्देवै विमुक्तो यः स गुरुः
 शिष्यः सम्मतः॥ **जामले**॥ अमिश्रसुखं तत्र कदर्थ्य कितवं तथा॥
 क्रियाहीनं शठञ्चापि वामनं गुरुनिन्दकं॥ जलरक्तविकारं च वर्जयेन्मने
 मास्तदा॥ सदा मत्सरसंयुक्तं गुरुं तत्रैव वर्जयेत्॥ **वैशंपायनसंहितायां**
 अमुत्रो मृतपुत्रश्च कुक्षी च वा मनस्तथा॥ **श्याधायि बोध्यमिति**॥ शान्तो विनी
 तः शुद्धात्मा श्रद्धावान् धारनक्षमः॥ समर्थश्च कुलीनश्च शक्तः स च्छरि
 तोयति॥ एवमादिगुणैर्युक्तः शिष्यो भवति नान्यथा॥ **अन्यत्र**॥ पुन्यवान्
 धार्मिकः शुद्धो गुरुभक्तो जितेन्द्रियः॥ शिष्ययोग्यो भवेत्सो हि दान
 ध्यानपरायणः॥ **निषिद्धशिष्यलक्षणमाह**॥ पापिने कूटवेष्टाय
 शठाय केपनाय च॥ दीनाया चारश्च त्याय मंत्रद्वेषपराय च॥ निन्द
 काय च मूर्खाय तोर्यद्वेषपराय च॥ गुरुभक्तिविहीनाय न देया सल्लिनाय च॥

पितृमातृहिते युक्तः सर्वकर्मपरायणः॥ आश्रमी देशवासी च गुरुदेवं
 विधीयते॥ **मत्स्यासूक्ते**॥ मध्यदेशसमभूता शान्तः सर्वगुणैर्युतः॥ पु
 त्रदारैश्च संपन्नो गुरुगमस्तु सम्मतः॥ **रुद्रजामले**॥ आदौ साधक
 देवश्च सदा चारुतिः सदा॥ पशुभावस्ततो वीरः सायाहे दीव्य
 भाववान्॥ एतेषां भाववर्गानां गुरुर्वेदांतरांगः॥ शान्तो दान्तः कुली
 नश्च विनीतः शुद्धवेशवान्॥ शुद्धाचारः सुप्रतिष्ठः शुचिर्दक्षः
 सुबुद्धिमान्॥ आश्रमी ध्याननिष्ठश्च मंत्रतंत्रविशारदा॥ निग्रहा
 तुग्रहेशक्तो वशी मन्त्रार्थजापकः॥ **रुद्रनीलतंत्रे**॥ वहिरेन्द्रियहर्ता च
 गुरुः सर्वत्र दुर्लभः॥ अन्नदिन्द्रियहर्ता च गुरुः सर्वत्र शोभनः॥ आ
 चारवान् महाविद्या राधनिष्ठश्च तत्परः॥ तत्कलाचारसंयुक्तो गुरुर्दि
 त्यभिधीयते॥ **कामातंत्रे**॥ शान्तो दान्तः कुलीनश्च शुद्धातः कर
 नमस्तथा॥ पञ्चतत्त्वात्मको यस्तत्तद्गुरुः स प्रकीर्तितः॥ सिद्धो
 साविति विख्यातो वन्धुभिः शिष्यपालकः॥ चमत्कारी देवशक्त्या स
 द्गुरुः काचितः प्रिये॥ अश्नते संभृते वाक्तां साधुमनोहरं॥
 तंत्रमंत्रसमावेष्टिय एव सद्गुरुः श्रमः॥ **महानिर्वीनतंत्रे**॥ शान्तो
 शान्तो गुरुः शान्तः शैवैशैवो गुरुर्मतः॥ वैष्णवे वैष्णवः सौरे सौ

रो गुरुसमाहृतः॥ गानप्रेगानपः ख्याताः कोलः सर्वत्र सद्गुरुः॥ अंतःस
 र्वोत्तमाधीमान्कोली द्वीक्षां समाचरेत्॥ **तथा**॥ पशोर्वक्त्राल्पकमंत्रः पशुरेव न
 शंसयः॥ वीराल्पकमनुर्वीरः कोला च ब्रह्मविन्दवेत्॥ **रुद्रनीलतंत्रे**॥
 शैवोपि परविद्यानामुपदेष्टुं शंसयः॥ वैष्णवः स्वमतस्थानां सौरः
 सौरविदो मताः॥ गणपत्यस्तदेवेशि गणमोक्षाप्रवर्तकः॥ शैवे प्राक्ते
 च सर्वत्र दीक्षास्वामी न संशयः॥ कोलस्तस्मात्प्रजाप्तेन कुलीनं गुरु
 माश्रयेत्॥ **शक्तिकुलीनगुरुप्रसंशा**॥ एतास्मिन्नाम्नवे शास्त्रे व्यक्तार्थ
 पदबंहिते॥ कूटेनार्थकल्पयन्तः पतितायां तद्योगतिं॥ **रुद्रजामले**॥ नी
 रोगी निरहङ्कारो विकाररहितो महान्॥ तपस्वी सत्यवादी च सदा ध्या
 नपरायणः॥ आगमावर्धविशीलश्चोतिजधर्मपरायणः॥ अव्यक्त
 लिङ्गचिह्नस्यो भावको भद्रदानवान्॥ लक्ष्मीमांथति मान्नायो गुरु
 रित्यभिधीयते॥ गुह्यागमार्थतत्त्वानुसंधानाद्बोधनादपि॥ रुद्रा
 दिदेव फलाद्गुरुस्त्यभिधीयते॥ श्रीमोक्षज्ञानदात्तत्वाद्ब्रह्मा
 त्तबोधनात्॥ लक्षितज्ञानचिह्नत्वात् श्रीनाथः काचितः प्रिये॥ स्वयमा
 चरेत्तेशिष्या नाचारे स्यात्प्रयत्नपि॥ आचिनोति हि शास्त्रार्थानाचा
 र्यस्तेन कथ्यते॥ चराचरसमा सन्नमध्यापयति यः स्वयं॥ यथादियो
 गसिद्धत्वादाचार्य इति कथ्यते॥ **सारसंग्रहे**॥ विशुद्धमातापितृको जि
 तेन्द्रियः सर्वगमस्तः परहृषकांतरः॥ मयार्थवाग्देविद्वज्जपारगः शान्तः
 कुलीनो गुरुरीतिरिति जः॥ **नवतंत्रेश्वरे**॥ शिव पंशमादाय भव
 निवर्तये॥ सिद्धांतसारवेत्ता हं सिद्धांतसारभेदकः॥ अपि हि नाप्रम
 त्तश्च सदानुग्रहनिग्रहे॥ शिवो दिव्या कतिर्देवि न च द्रुगो च रोष्यहं
 तथा श्रीगुरु येन शिष्यान् शास्यामि पार्वति॥ परं संतिजननं परानन्द
 समुद्भवम्॥ तत्र त्वं विदितं येन स गुरुः कुलनायिके॥ भक्तभर्यो मन्त्र
 तंत्रो शांभवं वेति यः सदा॥ वेधसः षड्विधं देवि स गुरुः कुलनायिके
 वनं कलापदेतत्त्वं मंत्रं भुवनमेव च॥ बोधयेदयः षडध्वानं स गुरुः कु
 लनायिके॥ षडाधारं नवद्वारं शोडशाधारनिर्णयं॥ योजानाति

विधानेन सगुरुः कुरुः कुलनायिके ॥ जामेस्वप्रसुयुमिश्र पञ्चतर्तनकं
 योवेति पञ्च कंदे वि सागुरुः कुलनायिके ॥ **समो हते त्रेपि** ॥ यत्तत्रेशोड
 शाधारं त्रिलक्षं यो मय कं ॥ स्वदेहे यो वि जानाति सगुरुः कथितो यु
 धेः ॥ **नवचक्रेश्वरे** ॥ पिंडं पदं तथा पं पाती तं चतुष्टयं ॥ यो वा सखा विजा
 नाति सगुरुः परिकीर्तितः ॥ पिंडादि चतुष्टयं यथा गुरुगीतायां ॥
 पिंडं कुंडली शक्तिः पदं हंसः प्रकीर्तितः ॥ पंविंदूदिति दोयं पा
 ती तं निरजनं ॥ **नवचक्रेश्वरे** ॥ यो वा परा च पश्यंती मध्यमा मपि वे स्वती
 चतुष्टयं विजानाति सगुरुः परिकीर्तितः ॥ **इति गुरु विशेष लक्षणं** ॥ **रुद्रजा**
मले उत्तरखण्डे ॥ गुरु मले जगत्सर्वं गुरु मलं परंतपः ॥ गुरो प्रसाद
 मात्रेण मोक्ष माप्नोति स द्वशी ॥ **मुरडमाला मंत्रे** ॥ गुरु रेकः शिवः साक्षा
 त्र गुरुः सर्वार्थ साधकः ॥ गुरु देव परंतत्त्वं सर्वगुरु मयं जगत् ॥ विना
 गुरु प्रसादेन कोटि पुरश्चरनेन किं ॥ **पिंडे ला त्रे** ॥ गुरु मलानि देशा
 स्त्र नान्यः शिव तमः प्रभुः ॥ अत एव महेशानि यत्नतो गुरु माश्रये
 त् ॥ **इति गुरु महोत्सवः** ॥ **रुद्रजामले** ॥ गुरुं विना यस्तद्वटः प्रसूतादि
 विलोकनात् ॥ जपव समाप्नोति किं लिखे परमेश्वरी ॥ न माता न पि
 ता भ्राता तस्य को वा गति प्रिये ॥ गुरु रेको वरा रोहे पापं नाशयति क्षणमात्र
 गुरुं विना यतस्तद्वे नाधिकारः कथञ्चन ॥ अत एव प्रयत्नेन गुरुः क
 र्त्तव्य उत्तम ॥ **इत्यादिशास्त्रेण गुरो रावश्यकं** ॥ **जामले** ॥ गुरुः रेकः शिवः प्रो
 क्तः सो हे देवि न संशयः ॥ गुरुत्वमपि देवेशी मंत्रोपि गुरु रूच्यते ॥ अता मं
 त्रे गुरो देवे न हि भेदः प्रजायते ॥ कदाचित्स सहस्रारे पद्मे ध्येयो गुरुः स
 तदा ॥ कदाचिद्दृष्ट दयाम्भोजे कदाचिद्दृष्टि गोचरे ॥ **मुरडमाला मंत्रे** ॥
 देवता गुरु मंत्रा ना मेकं संभावयन्धिया ॥ तदा सिद्धो भवे मंत्रः
 प्रकटे हा निवेच ॥ **पार्वत्युवाच** ॥ एकज्ञाने महादेव कथमुत्पद्य
 ते प्रभो ॥ नरा कति गुरु मन्ये देवता ध्यान रुचिनी ॥ मंत्रश्चाक्षर
 पोहिक यमैकं भवेद्वि ॥ **शिव उवाच** ॥ एकजातिस्व पेन स्वभा
 वादेक जन्मतः ॥ एतेषां भावयोगे एकसाधन मेव हि ॥ गुरो जी

तश्च मंत्रश्च मंत्रा जाता तु देवता ॥ अत एव रा रो हे देवतायाः पिता महः ॥ पि
 तुश्च भावना देवि च ये व च पितुः पितुः ॥ त दुद्रवस्तो यमेति विपरीते विपर्ययः ॥
यद्वा मातृका भेद मंत्रे ॥ **श्रीदेव्युवाच** ॥ नरा कति गुरु ना य मंत्रवर्नात्मकं तथा ॥
 ध्यानानुरूपि नंदे व मे कत्वं वा कथं वद ॥ **श्रीशिव उवाच** ॥ गुरु रक्त महा मंत्रो
 लभ्यते साध को त्रमेः ॥ यद्देवा जाय ते वीजस्य मुक्ति र्भवे ध्रुवं ॥ देव
 तायाः शरीरं हि वीजा दुं पद्यते प्रिये ॥ गुरो माता नु सारेण चान्य मूर्त्ति स्त जा
 यते ॥ गुरो दि भावना देवि भाव सिद्धिः प्रजायते ॥ अत एव महेशानि चैकत्वं
 परिकथ्यते ॥ **मुरडमाला मंत्रे** ॥ मंत्रे वा गुरु देवे वा न भेदं यस्त कल्पते ॥ तस्य
 तुष्टा जगद्वात्री किन्न दद्यादिने दिने ॥ **इति मंत्र देवता नामैक्य कथनं** ॥ **गुरु**
मंत्रे ॥ गुरुः कर्त्ता गुरु र्हर्ता गुरुः पाताग हीतले ॥ गुरु संतोष मात्रेन तुष्टासुः
 सर्व देवता ॥ गुरो तुष्टे शिवस्तो रुष्टे रुष्टे स्त्रिलोचनः ॥ गुरो तुष्टे शिवा तुष्टा
 रुष्टे रुष्टा च संन्दरी ॥ अतो गुरु महेशानि संसारार्थ वल्लब्धने ॥ कर्त्ता पातात्र
 हर्ता च गुरु र्मोक्ष प्रदायकः ॥ **इति गुरु तुष्टादिफलं** ॥ **शाक्ता नन्दतरङ्गिणी धनरु**
द्रजामले ॥ गकारः सिद्धिदः प्रोक्तो रेकः पापस्य दाहकः ॥ उकारः शम्भु रित्युक्तास्त्रि
 तयात्मा गुरुः स्मृतः ॥ **कथालमाली नौतंत्रे** ॥ निर्गुने च परं क्षगुरु रित्यक्षरद्वयं ॥
 महामंत्रं महादेवि गोपनीयं परात्परं ॥ **गुरु मंत्रे** ॥ गुरु रित्यक्षरं यस्य जिह्वा मे दे
 वि वर्तते ॥ तस्य किं विद्यते मोहापादे देवस्य किं च पा ॥ गकारोच्चार मात्रेन ब्रह्म ह
 त्या व्यपी हति ॥ उकारोच्चार मात्रेण मुच्यते जन्मपात कात् ॥ रेकोच्चारण
 मात्रेण उकारोच्चार नात्पुनः ॥ विसर्गेच्चारनात्कोटि जन्म जं पात कं हरेत् ॥
 गुरु रित्यक्षरं देवि जपतो मम निश्चितं ॥ ब्रह्म हत्या पुरा मुक्ता सत्यमेत
 न संशयः ॥ परशुरामो मातृवधात् देवेन्द्रो ब्रह्म हिं सनात् ॥ पातकादपि मुक्तो
 भूद्गुरो रुच्चार मात्रतः ॥ **इति गुरु शब्दोच्चारण फलम्** ॥ **मंत्रैव** ॥ ब्रह्मा रुद्र
 श्रविष्णुश्च पार्वती परमेश्वरी ॥ इन्द्रादयस्तथा देवा यक्षाद्याः पितृ देवताः ॥
 गंगाद्याः सरिता सर्वा गन्धर्वाः सर्पजातयः ॥ स्यावरा जङ्ग माश्चान्ये पर्व
 ताः सार्वभौतिकाः ॥ एते चान्ये च त्रिभिर्नित्यं गुरु कले वरे ॥ श्रीगुरोस्त
 त्प्रिमात्रेण तन्निरेषाच्च जायते ॥ **इति गुरो र्मंत्रे जगत्प्रिकथनम्** ॥ **मंत्रैव** ॥ =

नगुरोरधिकं शास्त्रं नगुरोरधिकं तयः॥ नगुरोरधिकं मे त्रो नगुरोरधिकं
फलं॥ नगुरोरधिका देवी नगुरोरधिकः शीवः॥ नगुरोरधिका मूर्ति
नगुरोरधिको जयः॥ विश्वसारतंत्रे॥ गुरोर्मूर्तिः सदा ध्येया गुरोस्त
त्वं सदा जपेत्॥ काशीं च त्रेनिवासः स्याज्जाह्नवी च नोदकं॥ गुरु
रुर्विश्वेश्वरः साक्षात् तारकं ब्रह्म निश्चितं॥ तथा॥ ध्यानमू
लं गुरोर्मूर्तिं पूजा मूलं गुरोः पदं॥ संतमूलं गुरोर्वाक्यं सिद्धि मूलं गुरोः
कृपा॥ तथा॥ मुनिभिः पंचगैर्वापि सूत्रैर्वापि तोयदि॥ कालमृत्युम
या द्वापि गुरु रक्षति पार्वति॥ गुरुसाधनतंत्रे॥ गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विश्वगुरुः
देवो महेश्वरः॥ गुरुर्ज्ञानं गुरुर्सीर्थं गुरुर्दानं गुरुस्तपः॥ गुरु रश्मि गुरुः
सूर्यः सर्वगुरु मयं जगत्॥ इति सर्वं गुरो रधिकं कथनं॥ किं दानेन किं
तपसा किं मन्यतो र्थं सेवया॥ श्रीगुरो रर्चनैवेन पादौ तेनार्चित जगत्
ब्रह्मांडं भोडमध्ये तु यानि तीर्थानि संति वै॥ गुरोः पादौ तेन निवसंति
हि सत्ततं॥ इति गुरु पूजने जगत्स जन सिद्धि कथनम्॥ पिछिलांतंत्रे॥ गुरु
सद्विविधः प्रोक्तो दीक्षाशीक्षा प्रभेदतः॥ आदौ दीक्षा गुरुः प्रोक्तः शैवे
शीक्षा गुरुर्मेतः॥ यस्मुरवाप्तु महा मंत्रः श्रूयते स्य ते पि वा स गुरुः परमो
नैय सदा ज्ञा सिद्धि दायिनी॥ कुलागमे॥ प्रेरकः च कश्चैव वाचको दर्श
कस्तथा॥ शिक्षको बोधकश्चैव षडेते गुरु रवः स्मृताः॥ पंचैते का
र्यं भूतास्युः कारणं बोधको भवेत्॥ इति गुरु भेद कथनं॥ तथा॥ तत्त्वत्रै
रुपदिष्टा ये तत्त्वज्ञा स्तेन संशयः॥ पशुभिश्चोपदिष्टा ये देविते पशवः
स्मृताः॥ अतिशश्चोद्धरेत्सर्वं न मूर्खो मूर्खे मुद्धरेत्॥ शिलां संताप
येत्सी हो न शिला तारयेद्विलां॥ अतएव गुरु तंत्रे॥ गुर्वेव हवः संति शि
ष्य विता पहारकाः॥ तमेकं दुर्लभं मन्ये शिष्य हृत्तापनाशकं॥ ए
श्रेष्ठो भवेत्तैषां भक्ति मुक्ति प्रदायकः॥ इति तत्त्व त्र गुरु करण कारणम्॥

आगस्तारे॥ अलसा मलिनां किं विद्या दाम्भिकाः कृपनास्तथा॥ दग्धि
रोगिनो रुष्टा रागिनो भोगलालसाः॥ असूयामत्सर मत्ताः सदा प
रुषवादिनः॥ अन्यायो पार्जित धनाः परदार रताश्च ये॥ विदुषां वैरि

नश्चैव त्याज्याः पण्डित मानिनः॥ भ्रष्टा चाराश्च ये कथं वृत्तयः पिशु
नाः खलाः॥ बह्वा शिनः क्रूर वेष्टा दुरात्मानाश्च निन्दिताः॥ इत्येवमा
दयो न्येपि पापिष्ठाः पुरुषा धमाः॥ एवं भूता परि त्याज्याः शिष्यत्वेनो
पकल्पिताः॥ गुरुता शिष्यता वापि तयो वत्सर वा सतः॥ इति याचोक्तं सार
संग्रहे॥ सद्गुरुः श्रवितं शिष्यं वर्धयेत्कं परीक्षयेत्॥ स्वप्ने तु न काल नियमः॥

योगिनी तंत्रे॥ श्रीदेव्युवाच॥ गुरुः को जा महेशान वद मे करुना मय॥ त्वत्तोष्य
धिक एवायं गुरु स्वया प्रकीर्तितः॥ श्री ईश्वर उवाच॥ आदिना यो महादेवि
महा कालो हियः स्मृतः॥ गुरुः स एव देवेशि सर्व मंत्रेषु नापरः॥ शैवेशा क्ते वैलवे
च गान पत्ये तथै च दे॥ महा शैवे च सौ रेव मगुरु र्नात्र संशयः॥ मंत्र वक्ता स एव
स्यात् नापरः परमेश्वरी॥ मंत्र प्रदान काले हि मानुषे गिरि नन्दिनी॥ अधिका
नं भवेत्तस्य महा कालस्य शंकरी॥ अतो न गुरु तो देवि मानुषे नात्र सं
शयः॥ मंत्र दाता शिवः पद्मे य ध्यानं कुरुते गुरोः॥ तद्धाने कुरु ते देवि शि
ष्योपि शीर्ष पंकये॥ तद्धाने शिष्या शिरसि चोपदिष्टं न चान्यथा॥ इति कामा
ख्या तंत्रे॥ अतएव महेशानि एक एव गुरुः स्मृतः॥ अधिका न वशा तस्य
मानुषस्य महेश्वरी॥ महात्म्य कीर्ति तंत्रस्य सर्व शास्त्रेषु शंकरी॥ कामा
ख्या तंत्रे॥ अतएव महेशानि कुतो हि मानुषो गुरुः॥ मानुषे गुरु ता देवी क
ल्पना न तु मुख्यतः॥ मोक्षो न जायते देवि मानुषे गुरु भावना दिति॥ तथा॥
अतएव गुरु नैव मनुजः किन्नर कल्पना॥ दीक्षा दोसा धकानां च वक्षा
दौ पूजनं यथा॥ गुरु तंत्रेपि॥ एक एव गुरुर्देवि सर्वत्र परिगीयते॥ भेदस्तस्य
न कर्तव्यः सर्व गुरु मयं यगत्॥ विशेषं च एव वक्षामि महात्म्यं गुरु गो
चरम्॥ पशु मंत्र प्रदाने तु मर्ग्या दादश पौरुषी॥ वीर मंत्र प्रदाने तु पंच
विंशक्ति पौरुषी॥ महा विद्यासु सर्वा सुपञ्चाशत् पौरुषी मता॥ ब्रह्म योग
प्रदाने तु मर्ग्या दाशत पौरुषी॥ शाक्तानन्द तन्त्रे॥ मानवस्य महेशा
नि संक्षोपा निगदा मिते॥ गुरुः परम गुरुश्चैव परापर गुरुस्तथा॥ स्वगु
रुः परमेशानि साक्षाद्ब्रह्म न संशयः॥ तत्पिता परम गुरुर्देवि स्वयं वि
ष्णुः क्षितौ सदा॥ तत्पिता परापर गुरुर्महेश्वर समः सदा॥ वह नील तंत्रे॥
परापर गुरु नाश्च निर्णयं च एव पाद्विति॥ आदौ सर्वत्र देवेशि मंत्रदः परमो गुरुः॥

परापरगुरुस्त्वहि परमेष्ठित्वं गुरुः॥ **कुलार्णवतजे**॥ पारम्य्या समानाय
मन्त्राचारादिकं प्रिये॥ सर्वगुरुमुखात्सकं सफलं स्यान्न चान्यथा॥ पाश
छेदकरादेवोरजनात् परतेजसः॥ जातिभिश्चिद्यमानाश्च पारम्य्या
मितीति तत्॥ **अथ श्रीगुरुलक्षणम्॥**

स्वनेतु नियमो नहीति नारदवचनात्॥ तत्रैव॥ रात्र्यामात्म्य जो दीप्तः पत्नीपा
पंस्वभर्तृरिति॥ **तथा॥** शिष्यार्जितं पापं गुरुः प्राप्नोति निश्चितं॥ वर्षैके राभवे
द्योग्यो विप्रो गुरुः समान्वितः॥ वर्षद्वयेन राजन्ये वैश्यस्य वात्तरे स्त्रिभिः
चतुर्भिर्वत्तरे शूद्रः काथिता शिष्या योग्यता॥ **ताराप्रदीपे॥** आगमोक्तविधा
नेन कलौ देवान्यजेत्सुधीः॥ नहि देवाः प्रसीदन्ति कलौ चान्यविधानतः
तथा॥ कृतेश्चैतुक्तमार्गः स्यात् त्रेतायां स्मृति संभवः॥ द्वापुरेतु पु
रारोक्तः कलावागमसम्मतः॥ अश्रुद्धाः शूद्रकर्मणो ब्राह्मणां क
लिसम्भवाः॥ तेषां मागममार्गेण सिद्धिर्न श्रौतवर्त्मना॥ मन्त्रार्णदेव
ताज्ञेया देवता गुरु रूपिणी॥ तेषां भिदान कर्तव्या यदीदं शुभमात्मनः॥

रुद्रजामले॥ साधुश्चैव सदाश्चारा गुरुभक्ता जितेन्द्रिया॥ सर्वमन्त्रार्णत
त्वंता सुशीला पूजने रता॥ सर्वलक्षणसम्पन्नौ रूपिका पदलोचना॥
रत्नालङ्कारसंयुक्ता सर्वाभरणभूषिता॥ शान्ता कुलीना कुलजा चन्द्रास्या
सर्वबुद्धिदा॥ अनन्तगुणसंपन्नौ रुद्रत्वदायिनी प्रिया॥ गुरु रूपा श
क्ति शक्तिदात्री शिवज्ञानविरूपिणी॥ गुरुयोग्या भवेत्सा हि विधवापि
वर्जिता॥ स्त्रियो दीक्षाश्रुभा मातुश्चाय गुरुणा स्मृता॥ पुत्रिनी विधवा ग्रा
ह्या केवलानन्दकादिणी॥ सिद्धमन्त्रं यदि तदा गृहीयाद्विधवा मुखात्॥
केवलं सुफलं तन्मातु रय गुरुं स्मृतं॥ स्वयं वा स्वप्रविलये वदति यदि
सन्मनु॥ तत्राय गुरुमाप्नोति यदि सा पुत्रिणी सती॥ यदि माता स्वीयमन्त्रं
ददाति तनु जाय च॥ तदाय सिद्धिमाप्नोति भक्तिमार्गेण संशयः॥ तदे
व बुद्धिभेदेन यदि माता प्रदीयते॥ आदौ भक्तिं ततो मुक्तिं संप्राप्य का
मरूपधक॥ सहस्रकोटिविद्यार्थं जानाति नात्र संशयः॥ स्वप्ने वा य
दि वा माता ददाति च स्वमंत्रकं॥ पुनर्दीक्षां सोपि कृत्वा दानवत्त्वम
वाप्नुयात्॥ यदि भाग्यवशेनैव जननीं शानुवर्तिनी॥ तदा सि

द्धिमवाप्नोति तत्र मन्त्रं विचारयेत्॥ स्वीयमन्त्रोपदेशे न तु न कुर्याद्गुरुचि
त्तने॥ **इति श्रीगुरुकथनम्॥ गुरुं कर्तव्यं वर्जनीमाह॥ रुद्रजामले॥** वर्जयेच्च प
रानन्दरहितं रूपवर्जितं॥ निन्दितं रोगिनं क्रूरं महापातकितं गुरुं॥ अथ प्र
प्रकारकुलं च कलत्रकुलीनमेव च॥ श्वित्रिने जनहिंसा र्थं सदा र्यग्राहिने
तथा॥ स्वर्गविदा सनं चौरं बुद्धिहीनं सुखवर्धनं॥ श्यावदन्तं कुलान्धारनं
हितशान्तिवर्जितं॥ सकलं कं नेत्ररोगपीडितं परदारगं॥ असंस्कारप्रवक्ता
रं स्त्रीजितं बाधिकाङ्कं॥ कषटात्मानमेव श्वविशेषं बहुजल्यकं॥ व
ह्नाशिनं हि कृपणं मिथ्यावादिनमेव च॥ अशांतं भावहीनं श्रयश्चाचा
रविवर्जितम्॥ दोषजालैः पूजिताङ्गं पूजयेन्न गुरुं विना॥

देव्यागमेशिववाक्यम्॥ गुरुशय्यासने याने पादुको पानपीठकं॥ स्नानोदकं तथा छा
यां लंघनं नैव कारयेत्॥ गुरोरग्रे पृथक् पूजामौढ्यं च विवर्जयेत्॥ दीक्षां व्या
ख्यां प्रभुत्वं च गुरोरग्रे परित्यजेत्॥ **रुद्रजामले॥** न दानं तथा दानं वस्तू
नां क्रयविक्रयं॥ न कुर्याद्गुरुणा साङ्गं शिष्याभ्रत्वा कदाचन॥ **गुरु
शब्दार्थमाह॥ तत्रारण्ये॥** गकारः सिद्धिदः प्रोक्ता रेफः पापस्य दाहकः॥ उका
रः शम्भुद्विपुक्तस्त्रितयात्मा गुरुः परः॥ गकारा ज्ञानसंस्पन्नी रेफः पाप
स्य दाहकः॥ उकाराच्छिष्यतादात्म्यं दद्यादिति गुरुः स्मृतः॥ गुरुशब्दस्व
च्छकारः स्याद्दृशब्दसिन्धोरोधकः॥ अञ्जकारनिरोधित्वाद्गुरुद्विपु
धीयते॥ **कुलचडामनो॥** राधाकृष्णराधाकृष्ण

निरुत्तरतत्रे॥ पशुशठश्च धर्तृश्च दुश्चकश्च विशेषतः॥ धर्मार्थका म
मोक्षार्थी गुरुत्वे च वनाच्चयेत्॥ **जामले॥** गुरोर्विचारः सर्वत्र तात मा
तामहं विना॥ प्रसादाच्च यदा तोभ्यां दीक्षाविधिमुपाचरेत्॥ प्रायश्चि
तं ततः कृत्वा पुनर्दीक्षां समाचरेत्॥ सावित्रीमन्त्रं जापञ्चलक्षसंख्यं ज
गत्पतेः॥ विष्णोर्वा प्रणवं लक्षं प्रायश्चित्तमिति स्मृतं॥ **अशक्तश्चैव**
हा देवी वायुतं प्रजपेन्मनु॥ दशसाहस्य जपेन सर्वकिल्बिषनाशिनी॥
गायत्री च न्दसो माता पापदाशितुलानलः॥ कठिनश्च रिपुश्चैव सोदरं वै
रिपश्चिरं॥ मातामहश्च पितरं याति न वनवासिनं॥ वर्जयित्वा च शिष्यो नो
दीक्षाविधिमुपाचरेत्॥ अन्यथा तद्विरोधेन कायनाशो भवेद्दधुवं॥ सिद्धि
मन्त्रं च गृहीयाद्दुःखलादपि वै भवेत्ति॥ स्वनेतु नियमो नास्ति दीक्षासु

गुरुशिष्ययोः॥ स्वप्नल स्त्रियादत्ते संस्कारेनैव शुध्यति॥ महाकपिलपञ्च
 रात्रौ॥ नातिवालोन वड्डश्च नखत्तोन कशस्तथा॥ नाधिका ड्डोन ही
 नाड्डोन खत्तोन दत्तोन॥ कल्पचिन्तामनौ॥ क्षयरोगिव दुश्चर्माकु
 नखीश्यावदत्तकः॥ कर्णाड्डः कुसुमाख्यश्च खत्तोनः खत्तरीटकः॥
 कर्णाड्डो वधिरः खत्तरीटकः खत्तोनः॥ प्रदूहीनोतिरिक्ताड्डः पिङ्गाक्षः भूतिनाशि
 कः॥ वड्डाड्डो वामनः कुड्डः श्वित्रीचैवनपुंसकः॥ रजिनासिको दुर्गड्डि
 नासिकः॥ इत्याद्यैर्देहजैर्दोषैः संयुक्तो निन्दितो गुरुः॥ संस्काररहितो मूर्खो
 वेदशास्त्रविवर्जितः॥ श्रौतस्मार्तक्रियाशून्यः शुकभाषः सुकृतिरितः॥ पु
 रखाजनजीवी च नरो वैद्यश्च काशुकः क्रूरो दम्भी मत्सरी च यस्नीकपनः
 उदासीनो ह्युदासिनो वनस्पतिवन्वातिनः॥ यतीनाश्च यतिः प्रोक्तो गृहस्था
 नो गुरुर्गृही॥ वैद्यवे वैद्यवोग्राह्यः शोवे शोवस्तथा पुनः॥ भक्तिके त्रित
 यं विद्याद्वीक्षा स्वामी न संशयः॥ गुरुद्विगृहस्थ एव कुलार्णवे॥ सर्वशास्त्रा
 र्थवेत्ता च गृहस्थो गुरु रुच्यते॥ तथा च कल्पे॥ कलत्रपुत्रवान्निप्रोदयात्तः स
 र्वसम्मतः॥ देवैर्पित्रैरि मित्रैश्च गृहस्थादेशिको भवेत्॥ कुलबुडामनो॥
 पितृमातृ तथा भ्रातृपितृव्यो मातुलस्थथा॥ येनोपादिष्ट सन्नेस्मिन् तं गुरुं समु
 पासयेत्॥ न च वालान वड्डश्च नखत्तोन कशस्तथा॥ इति ह्यशीर्षोऽयम्॥
 कुसुड्डी नासिको भीतो महापातकचिन्तितः॥ देवाग्निगुरुविद्यादिप्रजा
 विधिपराड्डः सुखः॥ इत्यात्तर्पणपूजादिमन्त्रज्ञानविवर्जितः॥ आ
 लस्योपहते भागीधर्महीन उपश्रुतः॥ इत्याद्यैश्च भिर्दोषैरागमोक्तैश्च
 यत्नितः॥ वर्जनीयो गुरुः प्राज्ञैर्द्वीक्षासुस्थापनादिषु॥ मत्स्यसूक्ते॥ अपुत्र
 श्चासुतपत्नीकः शक्तिहीनो यवामनः॥ कुजः कुलः श्यावदन्तो वषलीपति
 देवच॥ मातामहस्यानुजस्यसौ दूरस्य तथैव च॥ पित्रोर्भ्रंशं न ग
 र्हायात्तथा चैवाश्रितस्य च॥ कदाचिद्दयदि गृहाति पुनः संस्कारम
 र्हति॥ त्याज्यगुरुमाह॥ काश्यातत्रे॥ मानुषे गुरुत्वस्य कल्पना प्राजमुक्ता॥
 यथा भोक्ते तु भोज्यं हि स्वर्नादिपात्रकेन च॥ दीयते च तथा देवी तस्मै त
 र्वसमर्पणं॥ यदि निंदा च तन्पात्रं स्वरंगवापिकुलेश्वरी॥ तदा त्यजे
 त्तन्पात्रं अन्यपात्रेण भोजयेत्॥ अतो हि मनुजो लुब्धो दुष्टो शिष्यो हि सं
 त्यजेत्॥ सर्वेषां भुवने सत्यं ज्ञानाय गुरुदेव हि॥ ज्ञानान्मोक्षमवाप्नो

तितस्माज्ज्ञानं परात्परम्॥ अतो यो ज्ञानवान् न हि नर्क्षं मे तन्त्यजेद्गुरुं॥ अ
 त्नाकाङ्क्षी निरर्क्षं हि यथा संखजतिप्रिये॥ ज्ञाने तत्र समाभाति स गुरुः शि
 व एव हि॥ अज्ञानि नैव र्क्षयित्वा शर्णं ज्ञानि नो व्रजेत्॥ मधुलुब्धो यथा म
 ड्डः पुण्यात् पुण्यान्नं व्रजेत्॥ ज्ञानलुब्धस्तथा शिष्यो गुरोर्गुरुं व्रजेत्॥
 तथा॥ पूर्वोक्तदोषुक्तश्चेद्दीव्यो वा वीर एव वा॥ तयो रपि न कर्तव्या शिष्ये
 रा गुरुभावरणा॥ किन्तु कार्यं हिते यित्वं गुरुता कल्पनं त्यजेत्॥ कौलाना
 त्रतत्रैव॥ महाविद्यां सम्यदाय वीराचारं ददाति न॥ स याति नरकं यो रं शि
 ष्योऽपि पतितो भवेत्॥ पशुभावोऽपि तो यो हि कालिकातारणे मनु॥ दत्त्वा
 चारं देवैर्नैव नरकात्त निवर्तते॥ तस्मात्पशुगुरुस्याज्याः साधकैः सर्वदा
 प्रिये॥ यदि देवात्पशोर्दीक्षां लभते शाक्त एव च॥ कौला तु कौलकी कृत्या
 तन्मनुं पुनरालभेत्॥ शिष्यप्रकर्णं सुच्यते॥ कुलार्णवे॥ शरीरमर्च्य प्रा
 णं च सह गुरुभ्यो निवेद्य यः॥ गुरुभ्यः शिष्यतो योगं शिष्य इत्यभिधी
 यते॥ अथाशेषलक्षणं॥

तथा च नित्यानन्दे॥ गुरुं न मर्त्यं बुध्येत यदि बुध्येत तत्स्य तु॥ न कदाचिद्भवेत्ति
 द्विर्नमस्त्रैर्देव पूजनैः॥ तथा॥ एकमासास्थितः शिष्यस्त्रिसंध्यं प्रणामे
 द्गुरुं॥ क्रोशमात्रस्थितो भूत्वा गुरुं प्रति दिनं न मेत्॥ अर्द्धयोजनतः शिष्यः
 प्रणमेत्यथ पर्वसु॥ एकयोजनमारभ्य योजन द्वादशावधि॥ दूरदे प्रास्थि
 तः शिष्यो भक्त्या तस्त्रिभिर्गतः॥ तत्र योजन संख्या क्रमासेन प्रणमेद्गु
 रं॥ यदि दूरे च चार्चङ्गि स्वगुरोर्गुरुं भवेत्॥ वर्षे वर्षे च कर्तव्यं गुरोश्च
 रणवन्दनं॥ एतेन एकधा दक्षिणायने एकधा उत्तरायणे कर्तव्यं॥

रुड्डजामले॥ शिष्यस्तदा दशो भूत्वा सह गुरुं पर्युपाश्रयेत्॥ चतुर्भिर्दोषैः संयु
 क्तः श्रद्धावान् सुस्थिराशयः॥ अलुब्धः स्थिरगात्रश्च प्रेक्षाकादीजितेन्द्रि
 यः॥ आसिको दृढ भक्तिश्च गुरोर्मन्त्रे च देवते॥ एवं विधो भवेत् शिष्यस्त्रि
 तरो दुःखकृद्गुरोः॥ सारदातिलके॥ शिष्यः कुलीनः श्रद्धात्मा पुरुषार्थप
 रायणः॥ अधीतवेदः कुशलो दूरमुक्त मनोभवः॥ हितैषी प्रामिन्नं नि
 त्यमास्तिकस्यक्त नासिकः॥ स्वधर्मनिरतो भक्त्या पितृमात्रिहितोद्यतः
 वाङ्मनः कायवसुभिर्गुरुभ्युश्रुषरो यतः॥ एतादृशगुरोर्गुरोः शिष्यो
 भवति नापदः॥ समयाचारतत्रे॥ शिष्योऽपि स्वगुरोर्नैर्युक्तो गुरुभक्तिरतः सदा॥

धर्मकामादि संयुक्तो गुरुमंत्रपरायणः॥ सत्यबुद्धिगुरोर्मन्त्रे देवपूजनत
त्परः॥ गुरुपयदिय मार्गे च सत्यबुद्धिरुदारधीः॥ एवं लक्षणं संयुक्तः
शिष्यश्चापि परीक्षितः॥ इति शिष्यलक्षणम्॥ रुद्रजामले॥ कामुकं कुटिलं
लोकनिन्दितं सत्यवर्जितं॥ अविनीतमसमर्थं प्रजाहीनं रिपुप्रियं॥ स
दापायक्रियायुक्तं विद्याभूयं जडात्मकं॥ कलिदोषसमहाङ्गं वेदक्रिया
विवर्जितं॥ आश्रमाचारं शून्यं चाशुद्धात्तः करणे द्यते॥ सदाश्रद्धाविरहि
तमधर्मकोपि न भवेत्॥ असच्चरित्रं विगुरो परदारातुरं तथा॥ सन्बुद्धं स
महोग्रसमक्तं दैतचेतसं॥ नानानिन्दावताङ्गं चेतं शिष्यं वर्जयेद्गुरुः॥
इति निन्दाशिष्यलक्षणम्॥ जामले॥ यदि न त्यजते वीरधनदानदिहे
तुना॥ नारकी शिष्यवत्यापीतदिशिष्यमवाप्नुयात्॥ क्षणदसिद्धः स भ
वेच्छिष्यासादितपातकैः॥ अकस्मात्तत्कं प्राप्य कार्यनाशाय केवलं॥
विचार्ययत्नादि धवच्छिष्यसंमहमाचरेत्॥ अन्यथा शिष्यदोषेण नरक
स्थो भवेद्गुरुः॥ इति वर्जनीयशिष्यकरुणानिन्दा॥ शिष्यकर्तव्याकर्तव्ये॥
पित्रादिमन्त्रनिषेधमाह॥ यो गीतो तत्रे॥ पितुर्मन्त्रं न गृहीयात्तथा मातामह
स्य च॥ सोदरस्य कनिष्ठस्य वैरिपक्षाश्रितस्य च॥ तथा च गुरोराविमर्षि
न्या॥ यत्ने दीक्षापितुर्दीक्षा दीक्षा च वनवासिनः॥ विविक्ताश्रमिणो
दीक्षानसा कल्याणदायिका॥ रुद्रजामले॥ नयन्ती दीक्षयेद्भर्तानं पिता
दीक्षयेत्सुतां॥ न पुत्रश्च तथा भ्राता भ्रातरं न च दीक्षयेत्॥ सिद्धमन्त्रो
यदि पतिस्तदापत्नीं सदीक्षयेत्॥ शक्तिजत्वेन वरारोहे न च सापुत्रिका
भवेत्॥ इति निषेधवचना॥ देभ्यो मन्त्रं न गृहीयात्॥ इदं तत्सिद्धेतर
विषयं॥ सिद्धमन्त्रे न दूष्यतीति वचनात्॥ यत्नेरपि दीक्षा का शक्ति जामले॥
रुद्रजामले॥ यथा॥ न लब्धयेद्गुरोराज्ञा मुत्रं न वदेत्तथा॥ दिवारात्रौ गुरोरा
ज्ञां दासवत्प्रतिपालयेत्॥ इति गुरुवाक्तापलनधिः॥ नष्टरुयाद्गुरोर्वाक्यं
श्रुत्वा द्वापराद्मुखः॥ अहितं वाहितं वापि रौरवं नरकं व्रजेत्॥ आत्मा
भङ्गं गुरोर्देवयः करोति समूहधीः॥ प्रयाति नरकं घोरे श्वक रत्नमवाप्नुया
त्॥ तथा एकविंशतिपटले॥ वयाधर्मवचाचार्यवचा दीक्षां वयातुपः॥ व
यासु कृतिमाख्यातिं गुर्वीक्षालब्धनात्तुल्यं॥ इति गुरुवाक्तापलनधिः॥
द्वितीयपटले॥ आत्मा भङ्गं तथा निन्दो गुरो रप्रियवर्णनं॥ गुरुद्रोहश्च यः

कुर्यात्तत्सं सर्गे न न कारयेत्॥ कुलार्णवे॥ गुरुद्रव्याभिलाषी यो गुरु
स्त्रीगमनोत्सुकः॥ सतिर्गुरो निमाप्नोति क्रव्यादैर्मक्ष्यते प्रिये॥ रुद्र
जामले॥ गुरुद्रव्याभिलाषी च गुरुस्त्रीगो भवेद्यदि॥ पातकं च भवेत्त
स्य प्रायश्चित्तं न कारयेत्॥ प्रायश्चित्तं न कारयेदित्यनेन प्रायश्चित्तानर्ह
पातकं भवेदिति सूचितं॥ यथा॥ कामतो ब्राह्मणवधे निष्कृतिरु विधीय
ते॥ इति मनुवचनमप्येतदभिप्रायकं॥ मविष्यपुराणे॥ कामतो ब्राह्मण
वधे यदेतन्मनुनोदिते॥ एतदेकाततो विप्रवधवर्जनार्थमुदीरितं॥
जामले॥ गुरुद्रुष्ट्यदिपुत्रनिर्गत्य परिवादतः॥ अरण्ये निजने देशे
समवेष्टुं ह्यराक्षसः॥ इति गुरुनिष्करुणादोषः॥ गुरुगतायां अपा
काहिसुराः सर्वे अशक्ता मुनयस्तथा॥ गुरुशापमृताक्षीनाः क्षयं
यांति न शंसयः॥ इति गुरुशापजन्यदोषः॥ रुद्रजामले॥ गुरो निन्दाश्च
पैशुन्यं चः श्रुत्वा तिदिनात्तरे॥ तस्य तद्दिनं जां कृजां न तु गृह्णाति सुन्द
री॥ इति गुरुनिन्दाश्रवणदोषः॥ कुलार्णवे॥ यत्र श्रीगुरुनिन्दा स्या
त्तपि धाय श्रवणे स्वके॥ सद्यस्तस्मात् विनिष्क्रामेद्दूरं न श्रनं यथा॥
तीर्थं च प्रयुतो मे जीशानवान् सुसमाहितः॥ नित्यनिष्ठा यतिः स्यात्तु गुरुः
स्याद्भोतिकोपि च॥ तथा च सिद्धजामले॥ यदि भाग्यवशे नेव सिद्धिर्वा ल
भेत्प्रिये॥ तदेव तां उदीक्षेत त्यक्तो गुरुविचारं॥ तथा॥ प्रसादाच्च
तथा ज्ञानात्पितुर्दिक्षां समाचरेत्॥ प्रायश्चित्तं ततः कृत्वा मुने
दीक्षां समाचरेत्॥ पितुर्दित्युपलक्षणं॥ तथा मातामहर्षदीनामपि॥
प्रायश्चित्तं अयुतमावित्री जयः सर्वत्र दर्शनात्॥ पाण्डुखः॥ दश
साहस्रजापेन सर्वकल्मषनाशिनी॥ तथा मत्स्यसूक्ते॥
गुरोर्नामस्मरेत्यश्नात्श्रवणे साप्रतिक्रिया॥ इति गुरुनिन्दाश्रवणश्रुतीकारः
जामले॥ गतश्रीश्च गताश्च गुरोर्निन्द्य करो नरः॥ कल्पकोटिशतं देवि न
रके पतति ध्रुवं॥ तथा॥ एवं श्रुत्वा महादेवि गुरुनिन्दां करोति यः॥ स या
ति नरकं घोरे यावच्चन्द्रदिवा करो॥ इति गुरुनिन्दाकरुणोदोषः॥ गुरुतन्त्रे॥
गुरो मनुष्यता बुद्धिः शिष्याणां यदि जायते॥ न हितं स भवेत्सिद्धिः क
ल्पकोटिशतैरपि॥ इति गुरो मनुष्यज्ञानजन्यदोषकथनं॥ कुलार्णवे॥

आत्मा भङ्गो र्धहरं गुरोः प्रियवर्त्तनं ॥ गुरुद्वेहं मिदं प्राङ्मुखः कुर्यात्स तृपात
की ॥ गुरुकोपात्तु नाशः स्याद्गुरुद्वेहात्तृपातकं ॥ विमत्तुर्गुरुनिन्दा
यां गुरुनिन्दा महापदः ॥ जीवेदग्निं प्रविष्टो वानरः पीतविषोऽपि वा ॥ म
त्तुहस्तगतो वापि नापदा धकरो गुरोः ॥ इति गुरुपराधादि दोषः ॥ रुद्र
जामले ॥ गुरोस्तसे ततिं त्यक्तान् गुरुवर्त्तमानां श्रयेत् ॥ गुरुनिन्दानकर्तव्यान
श्रोतव्या कदाचन ॥ इति गुरुसत्तित्यागनिषेधः ॥ गुरुदिमानन प्रकार
श्च पुरश्चररसोऽस्मासे ॥ गुरुं च भाजयेन्नित्यं सदा शीतमयं सदा ॥ ग
गुरोस्तसे चार्चद्भिर्गुरोः शसदं सदा ॥ गुरोस्तु बावरादो हे वानीलक्ष्मी
विप्रिये ॥ गुरोः कुलं महेशानि भैरवागो गुरुं यथा ॥ कुलगमेशात्तान
दत्तं रङ्गि न्याच ॥ गङ्गैर्मल्लैश्च चार्चद्भिर्गुरुं जेतुं सर्वदा गुरुं ॥ गुरोपनीत
यादे विप्रजयेद्विधिना मुना ॥ कुलार्गी वनत्रे ॥ कटाधत्ता तथा त्रीताम्
त्येन च समाहता ॥ सकृत्कामगता वापि पञ्चधा गुरुषो धितः ॥ अल
ज्याः पूजनीयाश्चागम्याश्च गुरुषो धितः ॥ वहनी लतत्रे ॥ गुरुपत्नी च
युवती न संवाह्येत पादयोः ॥ पुनर्विंशतिवर्षेण गुरुदोषो विजानता ॥
अत एव महेशानि न कुर्यात्तपादसेवनं ॥ कुलगमे ॥ गुरुवद्गुरुपुत्रेषु गुरुव
त्तत्तुतादिषु ॥ पूजयेत्प्रत्यहं भक्त्या अमुना विधिना प्रिये ॥ पूजाक्रमस्तत्रैव ॥
गुरोः भावे चार्चद्भिर्गुरुपत्नीं प्रपूजयेत् ॥ तदभावे च चार्चद्भिर्गुरुपुत्रं स
समर्चयेत् ॥ तदभावे वरादो हे गुरुकन्यां च पूजयेत् ॥ तदभावे च चार्
चद्भिर्गुरुसूयां प्रपूजयेत् ॥ एषामभावे चार्चद्भिर्गुरुगोत्रं प्रपूजयेत् ॥
तदभावे वरादो हे तथा माता महस्य च ॥ मातुलं मातुलाणी वा पूजये
द्विधिना मुना ॥ इति गुरुकुलपूजाक्रमकथनं ॥ तथा ॥
निर्वीर्यश्च पितुर्मन्त्रं शैवे शाक्तैर्न दूष्यतीति वचनं कौलिकमन्त्रदीक्षा पदं ॥
अत्र हेतुः योगिनी तत्रे ॥ शत्रादिविद्यामधिकृत्य दीक्षानिषेधात् ॥ यद्वा शाक्तै
तारादिविद्यायां मत्स्यसूक्तेन या प्रतिपादनात् ॥ तथा च निजकुलतिलका
यज्येष्टपुत्राय दद्यादित्यादि ॥ श्रीक्रमेण ॥ मनुर्विष्टमप्यहं तव्यो ज्येष्ठपुत्रा
यधीमते ॥ महातीर्थे उपरागे सति सर्वत्र नादोषः ॥ तथा च विष्णुमन्त्रमधिकृत्य ॥
पूजाकाले च चार्चद्भिर्गुरुगच्छेच्छिष्यमन्दिरे ॥ गुरुर्वा गुरुपत्नी वा पुत्रो
वापि समागतः ॥ ज्येष्ठो वा पृथ्वीनामध्यां शिष्यः सर्वत्रैवात्यजेत् ॥

तमेव पूजयेच्छिष्य इति शास्त्रस्य निर्णयः ॥ इति पूजाकाले गुरुदावागते सति
शिष्यकर्तव्यं ॥ तत्रैव ॥ शिष्यस्य तद्दिनं देवि कोटि सूर्य ग्रहे समं ॥ चन्द्रग्र
हनकाले हितद्दिनं वरवर्त्तनं ॥ गुरोर्दर्शनमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥
तत्क्षणं च चलापाङ्गिदानं कुर्याद्विचक्षणः ॥ इति गुरुदर्शनदिनप्रसंशा ॥
गुरोः प्रीतिं समापन्ने देवता प्रीतिमाप्नुयात् ॥ देवे च प्रीतिमापन्ने मन्त्रसिद्धिर्भव
धुवं ॥ इति गुरुप्रीतिकलं ॥ मुण्डमालातत्रे ॥ गुरुपूजां विना देवि ॥ पूजां क
रोतियः ॥ मन्त्रस्य तस्य ते जां सिंह रते भैरवः स्वयं ॥ रुद्रजामले ॥ गुरुपूजां
विना नापकोटिपुन्यं वया भवेत् ॥ अतः सर्वजनेख्यातं गुरुणा सिद्धिमाप्नु
यात् ॥ राघव भट्टतत्रे ॥ गुरुनुक्ताः क्रियाः सर्वा निष्कलाः सुगंतो धुवं ॥ ज
पोहो मार्चनविधिः कार्यो दीक्षान्वितैस्ततः ॥ तथा ॥ प्रणम्य गुरुपादावजं
ध्यात्वा च गुरुपादुकां ॥ ज्ञात्वा परमतत्त्वं वै योजयेत् कुलचंडिकां ॥ सक
तार्थः सधन्यश्च सकुलजः सपरिणतः ॥ सभावतो महादेवि जायते
नात्र संशयः ॥ गुरुगीतायां ॥ संसारसागरसमुद्धरणे कमेवं ब्रह्मादिदेव
मुनिसेवितसिद्धिमन्त्रं ॥ दारिद्र्यदुःखमयशोकविनाशमंत्रं वन्दे महाम
यहरं गुरुदेवमंत्रं ॥ गुरुतत्रे ॥ गुरोः सेवा गुरोर्ध्याने गुरोः स्तोत्रं गुरोर्जपः
गुरोः पूजा गुरोस्तु प्रीतिर्गुरो भक्तिर्न रोगयदि ॥ जन्मभाग्यवशाद्देवियेषां सं
जायते कचित् ॥ तेषां मन्त्रो भवेत् सिद्धिर्जीवन्मुक्ताश्च ते नरे ॥ गुरोर्गेहे स्थि
तः शिष्यो यत्पुन्यं समुपाचरेत् ॥ तत्पुण्यमक्षयं प्रोक्तं पुण्यतीर्थे शताधिकं ॥
इति गुरुगृहनिष्ठादितपुण्यकर्मफलं ॥ तत्रैव ॥ गुरोः पादरजोयस्तसुधीमू
र्द्धनिधाययेत् ॥ सतीर्थकोटिजफलात्फलं दशागुणं लभेत् ॥ गुरोः पादो
दकं यस्तनित्यं पिबति भक्तिः ॥ सार्द्धं त्रिकोटितीर्थानां फलं सलभते धुवं ॥
गुपुमाधनतत्रे ॥ त्रिसंध्यं पिबते यस्त गुरुपादोदकं सुधीः ॥ तस्य नास्ति पुन
र्जन्म संसारे मोहवर्त्तनि ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च सर्वा अपि त देवताः ॥
माधुपयं च याविप्रवक्ष्यमि सकलं तव ॥ ब्रह्मण्यकथितं पूर्वं वा शिष्याय म
हात्मने ॥ वशिष्ठोऽपि स्वपुत्राय मत्पित्रे दत्तवान् स्वयं ॥ प्रसन्नहृदयः स्वच्छः
पिता मे कुरुण निधिः ॥ कुरुक्षेत्रे महातीर्थे सूर्यपर्वणि दत्तवान् ॥

६त्यादिवैशम्पायनसंहितायां॥ शौनकप्रतिव्यासवचनं॥ योगिनीतत्रे॥ निर्वीर्य
 चपितुर्भ्रंजतथा माता महस्य च॥ स्वप्नल स्त्रियादत्तं संस्कारे लेखशुध्य
 ति॥ यत्नसाधी चैव सदा चारा गुरुभक्ताजितेन्द्रियः॥ सर्वमन्त्रार्थतत्त्वज्ञा सु
 शीला पूजने रता॥ गुरुयोग्या भवेत्सा हि विधवापविर्जिता॥
 तिष्ठति श्रीगुरोः पादपद्मार्चितजलेशुभे॥ गुरोः पादोदकयस्तनित्यं पिवति मा
 नुषः॥ धर्मार्थकाममोक्षाणामधिपोजायते च सः॥ योगिनीतत्रे॥ अपि ध्या
 विगलत्पादप्रक्षालनं लेयदि॥ पिवेदमृतभावेन यः स देवीपुत्रवजेत्॥ गुरुसा
 धनतत्रे॥ गुरोः पादोदकं यस्तु शीरसाधारयेत्तरः॥ स सर्वतीर्थजं पुण्यं लभ
 तेनात्र संशयः॥ गुरुतत्रे॥ त्रिसंध्यं पूजयेदयस्तं गुरुं पुष्पैर्जगद्गुरुं॥ तस्य
 किं मन्त्रपूजादिविधानैर्यासजालकैः॥ गुरोरत्रं महादेवीयस्तमक्षरणाचरे
 त्॥ कोटिजन्मार्जितं पापं तक्षणात्स्य नश्यति॥ न स्नानं पादशौचं च न चै
 वाचमनश्चरेत्॥ प्राप्तिमात्रेण भोक्तव्यं नैव स्नानं विचारयेत्॥ न ब्राह्मण्यं न
 कौलिन्यं न जातीनां विचारणं॥ न स्नाति सुतवन्धूनां सभ्यानां तत्र चित्रनम
 एकस्यानस्थितं स्नानं तीर्थमडलीकृतं॥ भोक्तव्यं मोक्षदं देवीभूतं मृ
 दं न चित्रयेत्॥ गुरोर्नैव सुधाह्वायस्त्वद्या नमतिमात्रः॥ शिवोपितस्य देवे
 तुष्टो भवति नान्यथा॥ गुरोरुच्छिष्टं देवीभुक्तिमुक्तिप्रदं भवेत्॥ उषश्चैव
 स्मवेः शिष्येर्भोक्तव्यं तद्दिने दिने॥ योगिनीतत्रे॥ गुरुच्छिष्टं च देवेशितस्तु
 तोच्छिष्टमेव च॥ भोजनीयं न संदेहाविकास्प्रेदयोगतिः॥ तदुच्छिष्टं महा
 देवीब्रह्मादीनां सुदुर्लभं॥ गुरुच्छिष्टं तथा प्रोक्तं महाभूतं परात्परे॥ एतेन
 गुरुपत्नीप्रसादनं भक्षणीयमित्यायाते तत्र॥ गुरुपत्नीमहेशानि गुरुरेव न संश
 यः॥ ६त्यादिवचनात्॥ गुरुणा गुरुपत्न्या वा गुरुपुत्रेण वा प्रिये॥ स्थष्टान्मुष्टि
 मात्रं वा योश्चीयाद्वर्षविंशति॥ चिरजीवी जरायोगे विमुक्तो सौ शिवो भवेत्॥
 गुरुतत्रे॥ गुरोरुच्छिष्टं कैर्यस्तसर्वाङ्गमनुलेपयेत्॥ वडोपितस्य गात्राणि
 न भिनत्ति कदाचन॥ गुरोरुच्छिष्टं मन्त्रयोमक्षयेद्वक्तिभावतः॥ उपनयनं
 जगद्भात्री तस्यैवार्थप्रयच्छति॥ इति गुरोरुच्छिष्टं भोजनफलं॥ कदाचित्पर
 मेशानियदितन्ममो भवेत्॥ न तस्य निष्कृतिर्दृष्टा कल्पकोटिशतैरपि॥ न भ

क्षयेद्यस्तमोहाद्गुरोरुच्छिष्टं कं प्रिये॥ तस्य कुट्टाभवे स्वं हि विपत्तिश्च
 पदे पदे॥ इति गुरोरुच्छिष्टं पदित्यागदोषकनं॥ तत्रैव॥
 स्त्रीयादीक्षाशुभाप्रोक्ता मातुश्चाष्टगुणः स्मृताः॥ इति गुरोरुपासितमन्त्रपरम
 तथा च भैरवीतत्रे॥ स्वीयमन्त्रो पदेशो न कुर्याद्गुरुचित्रनं॥ मातुरित्युपासिते
 ष्टगुणः॥ अनुपासिते शुभफलदमित्यर्थः॥ सिद्धमन्त्रविषयचेतिकेचित्॥
 वस्तुतस्तस्त्रीपदं विधवापरं॥ योगिनीतत्रे एकवाक्यवालात्॥ विधवायाः सुता
 देशात्कन्यायाः पितुराज्ञया॥ नाधिकारो यतो नार्याः सधवा भर्तुराज्ञया॥
 पादुकावसनं छत्रं शयनं भुवणदिकं॥ इच्छा गुरोर्न मस्कुर्यादात्मभोगं न का
 रजेत्॥ कुलार्णवे॥ पादुका मासनं छत्रं वाहनं वस्त्रं चामरं॥ इच्छा गुरोर्न मस्कुर
 यान्नात्मकुभोगयकल्पयेत्॥ पादप्रक्षालनं स्नानमभ्यङ्गं दत्तधावनं॥ मन्त्रनि
 षेवनं क्षौद्रं शयनं स्त्रीनिषेवनं॥ वीरामनश्च दुर्वाक्यमासनं हास्यरोदनं
 केशमोचनमुष्ठीषकं चूकां लग्नतां तथा॥ पादप्रक्षालनं नादं कलहं दूषणं पि
 ये॥ अङ्गमङ्गाङ्गवाद्यादिकं रास्फालविधूननं॥ हूतकुक्कुमं स्नादिषुङ्गमित्यादि
 चान्निके॥ गुरुसिद्धमहासिद्धपीठक्षेत्राश्रयेषु च॥ नाचरेदाचरे मोहाद्देवता
 शयमाप्नुयात्॥ उपचारं विना तिष्ठेद्गुर्वमेनेच्छया विप्रोत्॥ इति गुरुस
 मोपे महापीठादौ च पादप्रक्षालनादिनिषेधः॥ योगिनीतत्रे॥ स्मराद्यव्य
 संस्कारां गुरोराज्ञावशात्पिबेत्॥ प्रायश्चित्तं न तत्रास्ति वेदेपि स्थितमेव हि॥
 अपितत्र विरुद्धं वा गुरुणा कथ्यते यदि॥ तत्संमतं भवेद्देवैर्महारुद्रवचो यथा॥
 इति गुरोराज्ञयानिष्ठाचरणे दोषाभावकथनं॥ निर्गतं यद्गुरोर्वैज्ञात्सर्वं शा
 स्त्रं तदुच्यते॥ गुरुकार्यं स्वयं प्राक्तेनापरं प्रेरयेत्प्रिये॥ रुद्रजाले॥ वज्रभृत्य
 पुरैर्भृत्यैः सहितोप्यतिभक्तिमान्॥ गच्छंस्तिष्ठन् स्वपन्नं जाग्रजपन्नं
 हृत्य पूजयेत्॥ गुर्वीक्षा मेव कुर्यात्तद्गुतो नात्रात्मना॥ अभिमानो न
 कर्तव्या जातिविद्याधनादिभिः॥ सर्वदा सेवयेन्नित्यं शिष्यः श्रीगुरुसं
 विधौ॥ इति गुरोरज्ञेमाननिषेधः॥ तत्रैव॥ सदा च पादुकामन्त्रं जि
 हासे यस्य वर्तते॥ अनायासेन धर्मार्थकाममोक्षं लभेन्नरः॥ श्रीगुरोश्च
 रणाभोजं ध्यायेद्यश्च सदैव तं॥ भुक्तये मुक्तये वीरनामो भक्तस्ततोधिकः

विद्याङ्गमासनं मन्त्रं मुद्रां तन्त्रादिकं प्रभो ॥ सर्वं गुरुमुखात् सफलं नान्य
था भवेत् ॥ कन्वले कोमले वापि प्रासादे संस्थिते तथा ॥ दीर्घकाष्ठे तथा पृष्ठे
गुरोरेकासनं तज्जेत् ॥ श्रीगुरोः पादुका मन्त्रं मूल मन्त्रं स्वपादुकां ॥

नाधिकारः शिष्यायै रणाधिकारस्य ॥ शिष्याणां गर्भवतीनां च दीक्षायां नैव दूषणे ॥
न कुर्याद्दशमे मासिकत्वाच्च न रकी भवेत् ॥ स्वप्रल - मन्त्रो यदि सदगुरुं प्राप्नो
ति तदा ॥ तत एव तन्मन्त्रं गृहीयात् नो चेत् कुलपूर्णकलसे गुरोः प्राणप्रति
ष्ठां विधाय वटपत्रे कुङ्कु मेन लिखितं मन्त्रं तत्कलसे प्राक्षिप्य उत्तरेण मन्त्रं
गृहीयादित्यर्थः ॥ तथा हि स्वप्रल - चकलसे गुरोः प्राणानि वेदयेत् ॥
वटपत्रे कुङ्कु मेन लिखितं गहनं शुभं ॥ ततः सिद्धिं भवाप्नोति चान्य
था विफलं भवेत् ॥ श्वेतगुरोरभावे तस्मिन् देवमन्त्रं गृहीयात् ॥ स्व
प्नेतु नियमो न हीति नारदवचनात् ॥ तत्र सिद्धादि नियमो नास्ति ॥
शिष्याय नैव देवेश प्रवदेद्यस्य कस्यचित् ॥ यद्यदात्महितं वस्तु तद्ब्रवीन् नैव
पंचयेत् ॥ गुरोर्लब्धैकवर्णस्य सप्तपुण्यानि सुव्रतं ॥ भक्त्या विज्ञानसारेण गु
रुमुद्दिश्य यत्कृतं ॥ तयोरेव कलं देवतुल्यमाढ्यदरिद्रयोः ॥ सर्वस्वमपि
यो दद्याद्गुरुभक्तिं विवर्जितः ॥ नरकं तदवाप्नोति भक्तिरेव हि कारणं ॥ कु
लार्णवे तु ॥ गुरुभक्ता च शक्यं तन्मन्त्रं श्रुत्वा करो भवेत् ॥ गुरुभक्तिं विना
केवलं मायि भक्ताविति तात्पर्यं ॥ गुरुभक्तिपरं नास्ति सर्वशास्त्रेषु तत्त
तः ॥ इति गुरुभक्तिफलं ॥ अध्वनं धिग्वलं ते बांधि कुलं धिग्विचोचितं ॥
तेषां नोत्पद्यते भक्तिर्गुरुदेवमहेश्वरी ॥ जामले ॥ गुरुस्त्री पुत्रबन्धुनां दो
षं नैव प्रकाशयेत् ॥ तक्षयेन्न च तद्द्वयं दत्तं नैव परित्यजेत् ॥ गुरुगीतायां ॥
गुरुणा दर्शिते मार्गे मनः शुद्धिश्च कारयेत् ॥ गुरुणा सदसदापि यदुक्तं त
न्न लज्जयेत् ॥ गुरोरमेन वक्तव्यं मत्तत्पञ्चकदाचन ॥ पिच्छिला तत्रे ॥
पैत्रं गुरुकुलं वस्तु जेद्वै धर्ममोहितः ॥ स्याति नरकं घोरं यावच्चन्द्रार्क
तारकं ॥ कुलार्णवे ॥ व्रतादिसन्धयस्त्रयस्य प्रागुरुसंज्ञतिः ॥ तस्य मे
सर्वशिष्यस्य कोलः पूज्यो महीतले ॥ इति निश्चितवृद्धिः स भवेत्
वयोः प्रियः ॥ श्रीगुरुः कुलशास्त्राणि पूजास्थानानि यानि च ॥ भक्ता श्री
पूर्वकं देवि प्रणम्य च प्रकीर्तयेत् ॥ गुरुं नाम्ना च भाषेत जपकालादृते प्रिये ॥

श्रीनाथदेवस्वामीति विवादे साधने वदेत् ॥ अथ गुरुश्रुषा ॥ आत्मार्थमात्रं सुद्धा
वेः श्रुषास्या चतुर्विधा ॥ श्रुषया धिया देवि शिष्यः संतोषयेद्गुरुं ॥ पदेषु
देश्वमेधस्य कलं प्राप्नोत्यसंशयं ॥ केवलं गुरुश्रुषात्कृत्य कारिणी प्रि
ये ॥ मद्रक्ति सहिता चेत्सा सर्वकामफलप्रदा ॥ शीघ्रं ते सर्वपापानि बद्धं
ते पुनराशयः ॥ सिद्धाति सर्वकार्याणि गुरुश्रुषया प्रिये ॥ यद्यदात्महि
तं वस्तु तद्विज्ञमवच्चयन् ॥ गुरुदेवाच्च कोयस्तत्तस्य पुन्यं न गण्यते ॥
तथा विद्याधराचार्य्यधृतं जावालवचनं ॥ मध्यदेशगुरुक्षेत्रनाटकोद्भूतं संभवाः
अत्रैव दिप्रतिष्ठा ना आवप्याश्रमगुरुत्तमाः ॥ मध्यदेशाध्यावर्तः ॥ गोडाः शा
स्त्रोभवाश्चैव मगधाः केवलं साध्या ॥ कोशलाश्च दर्शार्णश्च गुरुवः सप्तम
ध्यामाः ॥ अथ दीक्षाविचारानि निर्णयः ॥ दीक्षां विना जपस्य दुष्टत्वां प्रथमं
मानिरूप्यते ॥ दिव्यज्ञानं यतो दद्यात्कुर्यात्प्रापस्य संशयः ॥ तस्माद्दीक्षेति
सा प्रोक्ता मुनिभिस्तत्र वेदिभिः ॥ सर्वश्रमेषु दीक्षाया आवश्यकत्वं ॥ तथा च ॥
गुरुमित्रसहृदामीदासाद्यान्नावमानये ॥ न निन्देदस्य समया न वेदशास्त्रा गमा
दिकान् ॥ तथा ॥ विविक्षुर्देशिका वा संशान्न विज्ञोति भक्तिमान् ॥ वाहनं
पादुकाच्छत्रं चामव्यजनादिकं ॥ जामूलं वेशमं सज्यप्रविशेच्च शनैः प्रा
नैः ॥ देवतारूपधारिताच्छिष्या नुग्रहकारणतः ॥ करुणामयमूर्तिर्वा देशि
कः कथ्यते प्रिये ॥ रिक्तहस्तश्च नोपेया द्राजानं देवतं गुरुं ॥ कलपुष्पाभरादी
नियथा शक्त्वा समर्पयेत् ॥ मन्त्रमहनकालेनाडी विचारस्यावश्यकत्वात् तदत्र नि
रूप्यते ॥ अथा चानरपतिजयवर्ज्यास्वरोदयध्वजसज्जामले ॥ अश्विन्यादि
लिखेच्चक्रं सर्पाकारं त्रिनाडिकं ॥ तत्र वेधवशाज्ज्ञेयं विवाहादिशुभाशुभं ॥
त्रिनाडिवेधनक्षत्रमश्विन्याद्रायुगोत्रं ॥ हस्ते द्वमूलवारुण्यः पूर्वभाद्रपदा
सथा ॥ वायुः सोम्या गुरुर्योनिश्चित्रा मेत्रजलाह्वयः ॥ कनिष्ठा चोत्तराभाद्र
पद्येनाडी व्यवस्थिता ॥ कृतिकारोहिणी सर्पमघा स्वाति विशाखके ॥ उत्तरा
श्रवणपौष्णक्रोडनाडी व्यवस्थिता ॥ अश्विन्यादिनाडिवेधक्षेत्रं षष्ठं हि
यकं क्रमात् ॥ याम्यादितुर्यातुर्यश्च कृतिकादिद्विषड्ककं ॥ एवं निरी
क्ष्येदेधं कन्यामन्त्रे गुरोसुरे ॥ पर्यस्त्री स्वाति मित्रे बुदेशो गामे पुरे ग
हे ॥ एकनाडी स्थिधिया नियदिस्पुर्वरकन्ययोः ॥ तदा वेधं विजानी
याद्गुर्वादिषु तथैव च ॥ प्रकटं यस्य जन्मक्षेतस्य जन्मक्षेतो व्यधः ॥ प्रश
सं जन्मभयस्य तस्य नामक्षेतो वदेत् ॥ द्वयोर्जन्मभयोर्बेधेन कर्तव्यं
कदाचन ॥ एकनाडी स्थिता चेत्स्याद्भर्तृनाशाय वाङ्मना ॥ एकनाडी
स्थिता यत्र गुरुर्मन्त्रश्च देवता ॥ तत्र वेधं रुजं मृत्युं क्रमेण फलमादि
शेत् ॥ प्रभुः पुण्याङ्गना मित्रं देशो गामः पुरं गहे ॥

कृत्तिकाश्वरणापुष्याचित्रास्वातोय्यदत्तरं॥ एतस्याद्यादिशोरूपंयुगमात्रोदितेपुरः॥
त्रिकारुडमण्डलेपि॥ श्वरणास्योदयेप्राचीकृत्तिकायास्योदये॥ चित्रास्वात्यन्तरेचन्द्रसू
र्यायोदितिशङ्कुप्रकरणं॥ अथदीक्षादोमण्डपप्रकरणम्॥
अथराशिचक्रं॥ तथाच कल्पदुमे॥ रेखाद्वयपूर्वपरंरुक्क्याजन्मध्यतोयाम्पुकेवेरमेदात्॥

एकेकमीशाननिशाचरेतुज्जाशवाद्योर्विलि
खेततोर्णान्॥ वेदार्तिवद्वियुगल श्र
वणाक्षि संख्यान्पञ्चेषुवाणशर
पञ्चचतुष्टयार्णान्॥ मघादितः
प्रविलिखेत्शकलां सुवर्णा
नक-यागतां प्रविलिखेद
पशादिवर्णान्॥ शारदायां॥
वालंगोरंरुवरं शोनेशमी
शोभेतिराशिषु॥ क्रमेण
भेदितावर्णाः कन्यायांशा
दयः स्मृताः॥ तेन अभा ३६
मेषः॥ उज्ज्वल यषः॥ अहल
लु मिथुन॥ एते कर्कटः॥
उज्ज्वल सिंहः॥ अं अंः शषसहलक्षाः
कन्या॥ कवर्गसुला॥ चवर्गोवश्रिकः

दवर्गोधनुः॥ तवर्गोमकरः॥ पवर्गः कुम्भः॥ यवर्गोमीनः॥ स्वराशिनामनुकूलमत्रं
भजेत्॥ तथाच॥ स्वतारराशि कोट्यानामनुकूलान्भजेत्॥ मन्त्रीति नारदवचनात्॥
राशीनां शुद्धतां ज्ञेयां त्यजेच्छत्रे मन्त्रिं व्ययं॥ स्वराशोर्मन्त्रराश्यन्ने गणनीयं विचक्षणेः
यदातुस्वराशेरज्ञानं तदा साधक नाम्नाद्यक्षरस्वङ्गिने राशिं गृहीत्वा गणयेत्
नारायणीये॥ अज्ञाते राशि नक्षत्रे नाम्नाद्यक्षरान्नात्॥ साध्याक्षरराश्यन्ने
गणयेत्साधकाक्षरादिति रामार्चनचन्द्रिकाधत्तवाच्चा॥ तत्रराजे॥ तेन मन्त्रा
द्यवर्गेन नाम्नाश्चाद्यक्षरेण च॥ गणयेद्यदि षष्ठं वाप्यष्टमं द्वादशतन्वा॥ विष्णुर्म
न्त्राद्यवर्गः स्यात्तेन तस्याहितं भवेत्॥ रामार्चनचन्द्रिकायां॥ एकपञ्चनववाङ्म
वाः स्मृता द्वौ च षष्ठदशमाश्च सेवकाः॥ वह्नि रुद्र मुनयस्तपोषका द्वादशाष्ट
चतुरस्रघातकाः॥ ब्रतुस्त्रघातका इति विष्णुविषयं॥ रामार्चनचन्द्रिकाधत्तवाच्चा॥
शक्रादोषं वृज्जीनीये॥ षष्ठाष्टमद्वादशानिवर्जनीयानियत्नत इति वचनात्॥
तत्रराजेस्वरसाच्चा॥ तत्राज्ञे॥ द्वादशराशीनामियं॥ संज्ञानामानुरूपं फलं॥ लग्ने
धने भ्रातृवन्दु पुत्रशत्रुकलत्रकं॥ मरणधर्मकर्मियवयो द्वादशराशयः॥ नामा
सुरूपमेतेषां शुभाशुभफलं लभेत्॥ वैष्णवेतुवन्धुस्थाने शत्रुः शत्रुस्थाने वन्धु
दिति पाठः॥ लग्ने सिद्धिस्तथानित्यं धने धनसम्पत्तिदं॥ भ्रातृभ्रातृवद्विंस्याद्वाङ्म

वाङ्मवपि॥ पुत्रे पुत्रविवर्द्धिः स्याच्छत्रौ शत्रुविवर्धनं॥ कलत्रे मध्यमौ प्रोक्ता मर
णे मरणं भवेत्॥ धर्मधर्मविवर्द्धिः स्यात्सिद्धिदः कर्म संस्थितः॥ आये च धनसं
म्पत्तिर्वाये च सञ्चितवयः॥ इति राशिचक्रम्॥

विश्वसारे॥ दीक्षाधर्मण्डपं कुर्यात्सुन्दरं सुमनोहरं॥ नानावर्णैश्चित्रपरैश्चित्रितं सु
मनोहरं॥ भित्तिस्तम्भादिसर्वेषु स्वर्णरत्नविभूषितं॥ नानावर्णैश्चित्रपरैश्चित्रि
तं मणिमण्डपं॥ वितानपत्रशालये रत्नं कुर्याद्विधानतः॥ पताकाभिधुजे कुर्याच्च
तुर्दिक्षमनोहरं॥ अष्टौ कुम्भानयद्विषुमण्डपं रचयेत्सुधीः॥ तत्रेति कर्तव्य
ता साधदातिलके॥ पुरयहं वाचयित्वा तं मण्डपं रचयेच्छुभं॥ साधदायां पञ्चभिः
सप्तभिर्हस्तेर्नवभिर्वीमितां त्रं॥ षोडशस्तम्भसंयुक्तं चत्वारस्तयुमध्यगाः॥ अष्ट
हस्तसमुच्छ्रयः संस्थाप्य द्वादशान्तितः॥ पञ्चहस्तप्रमाणं सेनिर्दिष्टं द्वादशजवः
शुभाः॥ तत्पञ्चमांशं निरवने न्मेदिन्यो मन्त्रवित्तमः॥ नारिकेलदलेर्बेशे श्वा
दयेत समन्ततः॥ द्वारेषु तोरणानि स्युः क्रमाद्धीरिमही रुहो॥ समोच्छ्रयः स्मृत
सेषां सप्तहस्तेः पञ्चकपञ्चक॥ दशाङ्गुलप्रमाणेन तत्परीरणं हर्षितः॥ तिर्यक्फल
कमाने स्यात्सम्माना मूर्द्धमानतः॥ मूलानिकल्पयेन्मध्ये तोरणं हस्तमानतः॥ दिक्षु
धजानिवधीयात्लोकपालसमप्रभान्॥ वितानदर्भमाना द्यैरत्नैर्कुर्वीत मण्डपं॥
क्षीरिव क्षायया अश्वखोडुन्वरस्तक्षवटाः॥ क्षीरिमही रुहः न्यमो धञ्चो त्ररे
मन्तं॥ देवालो रणरूपेण संस्थिता यजमण्डपे॥ विधुविधुध्वस्तनार्थचरक्षार्थव
धरस्य च॥ इति मण्डपादिकरणं॥ दीक्षाशब्दव्युत्पत्तिमाह रुद्रजामले॥ ददा
ति शिवतादात्म्यं क्षीणेति च मलत्रयं॥ अतो दीक्षेति संप्रोक्ता दीक्षा तत्रार्थवे
दिभिः॥ लघूकल्पसूत्रे च॥ दीयते परमं ज्ञानं क्षीयते पापद्वितीः॥ तेन दीक्षो
च्यते मन्त्रैः स्वागमार्थवला वलात्॥ योगिनीतत्रे॥ दीयते ज्ञानमत्यर्थं क्षीयते
पाशवर्द्धनं॥ अतो दीक्षेति देवेशि कथिता तत्र चित्रकैः॥ मनसा कर्मणा
वाचा यत्पापं समुपार्जितं॥ ते वा विशोषकरणी परमज्ञानदायतः॥ तस्माद्दीक्षे
तिलोके स्मिन् गीयते शास्त्रकोविदैः॥ विज्ञानफलदा सैव द्वितीयालयकारिणी॥
तृतीया मुक्तिदा चैव तस्माद्दीक्षेति धीयते॥ कुलार्त्तवे॥ रसेन्द्रेण यथाविद्धम
यः सुवर्णतो व्रजेत्॥ दीक्षाविद्धस्तथैवात्मा शिवात्वं लभते प्रिये॥ दीक्षाग्निद
ग्धकर्म सौयायाद्विद्धि त्रवर्द्धनः॥ गतस्तस्य कर्मवर्द्धो निजीवश्च शिबो म
वेत्॥ गतं शूद्रस्य शूद्रत्वं विप्रस्यापि विप्रता॥ दीक्षा संस्कारांभिरेव जातिभेदो
न विद्यते॥ शिवालङ्गे शिलावुद्धिं कुर्वन् पापमाप्नुयात्॥ दार्ढ्यं शूलो हृद्द्वन्द्वजा
तिलिङ्गं प्रतिष्ठितं॥ यथोच्यते तथा शुद्धाः सर्ववर्णाश्च दीक्षिताः॥ येन पूजितमा
त्रेण वा ब्रह्म भवनात्त्रिकं॥ इति तेन सर्वस्याद्दीक्षितेन न संशयः॥ दीक्षित
स्य न कार्यं स्नातृपोभिर्नियमवृत्तैः॥ नतीर्थगमनेनापि न च शरीरयत्रणे॥

गवो सर्पिः शरीरस्य न करोत्यात्मपोषणं ॥ स्व कर्म चरितं दत्तं पुनस्तस्मै वयो य
येत ॥ एवं सर्वशरीरस्य सर्पिर्धन्यरमेव च ॥ विना चोपासनादेवि न ददाति
फलं नृणां ॥ **पुनश्चरामो ह्यसौ** ॥ न च दीक्षा परं स्नानं न च दीक्षा परं तपः ॥ न
च दीक्षा परं कालेन स्मात्रीक्षा गरीयसी ॥ दीक्षायां च चूलापाङ्गि न काल नियमः
कृत्वि ॥ सद्गुरोर्दर्शनादेव सर्वं सर्वं सत्तु ॥ शिष्यमाहूय गुरुणा कृपया यदि दी
यते ॥ तत्र लग्नादिकं किञ्चिन्न विचार्य कदाचन ॥ **तत्र तु दिव्य दीक्षा विषयः ॥ तथा च ॥**
दिव्यवीरगुरुं लब्ध्वा दीक्षां कृत्वा विवक्षुः ॥ ततः समाहितो भूत्वा पुरश्चर्यां कृ
ष्यति ॥ **अथादिशा स्वादिव्यगुरोर्न लग्नादिकं विचार्य ॥ पञ्चगुरोर्न सर्वं विचार्य मे**
व ॥ कुलार्णवे ॥ द्विजोपि दीक्षितः पश्चादभ्यजः पूर्वदीक्षितः ॥ द्विजः कनिष्ठः सज्ये
ष्ठः तिस्रोऽपि दीक्षितः ॥ ज्येष्ठतत्वेन च ते पूज्या नावमान्याः कथञ्चन ॥ **कुलार्णवे ॥**
दीक्षां विना न मोक्षस्याप्यारो नो शिवशासनात् ॥ सा च न स्याद्दिना चार्यमित्रावा
र्य परस्पर ॥ उपासनाशतेनापि कं विना नैव सिध्यति ॥ तौ दीक्षा माश्रयेद्यत्नात्
श्रीगुरोर्मन्त्रसिद्धये ॥ **महाकपिलपञ्चरात्रे ॥** मन्त्रीयः साधयेदेकं जपहोमार्च
दिभिः ॥ क्रियाभिर्भूमिभिर्यस्य सिद्ध्यत्यन्ते ह्यपसाधनात् ॥ सम्यक् सिद्धैक
मन्त्रस्य नासाध्यं मिह कञ्चन ॥ बह्वमन्त्रवतः पुंसः का कथा हातिरेव सः ॥
राघवमठधत्ते ॥ पुस्तके लिखितो मन्त्रो येन सन्दरिज्यते ॥ न तस्य जायते सिद्धिर्हा
निरेव पदे पदे ॥ द्विजानामनुपेतानां षट्कर्म ध्ययनादियु ॥ यथाधिकारो
नास्याहस्या चोपनयनादनु ॥ तथा चादीक्षितानां च मन्त्रदेवार्चनादिषु ॥
नाधिकारोऽस्यतः कुर्यादात्मानं शिवसंस्कृतं ॥ यदृच्छया श्रुते मन्त्रं च नैनापि
लेन वा ॥ पत्रेक्षितं वा यथावत्तु यन्मनर्थकं ॥ विश्वस्य विधिर्वहीक्षामभि
येकावसानिका ॥ शुक्लाजत्रं गुर्वैर्लब्धं साधयेद्दीक्षितं मनु ॥ गुरुमुखाः क्रि
याः सर्वानि फलाः स्युर्पेतो ध्रुव ॥ जपो होमार्चनविधिः कार्या दीक्षान्विते
नरे ॥ दीक्षास्त्रिविधाः शाक्ती शाम्भवी मात्री चेति ॥ **रुद्रजामले ॥** शाक्ती श
क्तिमवादीक्षा शक्तिः श्रीपरकुरडली ॥ तस्याः प्राणविलोमेन प्रवेशः परशा
म्भवे ॥ चरणद्वयसंभूता शाम्भवी शोघ्रसिद्धिदा ॥ मात्री मन्त्रोद्वादीक्षा
तद्वक्तिः स्वात्मसम्भवा ॥ मन्त्रयत्रार्चनानुक्ते क्रियाभिर्भोगमोक्षदा ॥ **उक्तं च द**
त्रात्रेये ॥ भुमध्यगे विधिहरीतवशुक्लरक्तौ पादौ रक्तौ मलगुरोरेखलुसेव्यमा
नौ ॥ स्थितिं तौ तितनुते हृदये ततो यमाद्यं मज्जरति विश्वमुदग्रमुग्रः
तूर्यतवायं चरणैरुपाधिवोध्यं सौन्दर्यं शिवपदे सततं न तोमि ॥ **रुद्र**
जामले ॥ त्रिविधा सामवेदीक्षा प्रथमा आरावी परा ॥ शाक्ती च शाम्भवी
चान्या साद्या मुक्तिविधायिनी ॥ मन्त्राच्च नासनन्या सध्या नोपचारकादिभिः ॥

दीक्षासा आसवी प्रोक्ता यथा शास्त्रोक्तं रूपिणी ॥ सिद्धौ च शक्तिमालोक्तया केव
लया शिशोः ॥ निरुपायं कृता दीक्षा शाक्तेयी परिकीर्तिता ॥ अविसृष्टिं विना चार्य
शिष्ययोरुभयोरपि ॥ दीक्षिकानुग्रहे रौव शिष्यता व्याप्ति कारिणी ॥ **वायवीसंहि**
तायां ॥ शाम्भवी वैवशाक्ती च मात्री चैव शिवागमे ॥ दीक्षोपदिश्यते त्रेधा शिवेन
परमात्मना ॥ गुरोरा लोकमात्रेण स्पर्शात्सम्भाशनादपि ॥ सद्यः संज्ञा भवेज्ज
तौ दीक्षासा शाम्भवी मता ॥ शाक्ती ज्ञानवती दीक्षा शिष्यदेहं प्रविष्यत् ॥ गुरुणा ज्ञान
मार्गेण क्रियते ज्ञानचक्षुषा ॥ मात्री क्रियावती दीक्षा कुम्भमण्डलपूर्विका ॥
सारदायां ॥ वतुर्विधा सा सद्विद्या क्रियावत्यादिभेदतः ॥ क्रियावती वर्णमयी
कलात्मा वेधमध्यमि ॥ **प्रयोगसारे ॥** मन्त्रमार्गानुसारेण साक्षात्कृत्वेष्टदेव
ता ॥ गुरुश्रोत्रे ध्येयं योऽर्क्ष्यं मन्त्रदीक्षेत सो व्यते ॥ **रुद्रजामले ॥** आरावी बहुधा
दीक्षा शाम्भवी च तथा पुनः ॥ एकैका वापि विद्वद्भिः पश्यते शास्त्रकोविदैः ॥
शिवशक्तिं समायोगजं मात्रं रक्तं तत्तु शुभात् ॥ शिवपूजानुसद्धानां कर्म
साम्यं यदा भवेत् ॥ शिव एव तदा साक्षादा राया दीक्षया भवेत् ॥ **विश्वसारे ॥**

आ आ आश्वनीदेवः ॥ ५ भरणी मानुषः ॥ ६ ज्येष्ठा कृत्तिका राक्षसः ॥ ७ मृगशिरा रोहिणी
मानुषः ॥ ८ मृगशिरादेवः ॥ ९ आर्द्रा मानुषः ॥ १० ज्येष्ठा पुनर्वसु देवः ॥ ११ कृत्तिका
देवः ॥ १२ खग अश्लेषा राक्षसः ॥ १३ मघा राक्षसः ॥ १४ पूर्वा फाल्गुणी मानुषः ॥
१५ ज्येष्ठा फाल्गुणी मानुषः ॥ १६ ज्येष्ठा देवः ॥ १७ चित्रा राक्षसः ॥ १८ स्वाति
देवः ॥ १९ विशाखा राक्षसः ॥ २० ज्येष्ठा अनुराधा देवः ॥ २१ ज्येष्ठा राक्षसः ॥
नपक मलाराक्षसः ॥ २२ पूर्वाषाढा मानुषः ॥ २३ उत्तराषाढा मानुषः ॥ मश्रव
णदेवः ॥ २४ धनिष्ठा राक्षसः ॥ २५ शतभिषा राक्षसः ॥ २६ पूर्वा भाद्रपदा
मानुषः ॥ २७ मघा २८ उत्तरा भाद्रपदा मानुषः ॥ २९ अश्लेषा लक्ष्मदेवती देवः ॥ ३० हस्तौ
क्रमे ॥ ३१ उत्तरादक्षिणा गान्धर्व रेखा कुर्याच्चतुष्टयी ॥ दशरेखाः पञ्चिमाः स्युः
कर्तव्या वीरवन्दिते ॥ अश्विन्यादिकं मेरौ वविलिखेत्तारका पुनः ॥ ३२ का
रादिकाराज्ञानं द्विवद्वद्वि वेदकान् ॥ ३३ मन्त्रादिभिः ॥ ३४ मन्त्रादिभिः ॥ ३५ मन्त्रादिभिः ॥
तु नेत्रवद्वा अश्लेषा तं रवगोपिये ॥ द्विभनेत्र नेत्रयुग्मांश्चेदु नेत्रा
ग्नियुग्मकान् ॥ मघादिकोपि ज्येष्ठा तं द्वितीयं न वतारकं ॥ वल्लिभूमी
तु चन्द्रांश्च युग्मे तु नेत्रा हि कान् ॥ वेदेन मेदितान् वर्णान् देवतान्
गताः क्रमात् ॥ **तथा च निबद्धे ॥** पूर्वोत्तरत्रयं चैव भरण्या द्वाय रोहिणी ॥
५ मानिमानुषा न्याहुर्नक्षत्राणि मरणां विनः ॥ ज्येष्ठा शतभिषा मल
धनिष्ठा श्लेष कृत्तिका ॥ चित्रा मघा विशाखाः स्युस्तारा राक्षसदेवताः ॥

अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहिणी	मृगशिरा	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्या	अश्लेषा
देवः	मानुषः	राक्षसः	मानुषः	देवः	मानुषः	देवः	देवः	राक्षसः

अश्विनी	भरणी	कृत्तिका	रोहिणी	मृगशिरा	आर्द्रा	पुनर्वसु	पुष्या	अश्लेषा
अश्विनी	६	६३७	७७७	९	९	७७७	७	७७७
देवः	मानुषः	राक्षसः	मानुषः	देवः	मानुषः	देवः	देवः	राक्षसः
मघा	पूर्वाषाढा	उत्तराषाढा	हस्ता	चित्रा	स्वाती	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा
घट	७	७७	७७	७७	७७	७७	७७	७७
राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः	राक्षसः	देवः	राक्षसः	देवः	राक्षसः
मूला	पूर्वाभाद्रपद	उत्तराभाद्रपद	श्रवणा	धनिष्ठा	शतभिषा	पूर्वाभाद्र	उत्तराभाद्र	रेवती
नयफ	७	७	७	७	७	७	७	७
राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः	राक्षसः	राक्षसः	मानुषः	मानुषः	देवः

अश्विनी रेवती पुष्या स्वाति हेस्त पुनर्वसु ॥ अनुराधा मृगशिरा श्रवणा देवतारकाः ॥

तथा ॥ स्वजातोपरमप्रीतिस्मिधमाभिन्नजातिषु ॥ रक्षो मानुषयोर्नाशो वैरंदान
वदेवयोः ॥ जन्मसम्पत्तिपक्षे मत्सरिः साधको वधः ॥ मित्रे परममित्रश्च जन्मादी
निपुनः पुनः ॥ जन्मतृतीयपञ्चमसप्तमानि नक्षत्राणि वर्जनीयानि ॥ तथा च
रमाद्यनवमद्वाराशियुगयुग्मगतानि च ॥ इतराणि न भद्राणि तत्र जानिमणी
षिणा ॥ इत्यादि ॥ तत्र स्वनक्षत्रादेव नक्षत्रं गणनीयं ॥ स्वनक्षत्राज्ञाने स्वनामा
द्यक्षरसम्बन्धेन क्षत्रादेव नक्षत्रं गणनीयं ॥ प्रादक्षिण्येन गणयेत्साधका
द्यक्षरात्सुधीः ॥ प्रकारांतरनिबद्धे ॥ प्रापालाभात्पटुप्राह्यं रुद्रस्यादिरुरुः
करं ॥ लोकलोपपटुप्रायः खलोयोभेद्युभेदिताः ॥ पक्षैकत्र्यधिकरूपाव
निभुजशशीयुग्मेन्दुपक्षाः ॥ युग्मेकद्वियुग्मनेत्रेन्दुपक्षाग्निचन्द्रकान् ॥
त्रयशशीभूरेकपक्षेन्दुनेत्राग्निवेदाः ॥ वर्णाः क्रमात्स्वराश्यज्ञो रेवत्यंश
गतावुभौ ॥ जपुर्नक्षत्रादयपरिगणयेत्तज्जन्मसम्पत् क्रमेण सुधीरि
तिवचनात् ॥ तथा च पिङ्गलायां ॥ प्रकटेष्वनक्षत्रे तस्य जन्मर्क्षतो भवेत् ॥
अथ एकचहचक्रं ॥ चतुरस्रे लिखेद्वर्णान् चतुःकोष्ठसमन्विते ॥ चतुःकोष्ठेषु

अकचह	७७७	आस्वद	ऊचफ	उशकोष्ठशतियावत् ॥ विश्वसारे ॥ च
उडव	लज्जम	उडश	लज्जय	तुरसं लिखेत्कोष्ठं चतुःकोष्ठसमन्वि
ईधन	ऊजम	इगध	ऊधव	तं ॥ पुनः श्रुतं तत्रापि लिखेद्भीमा
अंतस	लेठल	अंरुष	एटर	नृक्रमेण तु ॥ ततः षोडशकोष्ठेषु

मौतिकेषु ॥ पातालपञ्चदशवर्गिहिमांशुकोष्ठे वर्णान् लिखेत्स्त्रिभिर्भवात्क्रम
मशालधीमान् ॥ नामाद्यक्षरमारभ्य यावन्मन्त्रादिमाक्षरं ॥ चतुर्भिः कोष्ठे
नेकैकमिति कोष्ठचतुष्टये ॥ पुनः कोष्ठगकोष्ठेषु सव्यते ॥ नाम्ना आदितः ॥
सिद्धः साध्यः सुसिद्धोऽपिः क्रमाज्ज्ञेयाविबक्ष्यते ॥
सव्यतोदक्षिणतः ॥ कल्पदमे ॥ पूर्वापरायतं कृत्वा पञ्चस्वत्रं प्रकल्पयेत् ॥ त
थैव दक्षिणे दीव्यक्रमेण पञ्चस्वत्रकं ॥ यथा षोडशकोष्ठानि सम्यद्यज्ञे तथा
लिखेत् ॥ विश्वसारे ॥ दक्षिणावर्तयोगेन कोष्ठे वर्णान् लिखेत्सुधीः ॥ ये
नैव लिखन्तं कुर्यात्ते नैव गणनं स्मृतं ॥ सिद्धः सिद्धांतिकालेन साध्य

सुजयहोमतः॥सुसिद्धोमहणदेवविपुर्म्मूलंनिकृत्तति॥तत्रात्ररे॥सिद्धार्ण
वाडुवाःप्रोक्ताःसाध्यासुसेवकाःस्मृताः॥सुसिद्धाःपोषकास्तेषाःशत्रुवो
घातकाःस्मृताः॥जपेनवहुःसिद्धःस्यात्सेवकोधिकसेवया॥—
पुष्पातिपोषाकोमिष्टंघातकोनाशयेद्दधुवं॥सिद्धःसिद्धोयथोक्तेनद्विगु
णात्सिद्धसाध्यकः॥सिद्धःसुसिद्धोर्द्धजयात्सिद्धारिर्हन्निवाडुवान्॥साध्यः
सिद्धोद्विगुणकःसाध्यःसाध्योनिर्घकः॥तत्सुसिद्धोद्विगुणजया
त्साध्यारिर्हन्निगोजवान्॥सुसिद्धसिद्धोर्द्धजपान्तत्साध्योद्विगुणोधि
कात्॥तत्सुसिद्धोमहाहादेवसुसिद्धादिःस्वगोत्रहाः॥असिद्धःसुतान्
हन्पातुंअसिद्धस्तुकन्यकाः॥तत्सुसिद्धलपत्नीयस्तदरिहन्निसाधकं॥
अथवैरिमत्रपितृणांप्रमाणमाहतंत्रे॥गवांक्षीरेदोणमितेजयेन्मत्रं
शताष्टकं॥पीत्वाक्षीरंजपेत्तद्वत्समुच्चार्यन्यजेत्तथा॥अनेनैवविधानेनवैरि
मत्रादिमुच्यते॥अदिमत्रंविदित्वातुनपुनःप्रजपेच्चतुर्दश॥संत्यज्यतंदेव
तायास्तस्याअन्यंमजेन्मनु॥दोणपरिमणंयथानत्रात्ररे॥पलद्वयंप्र
सूतिःकुडवंतच्चतुष्टयं॥चतुर्भिःकुडवैःप्रस्थंप्रस्थाश्रत्वारःआटकं॥
चतुर्भिराटकैर्दोणःकथितोमानवेदिभिः॥प्रकारांतरमाह रुद्रजामले॥
वटपत्रेलिरिवत्वारिमत्रंस्नोतसिनिक्षिपेत्॥एवंमत्रविमुक्तिःस्या
दित्याहभगवानाश्विनः॥इतिअकथ्यचक्रं॥

चतुर्विधानुसादीक्षावत्यणभाषितापुरा॥ क्रियावतीकलावतीवर्य
बोधमयीपुनः॥ ताः क्रमेणाधिकथ्यन्ते सर्वसम्प्रदाः शुभाः॥ तदु
क्तं रुद्रजामले॥ सर्वा सा मेव दीक्षारणमुक्तिः फलमखागहितं॥ अ
विरोधाद्भवत्येषा प्रासङ्गिकस्तमुक्तयः॥ **अथाधिकाशः॥ रुद्रजाम**
ले॥ गुरुणात्माननाशिष्यः सर्वकुर्ष्याद्विधानतः॥ गुरुणाकारये
त्कर्माशिष्यः सर्वहरेत्सुधीः॥ वन्दना गुरुकर्पूरे धूपयेद्योगमण्डपे॥
ग्रहंप्रविश्यविधिना तत्र विघ्नान् विनाशयेत्॥ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा
॥ १॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥ १३॥ १४॥ १५॥ १६॥ १७॥ १८॥ १९॥ २०॥ २१॥ २२॥ २३॥ २४॥ २५॥ २६॥ २७॥ २८॥ २९॥ ३०॥ ३१॥ ३२॥ ३३॥ ३४॥ ३५॥ ३६॥ ३७॥ ३८॥ ३९॥ ४०॥ ४१॥ ४२॥ ४३॥ ४४॥ ४५॥ ४६॥ ४७॥ ४८॥ ४९॥ ५०॥ ५१॥ ५२॥ ५३॥ ५४॥ ५५॥ ५६॥ ५७॥ ५८॥ ५९॥ ६०॥ ६१॥ ६२॥ ६३॥ ६४॥ ६५॥ ६६॥ ६७॥ ६८॥ ६९॥ ७०॥ ७१॥ ७२॥ ७३॥ ७४॥ ७५॥ ७६॥ ७७॥ ७८॥ ७९॥ ८०॥ ८१॥ ८२॥ ८३॥ ८४॥ ८५॥ ८६॥ ८७॥ ८८॥ ८९॥ ९०॥ ९१॥ ९२॥ ९३॥ ९४॥ ९५॥ ९६॥ ९७॥ ९८॥ ९९॥ १००॥

मन्त्रमेनं समुच्चरेत् ॥ ॐ सूर्याः सोमो यमः कालो महाभूतानि पञ्चवे ॥ ९ ॥
ते शुभाशुभम्येह कर्मणानवसाक्षिणः ॥ घटस्यारोपणं कुर्यान्मन्त्रेण नेन
देशिकः ॥ घटारोपणमन्त्रोयं सर्वतन्त्रेषु सम्मतः ॥ ॐ भूरसि भूमिरस्य दि
तिरसि विश्वधाया विश्वस्य भुवनस्य धत्री पृथिवी यक्ष्ण पृथिवी इह पृथिवी मा
हिंसी ॥ भूमिबोधनमित्युक्तं सर्वतन्त्रेषु सम्मतं ॥ मन्त्रेण नेन देवेशी शुक्ल
धान्ये विनिक्षिपेत् ॥ ॐ धान्यमसि धिनु हि देवान् धिनु हि पितॄन् धिनु हि यज्ञप
तिन् धिनु हि मां पतन्म ॥ ॐ प्राणे मन्त्रोदानामन्वा कामार्थं वा दीर्घा मनुष्यमि
ति दशानुमेधां देवो वः स्वित्ता हिरण्यपाणिः ॥ प्रतिगृह्णात्यच्छिद्रेण श्रीला
चक्षुषेत्वा महीनां पयोसि ॥ हस्तमानं घटं कृत्वा नवरत्नोदरेण च ॥ घटं संस्था
पयेत्तत्र मन्त्रेण नेन देशिकः ॥ ॐ आजिघ्रकलसं मत्स्यात्मा विशान्न्यदवः ॥
पुनरूर्जानि वर्तस्व सानः सहस्रं धुक्षोरुधारा पयस्वती पुनर्भ्राविशताद्र
यिः ॥ मन्त्रेण नेन देवेशी घटं संस्थापयेत्ततः ॥ मुक्तामानि कपवै सूर्यगोमे
दवज्जविदुमान् ॥ पद्मरागं मरुक्तं नीलञ्चैव क्रमान्नव ॥ नवरत्नानि त
त्रैव निक्षिपेद्विभवावधि ॥ **मेरुतन्त्रे** ॥ पुष्पं नीलञ्च वै सूर्यं विदुमं मौक्तिकं
तथा ॥ ततो मरुक्तं वज्रं गोमेदं पद्मरागकं ॥ प्रोक्तानि नवरत्नानि देशिकैर्मन्त्र
वित्तमैः ॥ ॐ आय्यायस्व समे त्रते विश्वतः सोमवृष्ट ॥ मवावाजस्य संगथे ॥
मन्त्रेण नेन देवेशी जले दद्याद्घटोपरि ॥ ॐ धन्ननागधन्ननाजिज्ञयेम धन्न
नातीवाः समदोजयेम ॥ धनुः शत्रोरपकामं कलोत्तधन्नाः सर्वाः प्रदिशो
जयेम ॥ मन्त्रेण नेन देवेशी शीखां दद्याद्घटोपरि ॥ ताम्बूलं श्रीफलं
दद्यात् कदली वा विशेषतः ॥ ॐ श्रीश्च तेलक्ष्मीश्च यन्म्या अहोरात्रे
यार्ध्वेन क्षत्राणि रूपमश्विनो वा तम् ॥ श्वन्निष्ठानामुम्भ ईषानः सर्वलोकं
म्भ ईषानः ॥ मन्त्रेण नेन देवेशी घटपुष्पं विनिक्षिपेत् ॥ सफलं शालि
चूर्णञ्च सवारञ्च घटोपरि ॥ विनिक्षिप्याथ विधिना क्षीरशान्वितमा
नितं ॥ सुवस्त्राच्छादनं कुर्यान्मन्त्रेण नेन साधकः ॥ ॐ वस्त्रञ्च पावनं
श्वेतं वक्तुतत्र विनिर्मितं ॥ मया निवेदितं भक्त्या वस्त्रञ्च प्रतिगृह्यतां ॥
काखितो जम्बू चूर्णो न इन्द्रवल्लीदलेन च ॥ घटं संवेष्ट्य विधिना सिन्दूरादि
विभूषितं ॥ स्थापयेत्तं घटं मन्त्रमुच्चार्य यत्नतः सुधीः ॥ **काचितो जम्बू चूर्णेन**
तिप्रदर्शनार्थमुक्तमन्येनापितद्विशेषो मेरुतन्त्रे रतीयप्रकाशे ॥ पञ्चा
शदोषधीकाथेः पूरयेत्तदनन्तरं ॥ एकेन सहितास्त्रावर्णे यध्यः क
मादिमाः ॥ चन्दनञ्चापिरक्ताख्यं चन्दनञ्चागुरुस्तथा ॥

अथ अकडमचक्रं ॥ रेखाद्वयं पूर्वपरेण कुर्यात्तन्मध्यतोयाम्बुवेरभे

दात् ॥ महेश्वरोधिपतिः क्रमेण तिर्यक्तथा वायुः कुताशनेन ॥ अका
रादिक्षोकारात्तान् लोकोवहीनान् लिखेत्ततः ॥ ऋ ऋ वर्णाद्वयं लृ लृ
तद्धि लोकोवप्रचक्षते ॥ एकैकं क्रमतो लेख्यान् मेषादिषु वृषात्त
कात् ॥ गणयेत् क्रमशो भद्रे नामादिवर्णपूर्वकात् ॥ मेषादितोपि
मौनान्नं गणयेत् क्रमशः सुधीः ॥ जपुः स्वनामतो मन्त्री यावन्म
त्रादिमाक्षरं ॥ रत्नावल्यां ॥ द्वादशास्त्रे राशिचक्रे कूटस्थ एड विज
र्जितान् ॥ आदिशान् लिखेद्वर्णान् पुरतो यावदीश्वरं ॥ सिद्ध
साध्यः सति हारीन् पुनः सिद्धादयः पुनः ॥ नवैकपञ्चमे सिद्धः
साध्यः षडदशायुगमे ॥ सति हारि सप्तके हद्वे वेदाय द्वाद
शोरिषुः ॥ एतत्ते कथितं देवि अकडमादिकमुत्तमं ॥ इति गो
पालविययकमेव ॥ गोपालेकडमः स्मृत इति च चनात् ॥
शिवविययेपि ॥ वैष्णवं राशिसंशुद्धं शैवञ्चाकडमं स्मृतं ॥ इति जाम
लीयात् ॥

तथा च वाराहीतत्रे ॥ ताराशुद्धिर्वैष्णवानां कोष्ठशुद्धिः शिवस्य च ॥ राशीशु
द्धिस्तैः पुरे च गोपालेकडमः स्मृतः ॥ इति अकडमचक्रं ॥
अथ ऋनीधनीचक्रं ॥ तद्यथा ॥ कोष्ठान्येकादशान्येव वेदेन पूरिता

दी	दी	दी	०	३	४	४	०	०	०	३
अआ	ई	उऊ	ऋ	ॠ	लृ	ॡ	ऐ	औ	अं	अः
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह
२	२	५	०	०	२	१	०	४	४	१

साधकाङ्काः

निच ॥ अकारादिहकारात्तान् लिखेत्कोष्ठेषु तत्र विच ॥ प्रथमं
पञ्चकोष्ठेषु ह स्वदीर्घं क्रमेण तु ॥ द्वयंद्वयं लिखेत्तत्र विचारेव
पुसाधकः ॥ शेषेष्वेकैकशो वर्णान् क्रमशः लिखेत्सुधीः ॥
तथा ॥ द्वौ द्वौ स्वरौ पञ्चसु कोष्ठेषु शेषान् स्वरान् षडेकमेकं ॥
कादीन् ह शेषान् विलिखेत्ततो र्णान् एकैकमेकादशकोष्ठ
केषु ॥ षट्कालकालवियदग्नि समुद्रवेदस्वाकाशशून्य
दहनाः खलु साध्यवर्णाः ॥ युग्मद्विपञ्चवियदम्बरयुक्ता

शाङ्ख्यो माख्यवेदशाशिनः खलु साधकार्णः॥ नामाज्जला द
कठवाद् गजभुक्तशेखं॥ ज्ञात्वाभयोऽधिकशेषमृणं धनं स्यात्॥
अस्यार्थः॥ साध्यवर्णनं स्वयंजनभेदेन पथककृतान् षट्
कालाद्यङ्कैर्गुणितान्॥ कृतान् तथा साधकनामाक्षरान्॥
तान्॥ स्वयंजनं रूपेण पथककृतान् युग्माद्यङ्कैर्गुणि
तान् कृत्वा अथ संख्यामिहंता भयोः साध्यसाधकयो
र्यदाधिकं तदनेन यदूनं तद्वनं एवं तात्त्वमत्र दद्यात्॥ मन्त्रश्चे
दङ्गीभवती तदा मन्त्रः शुभदोभवती धनीचेन्न तथा॥ तत्रा
त्ररे॥ मन्त्रोयद्यधिकार्कः स्यतदा मन्त्रं जपेत्सुधीः॥ समेपि च ज
पेन तत्रे न जपेत्तु ऋणाधिके॥ शून्ये सत्यं विजानीयात् तस्माच्छू
न्यं परित्यजेत्॥ ऋणधके धने॥ तथा॥ इन्द्रक्षेत्रे रविपञ्च
दशर्तुवेदं ह्यायुधाद्य नवमिर्गुणितान् साध्यान्॥ दिग्भूतिदि
श्रुति गजान्ति मुनीषु वेद षड्वान्ति भिस्त गुणितान् पसाधकार्ण
न॥ षट्कालेत्पादिकत्र विष्णुविषयं रामार्चनं चन्द्रिका धतत्वादिति
केचित्॥ वस्तुतस्तु पूर्वस्यैव विवरणमिदं॥ तथा च॥ इन्द्रक्षेत्रे
इत्याद्यभिधाय नामार्णकोऽष्टाङ्कमप्याभिहन्त्या देकादिरुद्राङ्क ग
तं क्रमेणास्ति॥ व्यक्तं रुद्रजातत्वे॥ साध्याङ्कान् साधकाङ्कान्
पूरयेद्गृह संख्याया॥ गुणिते तु हतेषां भिर्यद्वेयं जायते स्फुटं॥
तदङ्कं कथयाम्यत्र एकादशगृहास्थितं॥ इत्युक्त्वा षट्कालकाल
इत्युक्तं॥ तत्रार्णवे॥ मन्त्रोऽङ्गी शुभफलदो ष्य शुभो धनी च॥
तल्लयदा च सफलः

कर्पूरोशीरकुष्ठानि वालकच्चापिकेशरं॥ कक्कोलकं जातिकलं जटा मौसी
सुरात्रया॥ ग्रन्थिकं रोचनां जानी पत्रं पिप्पलं विल्वकौ॥ यक्षि पर्णी चित्रक
चैकलरङ्गं कर्त्रिणं त्रया॥ कटफलं चापि गुञ्जा च ददुहं वक काशमरी॥
पद्मकोषं शङ्खपुष्पी मयूरस्य शिखा तथा॥ सुकोम्भे मन्त्रश्च तथा मुद्गा
पर्णी कुशाः पुनः॥ पाषाणभेदकं कृष्णशङ्खपुष्पी च रोहिणी॥ शो
णाको वहतौ चैव पाटली मुखकरीका॥ तुलसी शिखरा इव वल्ली
भृङ्गाभिधा पुनः॥ ततो पराजिता ताल मूली चापिकृता जली॥
दूर्वा श्रीदेव कन्याख्या भाग्याख्या मद्रमुस्तकं॥ लङ्ग रहिता श्वेताः पञ्चा
शत् संख्याका इति॥ यद्यपि प्रथमकारणं पञ्चाशदो षधयो निरूपिता
स्तथाप्येक पञ्चाशत्प्रमाणं मुक्तस्य दुरुहत्वनिवृत्तये क्रतुभेद
ज्ञापनाय च पुनर्दर्शिता॥ दुग्धवक्षत्तचः कापैर्वृक्षवक्षो द्वैसखा॥
गङ्गा पङ्क प्ररुनादि वासि तैर्वा शुभेर्जलैरिति॥ ततो घटं स्थिरी कुर्यात्
यावद्दोक्षा विधि र्भवेत्॥ ओं स्थिरो भव विद्महे॥ आशु र्भव वायव्यं
प्रचु र्भव सुषद स्वमग्ने पुरीषवाहनः॥ मन्त्रेणानेन देवो शी स्थिरी
करणमुत्तमं॥ ततः कृताङ्गलिभूत्वा मन्त्रमेनं पठेत्ततः॥
ओं गुरुभ्यो गणपतिभ्यश्च वीनमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वीनतः॥
व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वीनमः॥ नमो गृत्सेभ्यो गृत्सेपतिभ्यश्च वीनमः॥
पुराहं वाचये दादौ स्वास्ति वाचनपूर्वकं॥ ओं स्वास्ति न इन्द्रो वृद्धश्च
वाः स्वास्ति नः पूषा विश्ववेदाः स्वास्ति नस्तार्क्ष्यो रिविः॥
स्वास्ति नो व हस्यतिर्दधातु॥ अस्त्राय फडिति मन्त्रेण भो मान् वि
घ्नान् विदारयेत्॥ दिव्य दृष्ट्या दिव्य विघ्नान् दूरयेच्च वतुर्दक्षि॥
दिव्य दृष्टि लक्षणं॥ तत्रैव॥ अनिमेषाक्षि दृष्टिश्च दिव्य दृष्टि प्रकीर्तिता॥
माषमन्त्रेन चात्रेन यावकेन च संयुतं॥ अजाकर्णस्य रक्तेन दुग्ध
नमधुरेण च॥ माषमन्त्रं कलंदद्याद्भूतप्रेतपिशाचके॥ ओं भू
ताः प्रेताः पिशाचाश्च पाताल भूतलोस्थिताः॥ पर्वताग्ने तथा वक्षो
गृहक्षेत्रादिषु स्थिताः॥ तुष्टा भवेन्दुते सर्वे मम गृहस्थि संवलिं॥
यजेच्च रक्तं तु मैरक्तं माहिषशो रीतैः॥ मत्स्यमोसादिभिर्भूयै
र्दुग्धैश्च विधिना मुना॥ वलिं दद्याच्च तत्रापि तदा मङ्गलं नारभेत्॥
दीक्षायाधर्म्मकर्मरूपत्वेन तत्र विघ्ननिवार उक्तो योगिनीर्वा उक्त
खण्डेऽप्यपटले॥ तीर्थं प्रासादं करणे धर्म्मरम्भे विशेषतः॥ व्रतयत्र

समारम्भे विघ्नानि निवसन्निवै ॥ तानि संपूजयेदादौ बलिभिर्मोदकादि
भिः ॥ ३१ ॥ अथाजायते विघ्नमिति जानीहि मे प्रिये ॥ अथापराणि विघ्ना
नि शरीरे निवसन्निवै ॥ मनसा ज्ञाननिर्हीर

कथितो मुनी देः ॥ पुनश्च- ऋषेः सुमवाप्नोति धने च विघ्न
लं भवेत् ॥ करोतु प्राप्तिमात्रेण सर्वसिद्धिस्तथायते ॥ प्रकारं
तरं ॥ नामाद्युद्धारमारम्ययावन्मंत्रादिमादरं विधाकृत्वा
सुरैर्भिन्नतदन्यद्विपरीतकं ॥ प्रत्यर्थः साधकनामाद्यु
द्धारतोगणनया वावन्मंत्राद्युद्धारं तत्संख्यं विधाकृत्वा
सप्रसिद्धत्वाऽधिकं ऋणं शेषं धनं स्यात् ॥ प्रत्यादिमं
त्राद्युद्धारमारम्ययावत्साधकनामाद्युद्धारं भवेत् तावत्सं
ख्यं सप्रउणं कृत्वा विभिर्हरेत् ॥ पुनश्च विंगलामते साध्या
नामद्विगुणी तं साधकेन समनितं ॥ प्रष्टामि मरुते श्रेष्ठं तं
दन्यद्विपरीतकं ॥ प्रत्यर्थः साध्यानामस्वरव्यंजनभेदेन
द्विगुणीकृत्य साधकनामादरेण स्वरव्यंजनभेदेन संयो
ज्य ॥ प्रष्टामि हत्वा ऋणं धनं ज्ञेयं ॥ प्रत्यदिति साधकनामादरा
न्स्वरव्यंजनभेदेन साध्यादरेण स्वरव्यंजनभेदेन संयोज्य
प्रष्टामि हत्वा ॥ अधिकं ऋणं शेषं धनं ज्ञेयं ॥ नामग्रहणं प्रका
रमाह ॥ सनत्कुमारीये ॥ पितृमातृकृतं नाम तत्कालं प्रार्थ्यादिदे
वकान् श्रीवर्णज्जुततो हत्वा वक्त्रेषु योजयेत् क्रमात् ॥

स्तानि ऋणममप्रिये ॥ कश्चिन्निवर्त्तको देवी कश्चित्प्रवर्त्तकस्त
थास्तानि कर्त्तुं विदुर्वापापाकुसराणं वैव ॥ आलस्येनापि दूष
णं शोकमोहज्वरायाधितारुण्यं धनलालसा कलहं भा
र्ययासाधं दुर्मिदं गृहसंकटं नानाव्रतसमाकीर्णधार्मि
कोत्सीति मानसः प्राप्नोति शोकलघुर्भयकारणे हीनपत्ति
कं वृक्षपत्रं वडलसीधात्रीवृक्षकलंतथा शालिया मंजीला
खण्डं प्रतिमां दत्तुं न तथा मातुषं ब्राह्मणं वैवस्यं वैवर्त्तलं
दीलां शांखं शंखकभेदं च वडस्य मांसं संहं वं दृष्ट्वा दवा
मे देवं तीर्थजातं जलंतथा मंगायो गानदी रूपं पुण्यदेवं च
मिका इत्येतानि च विघ्नानि हंतव्यानि च पुनः पुनः हजयित्वा विधानेन

सकलं क
लं मेव क

भु

नामगुह्य उकार साह विडुलायां। प्रसिद्धं यद्वेनाम
किम्बस्य जन्म नामच। यतीना पुष्य पोत्रे न गुरुणा
यक्तं भवेत्। तन्नामरे। लोक प्रसिद्धमथवा मातापिता
तथा कृतं। रुद्रजामले - सुप्रो जागर्ति येनासी दूरतः
प्रतिभायते वदन्यन्य मनस्कोपि तन्नाम ग्राह्यमेव च ॥
देवता भेदे चक्रविचारस्याथव माह वाराही तन्ने जाम
लालोच। ताराशुद्धिर्वैष्णवाणां कोय शुद्धि शिवस्य च
राशि शुद्धिस्तै पुत्रे च गोपालेह कउमः स्मृतः प्रकउमोरम
चंद्रस्य गणेशे हर चक्रकम कोय चक्रं वराहस्य महा-
लक्ष्म्याः कुलाकुलं नामादि चक्रं सर्वेषां भूत चक्रं तथैव
त्रैलोक्ये तारके चक्रं शुद्धं यंत्रं जपेद्युः। तथा - वैष्णवं
राशि संयुक्तं शैव चक्रं स्मृतं कालिकायाश्च ताराया
स्तारा चक्रं शुभावहं चण्डिकायास्तारकोष्ठे गोपालेह कउमं
स्मृतं हर चक्रं सर्वमंत्रं यत्ताधिक्ये न चाप्रयत्न

कारदेवेन साधयेत् कवचेनैव बीजेन सप्रकृजो जपेन च
निःसार्य तान् विज्ञानं तान् सर्वां न तदा रक्षादिशेत्पुनः॥
विश्वसार तन्ने। आत्मानं रक्षयेत्तत्र न किंप्राचीर योगातः बहिर्बीजे
चतुर्दिक्षु प्राचीरं भावयेद्विधा। तदा तालत्रयं दद्याद्विबीजेन
दक्षिणः अक्षरि क्रम योगेन गुरुंश्च प्राग्भेजतः। ओं गुरुभ्यो
नमो नित्यं तदा च गुरुपादकं परं वरापरं देवि परात्परमतः परं
क्रमेण प्रणम्य दीयान् ओंकारादि उदीरितान्। गणेशं द-
क्षिणं जप्त्वा संमुखे चैव देवतां। गणेशं स्थापयेत्तत्र पूर्वे
क्षेत्रे द्यौः सुधीः आवाहयाम्यहं देव गणेशं शिव नंदनं।
आद्यं नमोम्बरवरं व्याल यक्षोपवीतं। गणकोट्यो पीबतं
देवं मोदक भोजनं। अविज्ञेयं महाकायं सर्वलोकैक रजितं
बालिन सर्व शान्त्यर्थं रौद्रमावाहयाम्यहं पृथ्वि मगवददेव
सर्वविघ्नविनाशक। उमा पूजा गृहाण त्वं सर्वमे सफलं कुरु
सिद्धिं पुत्र पुण्याद्यैः पूजयेच्च नंदनं अजलयावाहयेदा दे
सर्वत्रायं विधिः स्मृतः। स्वागतासि ततः प्रभुं प्रभुत्वर सम-
त्वंत आसनं ततो दत्त्वा पाद्याद्यं निवेदयेत् ओं पाद्यं स्वा-
सितं देव सर्व भूत सुखावहं हरपात्राय नमः हरं पाद्यं तस्मिन् गच्छतं

चरणौधये सुभं विद्या न नाधिक्ये च नो विधिः देवान्
संशोध्य गृहोपनयन्य देवोदवस्य च चरणी मंत्रः सुभ
कला धनी मंत्रोऽसुभ प्रदः सुखं यदा सुभ फलं कथितो
मुनि सत्तमेः ॥ अन्यत्रापि - अन्ये मन्त्रमवाप्नोति धने च
विफलं भवेत् चरणे च प्राप्तिमाप्नोति सर्व सिद्धिस्तु जायते
इति चरणी धनो चक्रं

पाद्यं नमः पाद पुगे स्वाहाद्यं शिरसि स्थितं मधुपर्कं
स्वधाने तु पुनरक्षमनोयकं तानीयं च नमो कुर्यात्
पुनर्गंधादिकं ततः वस्त्रं पयोपवीतं च नमो नै परिकल्पयेत्
अन्नं भक्षं स्वधाने तु धूपं दीपं विधानतः क्रमेण निक्षिपेत्तत्र
देवाय विधिर्नमः अर्घ्यं पात्रे प्रदायाद्यं ततः पुनः वराहने
अर्घ्योदकं भवेच्छांखे श्यामाकं यव दूवके नाना गन्धं समायुक्तं
कुशांश्च तिलसर्षपं विष्णुक्रांतं च यवकं खड्गोयं प्रकीर्तितः
ओं कारं चैव त्रिमंत्रेण अर्घ्यं दद्याच्च साधकः॥ पाद्यमंत्रेण
कुर्यात् तथा चाक्षमनीयकं। ओं नमः स्वाहा समायुक्तं ब्रह्म
फलं हेतवे मयानिवेदिनं भक्त्या मधुपर्कं गृहाण मे। मूलमंत्रेण
सर्वत्र ओंकारादि नमो न्विते। दद्याच्च मधुसर्षिभ्यां मधुपर्कः
प्रकीर्तितः। यक्षोपवीतं मंत्रेण दद्याच्च यक्षोपवीतकं। यक्षोपवीत
मंत्रस्तु। ओं यक्षोपवीतं वरमे पवित्रं वरुस्यते यत्सहजं
पुरस्तात् आयुष्य मय्यं प्रतिमुञ्च शुभं यक्षोपवीतं वर
मस्तु तेजः। ओं नाना रत्नेश्च दत्तं विश्वकर्मादि निर्मितं
सर्वांग शोभाभरणं गृहाण फल हेतवे। ओं वनस्पति
रसोऽयं नमो गन्धाद्या गंध उत्रम अर्घ्येयः सर्वदेवानां
धूपोयं प्रतिगृह्यतां। ओं सुप्रकाशो महादीपः सर्वतासिमिराहः
स वास्याभ्यंतरे ज्योतिर्दीपोयं प्रतिगृह्यतां। उदीयावलिभिः
कुर्यात् निकटे धूप दीपकौ। प्रक्षालनाय तस्मै पश्चा-
त्पात्रं क्षिपेत्सुधीः शान्तकुम्भं प्रपूरीतं मंडपे रचयेत्सुधीः
गणेशं पूजायेत्तान् अर्कं विष्णुं शिवं शिवां पूजयेद्विधिना
तत्र द्यौः सर्व समुद्रये कूर्चं मुखं क्षिपेदाद्यै अमंत्रेण तु
साधकः तिलान् कुशान् सर्वेषांश्च कूर्चं मुखः प्रकीर्तितः

अथ दीक्षा प्रकरणं - गुरु दीक्षा तृतीयेने स्वशिष्य
 मन्त्रि मंत्रयेत् धर्म शर्मा परिष्कृत्य शिष्यं तत्र निवेशयेत्
 स्वाप मंत्रेण मंत्रतः शिष्यो शिष्यां प्रबन्धयेत् तन्मंत्रं
 स्वाप समये षष्ठे द्वारत्रयं शिष्यः श्री गुरोः पादुकां ध्यात्वा
 उपवासी जितेन्द्रियः तारो हिलिदयं मूलं पारायणो विदुः इति
 स्वपमानस्य मंत्रोपं शम्भुना परिकीर्तितः मंत्रोत्तरं - नमो जय
 त्रिनेत्राय विष्णवे महात्मने रामाय विष्णुकणाय स्वप्नाधिपतये
 नमः । स्वप्ने कथय मे त्वया सर्वं कार्यं स्वरोच्यतः । क्रिया कर्म
 विधास्यामि त्वत्प्रसादान्महेश्वर । इति मंत्रेण सन्निध्या
 देवं प्रार्थ्य स्वपेच्च वा । स्वप्ने शुभाशुभं दृष्टं पश्येत्प्रातः
 शिष्यं गुरुः कन्या पत्रं रथं दीपं शम्भुदं कमलं नदीं ।

विकिरान् प्राक्षिपेत्तत्र सप्त सप्त शरादुना । विकिरा दीक्षायां
 वक्ष्यते । शरादुना अस्त्र मंत्रेण । ततो गुरुः स वेद्यां त्र
 गत्या स्वस्यासने विरोत्त । मेरु तन्त्रे ॥ संचिन्त्य मंत्रेण
 मूर्ति मेवं तास्मिन् गुरु त्रयः । तस्य मूर्तेः समामान्य
 पूजयेद्विद्य देवतां । स्मृत्वा मूल मंत्रं मंत्री सम्यक् उनाडी
 मुरां नतः । निर्गमय्य च चैतन्यं नासिकाया विनिर्गतिं
 अज्जरौ मानका प्रदो महः उद्यान्त्रिने गुरुः मन्त्रकं
 समुत्थाप्य तस्याभावायेततः । तस्यागतं सन्निधानं
 सन्निरोधं तज्जगदेत । सुमुखी करणं चापि समुत्तीकरणं
 ततः । ततो बगुराणं कार्यं मन्त्री करणं ततः । परमी
 करणं कुर्यात् क्रमशः स्वस्वमुद्रा क्रमादिपद्यान् तत
 उपकारा व्यवस्येत् आसनादे प्रभुतायां उपकारा व प्रव
 त्य च । ततो मंत्र विधानेन जेजाज्ञा वरणावधि पुनः
 पूर्वादि काशु क्रमादिन्यादिकां प्रजेत् । ततो रोच
 पालान् मंडलेषु कुम्भोपरि च तत्र वा पेरावत् पुरापुरीकं
 बामनं कुमंदं जनौ पुण्यादं सर्वभौमं सुप्रतीकं तदग्रतः
 संधिते लोकपालायां तदग्रतः अप्रजं । इन्द्रादि प्रज
 नायकं ब्रह्मादि प्रजल माय विष्णुमाय । अथ दिक्षु चाप्य
 कुम्भाय काय ताम प्रहरितां ब्राह्म्यादि मानिका रज्याः

कुंजरं वृषभं माल्यं समुद्रं करिणं कुमं । पर्वतं नरगं मेधं
 माम मांसं सुरासवं । पवमादीनि सर्वाणि दद्यात् सिद्धि
 मवाप्नुयात् । इति मंत्र सिद्धि साधनायं शिष्याभि मंत्रेण
 अथ दीक्षा कालः । मंत्रारंभस्तु चैत्रे स्यात् समस्त पुरुष
 र्थदः बैसाखे रत्न लाभः स्याज्ज्येष्ठे च मरणां भवेत् आषाढे
 बंधुनाशः स्यात् फाणीयुः श्रावणे भवेत् राजानाशो भवे
 द्वाद्रे अश्विने रत्न संचयः कार्तिके मंत्र सिद्धि स्यान्मार्ग
 शीर्षे तथा भवेत् कोषे नु शत्रु पीडा स्यान्माघे मेधा वि
 वर्धनस्य कालाग्रे सर्वं कामासु मर्म तमांसं विवर्जयेत्

सर्वतंत्र समान्विताः ज्ञात्वा ज्ञान विधानेन गंध पुष्पाक्ष
 वारिभिः दण्डं कमण्डलुकरं अक्षुस्तत्राभयं तथा वि
 भ्रती कनक च्छायां ब्राह्मी कृष्ण जीवा १ । शूलं कपालं
 परशुं नरगं पोत्रं मनोहरं वहनी हेम संकाशा ध्येया
 माहेश्वरी शुभा २ अंकुशं दण्ड खट्वाङ्गं पाशं व दधनी
 करैः ध्येया वंधक संकाशा कीमरी शर्मदायिनी ३ वक्रं
 चण्डो गदां खड्गं विभ्रती सुमनोहरा तमाल लक्ष्मला
 ध्येया वैष्णवी शर्मदायिनी ४ मुशलं करवालं च खेपकं
 दधनी हलं करैश्चतुर्भिराही ध्येया काल घन वक्रिः ५
 अंकुशं त्रामरं विद्युत्कुलिकां विभ्रति करैः ६ मुण्ड स ३ सु
 रिउता ध्येया चर्म मुण्डा रक्त विग्रहा ७ अक्षत स्रजं बीज पुत्रं
 कपालं पंकजं करैः वहनी हेम संकाशा महा लक्ष्मी
 हरिप्रिया ८ ॥ मेरु तन्त्रे । विधाय पूजा मेवं हि धूप
 दीप निवेदनैः कृते निवेद्ये च ततो मण्डलं करितः
 क्रमात् प्रवालं कुंज पत्राणि स्थापनीयानि मंत्रिणा
 वेदिकायाः दक्षभागे कृत्वा स्थितिः स सुत्रमं संस्थोप्य
 वक्ति संस्कृत्य वैष्णो देवं समारभेत् यथाविधिस्तुत
 तत्र गन्धाद्यै देवतां यजेत् ततः प्रणव पूर्वाभि हि
 त्वा व्याहृतिभिः पुरा १ जुहो मूल मंत्रेण वायसेन हनेन
 च पञ्चविंशतिभिः पञ्चादुत्वा व्याहृतिभिः पुरा

इति दीक्षा विधानं समाप्तं । कपालं दधनी करैः

चैत्रे तु गोपाल विषयं गोत्रमुक्तत्वात् । मधुमासे भवेद्दीक्षा दुःखाय
 मरणाय च । इति वचनान्नान्यत्र । तथा ज्येष्ठे मन्त्रप्रदा विद्या
 प्रावादे सुख संपदः । इति योगनी हृदयापावादे श्रीविद्यायां नदोषः ॥
 अत्र च मासः सौरयुग सौरे मासि शुभा दीक्षा न बाधे न च ना-
 रेके । इति गोत्रमीमांसा ॥ चैत्रं फल्गुनं संहेतायां ॥ मंत्रस्यारंभनं
 मेघे धनधान्यप्रदं भवेत् न वये मरणा मात्रोर्न मिथुनेऽप्यत्र
 नाशानं कर्कटे मंत्रा सिद्धिस्त्यासिंहे मेधाविवर्धनस्य बुध्या
 लक्ष्मीप्रदा निज्यां तुलायां सर्वसिद्धयः वृश्चिके स्वर्गलभ्यः
 स्यादनुमाने विनाशानय मकरः पुण्यदः ज्ञानः कुम्भाधन
 समृद्धिदः मीना दुःखप्रदानिय मेवं मास विधि क्रमः ॥

अथ वारनियमः ॥ रविवारे भवेद्विज्ञं सोमे द्वात्रिंशत् भवेत्
 किल श्रावुरङ्गार के हानि तत्र दीक्षां विवर्जयेत् बुधे सौन्दर्य
 मात्रोति ज्ञानं स्यात् बुधस्तौ शुके सौभाग्य मात्रोति यमो
 हानि शनैश्चरे ॥

संपूजायां चन्द्रनाद्यौ पीठमूर्तेर्नियोजयेत् अग्निं वि
 सृज्य विष्णुं शिषे न पायसेन बलिं हरेन् पार्श्वे भयश्चंद्र
 नादि पुष्पाक्षत समन्वितं तत्र उन्मेष्य नैवेद्यं तत्स्थलं
 शोभयेत् सुधीः पुनर्ब्रजे चोपचरिः पञ्चभिर्दर्शयेत् ज्ञातः
 दर्शनं व्याजनें दत्तं चामरं सुखवासकं सफुरं च जपे-
 ज्ञात्री मूलमंत्रं समाहितः । विश्वसारे । जपं समर्थं
 विधिना तदा कुर्वीत मङ्गलम् । ध्वजस्त्रीणां ब्राह्मणां
 नामाशीर्वादं प्रदद्याच्च जयशब्दैर्ब्रह्मशब्दैर्ब्रह्मणा
 च परिशेषाच्च बंधुवर्गं प्रनोष्याद्यधिवासं ततो
 दिशेन मंत्रेणानेन दुबेन क्रमेण दोशिकोत्रमः ॥
 धिवासं प्रकुर्वीत शिष्यस्य सावधानतः ॐ कारं पूर्व
 तुच्चार्य नमोऽन्तेन समर्पयेत् ॐ भूरसीति च मंत्रेण
 मन्त्रिकं प्राक्षिपेत् ततः ॐ गन्धाक्षरं दुराधर्मा निन्य पुष्पां
 करीषिणो देव्योः सर्वभूतानां त्वामिहोपहृये प्रियव
 रं द्यं दद्याच्च विधिना मंत्रेणानेन साधकः ॐ प्रणव
 तस्य वक्ष्यमस्य पुष्पां वा वज्ररनी शशी च इयानां
 आवबन्ते मदयागदत्ता । अहिं ब्रह्म मनुरीयमाना विस्मे

अथ त्रिपिनिर्णयः आगम कल्पदुर्गे । अत्रिपि कुमादीक्षा
 ज्ञान नाश करीमनो द्वितीयायां भवेद्दीक्षा तृतीयायां शुचिर्भ-
 वेत् चतुर्थी विज्ञताशः स्यात्पञ्चम्या बुद्धि वर्धनं षष्ठी
 ज्ञानक्षयं सौख्यं लभते सप्तमीदिने अष्टम्या बुद्धि नाशः
 स्यात्तवम्या बभुशः क्षयः दशम्या राज सौभाग्य मेकादश्यां
 शुचिर्भवेत् द्वादश्यां सर्वसिद्धिस्त्यात्रयोदश्यां परिप्रता
 त्रिदश्यां निष्कृत्युदश्यां हानिर्मासावसानके पक्षान्ते
 धर्म बुद्धिस्त्यादष्टादश्यां विवर्जयेत् ॥ अष्टादश्याय मातु
 सन्यागार्जितानि द्वौष भूकं यो रक्षाने वा जने पतान-
 न्यांश्च दिवसान् शुभ्युक्तान् परिवर्जयेत् द्वितीया
 पञ्चमी चैव षष्ठी चैव विशेषतः द्वादश्यामादि
 कर्तव्यं त्रयोदश्या मथाविवा ॥ इति यत्र षष्ठी त्रयोदशी
 विधानं तद्विष्णुविषयं रावार्चन चंद्रिका धनत्वात्
 पञ्चमी सप्तमी षष्ठी द्वितीया पारिणामा तथा त्रयोदशी
 तु दशमी प्रशस्ता सर्व कामदा । इति सनत्कुमारीय व-
 चनात् षष्ठी विधानमपि शिवविषये दशमी सप्तम्या
 निषेध मातु । शुक्लपक्षस्य दशमी सप्तमी च विशेषतः नि-
 न्या सदैव षष्ठी स्यादिति शैवागमान्तरे ॥

विक्रमण मासि विष्णोर्विक्रान्त मासि वैश्वेत्वा । मंत्रेण
 नेन विधिना दीक्षा दद्याच्च विवर्जनाः । धान्य मंत्रेण
 धान्यस्य दानं तं त्रेषु सम्पत्तम् ओं काण्डात् काण्डात्
 प्ररोहन्ती पुरुषः पुरुष परि एवानो हर्षे अत्र नू सफुरेण
 शतेन च मंत्रेणानेन देवेशी हवीं दद्याद्विधानतः । ॐ श्री
 मन्त्रेति च मंत्रेण पुष्पं दद्याद्विधानतः ॐ या कलिनीति
 च मंत्रेण फलं दद्याद्विचक्षणः ॐ दधि का वरायोऽह का
 र्यं जिष्णोः स्वस्य वाजिनः सुभमी नो सुखाकरं प्रगतायुः
 सितार्थत । मंत्रेणानेन तं दद्यात्वा अधिवासं समादिशेत्
 ॐ ब्रह्मवती भुवना ना मा भिश्रियोर्बि रप्ती मधुपुष्टे सुपेशा
 द्यावा पृथ्वी वरुणास्य धर्मणा विभीने अनरे भूरे
 देवता । मंत्रेणानेन देवेशि दद्याच्चिष्यस्य मस्तके ।

अथ नक्षत्र निर्णयः । आश्विन्यां सुखमाप्नोति भरणी
 मारुतं ध्रुवं कृत्तिकायां भवेन्नुःखी रोहिण्यां वाक्पालिर्भ
 वत मृगशीर्षे सुरवावापि राक्षसां वन्धनासनं पुन-
 र्वसो धनाढ्याः स्यात्पुष्ये रात्रि विनासनं अश्लेषायां भवेन्नु-
 त्पुनर्नवायां दुःख मोक्षनम् सौम्यं च मूष्यं फल्गुण्यां कृत्तिकायां
 नक्षत्रसमः ज्ञानं चोत्तर फल्गुण्यां हस्तायाञ्च धनी भवेन्नु वि-
 त्तायां ज्ञान सिद्धि स्यात्स्वभां रात्रि विनासनं विसाखायां सुखं
 चानुराधायां वंशु वर्द्धनम् ज्येष्ठायां सत्रहानि स्यान्मृता
 या कीर्ति वर्द्धनम् पूर्वाषाढोत्तराषाढे भवेतां कीर्ति पथिव
 प्रवरायां भवेद्दुःखी धानिषायां दारिद्र्यता बुद्धिः रात्रिभिषा
 यां स्यात्पूर्वभाद्रे सुखी भवेत्त सौरव्योत्तर भाद्रे च रेवत्यां
 कीर्ति वर्द्धनम् । आर्द्रा कृत्तिकयोर्निषेधस्तु शिव वन्दी तरे वि-
 श्वे तथा च - आर्द्रायां कृत्तिकयाञ्च मंत्रार्थः प्रशस्यते
 यदीशस्य कृशानोर्वा मंत्रारम्भः यथाक्रमेण । जन्मान्तरे
 अश्विनी भरणी स्वाति विशाखा हस्त मेष च ज्येष्ठोत्तरा
 त्रयेष्वेवं कुर्यान्मंत्राभिषेचनं इति ज्येष्ठा भरणी र्यद्विधानं
 तत्र रामविषय मगस्य संहितोक्तवान्

ॐ स्वस्ति न इति मंत्रेण स्वस्ति कं विनिवेदयेत् ॐ सिन्धो रिव
 आश्रवने पुच्छनासौ वातप्रमीधः पत्रयन्ती अहवा द्युतस्य
 धारा अरुषो न वाजी काष्ठाभिन्दन्मर्मभिः पिनु मानः
 इति मंत्रेण सिद्धं दद्याच्च शिष्यस्य मस्तके । ॐ पुण्य
 स्वं शङ्ख पुराणां मङ्गलानाञ्च मङ्गलं विष्णुना विधूतो
 नित्यं मम शान्ति प्रदो भवेत् शङ्ख दर्शनं मंत्रेण सर्वत्रंम्भ
 सम्मतः ॐ सामिन्धो ज्ञान कृत्रं नमनीनां द्युतमग्न मधु
 मयि नुमानः । वाजी गहन वाजितां जात्र वेदा देवाना
 मुदी प्रियमा स्वधस्तं मंत्रेणानेन देवेश क ज्ञानं विनि
 मज्जयेत् ॐ युक्तानी ब्रह्म मरुतं चरन्तु परितस्तुभः रो
 चन्ते रोचना दिवि रोचनां परितो दद्यात् मंत्रेणानेन
 सुंदरी ॐ अन्न पते ह्यन्नस्य नो धे ह्यनमीरस्य
 शुष्मिराः प्रदानादं नो र्ध अर्ज्ज नो धे हे दिव्यदेशं
 चतुष्पदे ॐ विश्व कर्मणे स्वाहा । मंत्रेणानेन देवे
 शि स्पर्शनं परिकीर्तितं ॐ हिरण्य गर्भः समवर्तते ॥

अथ योग निर्णयः विश्वसारे - शुभः हिंसा तथा युष्मात्तु
 योगस्ततः परं जीति सौभाग्य योगश्च बुद्धि योगस्ततः परं कर्षण
 प्रव ततः योगः सर्वत्रैवे शुभावहाः । रत्नावल्यां योगाः स्यु
 शीति रायुष्मात् सौभाग्यः शोभना धृतिः बुद्धि ध्रुवः सुकर्मा च
 साध्यः सुकृष्ण हर्षणः वरीयाञ्च शिवः सिद्धो ब्रह्म ३ न्युष्म
 वोऽश ॥ अथ करण निर्णयः - वव बालव कोलव तैत्ति
 वरिज सदन नरम् करणानि शुभान्येव सर्व जनेषु भा-
 विर्गन्त ॥ अथ लग्न निर्णयः बुधे सिद्धे च कन्यायां धनुर्मीन
 र्व्य लग्नके चन्द्र तारा नुकले च कुर्याद्दिना प्रवर्तनम् - तथा -
 स्थिरं लग्ने विष्णु मंत्रे शिव मंत्रे चरं शुभं दि स्वभाव गतं
 लग्नं शार्ङ्ग मंत्रे प्रशस्यते । अगस्त्य संहितायां । त्रिषडाय
 गताः पापाः शुभावेदु त्रिकोणगः दीक्षा यां तु शुभा स्वे
 वक्रस्तः सर्वनाशकाः

भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् सदाधावः पथवीं धामूते मां
 कस्मै देवाय हविषा विधेम । मंत्रेणानेन देवेशी कां ज्वनं
 परितो न्यसेत् । ॐ रुषेण वैरुष मर्त्या नां तथा माविश्ववेदा
 विभजन्त सुत्रमस्य यथा वेदश्चन्द्र दाक्षिणा पश्यव्यनरीक्षं
 यत् सुख इष्टं मंत्रेणानेन देवेशी कुर्याद्दद्याद्विधानतः
 ॐ असौ यस्ताम्राकरा उन्नवधुः सुमङ्गलः ये चैनं रुद्रा
 अभितोद सुप्रियाः सहस्राशो देवां हेलपीमहे । मंत्रेणानेन
 देवेशी ताम्रं दद्याद्विधानतः । ॐ रत्नोक्तो वलरुगहनः
 को ह्यमि वैष्मवान् रत्नोक्तो वलरुगहनो वलयामि वैष्मवा
 रत्नोक्तो वलरुगहनो वलरुगहनो वलयामि वैष्मवा
 ३ यथा मि वैष्मवी रत्नोक्तो वलरुगहनः पण्डितामि वैष्मवी
 वैष्मवमसि वैष्मवास्त ॥ मंत्रेणानेन देवेशी सिद्धार्थं
 दत्त्वा बालस्य मूर्द्धनि । ॐ आकृष्येन रजसा वर्तमाना
 निवेश्य ज्ञानं मर्त्यञ्च हिरण्ययेन सविता रेवेत् देवा
 याति भुवनानि वश्यन् । मंत्रेणानेन देवेशी दर्शनं शान्ति
 पापयेत् ॥ ॐ मनसो गिर्जुवना माज्यस्य बहस्पति र्दत्त

अथ पक्ष निर्णयः शुक्ल पक्षे शुभा दीक्षा कल्पेद्या पंचमादिनाम् ।
 अथान्तरांशे शुक्ल पक्षे शुभा दीक्षा सर्वत्र शोभना ।
 कालोत्तरे शुभ क्रियाः सिते शुभ क्रियाः कृष्ण पक्षे इति शेषः ।
 निषिद्धे कृष्णि माघे शुभे विशेषो मुनि मेदितः । शुभ वल्गु
 पक्षी भाद्रपदे ईशे तथा कृष्ण चतुर्दशी कार्तिके नवमी
 शुक्ला तथा मार्गे तृतीये कः कोक्ते नवमी शुक्ला माघे
 शुक्ला चतुर्थिका फाल्गुने नवमी शुक्ला चैत्रे कामचतु-
 र्दशी । ज्येष्ठे दशमी तिथिः केचित् । वैशाखे चातया वैव ज्येष्ठे
 दशमरा तिथिः प्राषाढे पंचमी शुक्ला आश्विने कृष्ण पंचमी
 एतास्ते देव वर्गीणि तीर्थ कोटि कलं लभेत् । अत्र दीक्षा
 प्रकर्तव्या न सामान्य परीक्षिते न नवारं न च नक्षत्रे न
 तिथ्यादिकं दूषणम् न योग करणं चैव शंकरेण च भा-
 धितम् । अन्यच्च मतं चैत्रे ज्येष्ठे दशमी शुक्ला वैशाखे दशमी
 सिते ज्येष्ठे चतुर्दशी कृष्ण प्राषाढे नाग पंचमी ।

मिसं ततोऽनु श्रितं यज्ञं समिधं दधानं विश्वे देवाः सरह
 मादयं तामो प्रतिष्ठं मंत्रेणानेन देवे सि दीयं दद्यात् द्विधा
 नतः । ओं प्रति यद् मसि प्रति यदेत्वा अनु यद् मसि अनु यदे
 त्वा संयद् मसि संयदेत्वा तेजो सि तेजसेत्वा ओं प्रशस्तमात्रं
 मसि भूत वात्रे शिरसा च मयुक्तं सर्वं देवी चरणं पुगलं
 वदनीयं । सारदा निलके प्रसिद्धा नागलिते वात्रे नवेनाम्
 मयादिकं नउलान् प्राग्लि संयत्ताम् मूल मंत्राणि मंत्रिताम्
 प्रसूतिनां च दशमि दिक्षा वात्र मनु जपेत् प्रक्षाल्य वात्र
 वदनं विधाय कवचानना प्राङ्मुखो मूल मंत्रेण देशि
 केन्द्रं चतुर्दशं यवत् हुनेनाज्येन संस्थिते तथा त्रिप्राणि प्राणां
 मूलेन वक्ष्या त्रिप्रात्र कवचेनावतारयेत् अथ जपेत्
 शास्त्रीयं मंडलं विधिवद्गुरुं तं विमज्ज विधा मार्गे

प्रावराणां दशमी भादे देहिनी सहिताष्टमी आश्विने च महात्म्या
 महात्म्यप्यभीष्टदा कार्तिके नवमी शुक्ला मार्गशीर्षे तथा
 सिते पक्षे चतुर्दशी पौषे माघे ज्येष्ठा दशमी सिते फाल्गुने च
 सिते पक्षे चैत्रे काल विनिर्णयः । योगनी तंत्रे । अथ च विधुवे
 चैव यद्गुणे चंद्रसूर्ययोः रवि संक्रांतिदिवसे पुगाद्यायां स्वरेण्ये
 मन्वंतरासु सर्वासु महापूजा दिनेषु च चतुर्थी पंचमी चैव
 चतुर्दश्यष्टमी तथा तिथयः शुभदाः जोक्षा दीक्षा यद्गुणे
 कर्मणि इत्यादि वचना चतुर्दश्यष्टमीति शक्ति विषये ।

मेकं देवाय कल्पयेत् अन्यदग्रे च जुहुयात् परं देविकः स्वयं
 शिष्ये न सार्द्धं भुंजीत विहिताचमनं ततः आचानं शिष्य
 मादाय सकली कृत्यदर्शकः ताल प्रमाणं हज्जतं क्षीरि
 वक्षादि सम्भवम् दन्तकाष्ठं तदा दद्याच्छिष्याय त्रिप-
 तात्मने दन्तान् विशेष्य स पुनस्तं प्रक्षाल्य विसर्जने
 पथाविधौ समाचानं शिवा वन्त्यामिरादीनां विधा यथाह
 मनुना वेद्यां दध्मिस्तरे गुरुः शयीत तस्यां तां रात्रि
 मधिवासः समीरितः विशेषस्तु मेरु तंत्रे द्रष्टव्यम् ।

अथ द्वादशरात्रेण च योगः

तत्र दीक्षादिवसात् अथ नवमे सप्तमे पञ्चमे शुभे तस्मिन्
 वाक् मण्डपान्तरे पञ्च हस्तामिताग्ने पञ्च स्तत्राग्नी पूर्व
 पश्चिमक्रमेण पात्रार्थत्वा दक्षिणेण च क्रमेण द्वादश
 हुतास्तरिता न्येकादश स्तत्राग्नि पात्रार्थे तेन चत्वारिंशत्
 काष्ठा भवन्ति तेषां वहिश्चेत्तस्यो वीथी मार्जयेत् मार्ज-
 न प्रकारश्च अथमं स्वस्यां चतुः कोष्ठात्मिका मेकांकी-
 थीं ततो दक्षिणस्यां मष्ट कोष्ठात्मिका मयरां पश्चि-
 मस्यां चतुः कोष्ठात्मिका मन्या मुत्र रस्यां मष्ट कोष्ठात्मि-
 का मितरां च मार्जयेत् ततोऽनन्तरं अतुक्कस्य पूर्व
 पश्चिम पार्श्वयोर्द्वे वीथ्यो द्विकोष्ठात्मिके पुनर्माजयेत्

चतुर्थीति जलेशा विषयं तत्र क लो क वाद विंदिते क्षुभेना
 शेष दीतोता ग्रहणे शुभा सूर्या रा ग्रहण कालस्य समोने
 नास्ति भूतले विशेषतो महादेवी दीता ग्रहण कर्मणि
 तत्र यद्युक्तं सर्व मंत्र कलदं भवेत् नवार तिथिमा
 सादि प्रोधानं सूर्य पर्वणि एवं चंद्र ग्रहण मयि तथा
 चर प्रजामले न कुर्यात् प्रातिकी दीता उपरागे
 विभावसौ न कुर्यात् वैष्णवी तांतु यदि चंद्र सप्त
 ग्रहा एतच्च गोपाल श्री विद्ये तर विषयं अन्ये पु पर्व
 योगेषु ग्रहणे चंद्र सूर्ययोः इति गौतमीयात् प्र
 शास्त्रा सकला दीता स्वस्वकारे तदा भवेत् सूर्यग्र
 हण काले तु नान्यदन्वेष्टितं भवेत् इति योगनी ह्यपात्र
 तेन मंडले चतुष्कोष्ठात्मकं कोष्ठ त्रयमवशिष्यते तत्
 अतुष्कोष्ठ त्रयस्यानि द्वादश पदानि प्रत्येकं चतुष्कोष्ठं
 श्वेतादिभि रजोभी रंजयेत् तत्र वायुपदे श्वेत माग्रेये
 कीतं नैऋते अरुण मीराने कृष्णः ततः प्रणामलेन मार्जि
 तवी श्री राक्षस्येत् तेषु पदेषु पालिका पंचमुरी सरावा
 णा ए प्रदालितं त्रिगुण सूत्र वेष्टितं शुक्ल गो मय कर्ण
 बालुका मृदुभि रूतरोत्तर परिधुरितं हरिद्र ह्य रूद्र स्व
 रूपं कृष्ण वर्ण ब्रह्मादि रहितं पद्मादि क्रमेण नि कोण
 मारभ्येशान कोण पर्यंतं प्रत्येकं चतुष्कोष्ठेषु स्थापयेत्
 ततः पश्चिमदिशी पालिका चतुष्के विष्णु मध्ये पालि
 का चतुष्के ब्रह्माणं पूर्वस्थां सराव चतुष्के रुद्र ध्यात्वा
 वा ह्य पूजयेत् ततो वामेति मंत्रेण विष्णु विषये ओं न
 मो भगवते वासुदेवायेति मंत्रेण दुग्धेनां भस्मा च तीजार्णी
 प्रक्षाल्य कीजोपदि पातव्यं मंत्रमष्टोत्तरशतं जपेत् ततः

नारायण विशेषे पथा कीदा कालं प्रवक्ष्यामि नील तंत्रावु
 सारतः कृष्ण पक्षस्य चाष्टम्यां शुभे लक्ष्मि शुभे काले पूर्वा
 भाद्रपदा पुत्रे मित्र नारायि संयुते अथवा प्यनुराधायां रेवत्यां
 वा उषास्यते जानीया चोभनं कालं मंत्रस्य ग्रहणं प्रति
 श्वे चैव विष्णवेण कार्त्तिके च विशेषतः । सूर्यग्रहणे
 विशेषमाह रत्नावली धनयामले । श्री पराधानि वीजाणि
 लोफादोर्गं अयो मनुः सूर्यस्य ग्रहणे - को लक्षां मुक्तिं
 फल प्रदः जमा वास्या सोम वारे भौम वारे चतुर्दशी तप्तकी
 रवि वारे च सूर्य पर्व शतैः समाः । कुलाणीवे - सप्तमी रवि
 वारे च सोम पर्व सप्तमे च चतुर्थी कुज वारे च ज्येष्ठी च
 चतुर्थी देव पर्व सप्ता ज्ञेया नारायणी दीता समाचरेत् - यथा
 ले । उपर्युक्तं कुरुक्षेत्रे देवी पीठ चतुष्टये प्रयागे श्री गिरी

बंको सं दं निष्ठा वेवायुं कुल खे वदि मा वक्यां नि र्कृतिं सु देवा सो मे
 तिले वै वल्लभं शालौ प्रजापतिं सर्व पेः प्र नंतं रपामा के सूर्य मा से व
 बरुणं सं ह्य वाजाणी मि अथितान त सोमं पूजयित्वा शङ्खु रव उ
 पङ्गु रवो ग ङो वि पंच काय सर्वा यशं करा घ श्री बय ब स व लोक
 प्रधानाय शशां ज्ञा य न मो न मः इति मंत्रेण तेषु पात्रेषु वी
 ज्ञाति निर्व पेत् ततो हृदि प्राक्ष्णी मि श्री जलेन गंध मि मि न
 जलेन च तानि सिंवेयेत् उक्त प्रकार जल से वतं सोम पूजनं बाधि
 वास दिन पर्यंतं प्रत्यहं कुर्यात् ततो नूतन वस्त्र त्रयेन नानि पात्रा
 णा आद्य प्रत्येकरा त्रिषु देवताभ्योर्बलिं दद्यात् तत्र प्रथम रात्रौ
 ङो भूतेभ्यो नमः इति मंत्रेण गंध उष्ये दत्वा लाज तिल पथि रा कु मि र्व
 लिं दद्यात् ततः स्थान नार्त्तनादिकुर्यात् द्वितीया रात्रौ तु पितृभ्यो
 नमः इति मंत्रेण गंध उष्ये दत्वा हतिलान्न तंडु लो वलिं दद्यात् तृती
 या रात्रौ ङो यक्षेभ्यो नम इति गंध उष्ये दत्वा दधि रा कु ला जे र्वलिं
 दद्यात् चतुर्थ रात्रौ ङो नगेभ्यो नमः इति गंध उष्ये दत्वा नारिके
 लो दक रा कु पिष्ट कै र्वलिं दद्यात् पंचम रात्रौ ङो ब्रह्मणे नमः इति
 गंध उष्ये दत्वा सपेक जात तंडु लेन वलिं दद्यात् षष्ठ रात्रौ श्री

काश्यां कालाकालं न शोधयेत् ॥ विष्णुधामले ॥ देवीवोधं समास्य
 पावत्यान्वसीतिथीः कृत्वा तासु धेदीनां सर्वाभीष्टकृत्प्रदा
 शुक्रपक्षे विरोधतत्रातिथीरश्मि तत्राविराजदीर्घगर्ग्य
 देवीगृहे गृहे तत्रदीक्षाप्रकर्तव्यामासर्वादीनां शोधयेत् ॥ तथा ॥
 बोधने वैवर्ग्या कालाकालं न शोधयेत् ॥ शोकार्याधुमी
 यत्र रामा दानवसीतथा लुगते वायव्ये वा लुगते यत्र तत्र तिथाव
 पीगुरोराज्ञानुरुपेण दीक्षा कार्या विशेषतः चतुर्थी गारवा रेव
 वाय नम इति गंधपुष्पदत्तासूपात्तवलिंदद्यात् सप्तमरात्रौ ॐ
 विष्णवे नमः इति गंधपुष्पदत्तागुणोदकेन वलिंदद्यात् ततः पायसा
 दिना लोकपालेभ्यो वलिदानं तत्रोशनसपूर्वयोर्मध्ये ब्रह्मणे नैर्ऋ
 तवरुणयोर्मध्ये प्रनंताय वलिंदद्यात् प्ररुठानं कुरानयोः कनप
 श्येत् ॥ प्रभुमेवं कुरेष्टुशान्त्यादिकं कुर्यात् इति शंकरारोपणं

अधिवासप्रयोगः

तत्रादौ गुरुर्गृहं प्रविश्य चंदनागुरुधूपार्घ्यैर्गृहं सवासितं कृत्वा
 विष्णुनाम्बिनाथ ॐ हूर्यसोम इत्यादि पाठित्वा घटोत्थापनं कुर
 य्यात् ततः क्रमस्तु ॐ भूरसमीति मूर्ध्नि शोधनं १ ॐ धान्यम
 सि इति मंत्रेण तत्र शुक्रधान्यनिःक्षेपः २ ॐ प्राण इति मंत्रेण प्र
 माणस्य घटस्योदरेन वरत्तदानं ३ ॐ प्राणिघ्न इत्यादि मंत्रेण
 तत्र तस्य स्थापनं ४ ॐ प्राणायाम इति मंत्रेण घटोपरि जलदानं
 ५ ॐ धन्वनेति तदुपरि शारवादानं ६ तदुपरि तांबूलस्य श्री
 कलस्य वदानं कदलीफलस्य वा ७ ॐ श्री भूतेति तदुपरि पुष्प
 दानं ८ ततः सकलशालिचूर्णपुष्पसरावसा घटोपरि
 तिधानं ९ ॐ वसुं वेति दीरी शारविशारवा सहितवस्त्रार्घ्यं
 १० जंबू पंशाशदोषादि कृतेन घटपूरणं ११ इंदुवत्स्या घटवे
 दनं १२ घटेः सिंदूरदानं १३ ॐ स्विरो भवेति दीक्षापर्यंतं घट
 स्यात्स्वीरीकरणं १४ एवं घटं संस्थाप्य ॐ गुरुभ्यो नम इत्यादि

दिवसे त्रिदिनस्थितिः ॥ तत्र लग्नादिकं किञ्चित् विचार्य
 कथंचन । समयान्तरे - पुगाद्यायां जन्मदिने विवाहे दि
 वसे तथा विषुवायनयोर्द्वे नैव किञ्चिद्विचारयेत् । तथा
 शेष्यानाह्य गुरुणा कृपया यदि दीयते तदा लग्नादिकं
 किञ्चित् विचार्य कदाचन सर्वे वारा गृहाः सर्वे नक्षत्राणि च
 राशयः यस्मिन् न हलि मंत्रतो गुरुः सर्वे शुभावहाः - योनिनी
 तन्ने - ग्रहणे च महती र्थे नास्ति कालस्य निरर्थकः ॥

पठित्वा ॐ यजमानस्य पुराया ह मित्रादिना पुराया हं वाच
 यित्वा ॐ स्वास्ति न इति स्वास्ति वाचनं कृत्वा ॐ अस्त्राय
 फडिनि भोमाव विद्वान् निमेषादि हविर् रूपदिव्य इष्ट्या
 चतुर्दिशि दिव्यान् विद्वानपसाय्य ॐ भूगा जेना इति
 मंत्रेण माषभैक्षेनान्तेन वाक्केन जाकर्ण रक्तेन पुग्धेन
 मधुर द्रव्येण वलिंदत्वा रक्तापुष्पेण तान् दृजयेत् ततो
 हूमिति सप्तकृत्वोजग्नेन विकरेण सर्वा न निःसार्य रमिति
 जलधारया चतुर्दिक्षु वलि प्रकाशं कल्पयेत् ततो वमिति
 ओर्ध्वं क्रमेण तालत्रयं दत्वा ॐ गुरुभ्यो नमः । एवं गुरु
 वादुकभ्यः परमगुरुभ्यः परापर गुरुभ्यस्तु ॐ ओर्ध्वं क्रमेण
 वामे नत्वा दाक्षेणो ॐ गणेशाय नमः मध्ये इष्टदेवो
 नमः इति प्रणम्य ॐ आवाहयाम्यह मित्रादिना गणेशं
 ध्यात्वा पश्येत्ते इत्यादिना घटे आवाहय सिंदूर रक्तापुष्पा
 दिना तं पूजयेत् तं ब्रामस्तु स्वागतं प्रमोदराज नन्द मासन
 दानं ॐ पाद्यमिति पादयोर्नम इति पाद्यदानं १ इष्टोद
 क श्यामाक द्रवी कुशतिल सर्वपा पराजिताय व रूप य उक्ता
 र्घ्यं गन्धपुष्पं शंखे निधाय ॐ कारुणाक्षिभिः स्वाहेति
 शिरस्यैर्घ्यं दानम् आवाहयस्वेति मंत्रेण वसनीय
 दानं ॐ नम इति दधि मधु घृत रूप मधु पर्कस्य स्विधेति
 दानं मूलमंत्रेण स्वधेति पुनराचमनीय दानं कलमंत्रेण
 नम इति स्नानीय दानं ॐ यतोपवीतमिती यतस्तत्र दानं

अथवद्व्यामिदीक्षायाः स्थानं तंत्रागुसारतः गोशालायां गुरोर्गर्भे देवा
 गारेच कानने पुण्यक्षेत्रे नद्योद्याने नदीतीरे च मंत्रवित् धातुविल्वसमी
 चेच पर्वताग्रे गुहासु च गंगायां तु नटे वापि कोटि कोटिगुणं भवेत् नि
 षिद्धस्याननाह गथायां भास्करेक्षेत्रे विरजे चंद्रवर्तने चतुर्लेचमर्तगेव
 तथा कन्याश्वनेसु च नैऋतीयात् नतो दीक्षांतीर्थे क्षेत्रेषु पार्वती वाराही
 तंत्रे मुक्तोत्तोयदिवावृद्धो गुरवादित्यो भवेद्यदि मेघवृष्टिकसिंहेषु
 तदा दोषानविद्यते महाविद्यासु सर्वास्तु कालादिविचारो नास्ति तदुक्तं
 मुंडमालातंत्रे कालादिशोधनेनास्ति नचा मीवादिदूषणं

ओं कानारत्नेति ग्रामरणादानं मूलेन नम इति गंधदानं मूलेन गौशुडिति
 पुण्यदानं वनस्यातीति धूपदानं ओं ह प्रकाश इति दीपदानं मूलेन दीपा
 वलिभिर्नम इति तीक्ष्णं मूलेन निवेदयामीति नैवेद्यदानं ततः प्रागु
 क्तं नमो गुरुभ्यो इति वदनं इति गणेशं संपूज्य एवं क्रमेणार्कं विहसं शिवं
 दुर्गाद्येष्टे पूजयेत् ततः ओं फटिति मंत्रेण तिलकुशासर्वपक्षपक्षाच्च सुखं
 प्रक्षिपेत् ततः ओं प्रस्वाय फटिति सप्तहत्वा संजयलाज चंदनमेतस्य
 पमस्मदूर्वास्त्यविष्णुविनाशकविकीरप्रक्षेपं कुर्यात् ततो गुरुर्वेदि
 कोपरि स्त्रीयासने उपविश्य मूलेन मूर्त्तिकल्पयित्वा वा ह्यग्रावाद्
 त्पादिसुप्रां प्रदर्शयामाना निपुण्यांते नैषु देवतां संपूजयेत्
 ततोऽगवर्णादि संपूजयेत्

अथमालाप्रकरणं नित्यातंत्रेन वमपटले ॥ **ईश्वर उवाच** सदा
 मालां सुमाश्रित्य मातृकावर्णरूपिणी अथ मुक्ताफलमयी भोग
 मोक्षप्रदायिनी राजवश्यकरी सर्वसिद्धिदाना त्रसंशयः यथा मुक्ता
 फलमयी तथा स्फटिकनिर्मिता रुद्राक्षमाला गीर्जिषोद्भवा
 चतसृद्विंशतिप्रवालघटिता माला वश्यदा कर्मसाधिनी
 मारुतीकरचिन्तामाला साम्राज्यफलदायिनी पुण्यजीवकमाला
 त्रिविद्यालक्ष्मीप्रदायिनी यद्गवीजाक्षमाला तु महालक्ष्मीप्रदा
 यिनी रक्तचंदनवीजाक्षमाला वश्यफलप्रदा मुंडमाला तंत्रे द्वितीयपट
 ले च स्फटिकेर्नोक्तत्वात् स्यात् रुद्राक्षैर्वद्गुण्यदा जीवपुण्ये प्रधानदा

अथमालाविर्णयः सततं मादसंहितायां - तर्जनी मध्यमा नामा कनि
 षाचेति ताः क्रमात् तिस्रो गुण्यस्त्रिपर्वणी एते मध्यमा चैकपर्विका प
 र्वद्वयं मध्यमाया मेरुत्वेनोपकल्पयेत् तत्र क्रममाह सततं मादसं
 हितायां - अनामामध्यमारम्यकनिष्ठादित एव च तर्जनी मूल
 पर्व्यंतं दशपर्वसंज्ञयेत् तथा - अनामामूलमारम्यकनिष्ठा
 दित एव च तर्जनी मध्यपर्व्यंतं मध्यपर्वसंज्ञयेत् एतद्वचनं त्र्यंशो
 त्ररशतादिविषयं शक्तिविषयेषु नः अनामिका त्रयं पर्वकनिष्ठाया
 स्त्रिपर्विका मध्यमायाश्च त्रयं तर्जनीमूलपर्वणी तर्जन्यायेत
 यामध्ये योजयेत् स तु पापहृत् इति नारदवचनात् तथा हंसपर
 मेश्वरे - पर्वद्वयमनामायाः पविर्त्तनं तवे क्रमात् पर्वत्रयं मध्य
 मायास्तर्जन्येकं समाहरेत् पर्वद्वयं च तर्जन्या मेरुतं द्विदिवावती
 शक्तिमाला समाख्याता सर्वतंत्रे प्रदीपिका अथानामामूल
 मारम्यप्रादक्षिण्यक्रमेण च मध्यमामूलपर्व्यंतं मध्यपर्वसु
 संज्ञयेत् इदमप्यष्टोत्तरशतादिविषयं श्रीविद्याविषयेषु नः
 अनामामध्यमायाश्च मूलायं च द्वयं द्वयं कनिष्ठायाश्च त
 र्जन्या त्रयं पर्वेश्वरी अनामामध्यमायाश्च मेरुत्वादि
 त्रयं मुनं प्रादक्षिण्यक्रमेण द्वे त्रिपुरसंदरी इति यामल
 पावाशोर्भोगमोक्षदा मुंडस्तुतिकमाला तु महासंयत्प्रदायिने
 समशानधुस्तुरे माला एका धूमावती विधौ तथा मणि
 रत्नप्रवालैश्च देवराजतसंभा मालाकार्यं कुर्यात् यथा सर्वभो
 गफलप्रदा समयाचारतंत्रे द्वितीयपटले ॥ पूर्वमनाया
 दितर्वेषां मालां प्रणुयथाक्रमं जप्त्वा येनामूलमते फलं
 देवेभ्य दुर्लभं अथमालाप्रथमतो मातृकारणस्वरूपिणी
 अथ मुक्तामयी माला रतिमोक्षफलप्रदा सर्वसिद्धिकरी माला
 सर्वराजवशंकरी प्रवालमाला वश्यं सर्वकार्यफलप्र
 दा मारुतीकारचिन्तामाला साम्राज्यफलदायिनी पुण्य
 जीविकमाला चतुर्लक्षविद्याप्रदायिनी यद्गवीजाक्षमाला
 लायशोलक्ष्मीप्रदा हदा सुवर्णरचिता माला स्फटिकी सर्वकामदा

वचनात् । कनिष्ठा मूलमास्य आदित्य क्रमेण चर्चनी
मूल पर्यंत मध्यपर्वसु संजयेत् इदमप्यष्टोत्तर सप्त विषयम् ।
मुराडमाला तन्त्रे - अनामिका त्रयं पर्व कनिष्ठादि क्रमेण तु
तर्जनी मूल पर्यंत करमाला प्रकीर्तिता अंगुलीन विपुं-
जीत किंचिदाकुक्षिते तले अंगुलीनां वियोगाच्च सिद्धे च
स्वर्ते जपः । अन्यत्रापि अंगुल्यग्रेषु यज्जपं यज्जपं मेरु
लंघने पर्वसंधिषु यज्जपं तत्सर्वं निष्फलं भवेत् गणना
विधिस्तुल्यं योजयेत्तज्जपं यतः गृह्णन्ति राक्षसास्तेन
गणयेत्सर्वं वा बुधः । विम्वसारे जपसंख्यातुं कर्त्तव्या
नासंख्यातं जपेऽस्तीति न संख्या कारकस्यास्य सर्वं
भवति निष्फलं । तन्त्रे - हृदये हस्तमारोप्य त्रिव्यं कृ-
त्वा करांगुलीः प्राच्याद्य नाससा हस्तो दक्षिणेन
जपेत्सदा नाक्षतै हस्त पञ्चैर्वा तथा न्यैर्न च पुन्यैः
न चंदनैर्मृत्त्रिकया जपसंख्यां कारयेत्त जपेन
यादृशीमाला संख्यानेऽपि च तादृशी ।

रक्तचंदनमाला च भोगदा यो हस्तो भवेत् रुद्राक्षराचिता
माला सर्वकामफलप्रदा सर्वमालां प्रयुज्याद्य चन्दनेन
विलेपितां समाश्रित्य जपेन्नित्यं यथोक्तफलमाप्नुयात्
पुनःमालाप्रसुप्तगो पंचाशत्यायेषु प्रजिना । मुराडमाला
तन्त्रे - देव्युवाच अक्षमाला तु कथिता पत्तनो प्रका-
शिता । अक्षमालेति किं नाम फलं वा किं वदस्व मे ॥
इष्टर उवाच ॥ अक्षमाला तु देवोरी काम्यभेदादनेक
धा भवन्ति शृणु तस्यांते विसारादुच्यन्ते मया अक्ष-
लोमविलोमेन कृमया वर्णमालया आदितान्तरादि
प्रान्त क्रमेण क्रमेणैरि दक्षिणं मेरु रूपं च लंघयेन्न
कदाचन । मेरु लंघय दक्षिणं तत्रैव । मेरु हीना च

अथ वर्णमाला । सप्तकुमारीये - क्रमोक्तमगत्रैर्माला ।
मन्त्रकारैः दक्षिणैः सविंदूकैः साष्टवर्गैरन्तर्यजनैर्मन्त्र-
ैः । आदि कुचुटुतु पु पु शवोद्यो प्रकीर्तिताः । तत्रायमर्थः
प्रकारादि वर्णानि प्रत्येकं सविंदुं कृत्वा शान्तं संजप्य प्रका-
रादीनां वर्णानां कवर्गादीनाञ्चान्य वर्णं सा तुस्वरं कृत्वा
पर्वमुच्चार्य जपः कर्त्तव्यः अनेन प्रकारेण गच्छेत्तत्र शान्तं
संख्या जपो भवति । अन्तर्यजन इत्युपरुदरां । तथा च सविंदुं
वर्णमुच्चार्य पञ्चान्तरं जपेत्पुनः प्रकारादि दक्षिणान्तं किं
युक्तं विभाव्य च वर्णमाला समाक्षान्ता अनुलोम विलोमिका
इति नारद वचनात् । प्रकारान्तरं विमुक्तैश्चरै - अनुलोम
विलोमेन वर्णैश्च विभेदतः मन्त्रेणान्तरितान् व-
र्णान् वर्णेनान्तरितान् मन्त्रं कुर्याद्वर्णमयीं मालां
सर्वतंत्र प्रकाशिनी चरमारुं मेरु रूपं लंघनं नैव
कारयेत् तथा मालिनी विजये स्तत्र निर्विषयम् । अतः
विंदुमभासमाका भुजगीं सुशोभय वर्णोज्ज्वलां

यामाला मेरु जंघ्या च या भवेत् । अमुका प्रतिकाशा च सा
माला निष्फला भवेत् । वित्रिणी विषतन्त्राभा वृक्षना-
डी गणान्तरो तथा संशयिना माला सर्वकाम फलप्रदा
अष्टोत्तर शान्तं जप्त्वा आदि लोचं तथा चरेत् अक्षतुष्ट
क वयं यत्तु तद्वि लोचं उच्यते वर्णनामप्यभिर्वाधि
काम्यभेदा क्रमेण तु प्रकचत पयसा अष्टवर्गः प्रकीर्ति-
ताः ॥ मालया जपविशेषेण फलविशेषसु निन्यातं ॥
अक्षमालां प्रयुज्याद्य चन्दनेन सुलोचने समाश्रित्य
जपेद्विद्वान् लक्ष्म्यान् मनन्यधीः योषितः सकला
वश्याः सप्तदीपस्थ कार्त्तिके ततो दिनीलद्वयं च प्र-
जपेत्तु वीरवर्दिने वाताल वलमागे द्रव्यं

प्रोह प्रतिरोहितः शतमयी वर्गाः काद्योत्रं ॥
 ववैशं पाथनसंहितायां प्रलया नलतः पूर्वकद्रुपेण नृत्तिं ॥
 कृतं पाथिनी वीजं नतेनं नियोजयेत् प्रलयोद्धृतं वी
 जं लकारमनलात्पुनः दिल्कार विधा वत्रे पुनरंतेति
 योजयेत् एतेन लकार इयं नोपमिति ।
 प्रथमालायां मारि निर्णयः पद्मवीजादिमिर्माला
 दिमिर्माला वदिया गे म् ए उ द्याताः रुद्राक्षशंख पद्मा
 क्षपत्रजीविक मोक्षिकेः स्फाटिके मरीरितै म् सौव
 रैर्विदुमैलया राजतै कुशमलै म् गृहलस्य दमालि
 कां मृगं लीगणनादेकं परवर्णपष्टगुणं भवेत् पुत्रजी
 वेदशगुणं शतं संख्ये सहस्रकं प्रवालैर्मरीरितै म् दरा
 सादिकं स्मृतं तदेव स्फाटिकं प्रोक्तं मोक्षिलं खमुच्यते
 पद्माक्षेदं शलदं स्यात्सौवर्णं कोटि रूप्यते कुशग्रंथा
 कोटिशतै रुद्राक्षे स्याद नंतकं सवैः विरचितमाला न
 लां सक्तं फलप्रदा कालिकापुराणे रुद्राक्षे वा यदि जपे
 रंद्राक्षे स्फाटिके स्या नान्यन्मध्यो प्रयोक्तव्यं पुत्रजी

कन्या वश्या भवंतीति ततो लक्ष्यत्रयं मद्रे प्रजपेत्साधको
 त्रमाः देवांगना भवंत्येव वश्या सस्य महेष्वाहि महा पात
 ककोटि स्नाना शयेत्कमलेक्षणे प्रमिमारो न सौ माग्यं
 सोरयं सौंदर्यं मा मुयात् चतुर्लक्षं प्रजप्या यमहायो
 गी म्परो भवेत् पंचलक्ष जपा देवी कुवेर पदवीं व्रजेत् ॥
 उलक्ष जपमात्रेण कोविदः सप्रलक्ष जपा देविरेव चरे
 भवेत्तु ध्रुवं प्रलक्षं प्रजप्या यदेव पूज्यो भवेत्तरः ॥
 एमि मा गृह सिद्धिनां नायको नात्र शंस्यः राजानो वश्या
 सस्य घोषितं विरोधतः नवलक्षं महादेवि योजयेत्साधको त्रमाः

वादिकं च यत् यद्यनंतं प्रयुजीत मालायां जपकर्मरति तस्य कामं वमोक्षं
 चतददाति प्रयंकरी मंडु मालायां स्मशानं धुल्लरे माला स्याद्भूमा
 वता विधौ नरां गुल्ल विमिर्माला ग्राथिता सर्वकर्मदा नाहुया संग्रथने
 कार्यं रक्तेन वा ससा प्रिये सदा गोप्या प्रयत्नेन जनन्या नारव
 प्रिये कामना मे दे पद्माक्षे विहितमाला प्राचुराणां नाभी नीक
 ता कुशग्रंथि मयी माला सर्वपाप प्रणाशरी नी पुत्रजीव कला
 ल्क प्राकुरुते पुत्रसंपदं निर्मिता रौप्य मरीरि मिर्जय माले म्पि न
 प्रदा प्रवालैर्विहितमाला प्रयच्छे विपुलं धनं मैरवी विद्यायां
 तु वाराही तंत्रे सुवर्णमरीरि मालां स्फाटिकी शंख निर्मितां
 प्रवालैरेव वा कुर्यात्पुत्रजीवं वीर्यं चेत पद्माक्षं चैव रुद्राक्षं
 मद्राक्षं च विशेषतः विपुला मंत्रजवा दोतु रक्तचंदन वीजादिमि
 पुशलाः तथा च तंत्रे रक्तचंदनमाला तु भोग मोक्ष प्रदामवेत्
 रुद्रमूर्ति च यं सदा कर्त्तव्यं नरांस्यः समयाचारं तंत्रे उत्तरा म्प्रायेषु
 यामाला मूयः म् ए उ व दामि ते प्रथमं मयी माला सर्वोक्त्या च सा
 मता महाशंख मर्दमाला गांधिजा र्थ फलप्रदा उडुंबर फल स्या
 यत्सूक्ष्म स्यात्कृतमता योगिनी तंत्रे पूर्व षण्डे द्वितीय पटले ईश्वर
 उवाच वरुण माला शुभा प्रोक्ता सर्वमंत्र प्रदीयती तस्या प्रतिनिधि
 देवि महाशंख मयी शुभा महाशंखः करेय स्य तस्य सिद्धिर दूरतः
 तद्भावे वीरवंद्ये स्फाटिकी सर्वसिद्धिदा मरीरि मे दे न फल मे दे
 माह मुंडु माला तंत्रे त्रिंशतै म्पूर्य फलदा पंचविंशे सुमोदादा च
 रुद्रशमयी मोक्षदा पिनी भोगवर्द्धनी दशायं चात्मिका देवि मार
 लोच्चाटने स्थिता संभने मोक्षने वशे बोधिने प्रजने ततोः पादुका सिद्धि
 संघे च शत संख्या प्रकीर्तिता ॥ प्रष्टोत्र रशतं कुर्यादद्य वा सर्वकामं
 योगिनी तंत्रे मरीरि संख्यां महादेवि मालायाः कथं यासितं पंचवि
 शतिभिर्मोक्षे उष्टे तस्य विंशतिः त्रिंशद्विंशति सिद्धि स्यात्पंचाश मंत्र
 सिद्धये प्रष्टोत्र रशतै सर्वसिद्धिरेव महेष्वा एतसाधारणं प्रोक्तं विशेषं
 कामिनां वद श्रीश्री वउवाच दंतमाला जपे कार्यं गले धार्या नृणां मु
 भा दशतै र्थ दि कर्त्तव्या संख्या दंतस्य तेषु प्रिये सर्वसिद्धि प्रदाना लारो ज
 दंतेन मे रूपा प्रयत्नापि महेष्वा निमेरु चैवैव सादिशो न विजयं करे

तथा वै दसवे तुलसीमाला गुणदं नैर्गलो म्वरे विपुलाया जपे प्रा
 स्तारुद्राक्षै रक्तचंदनैः सुंदुमालायां महाशंखमयी माला नी
 लहारखते विधौ महाशंखस्ततंत्रे नललाया स्थिते नरवि
 ताजपमालिका महाशंखमयी माला तारा विद्याजपे प्रिये क
 र्णनेत्रांतरस्था स्थे महाशंखः प्रकीर्तितः माली नियमस्तु मुं
 दुमालायां प्रत्येकसमरुपाणी नाति स्मूल कुरा नीच कीटा
 दिभिर्दुष्टानि न जीर्णानि न वानिवै तथा च गौतमीये पंचा
 शन्नमिभिर्माला त्रिंशद्भिर्धनसिद्धये सर्वार्थः सप्रविशत्या
 पंचदश्याभिर्चारिकैः पंचाशद्भिः काम्य सिद्धिः स्यात्तथा चतु
 रोत्तरैः अष्टोत्तरशक्तिः राजसिद्धिः कर्मा मरणी शिथिः

कुर्वन्त काम्यमवरोधनात् काम्य मपि करे कुर्वन्माला
 भावे प्रियं बदे अत्राहुत्या जपं कुर्वन्माला कुर्वन्माला कुर्वन्माला
 अंगुलेन विना कर्म कृतं तन्निष्फलं भवेत् ॥ उत्पत्ति तन्त्रे प्रथम
 पटले ॥ नित्यं नैमित्तिकं कार्यं करे कुर्वन्माला चक्षुः कामला
 महादेवि सर्वदोष विवर्जिता पिबन् पिबन्नादि दोषोऽपि करे नास्ति
 कदाचन प्रत्यक्षं करो देवि माला भवति नास्ति गंधिः सा
 कुण्डली शक्तिः पञ्चाशद्वर्गं कुर्यात् अष्टपत्र महेशालि
 करमाला महाप्रला योग नी जन्ते । यथा मया नो गृह्यतं
 माला नां तत्र बोधनं पूजा विधाय सन्नातु मुचिः पूर्वमपोषितः
 विजनेय चयेनौ नैख्यं माला च साधकः कृतनित्यकृत्यः शुद्धः शु
 दुर्ध्वं च मंत्रवित् यथा कालं यथा कामं प्रदायानीय यत्नतः प्र
 त्येकसमरुपाणी नाति स्मूल कुरा नीच कीटा दिभिर्दुष्टानि
 न जीर्णानि न वानिव गव्यैस्तु पंचमिस्तानि प्रदात्य च पृथक्
 पृथक् पृथक् देवं द्रुपदस्त्रीति मित्रं गंधिवर्जितं त्रिगुणं त्रिगुणी
 कल्पपुष्टं त्रयमथापेवा शुक्लवर्णं तथा कीर्तनं शान्ति वर्यामि
 चारुके सूत्रं संपातयेद्विद्वान् तत्प्रदात्य पूर्ववत् माला मे के कमादा
 यस्त्रे संपातयेत्तु धीः सुखं सुखं सुखं यो ज्योत्स्ने पुच्छं तु योजयेत्
 नो पुच्छं सद्धी कार्यं च वा सफी कृति भवेत् तत्सजातीयं - काम्य
 मेहेन नाग तोय सेत एके क माला मध्ये तु वस्तु यं धि प्रकल्पयेत् उत्पत्ति
 त्रेष्वष्टी कृत्वा जपान्त्रमा कृत्वा पंचाशद्वर्गं मालाया योजयत्तु वि
 त्रेष्वष्टी कृत्वा जपान्त्रमा कृत्वा पंचाशद्वर्गं मालाया योजयत्तु वि

अथ प्रासनमेवाः हंसमा हेम्वरे कंवलं कोमलं कोमलं रवं कर्मसाध
 नं एतेषा मासनं मुद्रं चर्मासनं सुरेश्वरी लो मी वैवयदा सी नरस्तदा
 सर्वविनश्यति लोमस्पर्शनमात्रेण सिद्धिहाति प्रजायते काम्यर्थं कंवलं
 चैव म्वेष्टं रक्तकंवलं कृष्णजिनेतानसिद्धि मे दत्त श्रीवर्च प्रचर्मा री
 कृष्णसने मंत्रा सिद्धिर्नात्र कार्य विचारण धरण्यां दुखं संभूतिर्दौर्मा
 ग्यं दारुजा सने वंशा सने दरिद्रस्या म्मा शारो व्याधि पीडनं तरणा
 व्यासनं शाक्रानंदतरंगी नीधुतगौरी धामले हलिले मदि कुर्वीत
 देवता नां प्रपूजनं तथा व्यासनमासी नो नो न्येतल न पाचरेत्
 व्यासनं कल्पयित्वा तु मनसा पूजयेत्तले व्यासनं पूजयेत्तु मनसा पूजयेत्तु
 र्धगतमानसः संमोहनतंत्रे रक्ता सने पविष्ठस्तुला द्वागु रगुहे स्थि
 तः मनः कल्पितरक्तो वा साधकः स्थिरमानसः तल कंवले वस्त्राणां
 सिंह व्याघ्र मृगादिनां कल्पयेदासनं धीमान् सो भाग्यज्ञानवर्धनं
 कोशेयं वा यथा मर्मा वा तैला तौल मथापि वा शरयजं ताल पत्रं कं
 वलं दारवा सनं कृष्णजिनेतानसिद्धि सुक्ति स्यात् व्याघ्र चर्मा री
 कृष्णजिने गृहस्था नां नाधिकार कथंचन ना दी दीनो विशेषै जा
 तु कृष्णसारा जिने गृही विशेषै निर्वनस्थ अवस्तवारी च भिदुःकः
 वस्त्राशने व्याधि नाशः कंवलं दुःख मोचनं जप ध्यान तपो हानि
 वस्त्राशनं करोति हि अत्र वस्त्र निशेधः केवल वस्त्र परः अन्यथा वि
 रोधापत्तिः कृष्ण मवेदा युर्मोदा स्याद् व्याघ्र चर्मा री अ
 जिने तु मवेत्पुत्री कंवले सिद्धं रक्तमा शान्तिके धवलः प्रोक्तः
 सर्वार्थं चित्र कंवले स्यात्पौष्टिके तु कोशेयं कंवले दुःख
 मोचनं त्रिपुरा पूजने देवि प्रशस्तं रक्त कंवलं नैतद् द्वि हस्ततो
 दीर्घं सार्द्धं हस्तानां विलुप्तं न त्र्यंगुला समुच्छ्रायं पूजा कर्म
 री संग्रहे व्यासनं चतनः कुर्याद्वा मिनी चंन चोद्धृतं गं
 दर्वतंत्रे धरण्यां दुःख संभूतिर्दौर्मा ग्यं दारुजा सने आमु
 निव कदवा ना मासनं वंशानाशन वृक्षे किं पुके चैव परा प्रो
 हत श्रेयः वंशे एका तु धरणी तरा नैव जनि मितं वृक्षी या सने

सने वशोहानिः पलेवे चित्रविभ्रमः जपध्यान तपोहानि
 वस्त्रासनं करोति हि अत्रपव वस्त्रासनं केवलमेव विरुद्धं
 वस्त्रासनं रोगहरमित्यादि वचनेन विशेषस्य फलजन्य
 वाच्यं चैलाजिन कुशोत्तरमिति भगवद्वचनाच्च ॥ अथाच
 मंत्री दारिद्र्य व्याधि दुःखदं दारुजासवं विशेष्यति गंधर्वतंत्रे
 गाम्भारीनिर्मितं शस्तं नान्यदरुमयं शुभं चतुर्विंशत्यंगुलं
 हि दीर्घं काष्ठासनं त्रिये योऽङ्गुलं विलीणं मुन्नाये
 चतुरंगुलं कंवलं चार्मरं शैलं महामाया प्रयुज्यते
 प्रशस्तमासनं देवि कथितं चरवरिणी ॥ मृगुमाला
 तन्ने नृनीयपटले ॥ व्याघ्राजिनं सर्वसिद्धौ ज्ञानसि
 द्धौ नृगाजिनं वस्त्रासनं रोगहरं वेत्रजं श्रीनिवर्द्धनं
 कोषेयं पृथिव्यं ज्ञेयं कंवलं सर्वसिद्धिदं शङ्खवाशादे
 वा कृष्णं विशेषाद्भक्त कंवलं शृङ्गकोमल मास्तीर्यं
 संशाम कथितं हि यत्र जंतु व्याधादेनं वापि मृतं वा
 नरमासनं गर्भच्युतं त्वचं वापि नारीणां योनिजं त्वचं
 सर्वसिद्धिप्रदं देवि सर्वतोति समृद्धिदं त्वचं वायोवनस्था
 नां कुर्याद्दीर्घतरासनं प्रशान्त काष्ठ छटितं कीठं वा
 दारुजं शुभं नादीदीनो विशेषात् कुस्मसाराजिने गृही
 त्वासीन वदासीनः स्नातक वृक्ष चारिणां कुशाजिना-
 म्बरेणाद्यं चतुरस्रं समंजतः पक्कस हिंस्रं वा चतु
 रस्रं समाचरेत् ॥ कर्मविशेषे आसन विशेषस्तु समयाचार
 तन्ने द्वितीय पटले ॥ मेकासनं वरपर्य माकुक्ष्ये व्याघ्र चर्म
 च शालीनृगाजिनं शस्तं मोक्षार्थं व्याघ्र चर्म च मोक्षार्थं
 स्तम्भाने देवि सम्भवे वाजि चर्म च चर्मो यस्य तु कोष्ठा
 टे विद्येस्ते स्वान चर्म च मारुते माहिषं चर्म चर्मोद्विष्टं
 सयाचरेत् सर्वकामार्थदं देवि वस्त्र गदासनं तथा ऊरीसनं
 कम्बलं वा सर्वकर्मसु राजितं दुःखदारिद्र्य करणं काष्ठं
 पाकाणजासनं स्वर्गादि रत्नजं देवि महासौभाग्य वर्द्धनम्
 येनाशु लाभते पुराणं करो देवस्य दुर्लभं शकासनं तु शुभं
 मृतशुण्डासनं तथा शमशाव मासनं देवि भगवद्वर्णनं

गौतमीये - तथानृपासने मंत्री पदाजिन कुशोत्तरे ॥ इति ॥
 योनी नृगाजिनं हृदये - नादीदीनो विशेषात् कुस्मसाराजिने
 गृही विशेषात् यातेर्वनस्पत्य वृक्ष चारीच भिद्रुकः ॥ अथ
 कल्याणुमे - मेका व्याघ्र गजोष्ट्र जलोत्तराग्न चतुषट्
 कर्मसु ज्ञेयं हितासनानि ॥
 तथा भगवद्वर्णनं चैव मैथुनासनं तथा कृतमैथुनकं
 वापि वाञ्छितार्थ फलप्रदं ॥ मात्स्ये पञ्चपदा पटले ॥ रुक्
 चर्मणि सत्कामः श्रीमोक्षो व्याघ्र चर्मणि शक्ते शस्तं कृष्ण
 चर्म कृष्णव्याघ्रस्य भाविनि प्रसारमृच्छिले चैव शक्ते शक्ते च
 वाससी कंवलं दुज सिद्धिस्त्याद्भुदरुमयेपि च ॥ तथा योग-
 सनं च कर्म च विशेषात् लौणी मनुस्मरत् ॥ समयाचारतंत्रे-
 पृथ्वीमंत्रस्य च ऋषिर्मेरु पृथ्वी उदाहृतः सुतलज्व तथा
 बृहदः कूर्मो देवोऽस्य सुंदरी आसनं विनियोगः स्याद्भक्त
 पद्मासने विशेष ॥ वृद्धपद्मासन इत्युपलक्षणं ॥ पद्म
 स्वास्तिक वीरादि खेकासन समाहितः जगत्त्रिनादिकं
 कुर्यादन्यथा निष्फलं भवेत् ॥ इति राघव भट्ट चचनात्
 आसनं तु यत्रीनां कूर्माकारमन्येषां चतुष्कोणं ॥ पद्मा
 राघव भट्ट धृतं ॥ यत्रीनामासनं श्लक्ष्णं कूर्माकारं तु
 कश्येत् अन्येषां तु चतुष्पादं चतुरस्रं तु कारयेत् ॥ तथा ॥
 दानमाचमनं होमं भोजनं देवता चर्चनं शौचपादौ न कुर्वीत
 स्वाध्यायज्वैव तर्पणं ॥ शौचपाद लक्षणमपि तत्रैव आसना
 रुढ पादस्तु जानुनोर्बाध जंघयोः कृतावशस्त्रिको यस्य शौच
 पादः स उच्यते ॥ इति राघव भट्ट धृत शौचपाद लक्षणं ॥
 गौरत संक्षिप्तायां ॥ आसनानि च तावन्ति यावन्तो जीव
 जंतवः पत्रे कामविलान्भेदान् विजानाति महेश्वरः ॥ चतु
 रशीति लक्षणा मेकैकं समुदाहृतं ॥ तथा शिवेन कीठानां
 शौचानां शत्रं कृतं आसनेषु समस्तेषु हृदये न दुदाहृतं
 यत्किं हि आसनं शौचं द्वितीयं कमलासनं योनिस्थान
 मग्निमूल छटितं कृत्वा दृढ विन्यसेत् मेढ्रे पादमथैव
 मेव हृदयं कृत्वा सयं विग्रहं स्थाप्यः संयमिते द्विकोनेन
 हृदा पृथ्वी भुवो रस्तारं पत्रमोक्ष कपाट भेदनं कृतं सि
 द्धासनं शोच्यते ॥ इति सिद्धासनं श्रीमोक्ष परिदाहारां

अथमालासंस्कारः सनत्कुमारोये अग्रप्रतिष्ठितमालाभिर्नैवजपनियो
 नरः सर्वतन्निष्कलं विद्याकुडुः भवति देवता गौत्रमीये कार्पाससं
 भवं स्तवं धर्मकामार्थनोददं तच्च विप्रेन्द्रकन्याभिर्निर्मितं रघुशे
 मनं श्वेतं रक्तं तथा कृष्णं यद्वृत्तमप्यायिवा रंगं निवश्यामि का
 रेणुमोक्षे श्रयजये सुव सुक्तं रक्तं तथा पीतं कृष्णं वरुणं वृचं क्रमात्
 सर्वेषां मेवर्णां रक्तं सर्वे सितप्रदं विगुणं विगुणीकृत्य यथयेत्तरी
 लशालुतः मालीरत्ने प्रमारास्तत्रं कुर्यात्तर्वचनराः एकैकं मातृ
 कावर्णं सनारं प्रजयेत्सुधी माला मादाय हस्त्रेण ग्रथयेत्सप्यमा
 गतः ब्रह्मग्रंथि विधायेत्यं मेरुं च ग्रंथी संयुतं ग्रथयित्वा पुरो मालां
 ततः संस्कारमारभेत् कस्यचिन्मते मूलविद्याया यथयेत् तथा च
 एकवीराकल्ये - मातृकावर्णतो ग्रंथिं विद्यावाशकारयेत् हवरणं
 दिगुरोर्गोपि गृथयेत्साधको त्रमाः ब्रह्मग्रंथितो दद्यान्नागपाश
 मथापि वा कवचेनाववधूयान्मालां ध्या नपराधराः सर्वशो
 धंततो मेरुस्तव द्युतसमन्वितं ग्रथयेत्तारयोगे नवद्वीयासा
 नियमतः संस्थाप्य वा संजया दक्षो रूपरि पञ्चमेन वीधिना दृष्ट
 ताकराभ्यां दृष्टं ग्रंथं हृदये निधाय विवृकं नासाग्रमालोकयेत्
 एतद्वाधिविनाशानकरं पद्मासनं प्रोच्यते अथवापि वामोरुपरि द
 क्षिणं हि चरणं संस्थाप्य वा संजया यन्योरुपरि तस्य वं धनविधौ
 दृष्टाकराभ्यां दृष्टं ग्रंथं हृदये निधाय विवृकं नासाग्रमालो
 कयेत् एतद्वाधिविनाशकारयामि नां पद्मासनं प्रोच्यते -
 अथ महाशंखः नित्यातंत्रे द्वितीये पटले ईश्वर उवाच महाशंखस्य
 माहात्म्यं कथयामि त्वगनघे सद्यो निरिगो मयं सर्वदा पशुसं
 कटे भगवता महाभाया मुक्तं तर्प्य रत्नमपरा जगदा कर्षिणी
 विद्या जगद्गुह्या वरा नने तत्रैव गच्छते सारं जगतां वीजरूपकं
 तद्वीजं परमेशानि पंचाशद्वर्णरूपकं गर्भप्राप्य भवेदस्य श्रीशो
 र्भजात्मनो नितं तदा स्यात्तार्द्वमथार्त्तं पंचाशद्वर्णरूपकं वर्णीमा
 ला सुदेवेशीशानं संजय यत्कलं एकैकोच्चारणे नास्य मालायां
 तत्प्रकीर्तितं इति महाशंखमालाफलं तन्मालाकरणे वर्जनी

साधको त्रमः ब्रह्मग्रंथितो दद्यान्नागपाशमवाधित्वा एवं
 निष्पाद्य देवेशी प्रतिष्ठां च समाचरेत् । गौत्रमीये । मुखे मुखं
 रु संयोज्य पुच्छे पुच्छं नियोजयेत् गोपुच्छं सहस्री माला पद्मा
 सफीकृतिः सुभा । मुख पुच्छं नियमस्तु हृदयसारे । रुद्रादास्योन्नतं
 प्रोक्तं मुखं पुच्छं स्तु निम्नं कलासस्य च स्रक्कांशं सविंदु वि
 त्तं मुखं सविंदुस्य स्थूलं पुच्छं स्रक्कांशं सिति स्मृतः एवं
 सात्वा मुखं पुच्छं रुद्रादाभ्योरुहृदयो गत्सज्जगीय मेका सं
 मेरुत्वे नाद्यते न्यसेत् पक्वैकं मशीमादय ब्रह्मग्रंथि प्रकल्प
 येत् पक्वैकं मातृकावर्णं ग्रथनाद्ये तु संजयेत् । ग्रंथे नियमसा
 त्रैव । त्रिरावृत्तिं ग्रंथि वेन तथा द्वेन विधीयते सार्द्धं द्वावर्तनेन
 ग्रंथिं कुर्यात् यथा दृष्टम् । इत्यनभ्यामिच्छा विकल्पः कालि
 कापुराणे ब्रह्मग्रंथि पुतं कुर्यात् प्रति वीजं यथास्थिति
 अथवा ग्रंथि रक्षितं दृष्टं रज्जु समन्वितं एवं निष्पाद्य मालां
 वै शोधयेन्मुनि सत्रमः अथवा पत्र नववैः पाद्यानगरं तु
 प्रकल्पयेत् तन्मध्ये स्थापयेन्मालां मातृका मूलं सुचरन् व्याल
 येत्यं च गच्छेत् सद्योजातेन सज्जलैः । सद्योजात संजस्तु ।
 ओं सद्योजातं प्रवक्ष्यामि सद्योजातं वै नमः भवे भवेनादि
 भवे भजस्व मां भवोद्भाषवे नमः चंदनागुरुगंधाद्यै वाम
 देवेन वृषयेत् । वामदेव मंत्रस्तु । ओं नमो ज्येष्ठाय नमो
 रुद्राय नमः कालाय नमः कालविकरणाय नमो वरु
 णमाह तत्रैव - स्वेच्छामृतं त्रियं विष्टं त्रियं यो निगतं तथा
 रोगिणं यवनं वृद्धं दीक्षितं वापि वर्जयेत् । ग्राह्यमपि
 तत्रैव वज्राहतं सर्पदं पतिवा वा जले मृतं व्याघ्रादि
 निहितं वापि संमुखे वारणे मृतं चण्डालाद्या प्रधानास्ते
 अथवा शुद्धजातयः । वरुणैस्तत्रैव चतुर्थ पटले । गृह्ये
 मृतस्य देवेशी चण्डालस्यास्थि वेन न मन्त्रकस्य विशेषेण
 महाशंखः प्रकीर्तितः ॥ नित्यातंत्रे ॥ अतएव महेशानि
 अस्थिमाला गले मम ॥ प्रथम पटले ॥ समाश्रित्य महाशंख
 मालां वीरपदं व्रजेत् ॥ अथ महाशंखमाला करणं ॥ मृगमाला
 तंत्रे द्वितीय पटले नराकुल्यस्थि माला ग्राथिता पूर्वभेदतः

प्रमथनाय नमः सर्वभूतकृताय नमो मनोन्मनाय। धूपयेन्नाम
 घोरेण। अथो मंत्रस्तु ॐ अघोरेभ्यो घोरेभ्यो घोराघोरे
 तरेभ्यस्तु सबतः सर्व सर्वेभ्यो नमस्तोस्तु रुद्ररूपेभ्यः।
 लेपयेन्नित्यरुपेण। तत्पुरुष मंत्रस्तु ॐ तत्पुरुषाय
 विद्महे महादेवाय धीमहि तन्नो रुद्रः प्रचोदयात्। मंत्र
 येत्यं च मे नैव प्रत्येकं तु शतं शतं मेरुज्व मंत्रयेत्तैव हले
 न च शतं शतं। पञ्चम मंत्रस्तु - ॐ ईशानः सर्वविद्याला
 मीश्वरः सर्वभूतानां ब्रह्माधिपति ब्रह्मरूपोधिपतिः शिवो
 मेऽस्तु सदाशिवोम्। प्रत्येकं तु सकृत्सकृदिती वा तथा च
 तत्रैव - प्रत्येकं मंत्रयेन्मन्त्री - पञ्चमेन सकृत्सकृत्। तथा
 च गौतमीये - समुदाय माला मधि कृत्य - पञ्चमे नैव
 हलेन शतान्यनेन मंत्रयेदिति दर्शनात् मालायां वा
 शतजपः तत्रावाहयजेदेवं यथाविभव विसरैः।
 मालायां प्रासादप्रतिष्ठा नन्तरं देवं पूजयेत्। तथा च सन-
 तुकार संहितायां - संस्कृत्यैव बुधो मालां मन्त्राणां स्तत्र
 योजयेत् नृलमंत्रेण तं मालां पूजयेद्विज सततः। वासुकी
 तन्ने माले माले महा माल सर्वतत्त्व स्वरूपिणी वसुवर्ग
 स्वयिरे न्यस्त सस्मान्मे सिद्धिदोभव माया। वीजादिकं
 कृत्वा रत्न पुष्पैः समच्चयेत् - ॐ इति शक्तिविषयं - विष्णु
 विष्णवे तु कामले - वाग्भवंच तथा लक्ष्मी मत्तादि मालिकां
 सर्वसिद्धिप्रदा मोहापायिनी वरवर्णिनी नाद्या संग्रहिता
 माला कार्य रत्नेन वाससा नाडीभिर्गृहिता माला
 महासिद्धि प्रदा प्रिये॥ स्वतन्त्र तन्नेऽपि। आनीय धिक्
 श्रीर्वत्स नरस्य। पति तस्य च तुलसीगोमया स्पर्शं तथा
 गङ्गोदकेन च यवन बाह्य गान्धस्य तत्कार्यं साधके
 जनैः प्रस्पष्टं तच्च जानीयात् शालग्राम शिलादिभिः
 अथ महाशंख माला संस्कार सत्रैव - गुरुं तत्र प्रणम्य देो
 संस्कुर्वा जप मालिकां कृत नित्यक्रियो मन्त्री मालां
 चक्रमतो यजेत् ॐ श्रीं श्रीं श्रीं श्रीं कटस्वाहा इति मंत्रेण

ततः। ३. तं हृदय वर्णानां मंत्रेणानेन पूजयेत् मंत्रयेन्मूल
 मंत्रेण क्रमेण क्रमयोगतः तथैव मात्र का वर्ण मंत्रयेत्
 तु मंत्रावित् योगिनी मंत्रे - होम कर्म ततः कुर्याद्देवताभा-
 व सिद्धये अथोत्तर शतं हला सम्प्राप्त्याज्यं विनिर्दिष्टेन होम
 कर्मण्यशत्रुघ्नेदिगुणं जपमाचरेत् नान्यमत्र जरेत्
 त्री कर्मयेत्त विधुनयेत् कंपतासिद्धि फानिः स्यादुपनतं
 बहुदुःखदं शब्दे जाते भवेद्देवः कराद्भुये विनाशकृत्
 दिन्ने सत्रे भवेन्मृत्यु सस्मादप्यंत परो भवेत् जपान्ते
 कर्णदेशे वा ३ उद्देशेऽथवा न्यसेत् ॐ तं माले सर्वदेवानां
 सर्वसिद्धिप्रदामता तेन सत्येन मे सिद्धिं दाहे मात्र तमोस्तु
 ३ तुला परि पूज्याप गोपयेद् यत्ततो गही कामनाभेदे
 अंगुलि नियम माह गौतमीये - तर्जन्यदुष्ट योगेन शत्रु-
 च्छादन कर्मणि अंगुष्ठ मध्यमा योगात् सर्वसिद्धिः सु-
 लिम्बिता अङ्गुष्ठा नासिका योगाद्दुष्टाणेच्छादने मले ज्ये
 ष्ठा कनिष्ठा योगेन शत्रुणां नाशनं मतं वैशम्पायन
 सप्तधाभिमंत्र्य चषकादि पात्रादौ निःक्षिपेत् तत्र अवा-
 हत्यादि मुद्रया देवीं तत्रावाह्य सपरिवारा मुपकारैः सं
 पूज्यतां वसिति धेनुमुद्रया मन्त्री कृत्य कवचेनावगुण्य
 पश्य मुद्रया चाद्य देवी स्वरुपं तं मालां ध्यायन विंदु
 प्रक्षेपं कुर्यात् तत्र मंत्रः ॐ श्रीं स्वाहा ॐ हूं स्वाहा ॐ
 हूं स्वाहा ॐ हूं स्वाहा ॐ कट स्वाहा ॐ श्रीं श्रीं स्वाहा ॐ
 श्रीं हूं स्वाहा ॐ श्रीं कट स्वाहा इति सप्तार्च्य विंदुत्रे-
 द्वे वरां कृत्वा कस्तूरी धूपवित्ता चषकादि पात्रादु
 त्तां मालाभिमंत्रयेत् तत्र मंत्रः ॐ श्रीं श्रीं महा
 वाजिरी महा घोरे रूपे कर्करा महास्थि मण्डले त्र
 विश सब सिद्धिं प्रयच्छ ॐ श्रीं श्रीं श्रीं स्वाहा ॐ महा
 कालिनि महा घोरे रूपे स्वाहा इत्यनेन मंत्र्य देवी
 दत्तैरभ्यर्च्य काम कीजेने दीपनं कृत्वा उपचारै
 रभ्यर्च्य मात्रका मंत्रेण संदीप्य ॐ कादेरा वेष्टयेत्

संकितायां - जंगुष मध्यामायां च चालयेत्तथा मध्यतः गर्ज्ज्या
 न स्पष्टोदेनां मुक्तिरोगानकमः जीर्णो स्तत्रे पुनः स्तत्रं गणयित्वा
 शतं जपेत् प्रमादोत्पत्तिरु हस्तान् शतमष्टोत्तरं जपेत् जपेन्निष्ठि
 संस्पर्शे दालयित्वा यथोचितं चिन्तेयि अष्टोत्तरशत जपः कार्यः
 तदुक्तं कुर्विकातके - चिन्ते स्तत्रे पुनः स्तत्रं गणयित्वा शतं जपे
 दिती करभुष चिन्तेयस्तुल्य फलकृत्वा ॥ प्रकारान्तरेण गम
 कल्पयुमे - भूतशुद्धादिकं पूजां समाप्य तत्र पूजयेत् गणेश
 विष्णुशान पुर्णमावास्या मंत्रावित् पञ्चगव्यं ततः दिवा हेमं मंत्रेण
 मंत्रवित् तस्मादुत्तोल्य तां मालां स्वर्णपात्रे निधापयेत् पयोदधि
 घृतद्वौ प्रशर्करायेरनुक्रम्य तेषु धूपान्तरैः कृत्वा पञ्चाभ्युक्त
 विधिं ततः क्रमादत्रैव संस्थाप्य स्नापयेत् शीतले जलेः ततश्च
 सौगन्धिकस्तूरी कुंकुमादिभिः नामालिष्य हेमं मंत्रं ~~पुनरेव~~
 मष्टोत्तरशतं जपेत् तस्यां नवग्रहं श्रैव दिक्पालां श्राद्धं पूजयेत्
 ततः संपूज्य च गुरुं गृहीतवा न्मालिका शुभा ॥ ३३ ॥

ततः हुं ह्रीं हुं उं हुं श्रीं हुं उं हुं हुं हुं हुं फट् हुं उं साहा उं हुं महायो
 गीनी विभुवन तादिगी महा संख्या स्थि मध्ये निवासं कुरु सर्व सिद्धिं
 देहि सुरासां सोमहारात् गुरु गुरु गुरु का पय गुरु पय हुं श्रीं
 हुं फट् साहा इत्यनेन यथोक्त द्रव्येण बलिंदत्वा संहार सद्रया देवी
 विसृज्य निमृत्तस्याने मालां स्थापयेत् बिंदु प्रक्षेप इत्यत्र बिंदुः
 हर बिंदु विन्यर्थः एवंगो धायित्वा यश्चान्माला संस्कार विधाने
 नापि संस्कारः करणीय इति तां त्रिकाः तंत्रे - प्रकस्मादिहिता
 माला महाशंख्या समालया तथा चैवा स्थि घटिता महाशं
 ख्याः प्रकीर्तिताः अत्रास्थि पदेन गुरा देशा दिव्या स्थिति तां त्रि
 का इति महाशंख माला संस्कारः
 पुरश्चरणा विशोषो लिख्यते कं कालमालिनी तंत्रे । अथवा न्यप्र
 कादेरा पुरश्चरणा मुच्यते प्रष्टव्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां वीरवं
 दिने सूर्योदयं समाप्त्य पावत्सूर्योदयं ततः तावत्तु प्राग्ने
 रातंकः सर्वसिद्धि श्रोमवेत् अथवा न्यप्रकारेण पुरश्चरणा
 मुच्यते प्रष्टव्यां च चतुर्दश्यां यदयोरुभयोरपि अस्तमारम्यस

अथ पुरश्चरणां योगिनी हृदये गुरोराज्ञां समादाय मुद्रांतः
 करणो नरः ततः पुरश्चर्यां कुर्यात्सं त्रिं सिद्धि कामया जीव
 हीना यथा देही सर्व कर्म सुनक्षमाः पुरश्चरणा हीनो पितृ धामंत्रः
 प्रकीर्तितः तस्मादादौ स्वयंकुम्भी हुं वा कपयेद्युधः योगिनी हृद
 ये गुरोराभावे विप्रं वा सर्वमाणीं हीने रतं सिद्धं शास्त्र विदं मित्रं ना
 मा गुरा समन्वितं सिद्धं वा स गुरो पेतां स पुत्रां विनियोजेत् अथौ
 पुरश्चर्यां कर्तुं स्थान निर्णय मुच्यते गोत्र मीये - पुराण क्षेत्रं नदी
 तीरं गुहा पर्वत मस्तकं तीर्थं प्रदेशा सिंधूनां संगमः पावनं म
 हत् उद्याना निवि विज्ञानि विलम्ब मलंतं टं गिरेः सुलसी काननं
 गोष्ठं वृष मन्त्रं श्री बालयं प्रमत्त्या मलकी मलकी मलं गोशाला
 जलमध्यतः देवता यतनं कूलं स सुदृश्य निजालयं साधनेषु प्रशस्ता
 नि स्थाना न्येतानि मंत्रिणां सूर्योत्थागे गुरो रिंदो दीप स्य च जल
 स्य च विप्राणां च गवां चैव सन्निधौ रास्यते जपः अथवा निर्वैरो
 तंत्रयत्रा चित्रं प्रसीदति । तथा - गृहेशात विद्या होष्टे लक्ष्म गुरुं म
 वेत् कोटि देवा लये पुराण मने तं श्री वसन्निधौ ब्रह्मया मले जपमेक
 र्यस्य वा वत्सूर्योत्तमं मवेत् तावत्तु जप्ता निरातंकः सर्वसिद्धि श्रो
 मवेत् अथवा यजन स्य प्रशस्ति राध्या समश्च वा उदया स्ति दि
 वा जप्ता सर्वसिद्धि श्रो मवेत् तेना सने च वा देवी प्रस्तमारम्यमा
 सतः जपिषो दय पर्व्यंतं सर्वसिद्धि श्रो मवेत् अथवा न्यप्रका
 रेण पुरश्चरणा मुच्यते सूर्योदयात् समाप्त्य घटिका दशकं क
 मात् अतः सर्वसंता गुा प्रहोरा वं दिने दिने वसंत ग्रीष्म वर्षा
 रव्य शरद्व संत शोरीराः वसंत ऋषि र्वा न्हे ग्रीष्मा मध्याह्न उ
 च्यते शुषरा नः प्रातः सूर्यः प्रदोषः शरदः स्मृतः शुद्ध रात्रे च
 हे संतः शेषे च श्रीरीराः स्मृतः सूर्योदयात् समाप्त्य वसंतं
 तं समाहितः तावत्तु पेम्प हेशा नि पुरश्चर्या हि सिध्यति ततः
 जादिकं कृत्वा शक्तियुक्तं साधकः गुरवे ददी एणं दत्वा सर्वसि
 द्धि श्रो मवेत् अथवा न्यप्रकारेण पुरश्चरणा मुच्यते ग्रीष्मा
 दिषु महेशानि यत्तु अतः साधकः शुक्ल जप्ता वरा रोहे पुर
 श्चर्या हि सिध्यति पूर्वोक्त विधिना सर्वकर्तव्यं वीरवं दिने कृतं

गुरां गेहे गोष्ठे शतगुणं स्मृतं वनान्तरे शतगुणं तडागे च सह-
 स्रकं नदीतीरे लक्षगुणं नगागे कोटि सार्धं तं शीवालये कोटि
 शतमनंतं गुरु सन्निधौ तथा - गेहे गोष्ठे वनाराम नदी नगरा-
 वालये गुहोर्वा सन्निधौ यत्र सजगः परमो मतः स्वेद्य दुष्टं न
 व्यालं शंका तस्य विवर्जिते पकान्ते पावने निर्धारिते भक्ति संयुते
 स्वदेशे धार्मिके देशे सुभिदो निरुपद्रवे रम्ये भक्तजनस्थाने नि-
 वसेत्तापसः श्रिये गुरुगुणं साक्षिधाले च चित्रेकाग्रस्थले तथा प-
 धाम न्यतमं स्थानमाश्रित्य जपमाचरेत् यत्र ग्रामे जपे नमो श्री
 तत्र कूर्मं विचिंतयेत् ॥ गौतमीये - पर्वते सिंधुतीरे वा पुराणा-
 रण्ये नदी तटे यदि कुर्यात्पुष्कर्या तत्र कूर्मं विचिंतयेत्
 ग्रामे वा यदि वा वासो गेहे तच्च विचिंतयेत् अथ पुरश्चरणा-
 भक्षादिनियमः । गौतमीये - पुरश्चरणा कूर्मं श्री भक्षाभक्षं
 विभावयेत् अन्यथा भोजनादोषात् सिद्धि हानिः प्रजायते शा-
 स्त्रान्नं च समर्प्या नमंत्रसिद्धि समीक्या तस्मान्नित्यं प्रयत्नेन
 शास्त्रान्तासी भवेन्नरः ॥ अगस्त्य संहितायां - दधि दीरं बृतं
 गव्यं पदार्थं गुडं वर्जितं तिलाश्चैव सितामुष्णाः कंदं केसूकं
 वर्जितं नारिकेलं फलं चैव कदली लवणी तथा जाम्बामतुलं

जम्बानु ऋत्वनो शक्तिः पूजयेत् शिवां पक्वमाचर्य कर्त्तव्यं
 धनानामीश्वरो भवेत् ॥ अथ वार पुरश्चरणां स्वतंत्रतंत्रे वि-
 वारादि सर्वेषु वारसंख्या सहस्रकं जम्बामंत्रं सदादेवि साधकः
 सिद्धिभाग भवेत् पुरश्चरणा मेतद्धि नात्र कार्या विचारणा पक्वं
 विधिं समाचर्य दशांशं तु तदाचरेत् गुरवे दक्षिणां दत्त्वा
 सर्वकाम मवाप्नुयात् ॥ अथ त्रिधि पुरश्चरणां तत्रैव - प्रति
 पत्तिधामारभ्य कुरुयावद्भवेत्प्रिये त्रिधिसंख्या क्रमेणैव वक्ष्ये
 च सहस्रकं पक्वं जम्बा तदामंत्री सर्वकाम मवाप्नुयात् पुर-
 श्चरमेतद्धि काचित्पञ्च वरामने प्रति पत्तिधामारभ्य तत्का-
 यावद्भवेत्प्रिये तान्मंत्रं प्रजपति त्रिधिसंख्या क्रमेण तु सर्व
 भाव समाप्नुको जायते भुवि साधकः एतेनैव समृद्धिस्त्या-
 न्तात्र कार्या विचारणा ॥ अथ मास नियत कार्या - अथ
 न्यादि वैशाखे कार्तिके माघे वा मार्गश्र्मुक राशिस्थिते
 भास्करे अमुके पक्षे अमुक त्रिधि वारभ्य अमुक गोत्रः श्री
 अमुक देव शर्मा अमुक देवताया अमुक मंत्रसिद्धि कामो
 अमुक संक्रान्त्यामारभ्य मेष तुला मकरस्य रवि मकर

चैव पनसं च हरीतकी वृत्रारम्भे प्रशस्तं च हविष्यं मन्यते बुधैः ।
 वृत्रान्तरे इति । हेमानीकं सिताखिलं धान्यं मुद्गासिलाकाः कलाप
 कडुनीवारा वासरकं हिलमोचिका धारिकाकोल शाकज्व मूलकं
 केसूकेतरत् लवणं सैधव समुद्रं गव्ये च दधि सर्पिषी पयो
 नुद्गत सारं च पनसाम् हरीतकी पिप्पली जीरकं चैव नागरङ्गक
 त्रितृती कदली लवणी धात्री कलान्य गुडमेदारं अतैल पक्वं
 मुनयो हविष्यान्तं प्रचक्षते भुजानो वा हविष्यान्तं शाकं
 पावकमेव वा पयोमूलं फलं वापि यत्र यत्रोपलभ्यते रम्भा
 फलं त्रितृती कं कमला नागरङ्गकं फलान्येतानि भोज्यानि
 एभ्योऽन्यानि वर्जयेत् । यन्मयोगनी तन्ते - चिंचोच नालिका
 शाकं कलायं लकुचं तथा कदम्ब नारिकेलं च वृते कूर्मां उकं
 त्यजेत् तन्म वृत्रान्तरे बोधं - अथ वर्ज्यानि । विवर्जयेन्मधु
 दारं लवणं त्रैलमेव च ताम्बूलं कांश्य पात्रं च दिवाभोजन
 मेव च । तथा - दारं च लवणं मंसं गंजनं कांश्य भाजनम्

प्रत्येकममुक देवताया अमुक मंत्रं श्री सहस्र संख्याक जप मेक
 घनन्तर तदशांश होम तदशांश तर्पण तदशांश शिषेक
 तदशांश ब्राह्मण भोजन रूप पुरश्चरणा मंहं करिष्ये इति
 संकल्प्य मासं व्याप्य हविष्यान्तं भुक् नियमस्यः अथ हं
 सहस्र कृत्वो जपेत् ततः सौर ज्येष्ठ सौरमार्गशीर्ष सौर फा-
 ल्गुण अथ यदि नेषु होमादिकं कृत्वा दक्षिणां कुर्यात्
 यथा अद्येत्यादि कृतैतत् अमुके मासि अमुक राशिस्थिते
 भास्करे अमुक पक्षे अमुक त्रिधा वमुक गोत्रः श्री अमुक देव
 शर्मा अमुक राशिस्थ रवि कालीन अमुक देवताया अमुक
 मंत्र इत्यसंख्यक जप तदशांश होम तदशांश तर्पण तदशां
 शशिषेक तदशांश ब्राह्मण भोजन रूप पुरश्चरणा कर्म्मणं
 साधुत्वाय दक्षिणा सिद्धं काञ्चनं वदि देवतं अमुक गोत्राय
 श्री अमुक देव शर्माणे गुरवे तुभ्यमहं समर्पये । ततोऽर्चि
 द्राव वारणां कुर्यात् ॥ अथ वारादि पुरश्चरणा संकल्पमाह
 अद्येत्यादि अमुके मासि अमुक राशिस्थिते भास्करे अमुक पक्षे
 अमुक त्रिधा वारभ्य अमुक गोत्रः श्री अमुक देव शर्मा अमुक
 देवताया अमुक मंत्रसिद्धि कामः रवि वारादि सर्व वारेषु

मायावकी मसुराश्च कोटकाश्चनकानपि अन्नं पर्युषितं चैव
निस्नेहं कीदृशितं । समार्चनं चंद्रिकायां । मैथुनं तत्कालापां
तद्गोष्ठीं परिवर्जयेत् ऋतुकालं विना मंत्री स्वस्त्रियं नामि
संस्पृशेत् लवणां चैव यत्तु दारं तथा दौष्टं रसान्तरं कोटि
लं दौष्टमभ्यंगं मनिवेदिनं भोजनं असंकल्पितं कृत्यं च वर्ज्यं
येन्मर्दनादिकं स्नायाच्च पंचगव्येन केवलामलकेन वा मंत्रं
जप्त्वा तु पानीयं स्नानाचमनं भोजनं कुर्याद्यथोक्तं विधिना
त्रिसंध्यं देवतार्चनं त्रिसंध्यमेकसंध्यं वा न मंत्रं केवलं
जपेत् शक्त्वा त्रिसवनं स्नानमशक्त्वा दे सकृच्च वा अस्नातस्य
फलं नास्ति न चातर्पयतः पितृन् अपवित्रं करो नग्नः शिरो
ऽसं प्रावृत्तोपि वा प्रलपन् प्रजपेद्यावत्तावन्निष्कलं मुच्यते ।
नारदीये - मृदुनोच्चं सुपक्वं च कुर्याद्वै लघु भोजनम् नैदि-
कारां यथावद्विस्तृया भुंजीत साधकः । कुलारवि - यस्या
न्नं पानं पुष्पांगः कुरुते धर्मं संवयं अन्नं दानं पुलस्त्याहं
कर्तुं श्राद्धं न संशयः तस्मात्सर्वं प्रयत्नेन परान्नं वर्जयेत्सुधीः
पुरश्चरणा काले तु सर्वं कर्मसु शंकरे जिह्वा दग्धा परान्नेन
करोदग्धौ प्रतिगृह्यत परस्त्रीषु मनोदग्धं कथं सिद्धिर्विराजते ।
परान्नं भिक्षोर्न विषयं । भिक्षायाः तस्य स्वतोत्पादनान्नं
तथा च - दैविका चारयुक्तानां सुवीनां श्रीमतां सत्तां स-
कुलस्थानं जातानां भिक्षाचाराश्च जन्मनां वेहाय वक्तिं
अमुकं देवताया अमुकं मंत्रस्य वारसंख्यं क सहस्रजप
पुरश्चरणा महं करिष्ये अत्रि संकल्पयेत् ततः शेषदिने
तत्परदिने वा अद्येत्यादि अमुकं देवताया अमुकं मंत्रस्य
रवि वाराद्यधिकरणा वारसंख्यं सहस्रजप तद्दशांश
होम तद्दशांश तर्पण तद्दशांश ब्राह्मण भोजनं कर्मा-
रूपं करिष्ये ततो दक्षिणा अद्येत्यादि कृतेन द्वाविं-
काराद्यधिकरणा वारसंख्यं सहस्रजप तद्दशांश
होम तद्दशांश तर्पण तद्दशांश शमिषेक तद्दशांश
ब्राह्मण भोजनं रूपं पुरश्चरणा कर्माः संगतार्थं
दक्षिणाभित्यादि ॥ त्रिपि अश्चरणे सर्वयेवं सर्वत्र
वारं शब्दस्थाने त्रिपि शब्द प्रयोगः ॥ अथ ऋतु पुरश्चर-
णं संकल्पः अद्येत्यादि अमुकं गोत्रः श्री अमुकं देवताया

नादि वस्तु किंचिद्दृष्टं परेभ्यः सति सम्भवे च अ-
संभवे तीर्थं वहिर्विष्णुकात्र पर्वीतिरिक्ते प्रागेष्टं जप्या-
त्रा समयादिनं विष्णुकाद्या चैव यावदिनमात्रं यत्तु ॥ १८ ॥
ति रागादधिकं नासिद्धिः प्रजायते कल्पशतैरमुष्य सकृदुच्चै-
रेशवे प्रणवे समुदीरयेत् जोक्ते कारसवे सवे प्राणायामं स-
कृद्वरेत् बहुप्रलापी आचम्य न्यस्यंगानि ततो जपेत् दृष्टेयं
तथा स्पृश्य स्थानानां स्पर्शनेपि च पवमादींश्च नियमान् पुर-
श्चरणा कृद्वरेत् विष्णुकोत्सर्गं शंकादि युक्तः कर्म करोति
यः जपार्चनादिकं सर्वं मया विज्ञं भवेत् प्रिये मलिनाम्बर केशादि
मुखदोर्गंध संयुतः योजपेत्तु दहत्याशु देवताशु संहिता
आलस्यं जंभनं निद्रां दूतं निष्ठीवन्तं भयं नीचाङ्ग स्पर्शनं कोपं
जपकाले विवर्जयेत् पूर्वमुक्तं विधानेन विलम्बं चरितं विना
(उक्तं संख्यं जपं कुर्यात्पुरश्चरणा सिद्धये देवतागुरु मंत्राणां
मेकं संभावनाया जपेदेकमेव प्रातः काले मध्यं दिना
वधिं यासंख्या समारब्धं तत्कर्तव्यमहर्निशं यदि नृनाधिकं
कुर्यात्तु मयो भवेत्तरः । गौतमीये - नवीनेन वृत्तिं ज्ञातं
विष्णुं देवनिन्दकं तथा नाशयिषां विप्रं तथा विष्णुविनिन्दकं
मुण्डमालायां - यासंख्या समारब्धं तज्जपेत्तु दिने दिने
न्यूनार्थं न कर्तव्यं मासमात्रं सदा जपेत् प्रजपेत्तु सं-
ख्याया अष्टगुरुरा जपः कलौ ॥ अथ त्रापि - कृते जपस्तु
अमुकं देवताया अमुकं मंत्रं सिद्धिकामः सूर्योदया समारभ्य
वसंतांते यावत्तु अमुकं देवताया अमुकं मंत्रस्य जप रूप
पुरश्चरणा महं करिष्ये अन्यत्र योऽप्यऋतुव्याक्तं जप रूप
पुरश्चरणा महं करिष्ये एवं सर्वत्र ॥ जपान्ते पूजं कृत्वा दक्षि-
णां कुर्यादयथा । अद्येत्यादि अमुकं देवताया अमुकं मंत्रं
स्य वसंत ऋतुव्यापकं जप रूपं पुरश्चरणा कर्माः सां-
गतार्थं दक्षिणाभित्यादि । एवं सर्वत्र । तर्पणाभियेक
प्रयोगा यथा आचम्य सामान्याद्यां कला आसन्नं शुद्धिं
कृत्वा प्राणायामं त्रय्यादिन्यासं कराङ्ग न्यासौ च कृत्वा
ध्यात्वा मानसैः संपूज्य पुनर्ध्यात्वा जले देवं समाकलय्य मुद-
मुदकात्मकं अमुकं देवताये नमः । ३५ मुदकात्मकं मध्यं ।

कन्याके सुखाकां दिगुरा जपः कपुरे त्रिगुराः जेऊं अत्रगुरा
 जपः कलो कलानीवे - न्यूनार्तिदिक् कर्माणि व कलानी कदा
 चन यथाविधि कृतान्येव तत्कर्मणि फलानीहि भूकृत्या ब्रह्म
 चारितं मोने चार्यसेविता नित्यं त्रिसवनं स्नानं तुष्टकर्म विव-
 र्जने नित्यं राजानित्यदानं देवतासुति पूर्वकं नैमित्तिकार्चनं चैव
 विष्णुसंगुरुदेवयोः जपनिष्ठा द्वादशीत धर्माः स्युर्मंत्रसिद्धिदाः
 श्रीशुद्ध पत्रितवाय नासिकोचैष्टभावरं असत्य भाषणं
 चैव जभरां परिचर्जयेत् सत्येनापिन भाषेत जपहोमाद्यना
 दिषु अन्यथानुष्ठितं सर्वं भवत्येव निरर्थकं पुरश्चरणा कालेन
 यदि स्यान्मृतसूतकं तथापि कृत संकल्पो ब्रतं नैव परित्यजेत्
 योगिनो हृदये - शरीर कुश शय्यायां सती वस्त्र परा सदा ब्रह्म
 दालयेत् शय्या मेकाकी निर्भयं स्वपेत् असत्यभाषणं वाचं कैष्ट
 त्यं परिचर्जयेत् वर्जयेद्भीत वाद्यादि श्रवणं नृज्य दानं अ-
 भ्यर्चं गंध लेपं च पुष्प धारण मेव च तपजे दुष्टोदके स्नान मन्यदेव
 प्रभजनं । तत्रैव - नैकवासा तपजेत्यंत्रं बहुवा साकुलापि वा । वै
 शंपायन संरिहायां - विपर्यासं न कुर्याच्च कदाचिदपि मोहतः
 उपर्याधो वकिर्वस्ते पुरश्चरणा कृत्तरः विनियोगे निधानेन मवे
 दनियमः कचित् पत्रितानामन्यत्रानो दर्शने भाषणे मुने
 दृतेऽथो वायुगमने जुंभणे जप मुत्तजेत् तथा बभ्यचतत्रा-
 मो प्राणायामं वडंगं कृत्वा सम्यग् जपेच्छेषं यद्वा स्तूर्यादि
 दर्शनं । १० प्रादिरुक्ता दृष्टिं ब्राह्मणं च । तन्नांतरे - मनः संहरणं

इत्यनेन (उदकात्मकै रूप चारैः संसृज्य संध्योक्त विधिना
 परिवारान संतर्पयामि नमः इत्यनेन संतर्प्य प्राप्ता नं
 देवतारूपं ध्यात्वा नमो नमस्तु मुच्चार्य अमुकदेवता मरुम
 भिषि च्यामि इति कुम्भमुद्रया मुद्रां नमभिषि च्य संहरमुद्रया
 देवं विसर्जयेत् अथ श्री दुर्गाया सहस्र पुरश्चरणं स्वतन्त्र
 तत्रे - श्री पार्वत्युवाच - कथयस्व महादेव सिद्धिकारण
 मुत्तमं येन सिद्धिं समायाति सर्व मंत्रासिद्धिदाः येषु येषु च
 कालेषु पुरश्चरणं भवेदुत्तं शिव उवाच कथयामि समासेन
 श्रुयतां पर्वतात्मजे - मैत्रे दश सहस्रं च प्रजपेन्मंत्र मुत्तमं
 पुरश्चरणमेतदि जायते सुबलमे वृषराजो यदा मंत्र म
 मुत्तमं प्रजपेत्सुधीः तेन तत्र सुसिद्धि स्थानात्र कार्या
 विचारणा भिषुने च तथा मंत्री मयुतं मंत्र मुत्तमं प्रजपेत्
 प्रयतो नित्यं पुरश्चरण मुच्यते कर्कटे च यदा मंत्री जपुतं

शाचं मोने मंत्रार्थ चिंतनं अव्ययत्व मानिर्वैद्यो जपसंघट्टि हेतवः (उच्चि
 यी कंचुकी नमो मुक्केशो गणावृतः अमवित्र करो मुद्रः प्रलपन
 जपेत्काचित् अनुासनः शयानो वा गच्छन् भुजान पव वा अश्वत्त
 करो कला शीरो वा प्रावृत्तोपेवा चिंता व्याकुलचित्तो वा दुःखो
 भोगः दूषान्वितः रथायाम शिवस्थाने न जपेत्त्रिमिरावृत्ते
 उपानय गृह पादो वायान शय्या गतेस्तथा प्रसार्य न जपेत्त वाया
 बुक्कटासन पव वा न पत्र काये पायारो नभस्यो नासने स्थितः
 अथ च माज्जरं कुक्कुटं कौंचं श्वानं शृङ्गं कर्णं खरं इष्टा
 चम्यं जपेच्छेषं स्पृष्टा स्नानं विधीयते । सद्यत्र जपे अयं
 नियमः मानसे तु नियमो नास्तेव । तथा च - अमुविर्वा
 शुचिर्वापि गच्छं स्तिष्ठन् स्वपन्नायि मंत्रैक शरणो विद्वान्
 मनसैव सदाभ्यसेत् न दोषो मानसे जाये सर्वदोषोपि
 सर्वदा । श्यामादि जपे तु तत्प्रकरणे विज्ञेयो वक्तव्यः । जप
 फलमाह शिवधर्मे - जपनिष्ठो हि ज्ञेयोऽखिल वस
 फलं लभेत् सर्वयामेव यज्ञानां जायतेऽसौ महाफलं जपेन
 देवता नित्यं स्तूयमाना प्रसीदति प्रसन्ना विपुला न कायव

मंत्रमुत्तमं प्रजपेत्प्रयतो नित्यं पुरश्चरण मुच्यते कर्क
 टे च यदा मंत्री सहस्रं प्रत्यहं जपेत् तेन सर्वार्थ सिद्धि स्या
 त्पुरश्चरणा कृद्भवेत् सिद्धे च सर्व मंत्राणामयुतानां दयं
 जपेत् धर्मार्थ काम मोक्षाणां फलभाग भवति धुवं कन्या
 यां च यदा मंत्री मंत्रे मंत्र परा मणः सहस्र द्वादशं चैव ज
 पेन्नियम मानसः पुरश्चरणा मंत्रादि सर्व कामार्थ साधनं
 इह लोके सुखं मुक्ता बानो देवी पुरं बजेत् तुलायां प्रत्यहं
 मंत्री सहस्रं साधको जपेत् अनेन विधिना देवि पुरश्चर-
 ण कृद्भवेत् वाश्चि वे वायुन मंत्रं शय्यायां प्रजपेत्सुधीः
 तेन सर्वार्थ सिद्धि स्यात् पुरश्चर्या फलं लभेत् धनुषि च
 यदा मंत्रे जपेदयुतमादरात् इहैव कंदर्प समो धनवान्
 जायते सुधी मकरे च यदा मंत्रं जपेत्साधक सत्तमः -
 अयुतानि च चत्वारि प्रत्यहं जपमानसः धर्मार्थ भाव
 यन्नित्यं पुरश्चरणा मुच्यते कुम्भे चैव यदा मंत्रं जपे
 दयुतमादरात् तेन सर्वार्थ सिद्धि स्यात् पुरश्चरणा कृद्
 वेत् मीने चैव यदा देवि प्रजपेदयुत दयं पुरश्चरणा चित्काहुः

दद्यान्मुक्तिं च शास्त्रेण (यत्नः तः विना वा श्रुतः यत्नः सर्वाश्च
 भीकराः जालिजं तोषसर्वत्रि भयभीताः समन्ततः। वायुना
 दीययोः। कावजः कर्म यताः स्युः शत्रेष्टादितपांसि च सर्वे ते जप
 वसस्य कलां नार्हन्ती षोडशे माहात्म्यं वाचिकस्यैतज्जप
 यत्स्य कीर्तितं तस्माच्चतसृणोपांशुः सहस्रो मानसः स्मृतः
 तथा च तन्त्रे - मानसः सिद्धि कमानां मुष्टिका मेरुपांशुवः वा
 विकामरगो चैव प्रशस्तो जप ईरितः। गौतमीये - शक्त्या त्रिस्र
 नं स्तानमशक्तो हिः सहस्रं वा त्रिस्रस्रं प्रजपेन्मंत्रं पूजनं
 च समं भवेत्। संध्यात्रये द्वां कृत्वा जपमष्टोत्तर शतं नित्यम्
 पकदा वा भवेत्पूजा जपेन्न पूजनं विना जपाने वा भवेत्पूजा
 पूजाने वा जपेन्मन्त्रं प्रातः कालं समाप्य जपेन्मध्यं
 दिनावधि। मध्यादिनावधीति न नियमः कं किंवाधिक
 काल व्यवच्छेद परं। अन्यथा तत्समये जुगुप्सु नियमे नदा
 चित् जिह्वाया जाड्या जाड्ये न प्रतिनियतं संख्याया अपरं
 ते श्रद्धां कृते वा नियम भंगः स्यात्। मनः संहृत्य विषयान्
 सर्वांगम विचारदाः। सर्वत्र जपनं कार्यं शत्रो वा मेघुनेषि
 वा शय्यायां विशेषेण श्रुतं धिक् समागमे हविष्यासी सदा
 देवि जपेन्नियतमानसः एवंविधं जपं कृत्वा दशांशं
 जतदा चरेत् दक्षिणां गुरवे दत्त्वा सिद्धिमाप्नुय
 ति ध्रुवं। ये तु ये तु न दत्ते तु जायते सिद्धि रजसा
 कष्यामे समासेन श्रुयतां पर्वतात्मजे प्राप्तिनां
 प्रजपेन्मन्त्रं साधकः सहस्रं नेतास्मिन् सिद्धि
 माप्नोति साधको नात्र संशयः हि सहस्रं यदा
 मंत्रं भरिण्यां च जपेत्सुधीः यय लोके यदे
 न्यज्य धनेन च धनाधिपः कृत्तिकायां जपेन्मन्त्रं
 हि सहस्रं च साधकः रोहिण्यां च यदा मंत्रं
 जपेत्साधक सन्नयः सहस्रं वा शतं वापि
 सब काम मवाप्नुयात् मृगशीर्षे यदा मंत्रं
 नियतं प्रजपेत्सुधी सहस्रं पंचकं चैव दृष्ट-

मंत्रार्थगतमानसः ननु तं न विलं चंच जपेन्मौक्तिकहारवत् ज
 पस्यादक्षरावृत्तिर्मानसोपांशुवचिकैः धियाप दक्षरश्रेणी
 वर्णस्वरपदात्मिकां उच्चरे यथैव हि श्रुयमानसः जपः
 स्मृतः। जिह्वोष्ठौ चालयेत्किं विदेवता गतमानसः
 किंचित् श्रवणयोग्यस्या दुपांशुः सजपः स्मृतः वि
 मुद्देश्वरतंत्रे निजकर्णगोचरोयं सजपो मान
 सः स्मृतः। उपांशु निजकर्णस्य गोचरः परिकीर्तितः
 मंत्रमुच्चारयेद्वाचः सजपो वाचिकः स्मृतः। उच्चैर्जपादि
 शीर्षाः स्पादुपांशुर्दृशमिगुरौः जिह्वाजपः शतगुणः
 सहस्रो मानसः स्मृतः तंत्रांतरे उच्चैर्जपो धमः प्रोक्तः उपांशु
 मध्यमः स्मृतः उच्चमो मानसो द्वे विविधः कार्यतो जपः जि
 ह्वाजपसविज्ञेयः केवलं जिह्वायुधैः श्रुतीं कृत्वा काधि देत
 रति दीर्घो बहुदयः प्रक्षराक्षरसंयुक्तं जपेन्मौक्तिकहारवत्
 मनसा यत्स्मरेत्तोत्रं वचसा वामनुस्मरेत् उभयं निष्कलेयाति
 भिन्नमांडोदकं यथा गौतमीये पशुमारे स्मृता मंत्राः
 प्रोक्तो वर्णस्तु केवलाः सोऽमुं मन धवत्युच्चारिता प्रभुत्वं
 प्राप्नुवंति ते मंत्राक्षराणी विप्र शक्तौ प्रोता नि परि भाव
 येत् तमेव परमव्योमि परमानंदं हिते दर्शयत्पात
 त्यतिसमो भवेत्। प्राद्रीयां जपते मंत्रं साधकैः सहस्रं माहितैः
 षट्सहस्रं यदा देवी सर्वकामार्था सिद्धये पुनर्वसु समायो
 ते सहस्रं मंत्रं सप्तमं जपना साधको नित्यं लभते च सरो
 त्रं पञ्चायां च जपेन्मन्त्रं सप्तानां च सहस्रं तेन सर्वसु
 सिद्धिस्तु पुरश्चर्याधिको विधि श्लेषायां यदा मंत्रं मं
 त्री देवीं माहितः सहस्रं षट्कं चैव जपेत्सर्वार्था सिद्धये द
 शसहस्रं मंत्रं प्राद्रीयां च जपामंत्रं समाहितः पुरंदरसमो

इति भगवद्ब्रूनात् । नसिंहनाभनीयोवि - सावित्रीं प्रणवं यजुर्लक्ष्मीं
 श्रीं शुद्धोर्नेच्छन्ति समुत्तोषो गच्छति नेच्छन्तीति पर्याप्तं कराकार
 भाव्येति गोविंदमदृष्टं । स्वाहा उगाव संयुक्तं श्रुते मंत्रं ददद्विजः
 श्रुदो निरयमाप्नोति ब्राह्मणो याज्यो गार्हः । यजुः देवः । लक्ष्मीं श्रीं
 वीजमिच्छति । तथा नारायणं कल्पेति अष्टादशो मन्त्रमंत्रः संपूर्णः
 श्रुदो विजः प्रणवादिष्टो मंत्रो नस्वीरुद्रो ज्ञास्यते इति सर्वं
 श्रीं रागांशुप्रवद्यवहारः श्रुदस्यापि स्वकर्तृकं होमे इति केचित् । तथा
 च वाराही जने । यदि कामो भवेत्तत्र श्रुदोपि होम कर्त्तव्यो वक्ति
 जायं परिच्छज्य हृदयांतेन होमयेत् । सर्वेषां हि गुरा जपः तथाच
 वाशिष्ठे - यद्यदंगं विहीयेत् तत्संख्यादिगुरा जपः कर्त्तव्यश्चांग
 सिद्धिर्षं तदशक्तेन भक्तिः न वेदंगं विहीयेत् तदिष्टादिमवापुशत्
 विप्रभोजनमात्रेण व्यंगं सांगं भवेद्भवं यद्यदभुंक्ते द्विजः साक्षा
 त्र तदभुंक्ते हविः स्वयं । तथा गस्त्य संहिया - यदि होमेष्यशक्तः स्यात्
 वृजायां तर्पणे पिवा तावत्संख्या जपेनैव ब्राह्मणाराधनेन च भवे
 दंगदयेनैव पुरश्चरणा माय्यवे । वीरानन्दे - नियमं पुरुषेतेषां
 नयोषितु कथंचन न न्यासो योषिता मत्र न ध्यानं न च पूजनं
 केवलं जपमात्रेण मंत्राः सिद्धांति योषिता । आचार्य्य मते विप्र
 भोजनेप्यनु कल्पः । तथाच गुरा उगावायां - यदि पूजाद्यशक्त
 श्रुदुव्याभावेन सुंदरि केवलं जपमात्रेण पुरश्चर्या विधीयते ।
 अत्र ब्राह्मणभोजनमावश्यकमेव - सर्वथा भोजयेद्विद्वान् कृत
 संकल्पसिद्धये विप्राराधनमात्रेण व्यंगं सांगं भवेद्भवं । कुलार्ण
 वे - दीक्षाहानात् पश्चन् यस्तु भोजयेद्वा स्वमंदिरे सयात्रिपरमे
 शानि नरकानेकविंशतिम् - एवं यः कुरुते देवि पुरश्चरणात्
 द्विजे सर्वपापविनिर्मुक्तो देवी सायुज्यमाप्नुयात् । तथा - तदुगावेन
 विप्रांश्च कोलेकानथ भोजयेत् दीर्घरात्राद्यभोज्यैश्च बहुमानः
 सरं । तत्रश्च - गुरुवे दाद्वेणां दद्याद्वा द्यौजनादिभिः
 गुरुसंतोषमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवेदधुवं गुरोर्भावेन भुज्याय तमर्च्ये
 वानिवेदयेत् तयोर्भावे देवोरी ब्राह्मणो यो निवेदयेत् सम्यक् सिद्धिं
 मंत्रस्य पंचांगोपासनेन च सर्वमंत्राश्च सिद्धांति तत्प्रसादात्कुले
 श्वरि गुरुमूलमिदं सर्वमिच्छाहस्तत्रवेदिनः पक्वामो स्थिता
 निज्यं गत्वा वंदेत्त वै गुरुं गुरुरेव परं ब्रह्म तस्मादको तमर्चयेत्
 विचारणा मलायां च जपेन्मंत्रं सहस्रपञ्चकं द्विजे नानासिद्धि
 मवाप्नोति साधको नात्र संशयः श्रवणायां यदा मंत्रं हिसहस्रं
 जपेत्सुधीः श्रुत् सिद्धिर्भवेत्तस्य नात्र वै संशयः द्विजे भानिष्टायां
 जपेन्मंत्रं हिसहस्रं समाहितः वरुणेन समो भव्या जायते

तदंते महतीं वृजां कुर्यात्साधकः सत्तमः सुवासिनीं कुमारीं च भूषणै
 रपि भूषयेत् सिद्धान्तं बहुशः कार्यं संजोत वंधुभि सह एवं सि
 द्धमनुमंती साधयेत्सकलोपायान् । तत्रै - अथवा न्य प्रकारेण
 पुरश्चरणा मुच्यते ग्रहणेऽर्च्ये त्रयोदशी शुचि पूर्वमुपोषितः नद्यां
 समुद्रागमिन्यां नाभिसात्रोदके स्थितः स्पर्शादिमुक्ते पर्याप्तं जपेन्मंत्रं
 मनन्यधीः । यदि न कुदि इतिता नदी भवति तदा यत्कर्तव्यं तदाह
 रुद्रयामले - अथि श्रुदोदके स्नात्वा शुबोदरे समाहितः शाखादिमुक्ति
 पर्याप्तं जपेन्मंत्रं मनन्यधीः इति कृत्वा न संदेहो जपस्य फलभा
 गभवेत् । नद्यभावे - यदा पुराणोदके स्नात्वा शुचि पूर्वमुपोषितः
 ग्रहरादिविमोक्षानं जपेन्मंत्रं समाहितः । उपवासा समर्थे तु
 तत्रैव - अथवा न्य प्रकारेण पुरश्चरश्चर्याको विधिः चंद्रस्यै
 परागे च स्नात्वा प्रयत्न मानसः स्पर्शनादिविमोक्षानं जपेन्मंत्रं
 समाहितः जकादशांशो होमं तथा होमात्तु तर्पणं तर्पणास्य द
 शांशेन चाभियेकं समाचरेत् अभियेकं परांशेन कुर्याद्वा क्षरा
 भोजनं एवं कृत्वा मंत्रस्य जायते सिद्धिरुत्तमा गोपाला मंत्र
 तर्पणी तु होम संख्ययं । यथा - इह गोपालमंत्राणां तर्पणी होम
 संख्यया इत्यादि । इत्ये स्नात्वा स संकल्पो विमोक्षांते जपं चेत
 तावत् यत्तादिकं कुर्यात् ग्रहरांते शुचिः पुमान् एवं जपा
 मंत्रसिद्धिर्भवत्येव न संशयः । ग्रहणे जपस्यावश्यकत्वं । आ
 क्षोदेरनुरोधेन यदि जप्यं न्यजेत्तरः समवेदेवता द्रोही
 पिष्टुन सप्त नयेत्यर्थः । इति सनत्कुमार वचनात् वस्तुस्तु
 आरब्ध पुरश्चरणा विषयेमिदम् । तथाहि - आरब्धे पुरश्च
 रणे यदि ग्रहणं भवेत्तदा शाखाद्यनुरोधेन जपं न न्यजेत्
 एवं राजावापि पुरश्चरणा विषयं वेद्व्या मिति सर्वं समंजसं
 साधको भुवि शतभियायां यदा मंत्रं हिसहस्रं जपेत्सुधीः
 समस्तपातकान्मुच्येत्फलभागभवाति धुवं रेवत्यां च महा
 मंत्रं चतुः सहस्रकं तथा जप्त्वा सुत्वा सदा देवि सोम लोकमवा
 पुयात् तत्रैवामेधुने वापि शय्यायाम् व्यवस्थितः प्रजपेत्सा
 धको नित्यं साधयेत्तस्मिन्मोहितं सर्वदा प्रजपेन्मंत्रं हविष्या
 श्रीं दिवा शुचिः पक्षिणां गुरवे दद्यात् यथाविभव विस्तारं
 अथवा न्य प्रकारेण पुरश्चरणा मुच्यते वकादिबोर्नैव पुरश्च
 रणमुच्यते विष्कुंभादिषु कोनेषु यो जपेन्न प संख्यया सह
 सं साधको नित्यं सर्व सिद्धिं परायणः पुरश्चरणा मेतदि

योगिनी हृदये - कथोक्त विधिना मंत्री कुर्याद्दोषादिकं ततः
 अथवा तदुपशानेन होममादींश्च समाचरेत् । तथा च नक्षत्रं दशं
 शेषेन क्रमादोमादिकं चरेत् तदनेमहतीं पूजां कुर्याद्वाक्यं भोजनं
 ततो मंत्रस्य सिद्धयर्थं गुरुं संपूज्य तोषयेत् एवं च मंत्रं सिद्धि
 स्यादेव तावत् प्रसीदति । क्रियासारे - दोषादीनां च परस्परं यत्न
 भोजयेद्वा स्वमंदिरं सयाति परमेशानं नरकानेकविंशतिम् यद्यपि
 पुरश्चरमिदं पंचांगपरं तथा च - जपहोमो नक्षत्रां चाभिधेयौ
 विप्रभोजनं च चक्रांगोपासनं लोके पुरश्चरणा मुच्यते । तथा हि
 ग्रहणादौ पुरश्चरणा पदं गौरां जपमात्रं परं । स्वर्योदयास्तमाभ्य
 यावत्तस्योदयावधि तावत्तज्जोमहेतानि पुरश्चरणा मिय्याते
 इत्यादौ तथा दर्शनात् तत्र होमादेरभावात्तर्हि कथं ग्रहण पुरश्च
 रणो होमादिदेति चेद्वचनादेव जायते न च पुरश्चरणास्य पंचांग
 म्यात्र सर्वत्र तदेवास्यादिवाच्यं ग्रहणो गदिधान मनर्थकं स्यात्
 किंच ग्रहणो होमादिनियमान्ताभ्यां होमादिः ग्रहण पुरश्चरणा
 होमादिविधानस्तु प्रकृतिभूत पंचांग पुरश्चरणा तु त्याज्य
 बोधनाय अत्र पूर्व ग्रहणो पंचांगस्वरूप पुरश्चरणा कृते
 मुख्य प्रयोगे व्यधिकार इति प्रकटी कृतम् । तदकरणे केवल
 जपमात्र पुरश्चरणा नाधिकार इति सर्वसम्मतमिति । पुरश्च
 रणा कालस्तु वराही तन्त्रे - चंद्रतारानुक्रमेण च मुक्तं पक्षे
 हउभे हवि आरभेत पुरश्चरयां हरोऽप्रेन च चरेत् ग्रहणे
 च महतीर्थे न कालमवधारयेत् । प्राते प्रसवश्च रुद्रयागो
 कार्तिकाश्विन वैशाख्य माघेय मार्गशीर्षके फाल्गुने आश्वि
 दीक्षा पुरश्चरयां प्रशस्यते ग्रहणे च महतीर्थे न काल
 मवाधारयेत् अस्तास्ते ग्रहोदये दीक्षा पुरश्चरणा ये निषेध

तन्त्रे तन्त्रे निरूपितं संक्रांतिषु च सर्वसु विषुवादिषु कर्कशे
 संक्रांते रनुसारेण वर्द्धयेच्च सहस्रकं पूर्वतुराजपेन्मंत्रं धना
 कीं सर्वदा प्रिये शत्रुनाशाय सततं प्रजपेत्पश्चिमोत्तरं लो
 कानां वज्र्य हेतुर्थं लक्ष्म्यं वा सदा प्रिये उत्तराभिमुखो भूत्वा
 जपेन्मंत्रं समाहितः शत्रुनाशाय सततं दक्षिणाभिमुखो जपे
 दिति हरगौरी संवादे रहस्य पुरश्चरणां ॥ अथ ग्रहण पुरश्चरणां
 ग्रहणस्तु बहुधा राहोर्दर्शनं सप्त चंडाल स्वरूप इति किंवदंती ॥
 तस्य दर्शनं कथं पुरा जप कति तं देहे मातृ कामेद तन्त्रे

माह तन्त्रांतरे - अस्तास्ते सुदिने नैव कुर्याद्दीक्षा जपं चिरे कृते
 नाशो भवेदाप्नु स्यात् श्री सुत संपदम्

अथ पुरश्चरणा प्रयोगः तत्र तावद्भूमिः परिच्छिन्नं कृत्वा पुरश्चरणा
 प्राक् ततोऽपि दिवसे दोषादिकं कृत्वा विधाय वेदिकायाश्चर्चिह्नं
 कोशं कोशद्वयं वा चेत् बहुरसं आहारादि विहारार्थं परिकल्प्य
 तत्र कर्म चक्रानुरूपं मंडपं विधाय पक्वभक्ष्यं कुर्यात् तत्र दिने
 स्नानादिकं विधाय मुहुः सत्र वेदिकायाश्चर्चिह्नं अश्वमेधोद्वर
 अस्तांगामन्य तमस्य विजस्मिन्नात्त दश कीलकान् ठां नमः
 सुदर्शनाय अस्त्राय फट् इति मंत्रेणाद्योत्तरांगामि मंत्रेणात्त वेदि
 काया दशदिक्षु ये चात्र विद्यु कर्तारो भुवि दिव्य नरी दगाः विद्यु
 भृताश्च ये वाच्ये सम मंत्रस्य सिद्धिषु मयै तर्काति तं दोषं परि
 न्यज्य विहरतः उपसर्गं तु ते सर्वे निविष्टं सिद्धिं सुमे ३ न्य
 नेनानिखण्य तेषु ठां नमः सुदर्शनाय अस्त्राय फट् इति अस्त्रं
 संपूज्य तेषु पक्षादि क्रमेण इन्द्रादि लोकपालान् पूजयेत् यथा -
 ठां भूर्भुवः स्वः इन्द्रादिलोकपाल इहागच्छ इत्यावाह्यं पंचोपचारैः
 पूजयेत् एवं क्रमेण अन्यानपि पूजयेत् तथा च मुंडमातायां - पुराण
 क्षेत्रादिकं कृत्वा कुर्याद्भूमि परिक्षणं तथा स्वमुदमंत्रस्य पुरश्चरणा
 सिद्धये ममेयं गृह्यते भूमि मंत्रोऽर्थं सिद्धानामिति । तथा च -
 ग्रामे कोशमिति स्थानं नद्यादौ स्वेच्छया मज्जम् नगराद्यावधि
 कोशं कोशयुग्मं मथापि वा क्षेत्रं वा यदि यं तु विहारार्थं प्रवृत्त
 येत् आहारादि विहारार्थं तावत्तं भूमिमाकुर्यात् दीर्घं च दोष
 वान् कीलकान् अस्त्रं संचाभ्यं यंत्रिणात्त निखने दशदिग्भागे ते
 यस्त्रं च प्रपूजयेत् लोकपालान् पुनस्तेषु गंधाद्यैः पुनवेत्तु संपूर्णं

यद्य पटले - चंडिकोवाच - राहश्चांशु विख्यातः सर्वत्र परमेश्वर
 पुराणं कथं कथं देव तस्य स्पर्शे दिवा करे निशाकरे तथा नाथ
 चेति मे शंसते हृदि कथयस्व परानंदं यज्ज्ञाद न्यं प्रकाशय ॥ श्री शंकर
 उवाच ॥ अथा सर्वगतं सुभगे ग्रहणं चोत्तमोत्तमं ग्रहणं त्रिविधं
 देवि चंद्र सूर्याग्नि संयुतं शक्रं तलाटे नेत्रे च वक्ति सियति सर्वदा
 काम नेत्रे तथा चंद्रो दक्षेऽक्षय्यः प्रतिष्ठितः शंभु नमो न देवोऽपि
 तमगां प्रियते यदि तदेव ग्रहणं देवि शक्ते युक्तः सदा शिवः काम नेत्रे
 चंद्र नेत्रे च भास्वर ग्रहणं तदा ललाटे च विते चाग्नि ग्रहणं परमेश्वर
 दिव कीर्षं यतो वक्ति तेनोदयः सुरेश्वर राहुरावः समोक्त्यातः

ततो मध्यस्थाने क्षेत्रपालं वास्त्वरीं च संकल्प्य सर्वविघ्नविनाशार्थं
 गणपतिं पूजयेत्तथा - ओं प्रहोत्यातिमहर्त्तव्या मुक्तमंत्रपुरश्चरणा क
 र्मगरी विघ्नविनाशार्थं गणेशपूजा महं करिष्ये इति संकल्प्य वेदिका
 मध्ये पंचोपचारैर्गणेशं पूजयेत् तदुक्तं - क्षेत्रपालादिकं पूजयेद्दि
 धिवत्ततः क्षेत्रेशं वास्त्वनामानं चैव पूजयंत समर्चयेत् र्दगपालेभ्यो
 बलिंदद्यात्ततः क्षेत्रं समावेशेत् ततो माघ सक्तादिना पूजितदे
 वताभ्यो बलिंदद्यात् ओं ये रौद्रा रौद्र कर्माणो रौद्र स्थानातिवातिनः
 मातरो ह्यगुरुपाश्र्वा गणाधिपतयश्च ये विघ्नीभूतास्तु ये चान्येदि
 र्यदिक्षु समाश्रिताः सर्वे ते प्रीतिमनसा प्रतिगृह्णन्ति मं बलिं इत्य
 नेन दारादिभूतेभ्यो बलिंदद्यात् ततो गायत्रीं जपेत् तथा च -
 प्रातः स्नात्वा तु गायत्र्या सहस्रं प्रयत्नोजपेत् साताज्ञातस्य पापस्य
 क्षयार्थं प्रथमं ततः विप्रात्संतर्प्य जेदर्थं तोषणाच्छादनात्तनैः
 बहूभिर्वस्त्रभूषाभिः संपूज्य गुरुमात्मनः प्रारभेत्तजपं पश्चात्तत
 दनुज्ञापुरःसरमिति मन्त्रभेदेन व्यवस्था गायत्रीं पुनस्तत्र देवता
 यापद्या गोविंदं वृंदा वने - जपान् पूर्वजपेत्कृद्म गायत्रीं सर्व

विघ्नाः शक्तीरीरिता श्रीवराक्ष्या समायोगाद्गुरुं परमेश्वरि श्रीव
 राक्ष्या समायोग कालो ब्रह्ममयः प्रिये अत एव महेशानिरात्र्यादी
 नन विचारयेत् तेषां नवयोगे तु यद्योऽंगं परमेश्वरि तदेव परमेशा
 निरात्र्यादिगणानं चरेत् श्रीवराक्षि समायोगात्सर्वत्र स्पृश्याम्यंजगत्
 मासपक्षत्रयीनां च नोच्चार्य परमेश्वरि दृष्टमात्रेण जप्यं तदा
 सिद्धो भवेद्भूवं तत्कालं परमं कालं गते पंकीरं बंदिते तत्र यद्यत्
 कृतं सर्वं बहू किं कथ्यते धना एतत्सुगुप्ते दं हितवत्ते हात्प्रकारि
 तं नवकृत्यं प्रयोगे प्राणं ते पिसुरेश्वरि पुत्रानंतकलकीर्तना
 तजयदशां प्राहो मादिकमपिन कर्त्तव्यं तदुक्तं गायत्रीतत्रे प्रथम
 ब्राह्मणपरिच्छेदे - चंद्रसूर्यो यरागे च जप्ता ब्रह्ममयो भवेत्
 मंत्रस्य मरसे शानि न च होमादिकं चरेत् कृते होमादिके मद्रेत
 पंविपुलं भवेत् जपमात्रे महेशानि अतस्तत्तत्तुयथा अतस्तत्तम

कापहो अमुक प्रमाणेन पुन सोत्पन्न हेतवे इति कुसुमाग्रजी स्वर
 सादन्यत्रापि तथा अतएव श्रीमद् साधारणमिति तन्पुन
 रत्यंत पापशंकया अद्येत्यादि साताज्ञात पाप क्षय कर्मः अ
 योऽत्र सत्स सावित्री जपमहं करिष्ये इति संकल्प्य जपेत् सा
 उपवासं हविष्यं वा कुर्यात् परदिने उद्यमि स्नानादिकं
 कृत्वा स्वास्ति वाचन पूर्वकं संकल्पं कुर्यात् ओं अद्येत्यादि
 अमुक देवताया अमुक मंत्रसिद्धिं प्रतिबंध कारे च दुरित
 क्षय पूर्वकं तन्मंत्र सिद्धि कामोऽप्यारभ्य यावत्कालेन स्ये
 त्पानि यावत्कालं अमुक मंत्रस्य इत्यत संख्यक जप तद्दशांश
 तर्पणं तद्दशांशाभिषेकं तद्दशांशवासरामोजन रूप पुरश्चर
 ण महं करिष्ये इति संकल्प्य भूतशुद्धि प्राणायामादिकं कृत्वा स्व
 सनुद्रां वधा स्वस्य पक्ष्मपुत्र क्रमेण देवतां संकल्प्य दीप प्रज्जलि
 ता कारं देवतां हृदये कृत्वा प्रातः कारमारभ्य मध्यं दिने
 यावत् जपं कुर्यात् - ततो होमस्तत्र सार्पणम् - कुर्यात्
 वे - तर्पणस्तु ततः कुर्यात्तीर्थो देऽश्वं मिश्रिते जले देवं
 समावाप्त्य याद्याद्यैरुपवासैः - संपूज्य विधिबद्धं प्रा
 वर समाचिनं पक्वैकमंजलिं तोयं परिकारात् प्रतर्पयेत्

हेतानि दशांशं केन जायते । साक्षात्तं नदीं गीर्वा द्वादशोत्तम
 धृत बीजार्णव तन्नीय कोटं कटले - पक्वदशमेतानि कामा
 र्थायां महेश्वरि दृष्टोपरागं यत्कार्यं तच्च रात्रिं वरानने
 कुतः स्नानं कुतः संध्या प्राणायामः कुतः प्रिये भूतशुद्धिः
 कुतो भद्रं कुतः पूजा कामने कालातीतभयादेवि सर्वं सं
 त्यज्य कामिनि संकल्पं मातसं कृत्वा जपं कृत्वा वरानने पंक्तौ
 सुविहीनोपि सिद्धो भवति नान्यथा मंत्रं विद्या महेशाने कवचं
 स्तवमेव वा ध्यानं वा परमेशानि न्यासं वा क्रमरेहरो पक्वदशमे
 गिरिजे तद्भवेद्दशकोटयः अशंख्यं तज्जपं देवि गृहरे चंद्रसूर्ययोः
 तत्कथं परमेशानि क्रियते जप संख्यकं अतएव महेशानि होयो
 नास्ति मुचिस्मिन्ने अभिषेकं च देवेशि तथा तर्पणमेव च भोजनं च
 महेशानि नास्त्यत्र कमलानने चंद्रसूर्य गृहे देवि पंचांगं
 नास्ति कामिनि वचं गेल विहीनोपि सिद्धो भवति नान्यथा
 संकल्पं विधिबद्धे साजसं यदुपास्थितं तत्संकल्पं विजानीयात्
 गृहरे चंद्रसूर्ययोः तस्मात्तु चपलाकादि संकल्पं नैव कारयेत्
 संकल्पं मानसं देवि बहुवर्गं कुरु प्रदं ततो हि मानसं देवि

प्रातः ३३

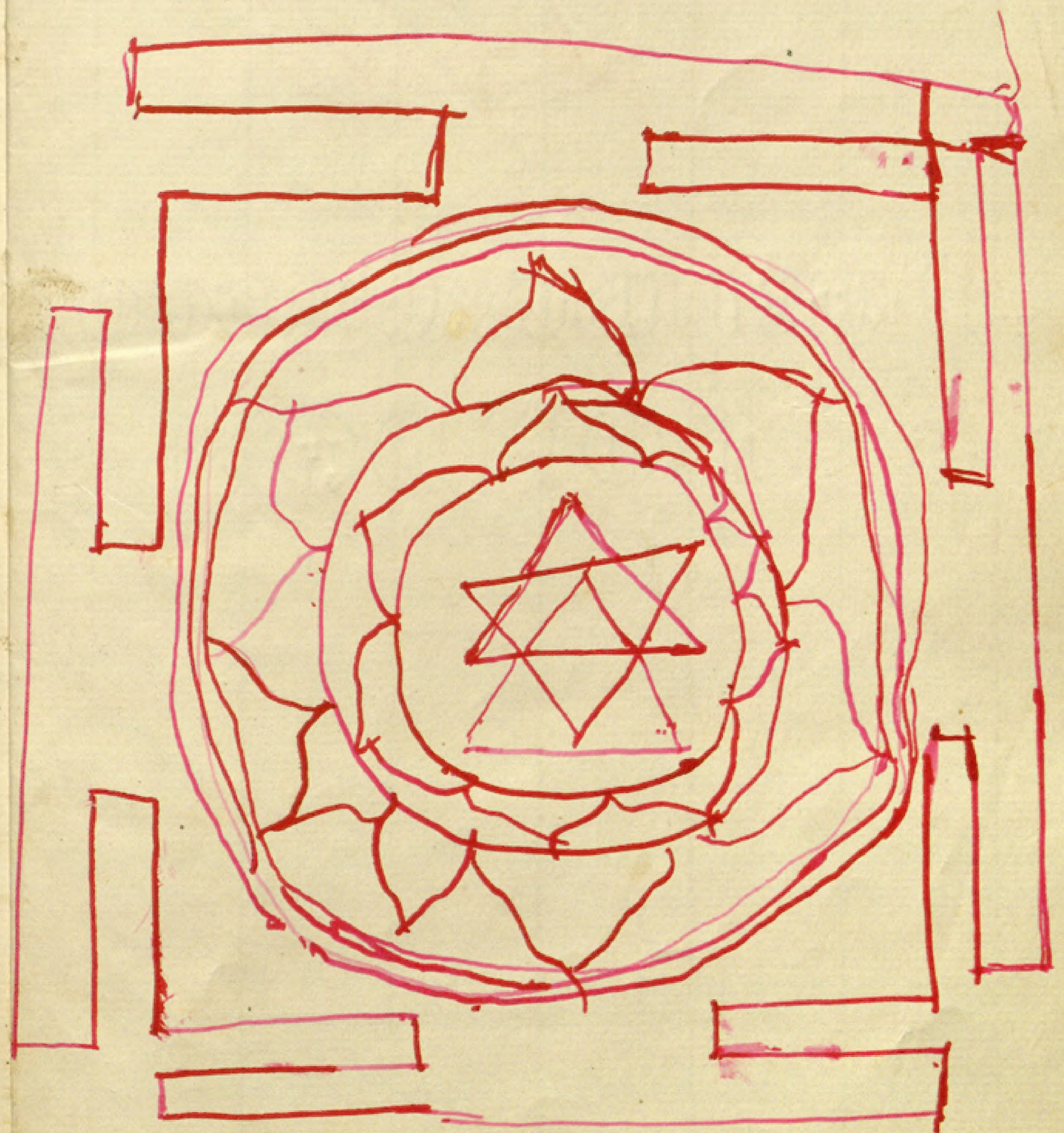
नतो होम दशांशेन तर्पयेत्परदेवतां संपूर्णायास्तु संख्यायां
 पुनरेकैकमंजलिं । तर्पणं वाकांतु स्नानं प्रवरणे वक्तव्यं तथा
 भिषेकं वाकांतु - नमो ह्यनं मूलमुच्चार्य अमुक देवता महामभि
 चिं चामि इति करसं मुद्रया स्वहृदि अभिषेकयेत् । तथा च
 गौत्रमौये - नमो ह्यनं मूलमुच्चार्य तदने देवताभिधां । हिकीकं
 तामहं पश्चादभिषिंचाम्यनेन तु अभिषिंचित्व मूर्ध्नि न मेधैः
 कुम्भारव्य मुद्रया । शास्त्रविषये नील तन्त्रे - मूलाने तामचो
 चार्या संचामीति नमः पदमिति ततो ब्राह्मणान् भोज
 यित्वा दक्षिणां कुर्यात् । ओं अद्येत्यादि कृतैस्तदमुक देवताया
 अमुक मंत्रं पुरश्चरणा कर्माणाः संगतार्थं दाक्षिणां सिद्धं
 काञ्चनं वानि देवतां अमुक गौत्राय गुरुवे नमः महं स
 प्रददे । ततोऽर्द्धद्रावधारणं ।

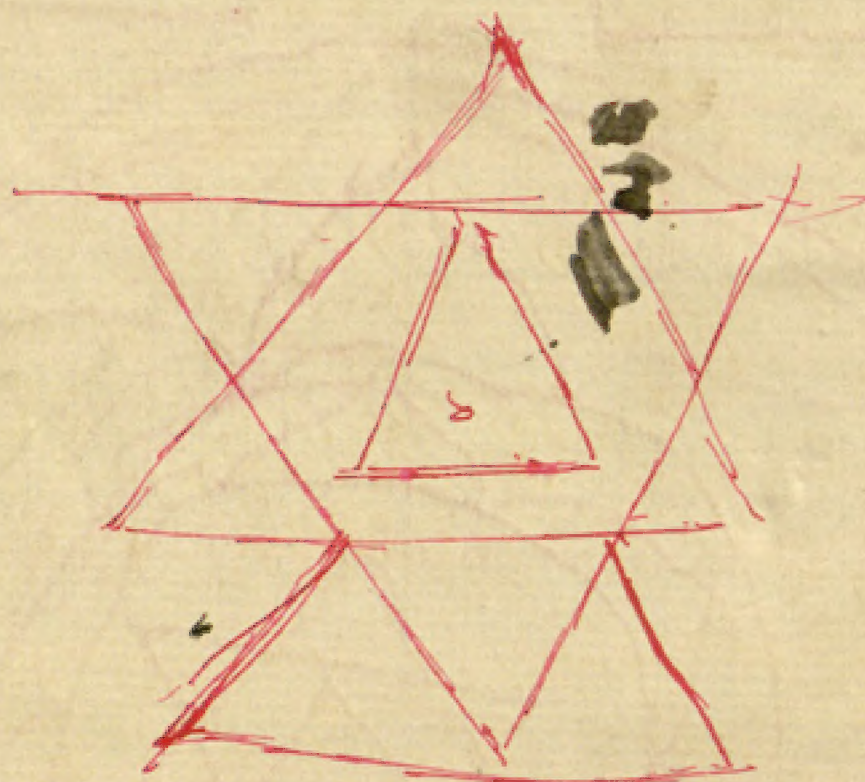
मुख्यं संकल्प मीरितं व्यर्थं हि स्थूल संकल्पं गृहणे परिकीर्तितं
 संकल्पेन विना देवि पकिं विष्णु कुरुते नरः । व्यर्थमेव हि तं सर्व
 तस्मात्तन्मानसं परम् । अथमे प्रहरे देवि चंद्रमासं यदा भवेत्
 तदैव दिवसे भुक्ता सत्वरं नरकं व्रजेत् । निरीये तु यदा देवि
 गसे चंद्रं यदा तमः तदैव दिवसे भुक्ता पीत्वा नन्दमयो भवेत्
 चंद्र गृहणा काले तु जप यत्नादिकं चरेत् । रात्रौ भुक्ता च पीत्वा
 च जप यत्नादिकं चरेत् । सर्वेषु विष्णु मंत्रेषु सौर गारायते तथा
 शास्त्रे महेशानि अशस्तः सततं जपः इति कीर्तयिते तं
 शिवेन परिकीर्तितं पतङ्गत्वं सानिनां त्वत्तानि नामपि चो
 व्यते । गांधर्वे । अथवा न्य प्रकारेण पुरश्चरणा मुच्यते गृहणे
 ऽर्कस्य चंद्रोर्वा शुचिः पूर्वमुपोषितः नद्यां समुद्रगामिन्यां नाभिं
 मात्रोदके स्थितः गृहणादि विमोक्षान्नं जपेन्मंत्रं समाहितः
 दृष्ट्वा स्नात्वा स संकल्पो विमोक्षान्नं जपं चरेत् । जपस्य तु
 दशांशेन होमं कुर्यात् यथाविधि होमार्थं तद्विगुणितं
 जपेन्मंत्रं समाहितः । होमस्य तु दशांशेन तर्पणं समुपाचरेत्
 अभिषेकं दशांशेन ब्राह्मणान् भोजयेत्ततः तदने महतीं
 पूजां कुर्यात्साधक सत्तमः गुरुवे दाक्षिणां दत्त्वा भक्ता विष्णुं
 अर्पयेत् । काली तन्त्रे । अथवा न्य प्रकारेण पुरश्चरणा
 मिय्यते चंद्र सूर्य गेहे चैव यासावधि विमुक्तिः यावत्सं
 ख्यं मनुं जप्त्वा तावद्दोषादि कं चरेत् । कामले - अथ
 मुद्रादिकं स्नात्वा शुचौ देवे समाहितः यासादिमुक्तिं पर्यंतं

अथ गृहण पुरश्चरणा संकल्पः तद्यथा - ओं अद्येत्यादि
 राहु गेहे दिवा करे निशा करे वा अमुक गौत्रः श्री अमुक देवताया
 अमुक देवताया अमुक मंत्रसिद्धिं कामो यासादिमुक्तिं पर्यंतं
 अमुक मंत्रं जप रूप पुरश्चरणा महं करिष्ये । इति संकल्प्य जपेत्
 तजस्तदिने तत्परदिने वा स्नानं विधाय ओं अद्येत्यादि अमुक मंत्रस्य
 कृतैस्तदमुक कालीन इयत्संख्यक जप तदशांशं होम तदशांशं
 तर्पणं तदशांशं भिषेकं तदशांशं ब्राह्मण भोजनं कर्माहं करिष्ये
 इति संकल्प्य होमादिकं कर्म कृत्वा पूर्ववत् दाक्षिणादिकं कुर्यात्
 इति पुरश्चरणा उद्योगः ॥

जपेन्मंत्रं मनन्यधीः पवं जप्त्वा पसंदिग्धो जपस्य फलमाप्नुयान्
 गृहणा पूर्वाह्णे उपवासाशक्तस्य फल दुग्धादि भोजना आभारपात्र
 हाविष्याचरणं शास्त्रं निमित्तानि श्रुये तस्यां गत्वा भावा दुवकासं
 विनैव पुरश्चरणा मिति गुरुवः अत्र शास्त्रसु कर्तव्यः पवं गौत्रे
 सोदतीति निंदा श्रवणं मुपदिष्ट विषयं उपदिष्टस्य तु जपस्या
 वश्यकत्वं नैव हिंसा वदित्रि मत्याः सततं कुमारीये - शास्त्रादेरनु
 रोधेन यदि जापं ज्यजेत्ततः समवे देवता प्रोक्षी पितृन् सप्त नयत्यथ
 इत्याख्या पुरश्चरणा विषयम्

अथ वीर पुरश्चरणां - लक्ष्म्या जपेनैव पुरश्चरणा मुच्यते इति
 याणां हिलक्षं स्याद्देव्यानां च त्रिलक्षं श्रुद्राणां तु चतुर्लक्षं पुरश्चरणा
 मुच्यते लक्ष्म्या जपे देवी हाविष्याशी दिवा शुचिः रात्रौ निरीये तो
 वच्च पीत्वा कूलरसं प्रिये कूल नारी गणो वेतो जपेन्मंत्रं मनन्यधी
 पवसुत्र विधानेन दशांशं होम माचरेत् तदशांशं तर्पणं च तदशां
 शाभिषेचनं तदशांशं विप्रभोज्यं कीर्तितं परमेश्वरि पुण्याणी मकरंदे
 न होम तर्पणं माचरेत् ~~तदशांशं तर्पणं च~~ पवं प्रयोग मात्रेण
 सिद्धो भवति नान्यथा वाकसिद्धिं लभते देवि कवित्वं निर्मलं प्रिये धने
 नाधि कुवेरः स्याद्विद्याया स्था दुहस्पतिः प्राकृत्य जीपतो भूत्वा अंते
 मुक्तिं मवा मुपात्र उद्योगारंभ काले च सुरा दुग्ध मयो भवेत् लोहितं वा
 भवेद्देवि मांसं पुष्पं समं भवेत् सुरा कर्तुं भवेत् मृत्युं मांसं वा विरो
 धतः कला कलान्नं चैव पुष्पं पुष्पात्तरं भवेत् नवनीतं मांसं तुल्यं
 मांसं पुष्पं भवेत्प्रिये पवं तात्वा साधकं जायते च क्रमेण तु यस्यां
 प्रत्ययो देवि लभते नात्र संशयः

॥ ॐ ॥
J. K. Govt. Shingai

**NATIONAL MISSION FOR MANUSCRIPTS
MANUS DATA**

DSO 00001 7992

Record No.	Organization / Individual 7992

Name of the Institution	Oriental Research Library University Campus, Hazaratbal, Srinagar.	Communication Address	Department of Libraries and Research Municipal Complex, Karanagar, Srinagar.
Personal Collection			

Title of the Text	Tantra Sātra	Bundle No:.....	Acc. No./Manuscript No.....2498
Other Title		No. of Folios.....125	Pages.....250
Author	N.G.	Size of Mss. 34x21 cms	
Commentary	No	Material: Paper/palm leaf/birch-bark/cloth/leather/others	
Commentator	No	Missing portion NO	
Language	Sanskrit	Illustrations yes	
Script	Devanāgarī	Complete/Incomplete	
Date of Manuscript		Condition: Good/bad/brittle/worm eaten.Fungus/Stuck	
Key words	Tantra	Source of Catalogue: Descriptive/Hand list/Alphabetical/Index card	
Subject	Tantra	Colour of Manuscripts Cream Red. Blue	
		Remarks with out Binding.	

[Signature]
24/5/06